

RIMSKE STAKLENE POSUDE KOZMETIČKE ILI FARMACEUTSKE NAMJENE U ARHEOLOŠKOM MUZEJU ISTRE

Obrađuje se 140 rimskih staklenih posuda kozmetičke ili farmaceutske namjene iz Antičke zbirke Arheološkog muzeja Istre. Odabrani su predmeti iz starog stalnog muzejskog postava te pojedini drugi dobro sačuvani predmeti, čitavi ili s manjim oštećenjima, koji datiraju u razdoblje od I. do IV. stoljeća. Zastupljeni su balzamariji različitih oblika, bočice oblikovane pomoću kalupa i slobodno puhanе bočice, čašice s ručkom, amforice te jedna piksida. Predmeti se razmatraju s obzirom na oblik povezan s namjenom, način, vrijeme i mjesto izrade te sadržaj i društveni kontekst ako su poznati. Većinom potječu iz radionica sjeverne Italije i sjevernog Jadrana, u znatno manjoj mjeri s istočnog Mediterana, a samo izuzetno iz zapadnoeuropejskih provincija. Odabrani balzamariji pružaju uvid u glavne tokove trgovine kozmetičkim i farmaceutskim pripravcima u koje je bila uključena rimska Istra.

Ključne riječi: balzamij, bočica, farmacija, Istra, kozmetika, staklo

ROMAN COSMETIC OR PHARMACEUTICAL GLASS VESSELS IN THE ARCHAEOLOGICAL MUSEUM OF ISTRIA

This paper analyzes 140 Roman cosmetic or pharmaceutical glass vessels from the Roman Period Collection of the Archaeological Museum of Istria. Most of the selected objects belong to the Museum's permanent display, but some other ones are also included. The objects are either complete or with minor damages and are dated to the period between the 1st and 4th centuries AD. They include balsamarii of various forms, mold-blown and free-blown vials, handled cups, amphoriskoi and one pyxis. These objects are analyzed based on their form (related to their purpose and to how, when and where they were made) and their contents and social contexts, if known. They mostly come from the workshops in Northern Italy and Northern Adriatic; some of them come from the Eastern Mediterranean and very few of them from Western European provinces. The balsamarii selected here offer an insight into the main routes of trade in cosmetic and pharmaceutical preparations that Roman Istria was part of.

Key words: balsarium, vial, pharmacy, Istria, cosmetics, glass

UVOD

Antička zbirka Arheološkog muzeja Istre čuva znatan broj cijelovito ili gotovo u potpunosti očuvanih staklenih predmeta prikupljenih u Istri u istraživanjima od početka XX. stoljeća nadalje. Dobro očuvani i neoštećeni stakleni predmeti pronađeni su uglavnom dobro zaštićeni u zatvorenoj kamenoj urni ili olovnom sarkofagu. Pojedine grupe staklenih posuda bile su predmetom iscrpnih znanstvenih studija, poput posuda sa žigom na dnu, oblikovanih pomoću kalupa.¹ Pojedine su posude i balzamariji objavljeni kao dio grobne cjeline² te u katalozima izložbi.³ Mnogi su stakleni predmeti godinama izloženi u stalnom muzejskom postavu ostali, međutim, neobjavljeni, predstavljajući pravi izazov za proučavanje.

Ovom je prilikom izdvojena grupa staklenih posuda kozmetičke ili farmaceutske namjene koja obuhvaća 140 predmeta. Gotovo polovica od toga, 66 predmeta, nije prethodno objavljena. Odabrani predmeti pronađeni prije 1973. godine nalazili su se u stalnom postavu muzejske izložbe zatvorene 2013. godine. Daleko najveći broj staklenih posuda kozmetičke ili farmaceutske namjene pronađen je u južnoj Istri, u nekropolama Nerezakcija i Pule te u uvali Burle kod Medulina, dok iz sjevernog dijela Istre potječe tek 11 predmeta pronađenih u nekropolama Poreča, Buzeta i Podkorone kod Kringa. Za većinu staklenih posuda pronađenih u prvoj polovini XX. stoljeća, čak 59 primjeraka, nisu sačuvani podatci o mjestu i okolnostima nalaza, što onemogućava precizniju dataciju. Posude su grupirane s obzirom na oblik, prema uobičajenim standardima opisa arheoloških staklenih nalaza. Uvršteni su pojedini oblici koji su mogli imati veći broj različitih namjena, ne samo za čuvanje mirisa, sredstava za njegu i uljepšavanje te ljekovitih pripravaka nego također za čuvanje napitaka, umaka i namirnica i njihovo posluživanje za stolom, poput bočica kat. br. 10, 115 – 116, 118, 120 – 122, 125, 129 te čašica kat. br. 133 – 134.⁴

1. BALZAMARIJI

Mirisna ulja i tekućine uvelike su se koristili u svakodnevnom životu rimskog društva, u njezi tijela i uređivanju muškaraca i žena, osvježivanju zraka u mjestima okupljanja, dodavanju aromi vinu, pri ritualnim obredima žrtvovanja i u pogrebnom ritualu. Antički izvori svjedoče o velikoj potražnji za tekućim mirisima i ljekovitim preparatima (Plin. *HN*, knjiga 13.1–20). Arheološki nalazi

INTRODUCTION

Numerous glass objects excavated in Istria since the early 20th century, fully or almost fully preserved, are now part of the Roman Period Collection of the Archaeological Museum of Istria. The well-preserved and undamaged specimens were found in a closed stone urn or lead sarcophagus, where they had been protected. Some groups of glass vessels – such as the mold-blown ones, with stamps at their bases – have undergone detailed scientific analyses.¹ Some vessels and balsamarii were published as grave goods² and in exhibition catalogues.³ Still, many of the glass objects exhibited as part of the Museum's permanent display had remained unpublished and, as such, were a true challenge for studying.

This paper deals with 140 cosmetic or pharmaceutical glass vessels. Almost half of them – 66, to be exact – had not been published before. The selected objects found before 1973 had been part of the Museum's permanent collection that was closed in 2013. The vast majority of these glass vessels were found in Southern Istria – in the necropolises of Nesactium and Pula and in Burle Cove near Medulin. The remaining 11 vessels come from Northern Istria, from the necropolises in Poreč, Buzet and Podkorona near Krško. For most of the specimens found in the first half of the 20th century – 59 of them – there are no records as to where and how they were found. This makes their accurate dating impossible. The vessels are grouped by their shapes, using the regular standards for description of archaeological glass finds. Specimens that could also have had other functions are also included here. In addition to keeping fragrances and cosmetic, body care and medical preparations, they could have also been used for keeping beverages, sauces and foods and for their serving at the table, such as the vials Cat. No. 10, 115–116, 118, 120–122, 125 and 129 and cups Cat. No. 133–134.⁴

1. BALSAMARII

Essentials and similar liquids were regularly used by the Romans in their everyday lives. They were used for body care and makeup of men and women, as air refresheners at gathering places, as aromas for wine, and for sacrificial and funerary rituals. The sources from that period mention high demand for liquid fragrances and preparations with healing properties (Plin. *HN*, book 13.1–20). Archaeological finds confirm extensive distribution of such liquids in glass containers (usually of small dimensions). The glass containers intended for keeping, transporting and application of fragrant and healing liquids are called *balsamarii* – after *balsamum*, a fragrant resin from

1 I. Fadić 1987; 2005; I. Lazar 2006c; I. Fadić, B. Štefanac 2012.

2 B. Schiavuzzi 1905; A. Puschi 1914; Š. Mlakar 1970; 1972; 1973; V. Jurkić 1979; V. Girardi-Jurkić 2010; R. Matijašić 1991; 1996.

3 A. Gnirs 1915; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003; Z. Gregl, M. Leljak 2013.

4 L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 71–78, 82, 85–86.

1 I. Fadić 1987; 2005; I. Lazar 2006c; I. Fadić, B. Štefanac 2012.

2 B. Schiavuzzi 1905; A. Puschi 1914; Š. Mlakar 1970; 1972; 1973; V. Jurkić 1979; V. Girardi-Jurkić 2010; R. Matijašić 1991; 1996.

3 A. Gnirs 1915; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003; Z. Gregl, M. Leljak 2013.

4 L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 71–78, 82, 85–86.

potvrđuju veliku distribuciju takvih tekućina u staklenim posudama, obično malih dimenzija. Staklene posudice namijenjene čuvanju, transportu i primjeni mirisnih i ljekovitih tekućina nazivaju se balzamarijima prema mirisnoj smoli balzamova stabla iz Arabije (*balsamum*). U rimsko doba nazivale su se drugim izrazima ovisno o obliku: bočice bez ručki nazivane su općenitim nazivom *unguentarii*, bočice s dvije ručke *ampullae*.⁵

Tipologije staklenih balzamarija uspostavljene su prvenstveno na temelju oblika tijela i proporcija tijela u odnosu na vrat. Daljnji elementi za tipološku razradu temelje se na naglašenom ili nenaglašenom prijelazu tijela u vrat, obliku otvora, ravnom ili udubljenom dnu, odsutnosti ili prisutnosti dekoracije, debljini i boji stakla. Pritom ne treba zaboraviti da su se balzamarija uglavnom izrađivali tehnikom slobodnog puhanja. Budući da sama tehnologija puhanja stakla bez pomoći kalupa ne garantira uvijek potpuno jednak, pravilan oblik ni identične proporcije tijela i vrata, brojni primjeri balzamarija ostaju na razdjelnici između različitih tipologija s mogućnošću uvrštavanja u dvije različite grupe iste tipologije.

1.1. Loptasti balzamariji (kat. br. 1 – 6)

Staklena posudica zaobljenog, loptastog tijela u obliku lončića (*olla*) malih dimenzija tipa Isings 68 mogla se koristiti u kozmetičke i farmaceutske svrhe. Inače je ovaj oblik u većim dimenzijama (Isings 67 a) imao namjenu u domaćinstvu i gospodarstvu za pohranu i serviranje namirnica te osobito u pogrebne svrhe kao žara. Zbog veoma tankih stijenki, staklene posude u obliku lonca ostale su sačuvane do današnjih dana jedino zatvorene u poklopljenim kamenim žarama. Postojale su ole kružnog i četvrtastog tijela. Staklene posude kuglastog tijela s horizontalno razgrnutim prstenastim obodom najbrojnije su od svih i imaju velik broj podvarijati. Datiraju se u razdoblje druge polovine I. st. i u II. st., s osobitom ekspanzijom u razdoblju Flavija i u prvoj polovini II. st.⁶ Kuglasti lonci srednjih dimenzija visine 7–8 cm, poput kat. br. 1, razmjerno su vrlo rijetki, osim na području Salone gdje su razmjerno česti. Jedan primjerak potječe iz Verone, jedan iz Zadra, iz groba iz druge polovine II. st., a veći broj primjeraka pronađen je na području Salone.⁷

Staklenom lončiću (*olla*) u potpunosti nalikuju loptasti balzamariji Isings 68 malenih dimenzija. Razlikuju se od lončića upravo po veličini. Izrađivali su se od običnog

the Arabian balsa tree. In the Roman times they also had other names, depending on their shape: the containers without handles were generally called *unguentaria* and the ones with two handles, *ampullae*.⁵

The typology of glass balsamarii is primarily based on the shapes and proportions of their bodies as compared to their necks. Other typological elements include the degree of prominence of transition from the body to the neck, shape of the mouth, flat or recessed base, decoration (or lack of it) and the thickness and color of the glass. It should also be kept in mind that balsamarii were usually made using the free-blown technique. As the glass-blowing technique that does not include the use of mold cannot always guarantee fully identical or symmetrical body shape of identical proportions of the body and neck, balsamarii often "balance" between different typologies and different subtypes within a typology.

1.1. Globular balsamarii (Cat. No. 1–6)

Small pot-shaped glass vessels with rounded, globular bodies (*olla*) of the Isings 68 type were used for both cosmetic and pharmaceutical purposes. When of a larger size (Isings 67 a), such vessels were used for storing and serving foods in private homes and taverns and – in particular – as funerary urns. As their walls are very thin, these pot-shaped glass vessels remained preserved to the present day only if found in closed stone urns. Ollas' bodies are either round or square. The most numerous among them are the glass vessels with round bodies and horizontally everted ring-shaped rims; they come in many subtypes. They are dated to the period between the second half of the 1st century and the 2nd century AD and they had their peak in the Flavian period and in the first half of the 2nd century.⁶ Spherical pots 7–8cm high, such as Cat. No. 1, are relatively rare, except in the Salona area, where they are frequently found. One specimen comes from Verona and one from Zadar (from a grave dated to the second half of the 2nd century); a number of them were found at Salona.⁷

Small glass pots (ollas) are very similar to the small-sized globular balsamarii of the Isings 68 type. The only difference between the former and the latter is their size. The latter were made from plain, blue-green glass, colorless glass and in various colors. This type of balsamarii is represented by Cat. No. 2–6. Based on their rims and regardless of their color, all of these specimens belong to the same group of globular balsamarii, with their rims curved upwards. Most of them

5 G. De Tommaso 1990, 6–25.

6 C. Isings 1957, 88, forma 68; M. C. Calvi 1968, 88–90, *olla A a*; I. Lazar 2003, 168–170, sl. 49, forma 8.2.1–8.2.3, druga polovina I. st. – II. st., s produženom upotreboom do IV. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, kat. br. 4–7, I. – II. st.

7 G. M. Faccinii 1999, 189, kat. br. 449, Verona; K. A. Giunio 2010, 88, kat. br. 105, Zadar, druga polovina II. st.; Z. Buljević 2002b, 399–400, kat. br. 70 – 75, T. II: 70–75; 2013, 159, kat. br. 78 – 79, T. 5:78–79, Salona, I. st.; 2016, 118, vjerojatno se radi o uvozu balzamarija u Salonu sa zapada, moguće iz italskih radionica.

5 G. De Tommaso 1990, 6–25.

6 C. Isings 1957, 88, form 68; M. C. Calvi 1968, 88–90, *olla A a*; I. Lazar 2003, 168–170, fig. 49, form 8.2.1–8.2.3, second half of 1st century – 2nd century, with usage continued until 4th century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, cat. no. 4–7, 1st – 2nd centuries.

7 G. M. Faccinii 1999, 189, cat. no. 449, Verona; K. A. Giunio 2010, 88, cat. no. 105, Zadar, second half of 2nd century; Z. Buljević 2002b, 399–400, cat. no. 70–75, pl. II: 70–75; 2013, 159, cat. no. 78–79, pl. 5:78–79, Salona, 1st century; 2016, 118, these balsamarii were probably imported to Salona from the West, possibly from Italic workshops.

plavozelenog stakla, bezbojnog stakla i u raznim bojama. Ovaj tip balzamarija zastupljen je primjercima kat. br. 2 – 6. Svi primjeri neovisno o boji pripadaju prema obliku oboda istoj skupini loptastih balzamarija s rubom savijenim prema gore i pretežno razdoblju druge polovine I. st. – II. st.⁸ Dekolorirani balzamariji kat. br. 5 – 6 odlikuju se bezbojnim stakлом kakvo je ušlo u modu u flavijevskom razdoblju i najviše se proizvodilo do druge četvrtine II. st.⁹ Mali loptasti balzamariji rasprostranjeni su u sjevernoj Italiji, Dalmaciji i zapadnim provincijama sjeverno od Alpa te na Bliskom istoku.¹⁰

1.2. Balzamariji kuglastog tijela (kat. br. 7 – 10)

Balzamariji kuglastog tijela kat. br. 7 – 9 pripadaju tipu Isings 6 i među sobom se uvelike razlikuju po boji i veličini. Uglavnom su izrađeni od obojenog stakla, a proizvodili su se širom Italije od Augustova vremena. Za raznoboje balzamarije kuglastog tijela iz Akvileje¹¹ i Verone¹² prepostavlja se proizvodnja na sjevernojadranском području u I. st. Slično se može reći za balzamarije kuglastog tijela iz zbirke Arheološkog muzeja Istre (AMI). Pojedini primjeri oblikom tijela bliski su kruškolikim balzamrijima. Sjevernoitalskoj, odnosno akvilejskoj proizvodnji I. st. može se pripisati kobaltno plavi balzamrij kat. br. 7.¹³ Žuti kuglasti balzamrij kat. br. 8 jedini ima savijeni obod i pripada razdoblju od sredine I. st. pa tijekom II. st.¹⁴ Balzamrij kat. br. 9, izrađen od mutnog, prozirnog stakla sedefastog sjaja, pripada tipu raširenom osobito u prvoj polovini I. st.¹⁵ Balzamariji sličnog oblika od prirodnog ili dekoloriranog stakla česti su u južnoj Liburniji od druge polovine I. do III. st.¹⁶ Kuglasti balzamrij u obliku boce, kat. br. 10, jedini je izrađen

are dated to the period between the second half of the 1st century and the 2nd century.⁸ The decolorized balsamarii Cat. No. 5–6 are characterized by the colorless glass that became fashionable during the Flavian period and that was mostly produced until the second quarter of the 2nd century.⁹ Small-sized globular balsamarii were widespread in Northern Italy, Dalmatia, western provinces, north of the Alps and in the Middle East.¹⁰

1.2. Balsamarii with globular bodies (Cat. No. 7–10)

Balzamarii with globular bodies, Cat. No. 7–9, belong to the Isings 6 type and vary substantially in size and color. They were mostly made from tinted glass and their production began in the Augustan Age throughout Italy. The production of the multicolored globular balsamarii from Aquileia¹¹ and Verona¹² is attributed to the 1st-century Northern Adriatic workshops. The same can be said for the globular balsamarii from the collection of the Archaeological Museum of Istria (AMI). Some specimens have bodies resembling those of pear-like balsamarii. The cobalt-blue balsamarium Cat. No. 7 can be attributed to North Italic – Aquileian – production.¹³ The yellow spherical balsamarium Cat. No. 8 is the only one with a curved rim and can be dated to the period between the mid-1st century and the 2nd century.¹⁴ Balsamarium Cat. No. 9 is made from dark, transparent glass with crimson luster; it belongs to the type that was particularly popular in the first half of the 1st century.¹⁵ Similar balsamarii made from natural or decolorized glass were common in Southern Liburnia between the second half of the 1st century and the 3rd century.¹⁶ The bottle-shaped spherical balsamarium Cat. No. 10 is the only one made from fully transparent, almost colorless glass. Its bottle-like shape enabled its use not only

8 C. Isings 1957, 88, forma 68, sredina I. st. – II. st.; M. C. Calvi 1968, 31, balzamrij C γ, kraj I. – II. st.; G. M. Facchini 1999, 187–189, kat. br. 444–448, sredina I. st. – II. st.; I. Lazar 2003, 168–169, sl. 49, kat. br. 8.2.1–8.2.3; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, kat. br. 6–7, I. – II. st.; I. Baćani 2017, 22, 61, kat. br. 62, Sisak, I. – II. st.

9 I. Lazar 2003, 24; Z. Buljević 2016, 337.

10 S. Fünfschilling 2015, 391, sl. 526, forma AR 114, g. 50–150; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 54–55, kat. br. 90–95; 130–131, kat. br. 389–393; 131–132, kat. br. 395–400, Zadar i okolica, druga polovina I. st. – III. st.

11 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 64, kat. br. 52–54; 65, kat. br. 55–58.

12 G. M. Facchini 1999, 42, kat. br. 7–9; 44–53, kat. br. 14–40; 55–57, kat. br. 48–54.

13 C. Isings 1957, 22, forma 6, I. st.; M. C. Calvi 1968, 37, balzamrij I α, kraj I. st. pr. Kr. – III. st.; Z. Buljević 2002b, 396, kat. br. 21, I. st.; I. Lazar 2003, 191, sl. 51, forma 8.6.13, I. st. – prva polovina II. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148–149, kat. br. 79–82, balzamariji kuglastog tijela i ljevkastog ruba, prva polovina I. st.

14 C. Isings 1957, 40, forma 26 a, sredina I. st. – II. st.; M. C. Calvi 1968, 37, balzamrij I β, I. – III. st.; Z. Buljević 2002b, 396, kat. br. 25, 27, I. st.; I. Lazar 2003, 20, sl. 6; 4; 191–192, sl. 51, forma 8.6.15, II. – III. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 82, balzamrij jednake boje i oblike tijela i vrata, ali ljevkastog ruba pripada prvoj polovini I. st.

15 C. Isings 1957, 22, forma 6, I. st.; M. C. Calvi 1968, 34, balzamrij G, prva polovina I. st.; I. Lazar 2003, 191, sl. 51, forma 8.6.13, I. st. – prva polovina II. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148, kat. br. 79; 150, kat. br. 86, prva polovina I. st.; S. Fünfschilling 2015, 400–401, sl. 543, kuglasti balzamariji AR 125, Augst, I. st., pretežno prve dvije trećine stoljeća; I. Baćani 2017, 54, kat. br. 52, I. st.; 55, kat. br. 54, III. st.

16 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 122, kat. br. 352–354; 123, kat. br. 356; 124–127, kat. br. 360–373, Zadar, druga polovina I. st. – III. st.

8 C. Isings 1957, 88, form 68, mid-1st century – 2nd century; M. C. Calvi 1968, 31, balsamarium C γ, late 1st century – 2nd century; G. M. Facchini 1999, 187–189, cat. no. 444–448, mid-1st century – 2nd century; I. Lazar 2003, 168–169, fig. 49, cat. no. 8.2.1–8.2.3; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, cat. no. 6–7, 1st – 2nd centuries; I. Baćani 2017, 22, 61, cat. no. 62, Sisak, 1st – 2nd centuries.

9 I. Lazar 2003, 24; Z. Buljević 2016, 337.

10 S. Fünfschilling 2015, 391, fig. 526, form AR 114, g. 50–150; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 54–55, cat. no. 90–95; 130–131, cat. no. 389–393; 131–132, cat. no. 395–400, Zadar and environs, second half of 1st century – 3rd century.

11 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 64, cat. no. 52–54; 65, cat. no. 55–58.

12 G. M. Facchini 1999, 42, cat. no. 7–9; 44–53, cat. no. 14–40; 55–57, cat. no. 48–54.

13 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 37, balsamarium I α, late 1st century BC – 3rd century AD; Z. Buljević 2002b, 396, cat. no. 21, 1st century; I. Lazar 2003, 191, fig. 51, form 8.6.13, 1st century – first half of 2nd century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148–149, cat. no. 79–82, balsamarii with spherical bodies and funnel-shaped edges, first half of 1st century.

14 C. Isings 1957, 40, form 26 a, mid-1st century – 2nd century; M. C. Calvi 1968, 37, balsamarium I β, 1st – 3rd centuries; Z. Buljević 2002b, 396, cat. no. 25, 27, 1st century; I. Lazar 2003, 20, fig. 6; 4; 191–192, fig. 51, form 8.6.15, 2nd – 3rd centuries; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, cat. no. 82, the balsamarium of identical color, body and neck but with a funnel-shaped edge belongs to the first half of the 1st century.

15 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 34, balsamarium G, first half of 1st century; I. Lazar 2003, 191, fig. 51, form 8.6.13, 1st century – first half of 2nd century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148, cat. no. 79; 150, cat. no. 86, first half of 1st century; S. Fünfschilling 2015, 400–401, fig. 543, globular balsamarii AR 125, Augst, 1st century, predominantly its first two thirds; I. Baćani 2017, 54, cat. no. 52, 1st century; 55, cat. no. 54, 3rd century.

16 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 122, cat. no. 352–354; 123, cat. no. 356; 124–127, cat. no. 360–373, Zadar, second half of 1st century – 3rd century.

od potpuno prozirnog, gotovo bezbojnog stakla. Oblik boce dopuštao je upotrebu ne samo u kozmetici i farmaciji nego i za stolom pri serviranju pića, no dimenzije kat. br. 10 nešto su manje nego kod standardnih boca kuglastog tijela visokih 12-13 cm kakve su se koristile tijekom druge polovine III. i prve polovine IV. st.¹⁷ Zbog toga nije isključeno da je posuda korištena kao balzamarij.

1.3. Balzamrij bikoničnog tijela od obojenog stakla (kat. br. 11)

Karakteristični balzamariji Isings 7 bikoničnog tijela, poput nepotpuno sačuvanog balzamarija kat. br. 11, izrađivali su se u različitim živim bojama. Pretpostavlja se da su se proizvodili u akvilejskim odnosno sjevernojadranskim radionicama u prvoj polovini I. st.¹⁸ Ovaj tip balzamarija prisutan je u manjoj količini u Narbonskoj Galiji.¹⁹

1.4. Balzamariji spljoštenog loptastog tijela (kat. br. 12 – 16)

Balzamariji od plavo obojenog stakla kat. br. 12²⁰ i kat. br. 13²¹ te balzamariji od žuto obojenog stakla kat. br. 14²² i kat. br. 15²³ spljoštenog loptastog tijela i gotovo podjednako visokog uskog vrata s ljevkastim otvorom klasificiraju se u grupu Isings 6, pripadaju pretežno prvoj polovini I. st. i smatra se da se njihovo značajno proizvodno središte nalazilo u Akvileji ili drugdje na sjevernojadranskom području.²⁴

Zasebnoj podskupini pripada balzamrij kat. br. 16 tipa Isings 6, izrađen od uobičajenog plavozelenkastog prozirnog stakla, koji se može s najviše vjerojatnosti datirati u

for cosmetic and pharmaceutical purposes, but also as tableware, for pouring drinks. However, its size is somewhat smaller than that of the standard spherical-body bottles typical of the period between the second half of the 3rd century and the first half of the 4th century.¹⁷ This is why it is possible that it was also used as balsamarium.

1.3. Tinted-glass balsamarii with biconical bodies (Cat. No. 11)

The distinctive balsamarii of the Isings 7 type, with biconical bodies – like the incomplete blasamarium Cat. No. 11 – came in various bright colors. It is believed that they were produced in Aquileian or Northern Adriatic workshops in the first half of the 1st century.¹⁸ Small quantities of this type of balsamarium were found in Narbonne Gaul.¹⁹

1.4. Balsamarii with flat globular bodies (Cat. No. 12–16)

The blue-glass balsamarii Cat. No. 12²⁰ and Cat. No. 13²¹ and yellow-glass balsamarii Cat. No. 14²² and Cat. No. 15²³ with flat globular bodies and almost equally high narrow necks with a funnel-shaped mouth belong to the Isings 6 type. Most of them were made in the first half of the 1st century. It is believed that the center of their production was in Aquileia or in some other place in Northern Adriatic.²⁴

Balsamarium Cat. No. 16, of the Isings 6 type, belongs to a separate subgroup. It is made from usual bluish-green transparent glass and most probably belongs to the period between the 1st century and the first half of the 2nd

- 17 C. Isings 1957, 121–122, forma 103, III. – IV. st.; 40, M. C. Calvi 1968, 146–147, 150, boca B, III. st.; 37, I. Lazar 2003, 191, sl. 42, forma 6.2.6, druga polovina III. st. – prva polovina IV. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77–78, kat. br. 116–122, sredina III. – sredina IV. st., proizvodnja u zapadnom dijelu Rimskog Carstva; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 121, kat. br. 21.
- 18 C. Isings 1957, 23, forma 7, druga polovina I. st. – II. st.; M. C. Calvi 1968, 30, tip balzamarij B, I. st. – početak II. st., akvilejska proizvodnja; G. De Tommaso 1990, 72–73, tip 51–52; Z. Buljević 2002b, 394, kat. br. 7–8, prva polovina I. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, kat. br. 42; 63, kat. br. 43–46, prva polovina I. st.
- 19 J. Roussel-Ode, E. Sagetat-Basseuil 2017, 16, sl. 2: 1.
- 20 C. Isings 1957, 22, forma 6, I. st.; M. C. Calvi 1968, 34, balzamrij G, prva polovina I. st., akvilejska proizvodnja; I. Fadić 1997, 109, kat. br. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 83, prva polovina I. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 61, kat. br. 33, I. st., sjevernojadranska proizvodnja; 62, kat. br. 38, prva polovina I. st., sjevernojadranska proizvodnja.
- 21 C. Isings 1957, 22, forma 6; M. C. Calvi 1968, 33, balzamrij F α, I.–II. st., akvilejska proizvodnja; I. Fadić 1997, 109, kat. br. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 83, prva polovina I. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, kat. br. 38, prva polovina I. st., sjevernojadranska proizvodnja.
- 22 C. Isings 1957, 22, forma 6; M. C. Calvi 1968, 33, balzamrij F α, I.–II. st., akvilejska proizvodnja; I. Fadić 1997, 109, kat. br. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 83, prva polovina I. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, kat. br. 41, prva polovina I. st., sjevernojadranska proizvodnja.
- 23 C. Isings 1957, 22, forma 6; M. C. Calvi 1968, 34, balzamrij G, prva polovina I. st., akvilejska proizvodnja; I. Fadić 1997, 109, kat. br. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 83, prva polovina I. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, kat. br. 41, prva polovina I. st., sjevernojadranska proizvodnja.
- 24 M. C. Calvi 1968, 34; G. M. Facchini 1999, 43, kat. br. 10–12; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 61, kat. br. 33–34; 62, kat. br. 41.

- 17 C. Isings 1957, 121–122, form 103, 3rd – 4th centuries; 40, M. C. Calvi 1968, 146–147, 150, bottle B, 3rd century; 37, I. Lazar 2003, 191, fig. 42, form 6.2.6, second half of 3rd century – first half of 4th century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77–78, cat. no. 116–122, mid-3rd century – mid-4th century, produced in western part of Roman Empire; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 121, cat. no. 21.
- 18 C. Isings 1957, 23, form 7, second half of 1st century – 2nd century; M. C. Calvi 1968, 30, type balsamarium B, 1st century – early 2nd century, Aquileian production; G. De Tommaso 1990, 72–73, type 51–52; Z. Buljević 2002b, 394, cat. no. 7–8, first half of 1st century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, cat. no. 42; 63, cat. no. 43–46, first half of 1st century.
- 19 J. Roussel-Ode, E. Sagetat-Basseuil 2017, 16, fig. 2: 1.
- 20 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 34, balsamarium G, first half of 1st century, Aquileian production; I. Fadić 1997, 109, cat. no. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, cat. no. 83, first half of 1st century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 61, cat. no. 33, 1st century, North Adriatic production; 62, cat. no. 38, first half of 1st century, North Adriatic production.
- 21 C. Isings 1957, 22, form 6; M. C. Calvi 1968, 33, balsamarium F α, 1st – 2nd centuries, Aquileian production; I. Fadić 1997, 109, cat. no. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, cat. no. 83, first half of 1st century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, cat. no. 38, first half of 1st century, North Adriatic production.
- 22 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 33, balsamarium F α, 1st – 2nd centuries, Aquileian production; I. Fadić 1997, 109, cat. no. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, cat. no. 83, first half of 1st century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, cat. no. 41, first half of 1st century, North Adriatic production.
- 23 C. Isings 1957, 22, form 6; M. C. Calvi 1968, 34, balsamarium G, first half of 1st century, Aquileian production; I. Fadić 1997, 109, cat. no. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, cat. no. 83, first half of 1st century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, cat. no. 41, first half of 1st century, North Adriatic production.
- 24 M. C. Calvi 1968, 34; G. M. Facchini 1999, 43, cat. no. 10–12; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 61, cat. no. 33–34; 62, cat. no. 41.

razdoblje I. st. i prve polovine II. st.²⁵ Tijelo mu je malo spljošteno, ali blisko pravilnom obliku kugle. Balzamariji odgovarajućeg oblika zastupljeni su u južnoj Liburniji u kontekstu I. st.²⁶

1.5. Balzamariji kruškolikog tijela (kat. br. 17 – 28)

Balzamariji kruškolikog tijela šarolika su i dugotrajna skupina, stvorena na području Italije i omiljena od početka I. do kraja III. st. Razlikuju se po boji, po obliku tijela koje može imati najveći promjer blizu dna ili bliže sredini, po proporcijama tijela u odnosu na vrat s otvorom i po obliku otvora. U grupu Isings 6 pripadaju intenzivno plavi balzamariji kratkog vrata, kruškoliki kat. br. 17–19²⁷ te kat. br. 23 nešto šireg tijela,²⁸ koji predstavljaju oblike veoma raširene u I. st., a na području sjeverne Italije osobito česte u julijevsko-klaudijevskom razdoblju. Isti tip kruškolikog balzamaria kratkog vrata, samo u intenzivno žutoj boji, predstavlja balzamarij kat. br. 20.²⁹ Razdoblju I. st. i sjevernoitalskoj, odnosno akvilejskoj proizvodnji mogu se s dosta vjerojatnosti pripisati intenzivno žuti balzamarij kat. br. 21³⁰ te možda ljubičasti balzamarij kat. br. 22,³¹ oba kruškolikog tijela. Plavi balzamariji kat. br. 24–25 odlikuju se razmjerno užim kruškolikim tijelom.³² Za sve varijante intenzivno plavih i drugih kruškolikih balzamaria od obojenog stakla pretpostavlja se sjevernoitalska proizvodnja, odnosno proizvodnja na području Akvileje tijekom I. st.³³

Balzamariji kruškolikog, gotovo loptastog tijela i malo veće visine vrata s otvorom tipa Isings 6, poput balzamaria kat. br. 26, javljaju se od početka I. st. do kraja III. st.³⁴

century.²⁵ Its body is somewhat flat, but is not far from a spherical shape. Balsamarii of such shape are typical of the 1st-century Southern Liburnia.²⁶

1.5. Balsamarii with pear-shaped bodies (Cat. No. 17–28)

Balsamarii with pear-shaped bodies are a heterogeneous group that was produced in Italy over a long period of time. They were particularly popular between the early 1st century and the late 3rd century. They came in different colors and with different body shapes (with the widest diameter either close to the bottom or close to the center), different body-neck-with-mouth proportions, and different mouth shapes. The pear-shaped balsamarii Cat. No. 17–19²⁷ and Cat. No. 23 (with a somewhat wider body)²⁸ – both made from intensive blue glass and with short neck – belong to the Isings 6 group. They were very common in the 1st century (in Northern Italy, they were particularly common in the Julio–Claudian period). The same type of pear-shaped balsamarium with short neck, but of an intensive yellow color, is represented by the balsamarium Cat. No. 20.²⁹ The intensive-yellow balsamarium Cat. No. 21³⁰ and, perhaps, the purple balsamarium Cat. No. 22³¹ – both with pear-shaped bodies – can be attributed with high probability to Northern Italic (Aquileian) production of the 1st century. The blue balsamarii Cat. No. 24–25 are characterized by rather long, pear-shaped bodies.³² It is assumed that all subtypes of the pear-shaped balsamarii of intensive blue and other colors were produced in Northern Italy (Aquileia) in the 1st century.³³

The balsamarii with pear-shaped, almost globular bodies and somewhat higher necks with mouth of the Isings 6

25 C. Isings 1957, 22, forma 6, I. st.; M. C. Calvi 1968, 37, balzamarij I α, kraj I. st. pr. Kr. – III. st.; G. M. Facchini 1999, 54–57, kat. br. 43–54; I. Lazar 2003, 191, sl. 51, forma 8.6.13, I. st. – prva polovina II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 69, kat. br. 79, I. st., proizvodnja na zapadu Rimskog Carstva; D. Foy 2014, 37, sl. 1: 1–2, I. st.; I. Baćani 2017, 54, kat. br. 52, Sisak, I. st.; 55, kat. br. 54, III. st.

26 A. Eterović Borčić, B. Štefanac 2021, 201, kat. br. 711; 421, kat. br. 1378–1381, područje Zadra, I. st.

27 C. Isings 1957, 22, forma 6, I. st.; M. C. Calvi 1968, 35, balzamarij H α1, pretpostavljena sjevernoitalska proizvodnja; G. M. Facchini 1999, 59–62, kat. br. 59–61, 63–64, 67, 69, I. st.; Z. Buljević 2002b, 397, kat. br. 41–43, prva polovina I. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 90, I. st.

28 C. Isings 1957, 22, forma 6; M. C. Calvi 1968, 35, balzamarij H α1; G. M. Facchini 1999, 63–65, kat. br. 71–73, 77, I. st.; Z. Buljević 2002b, 396, kat. br. 21, I. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 66, kat. br. 62–63, I. st., sjevernojadranjska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 90, I. st.; S. Fünfschilling 2015, 402, sl. 545, balzamarij AR 127, I. st.

29 C. Isings 1957, 22, forma 6; M. C. Calvi 1968, 35, balzamarij H α1, sjevernoitalska proizvodnja; G. M. Facchini 1999, 58, kat. br. 57; 60–61, kat. br. 62, 65, I. st.; Z. Buljević 2002b, 397, kat. br. 37–39, prva polovina I. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 91, I. st.

30 C. Isings 1957, 22, forma 6, I. st.; M. C. Calvi 1968, 35, balzamarij H α1, sjevernoitalska proizvodnja; Z. Buljević 2002b, 396, kat. br. 25, 27, I. st.

31 C. Isings 1957, 22, forma 6, I. st.; M. C. Calvi 1968, 37, balzamarij H β, I. – III. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 152, kat. br. 92, I. st.

32 C. Isings 1957, 22, forma 6, I. st.; M. C. Calvi 1968, 35, balzamarij H α1, I. – III. st., sjevernoitalska proizvodnja; I. Fadić 1997, 98, kat. br. 4, I. st.; Z. Buljević 2002b, 413, kat. br. 52, prva polovina I. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, kat. br. 28, II. – III. st.

33 M. C. Calvi 1968, 35; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 66, kat. br. 62–66; 67, kat. br. 67–69.

34 C. Isings 1957, 22, forma 6, I. st.; M. C. Calvi 1968, 35, balzamarij H α2, I. – III. st.;

25 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 37, balsamarium I α, late 1st century pr. Kr. – 3rd century; G. M. Facchini 1999, 54–57, cat. no. 43–54; I. Lazar 2003, 191, fig. 51, form 8.6.13, 1st century – first half of 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 69, cat. no. 79, 1st century, produced in western part of Roman Empire; D. Foy 2014, 37, fig. 1: 1–2, 1st century; I. Baćani 2017, 54, cat. no. 52, Sisak, 1st century; 55, cat. no. 54, 3rd century.

26 A. Eterović Borčić, B. Štefanac 2021, 201, cat. no. 711; 421, cat. no. 1378–1381, Zadar area, 1st century.

27 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 35, balsamarium H α1, presumed north Italic production; G. M. Facchini 1999, 59–62, cat. no. 59–61, 63–64, 67, 69, 1st century; Z. Buljević 2002b, 397, cat. no. 41–43, first half of 1st century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, cat. no. 90, 1st century.

28 C. Isings 1957, 22, form 6; M. C. Calvi 1968, 35, balsamarium H α1; G. M. Facchini 1999, 63–65, cat. no. 71–73, 77, 1st century; Z. Buljević 2002b, 396, cat. no. 21, 1st century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 66, cat. no. 62–63, 1st century, North Adriatic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, cat. no. 90, 1st century; S. Fünfschilling 2015, 402, fig. 545, balsamarij AR 127, 1st century.

29 C. Isings 1957, 22, form 6; M. C. Calvi 1968, 35, balsamarium H α1, north Italic production; G. M. Facchini 1999, 58, cat. no. 57; 60–61, cat. no. 62, 65, 1st century; Z. Buljević 2002b, 397, cat. no. 37–39, first half of 1st century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, cat. no. 91, 1st century.

30 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 35, balsamarium H α1, north Italic production; Z. Buljević 2002b, 396, cat. no. 25, 27, 1st century.

31 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 37, balsamarium H β, 1st – 2nd centuries; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 152, cat. no. 92, 1st century.

32 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 35, balsamarium H α1, 1st – 3rd centuries, north Italic production; I. Fadić 1997, 98, cat. no. 4, 1st century; Z. Buljević 2002b, 413, cat. no. 52, first half of 1st century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, cat. no. 28, 2nd – 3rd centuries.

33 M. C. Calvi 1968, 35; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 66, cat. no. 62–66; 67, cat. no. 67–69.

Balzamarij kat. br. 27 izrađen je od stakla slične gustoće, debljine, boje i kvalitete kao balzamarij kat. br. 26, no razlikuje se upadljivo od njega po gotovo koničnom obliku kruškolikog tijela zaravnatog dna koje je jednake visine kao vrat s otvorom i pripada grupi Isings 28a.³⁵

Kruškoliki balzamarij kat. br. 28 s obodom presavijenim prema gore i prema unutra pripada tipu Isings 26a koji se javlja od sredine I. do kraja III. st.³⁶

1.6. Balzamariji koničnog uskog i visokog tijela (kat. br. 29–34)

Kruškolikim balzamarijima nalikuju balzamariji Isings 28a, kat. br. 29 – 34, čiji se oblik može opisati kao koničan, vrat im je približno podjednake visine kao tijelo, a otvor ima savijen ili ljevkast rub. Balzamarij kat. br. 30 presavijenog ruba uzorkom s umetnutom niti druge boje oponaša vase izrađene od minerala, alabastra i mramora.³⁷ Balzamarij presavijenog ruba otvora kat. br. 31³⁸ te balzamariji jednostavno razgrnutog otvora kat. br. 32³⁹ i kat. br. 33⁴⁰ izrađeni su od prozirnog stakla plavičaste boje, dok je balzamarij kat. br. 34 s presavijenim rubom otvora prozirno žut.⁴¹ Balzamariji analogni primjerku kat. br. 31 zastupljeni su u većem broju u južnoj Liburniji u grobnim cjelinama druge polovine I. st. i prve polovine II. st.⁴²

1.7. Balzamariji širokog lukovičastog ili polukalotastog tijela i visokog vrata (kat. br. 35 – 41)

Skupini balzamaria Isings 82 krupnog lukovičastog ili polukalotastog tijela, znatno višeg vrata i savijenog, na vrhu spljoštenog i prstenasto oblikovanog ruba od prozirnog, bljedozelenkastog stakla pripadaju primjeri kat.

type, such as balsamarium Cat. No. 26 – were produced from the early 1st century to the late 3rd century.³⁴

Balsamarium Cat. No. 27 is made from a glass of similar density, thickness, color and quality as balsamarium Cat. No. 26 – the only difference (albeit substantial) being its almost conical pear-shaped body with a flat base which is of equal height as the neck with mouth; it belongs to the Isings 28a group.³⁵

The pear-shaped balsamarium Cat. No. 28, with an upward and inward curved rim, belongs to the Isings 26a type, produced between the mid-1st century and late 3rd century.³⁶

1.6. Balsamarii with narrow and high conical bodies (Cat. No. 29–34)

The balsamarii Cat. No. 29–34 of the Isings 28a type resemble pear-shaped balsamarii. Their shape can be described as conical, their neck is of an approximately equal length as their body, and their mouth has a curved or funnel-shaped edge. With a pattern with an inserted thread of a different color, balsamarium Cat. No. 30 imitates vases made from minerals, alabaster and marble.³⁷ The balsamarium with a curved mouth edge, Cat. No. 31,³⁸ and the balsamarii with simple everted mouths, Cat. No. 32³⁹ and Cat. No. 33,⁴⁰ are made from bluish transparent glass. Balsmarium Cat. No. 34, with a curved mouth edge, is of a transparent yellow color.⁴¹ The balsamarii analogous to the Cat. No. 31 specimen were found in substantial quantities as grave goods in South Liburnian graves from the second half of the 1st century and the first half of the 2nd century.⁴²

- G. M. Facchini 1999, 58, kat. br. 56–57; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148, kat. br. 79; 149, kat. br. 85, prva polovina I. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 200, kat. br. 706, područje Zadra, I. st.
- 35 C. Isings 1957, 42, forma 28 a, I. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 37, balzamarij H β, I. – II. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 85, prva polovina I. st.; I. Baćani 2017, 20, 51, kat. br. 43, Sisak, I. – II. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 300, kat. br. 968, Nin, I. st.; S. Golubović, B. Milovanović, S. Redžić 2022, 120–121, G1-61, kat. br. 4, T. LII: G1-61: 4, *Viminacium*, prva polovina III. st.
- 36 C. Isings 1957, 40, forma 26 a, sredina I. – II. st.; M. C. Calvi 1968, 33, balzamarij H α1, I. – III. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89, II. – III. st., kat. br. 91, I. st.
- 37 C. Isings 1957, 42, forma 28 a, sredina I. – II. st.; M. C. Calvi 1968, 35, balzamarij H α4, sjevernoitalska proizvodnja; G. De Tommaso 1990, 64, tip 40; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 29, kat. br. 24, Salona, kraj I. st. pr. Kr. – sredina I. st.; Z. Buljević 2016, 223, kat. br. 706, I. st.
- 38 C. Isings 1957, 42, forma 28 a, sredina I. st. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 37, balzamarij H β, I. – II. st.; 57, boca B, I. st.; G. De Tommaso 1990, 58, tip 32; G. M. Facchini 1999, 85–87, kat. br. 136–144, druga polovina I. – II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 69, kat. br. 83, druga polovina I. st., sjevernojadranska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89, II. – III. st.; T. Alihodžić 2015, 35, kat. br. 5, Zadar – Relja, Grob 25, kraj I. st. – početak II. st.; I. Baćani 2017, 21, 52, kat. br. 47, Sisak, druga polovina I. – III. st.
- 39 C. Isings 1957, 42, forma 28 a; M. C. Calvi 1968, 37, balzamarij H β, I. – II. st.
- 40 C. Isings 1957, 42, forma 28 a; M. C. Calvi 1968, 35, balzamarij H α2; D. Foy 2014, 37, sl. 1: 12, I. st.
- 41 C. Isings 1957, 42, forma 28 a; M. C. Calvi 1968, 35, balzamarij H α1.
- 42 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 26, kat. br. 3, Starigrad, druga polovina I. st.; 278, kat. br. 890, Zadar, druga polovina I. st.; 300, kat. br. 967, Zadar, druga polovina I. st. – prva polovina II. st.

- 34 C. Isings 1957, 22, form 6, 1st century; M. C. Calvi 1968, 35, balsamarium H α2, 1st – 3rd centuries; G. M. Facchini 1999, 58, cat. no. 56–57; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148, cat. no. 79; 149, cat. no. 85, first half of 1st century; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 200, cat. no. 706, Zadar area, 1st century.
- 35 C. Isings 1957, 42, form 28 a, 1st – 3rd centuries; M. C. Calvi 1968, 37, balsamarium H β, 1st – 2nd centuries; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, cat. no. 85, first half of 1st century; I. Baćani 2017, 20, 51, cat. no. 43, Sisak, 1st – 2nd centuries; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 300, cat. no. 968, Nin, 1st century; S. Golubović, B. Milovanović, S. Redžić 2022, 120–121, G1-61, cat. no. 4, Pl. LII: G1-61: 4, *Viminacium*, first half of 3rd century.
- 36 C. Isings 1957, 40, form 26 a, mid-1st century – 2nd century; M. C. Calvi 1968, 33, balsamarium H α1, 1st – 3rd centuries; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, cat. no. 89, 2nd – 3rd centuries, cat. no. 91, 1st century.
- 37 C. Isings 1957, 42, form 28 a, mid-1st century – 2nd century; M. C. Calvi 1968, 35, balsamarium H α4, north Italic production; G. De Tommaso 1990, 64, type 40; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 29, cat. no. 24, Salona, late 1st century BC – mid-1st century; Z. Buljević 2016, 223, cat. no. 706, 1st century.
- 38 C. Isings 1957, 42, form 28 a, mid-1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 37, balsamarium H β, 1st – 2nd centuries; 57, bottle B, 1st century; G. De Tommaso 1990, 58, type 32; G. M. Facchini 1999, 85–87, cat. no. 136–144, second half of 1st century – 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 69, cat. no. 83, second half of 1st century, North Adriatic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, cat. no. 89, 2nd – 3rd centuries; T. Alihodžić 2015, 35, cat. no. 5, Zadar – Relja, Grob 25, late 1st century – early 2nd century; I. Baćani 2017, 21, 52, cat. no. 47, Sisak, second half of 1st century – 3rd century.
- 39 C. Isings 1957, 42, form 28 a; M. C. Calvi 1968, 37, balsamarium H β, 1st – 2nd centuries.
- 40 C. Isings 1957, 42, form 28 a; M. C. Calvi 1968, 35, balsamarium H α2; D. Foy 2014, 37, fig. 1: 12, 1st century.
- 41 C. Isings 1957, 42, form 28 a; M. C. Calvi 1968, 35, balsamarium H α1.
- 42 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 26, cat. no. 3, Starigrad, second half of 1st century; 278, cat. no. 890, Zadar, second half of 1st century; 300, cat. no. 967, Zadar, second half of 1st century – first half of 2nd century.

br. 35,⁴³ kat. br. 36,⁴⁴ kat. br. 37,⁴⁵ kat. br. 38.⁴⁶ U južnoj Liburniji ovakvi su balzamariji bili razmjerno brojni od sredine I. st. do prvih desetljeća II. st. Proizvodnja ovih oblika bila je uobičajena na sjevernoitalskom području u drugoj polovini I. st. i u II. st.⁴⁷

Istoj skupini balzamaria mogu se pridružiti tri primjera polukalotastog tijela tipa De Tommaso 31 sa žigom, kat. br. 39 – 41. Tri velika balzamarija polukalotastog tijela kat. br. 39 – 41 iz Medulina jedini su obilježeni žigom V.D na dnu. Žig je uokviren palminim granama. Balzamariji sa žigom V.D pripadaju među općenito razmjerno rijetke primjerke balzamaria polukalotastog ili lukovičastog tijela označenih žigom. U popisu staklenih oblika koje donosi Isings najbliže su formi Isings 82 B2, ali razlikuju se od ovog oblika po razmjerno višem i voluminoznijem polukalotastom tijelu.⁴⁸ Razne varijante žiga V.D javljaju se na području sjeverne Italije uvek na istom tipu boce te se može pretpostaviti da su vezani za određeni, uvek isti proizvod.⁴⁹ Jedan veliki balzamarij polukalotastog tijela sa žigom V.D između dvije palmine grane pronađen je u Akvileji. Pretpostavlja se da je izrađen u sjevernoj Italiji za vladavine Severa, krajem II. st. i u prvoj trećini III. st.⁵⁰ Iz sjeverne Italije, iz mjesta Lugone di Salò kod Brescie, potječe nalaz staklenog polukalotastog balzamaria Isings 82 A1/De Tommaso 31 sa žigom V.D unutar lоворova vjenca, odnosno između

1.7. Balsamarii with wide bulbous or semi-calotte-shaped bodies and high necks (Cat. No. 35–41)

The Isings 82-type comprises balsamarii with bulbous or semi-calotte-shaped bodies, much higher necks and curved, flat-at-the-top ring edges, made from transparent, pale-greenish glass. The balsamarii Cat. No. 35,⁴³ Cat. No. 36,⁴⁴ Cat. No. 37⁴⁵ and Cat. No. 38⁴⁶ belong to this type. In Southern Liburnia, such balsamarii were rather common between the mid-1st century and the first decades of the 2nd century. They were typically produced in Northern Italy from the second half of the 1st century to the 2nd century.⁴⁷

Three specimens with a semi-calotte body and a stamp, of De Tommaso 31 type, Cat. No. 39–41, can also be classified into this group of balsamarii. These three large balsamarii from Medulin are the only stamped ones – they have a V.D stamp with palm branches around it. They belong to the relatively small group of stamped balsamarii with semi-calotte or bulbous bodies. Of the forms listed by Isings, closest to these is the Isings 82 B2 form. However, they differ from it by their relatively higher and more voluminous semi-calotte-shaped bodies.⁴⁸ Various subtypes of V.D stamp are found in Northern Italy, always on the same type of bottles, leading to an assumption that they were associated with a specific, one and the same product.⁴⁹ One large semi-calotte-bodied

- 43 C. Isings 1957, 97, forma 82 B 2, kraj I. – prva polovina III. st.; M. C. Calvi 1968, 136, balzamarij C β2, kraj II. – III. st.; G. De Tommaso 1990, 58, tip 32; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, kat. br. 150, druga polovina I. – II. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89, II. – III. st.; I. Baćani 2017, 52, kat. br. 47, druga polovina I. – III. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 27, kat. br. 5, Starigrad, druga polovina I. st.; 154–155, kat. br. 493 – 495, Zadar, sredina i druga polovina I. st.
- 44 C. Isings 1957, 97, forma 82 B 2; M. C. Calvi 1968, 136, balzamarij C β1, II. – III. st.; G. De Tommaso 1990, 58, tip 32; G. M. Facchini 1999, 89, kat. br. 150, druga polovina II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, kat. br. 147, kraj I. st. – II. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89, II. – III. st.; I. Baćani 2017, 52–53, kat. br. 47 – 49, druga polovina I. – III. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 274, kat. br. 875–877, Zadar, kraj I. – početak II. st.
- 45 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1, kraj I. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 37, balzamarij H β, I. – II. st.; G. De Tommaso 1990, 58, tip 32, balzamarij odgovarajućih dimenzija, oblika i proporcija, s razlikom što je rub otvora savijen prema gore i unutra te spljošten; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80–81, kat. br. 149–152, druga polovina I. – II. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89, II. – III. st.; I. Baćani 2017, 52–53, kat. br. 47 – 49, druga polovina I. – III. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 154, kat. br. 492, zadarsko područje, I. – II. st.; 290, kat. br. 939, zadarsko područje, druga polovina I. st. – početak II. st.
- 46 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1, kraj I. st. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 37, balzamarij H β, I. – II. st.; G. De Tommaso 1990, 58, tip 32; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, kat. br. 148, kraj I. – II. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 141, kat. br. 58, druga polovina I. st. – II. st.; 151, kat. br. 89, II. – III. st.; I. Baćani 2017, 52–53, kat. br. 47 – 49, druga polovina I. – III. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 154, kat. br. 492, zadarsko područje, I. – II. st.; 290, kat. br. 939, zadarsko područje, druga polovina I. st. – početak II. st.
- 47 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 18, 80, kat. br. 145–150; 81, kat. br. 151–153.
- 48 C. Isings 1957, 97–100, kraj I. – III. st.; G. De Tommaso 1990, 57, žig V.D povezuje se s formom 31 i datira u doba Severa; G. M. Facchini 1999, 92, kat. br. 157, II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, kat. br. 227–228, kraj I. – druga četvrtina III. st.
- 49 L. Taborelli 1985, rasprava o odnosu žiga na staklenoj posudi i kozmetičkog ili medicinskog sastojka koji se prodavao i prevozio u posudi sa žigom; 2002a, 541; 2015, 265; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 35.
- 50 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, kat. br. 227; 132, kat. br. 227.

- 43 C. Isings 1957, 97, form 82 B 2, late 1st century – first half of 3rd century; M. C. Calvi 1968, 136, balsarium C β2, late 2nd century – 3rd centuries; G. De Tommaso 1990, 58, type 32; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, cat. no. 150, second half of 1st century – 2nd century, north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, cat. no. 89, 2nd – 3rd centuries; I. Baćani 2017, 52, cat. no. 47, second half of 1st century – 3rd century; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 27, cat. no. 5, Starigrad, second half of 1st century; 154–155, cat. no. 493–495, Zadar, mid and second half of 1st century
- 44 C. Isings 1957, 97, form 82 B 2; M. C. Calvi 1968, 136, balsarium C β1, 2nd – 3rd centuries; G. De Tommaso 1990, 58, type 32; G. M. Facchini 1999, 89, cat. no. 150, second half of 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, cat. no. 147, late 1st century – 2nd century, north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, cat. no. 89, 2nd – 3rd centuries; I. Baćani 2017, 52–53, cat. no. 47–49, second half of 1st century – 3rd century; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 274, cat. no. 875–877, Zadar, late 1st century – early 2nd century
- 45 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 37, balsarium H β, 1st – 2nd centuries; G. De Tommaso 1990, 58, type 32, balsarium of corresponding size, shape and proportions – the only difference being that the mouth edge is curved upwards and inwards and flat; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80–81, cat. no. 149–152, second half of 1st century – 2nd century, north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, cat. no. 89, 2nd – 3rd centuries; I. Baćani 2017, 52–53, cat. no. 47–49, second half of 1st century – 3rd century; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 154, cat. no. 492, Zadar area, 1st – 2nd centuries; 290, cat. no. 939, Zadar area, second half of 1st century – early 2nd century
- 46 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 37, balsarium H β, 1st – 2nd centuries; G. De Tommaso 1990, 58, type 32; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, cat. no. 148, late 1st century – 2nd century, north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 141, cat. no. 58, second half of 1st century – 2nd century; 151, cat. no. 89, 2nd – 3rd centuries; I. Baćani 2017, 52–53, cat. no. 47–49, second half of 1st century – 3rd century; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 154, cat. no. 492, Zadar area, 1st – 2nd centuries; 290, cat. no. 939, Zadar area, second half of 1st century – early 2nd century
- 47 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 18, 80, cat. no. 145–150; 81, cat. no. 151–153.
- 48 C. Isings 1957, 97–100, late 1st century – 3rd century; G. De Tommaso 1990, 57, 91, V.D stamp is associated with form 31 and is dated to the reign of Severus; G. M. Facchini 1999, 92, cat. no. 157, 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, cat. no. 227–228, late 1st century – second quarter of 3rd century.
- 49 L. Taborelli 1985, paper on the connection between the stamps on glass vessels and the cosmetic or medicinal contents sold and transported in such stamped vessels; 2002a, 541; 2015, 265; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 35.

palminih grana iz razdoblja od druge polovine II. st. do početka IV. st. Ovaj je nalaz posebno značajan za poznavanje sadržaja, jer je balzamarij pronađen ispunjen ostacima mastike, ljekovite smole od grmolike biljke tršlje (*Pistacia lentiscus*).⁵¹ Ljekovita mastika dobivala se zarezivanjem kore tršlje. Od iste biljke dobivalo se ljekovito eterično ulje, a listovi bogati taninom služili su za bojenje kose (Plin. *HN*, knjiga 12.36; 24.28). Cijena crne mastike u I. st. iznosila je 2 denara po jednoj libri težine (327,45 grama), a cijena bijele mastike s otoka Hiosa 10 denara po libri (Plin. *HN*, knjiga 12.36). Do kraja III. st., do doba Dioklecijana, ta se razlika u kategorijama još povećala te je cijena crne mastike iznosila 24 *denarii communes* po jednoj libri težine (*De Pretiis* 36.64), a cijena bijele mastike s Hiosa 175 denara po libri (*De Pretiis* 36.63). Nalaz sadržine upućuje na to da je stakleni polukalotasti balzamarij sa žigom služio kao ambalaža u trgovini aromatičnim uljima, odnosno ljekovitim tvarima koje su se u antici koristile pri liječenju proširenih vena i hemoroida. Isto se odnosi na tri balzamarija sa žigom V.D iz groba s olovnim sarkofagom iz Medulina, koji se poput ostalih primjeraka s istim žigom mogu datirati u kraj II. st. – prvu trećinu III. st. Za datiranje balzamarija sa žigom V.D osobito je značajna jedna dvojna grobnica – hipogej – u Torinu, iz doba dinastije Severa. U torinskoj grobnici pronađeno je šest staklenih balzamarija polukalotastog tijela istog tipa De Tommaso 31, visokih 15 – 20 cm, od kojih dva nose žig V.D, jedan s palminom granom okrenutom nadesno ispod slova i drugi s palminom granom iznad njih.⁵² Balzamariji su bili postavljeni u niše u dva nasuprotna zida grobnice – hipogeja. Osim dva balzamarija sa žigom V.D i palminom granom, treći balzamarij iz iste grobnice nosi na dnu žig QDE / LPF.⁵³ Na tom se žigu spominju dva rimska građani – putem početnih slova imenske sheme *tria nomina*. Prvi od dvojice mogao bi se identificirati s vlasnikom staklarske radionice imenom *Quintus Danius Euhelpistus*, poznatom iz žigova na staklenim posudama koji sadrže puno vlasnikovo ime u genitivu *Q. DANI EVHELPISTI*.⁵⁴ Kvint Danije Euhelpist proizvodio je i svojim skraćenim ili potpunim žigom označavao različite staklene recipiente, balzamarije zvonolikog tijela Isings 82, balzamarije polukalotastog tijela De Tommaso 31,

balsamarium stamped with V.D in between two palm branches was found in Aquileia. It is believed it was made in Northern Italy during the reign of Severus, between the end of the 2nd century and the first third of the 3rd century.⁵⁰ Another find from Northern Italy, from Lugone di Salò near Brescia, is the semi-calotte-bodied glass balsamarium Isings 82 A1/De Tommaso 31 stamped with V.D inside a laurel wreath or in between palm branches, dated to the period from the second half of the 2nd century to the early 4th century. This find is particularly important because remnants of its contents have been preserved in it. This balsamarium once contained mastic, a curative resin from the shrub-like mastic tree (*Pistacia lentiscus*).⁵¹ The resin was obtained from this tree by cutting its bark. The same plant also yielded a curative essential oil and its tannin-rich leaves were used for dying hair (Plin. *HN*, book 12.36; 24.28). In the 1st century, the price of black mastic was 2 denarii per libra (327.45 grams) and that of white mastic from the island of Chios was 10 denarii per libra (Plin. *HN*, book 12.36). By the end of the 3rd century, during Diocletian's reign, the difference in prices had increased: the price of black mastic was now 24 *denarii communes* per libra (*De Pretiis* 36.64) and the price of white mastic from Chios was 175 denarii per libra (*De Pretiis* 36.63). The contents found in the vessel indicate that the glass semi-calotte-bodied balsamarii with a stamp were used as containers in the trade in essential oils and medicinal substances used for treating delated veins and hemorrhoids in the Antiquity. The same applies to the three V.D-stamped balsamarii from a grave with a lead sarcophagus found at Medulin which, like other specimens with this stamp, can be dated to the period between the late 2nd century and the first third of the 3rd century. Particularly important for dating the V.D-stamped balsamarii is the dual hypogea tomb from the Severus dynasty period found in Turin. Six semi-calotte-bodied glass balsamarii of the same De Tommaso 31 type, 15–20cm high, were found in that tomb. Two of these have a V.D stamp on it – one with a palm branch below the letters, facing right, and the other with a palm branch above the letters.⁵² The balsamarii were found in the niches of two opposing walls of the hypogea tomb. In addition to these two V.D-stamped balsamarii with a palm branch, a third stamped balsamarium was also found in the tomb – the one with a QDE / LPF stamp at its base.⁵³ This stamp makes a reference to two Roman citizens by using the *tria nomina* initials. The first of the two could be identified as

51 S. Massa 1997, 89, T. XX: 6; T. XXII: 13, Lugone di Salò. Drugi nalaži mastike u grobovima: M. P. Rossignani 2005, 129–130, Milano, nalaž grumenja mastike u sarkofagu; C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwys 2004, 138–139, Vorsen, balzamarij tipa Isings 82 B1 s ostacima aromatičnog ulja na bazi borove smole s primjesom mastike.

52 L. Taborelli 2002b, 30, T. IX: 2, palmina grana iznad slova V.D; T. IX: 3, palmina grana ispod slova V.D.

53 L. Taborelli 2002b, 30, T. IX: 1. O rasprostranjenosti i kronologiji staklenih recipijenata sa žigom QDE / LPF: L. Taborelli 1996, 74–75, druga polovina II. st. – prva četvrtina III. st.; G. Glöckner 2006, 200, kat. br. AUS 71, pl. 7.

54 L. Taborelli 1998, 287, T. II: 2–3, Almese, četverokutna boca s jednom ručkom Isings 50 na dnu nosi žig s punim imenom Q. DANI EVHELPISTI; 2002b, 32–33.

50 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, cat. no. 227; 132, cat. no. 227.

51 S. Massa 1997, 89, pl. XX: 6; pl. XXII: 13, Lugone di Salò. Other finds of mastic in graves: M. P. Rossignani 2005, 129–130, Milan, find of mastic nuggets in sarcophagus; C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwys 2004, 138–139, Vorsen, balsamarium of the Isings 82 B1 type with remnants of pine-resin-based essential oil with admixture of mastic.

52 L. Taborelli 2002b, 30, pl. IX: 2, palm branch above the letters V.D; pl. IX: 3, palm branch below the letters V.D.

53 L. Taborelli 2002b, 30, pl. IX: 1. For distribution and chronology of glass recipients with QDE / LPF stamps, see L. Taborelli 1996, 74–75, second half of 2nd century – first quarter of 3rd century; G. Glöckner 2006, 200, cat. no. AUS 71, pl. 7.

boce četverokutnog tijela s jednom ručkom Isings 50 te boćice pravokutnog tijela s dvije ručke Isings 90. Grčko osobno ime ukazuje na oslobođeničko podrijetlo vlasnika. Jedan balzamarij tipa De Tommaso 31 sa žigom *QDE/LPF* potječe iz Zadra.⁵⁵ Razmjerno malobrojni balzamariji De Tommaso 31 koji na dnu imaju žigove *QDE/LPF* ili *V.D* javljaju se na istom području sjeverne Italije i sjevernog Jadrana u istom razdoblju kraja II. i početka III. st., što može ukazivati na povezanost proizvođača i vlasničkih odnosa. Ipak, nije moguće ustvrditi da se u inicijalima *V.D* krije kratica obiteljskog imena Kvinta Danija Euhelpista. Iz usporedbe s ostalim žigovima na proizvodima različite namjene i od različitih materijala proizlazi da su dva slova razdvojena točkom označavala početna slova obiteljskog (*nomen*) i osobnog (*cognomen*) imena vlasnika. To znači da bi slovo *V* trebalo biti početno slovo obiteljskog imena, a slovo *D* početno slovo kognomena, isključujući iz kombinacije pripadnika obitelji Danija. Kvint Danije Euhelpist ili drugi pripadnik njegove obitelji mogli bi biti uključeni u interpretaciju žiga *V.D* ako su dva inicijala označavala dvije različite obitelji, no tu se nalazimo u polju pretpostavki bez čvrstih pokazatelja. Ostavivši po strani pitanje žiga i vlasničkih odnosa, druga moguća veza između balzamarija polukalotastog tijela sa žigovima *V.D* i *QDE/LPF* odnosi se na isti ili sličan ljekoviti odnosno aromatični sadržaj. Pritom su standardni oblik balzamarija i žig na dnu mogli predstavljati prepoznatljiv znak kvalitete pripravka, u ovom slučaju pripremanog i distribuiranog na području sjeverne Italije i sjevernog Jadrana.⁵⁶ Istraživanja su pokazala da su se iste odnosno slične kozmetičke tvari čuvale i distribuirale u ranocarskim staklenim balzamrijima različitih oblika.⁵⁷ Oblik balzamarija nije nužno određivao njegov sadržaj. Za hermetičko zatvaranje napunjene boćice i prevenciju hlapljenja njezina sadržaja prije prodaje služio je vosak.⁵⁸

the owner of the glazier's workshop, *Quintus Danius Euhelpistus*, known from the stamps on glass vessels containing the owner's full name in genitive, *Q. DANI EVHELPISTI*.⁵⁴ Quintus Danius Euhelpistus stamped his abbreviated or full name on various glass recipients that he produced: Isings 82 balsamarii with bell-shaped bodies, De Tomaso 31 balsamarii with semi-calotte bodies, Isings 50 single-handled square bottles and Isings 90 two-handled vials with rectangular bodies. The Greek cognomen indicates that the owner was a freedman. One De Tomaso 31 balsamarium with a QDE / LPF stamp comes from Zadar.⁵⁵ The De Tommaso 31 balsamarii with QDE / LPF or V.D stamps at their bases are rather scarce. They appeared in the same parts of Northern Italy and Northern Adriatic and in the same period – between the late 2nd century and the early 3rd century – indicating a connection between the manufacturer and the owner. Nevertheless, we cannot claim that the initials V.D represent an abbreviation of the family name of Quintus Danius Euhelpistus. Based on comparison with other stamps on products of various purposes made from various materials, it can be concluded that the two letters separated with a dot stood for the initials of the owner's family name (*nomen*) and personal name (*cognomen*), respectively. This means that the letter *V* should be the initial of the family name and letter *D* of the cognomen. This would rule out from this combination any member of the Danius family. Quintus Danius Euhelpistus or some other member of his family could be taken into consideration only if the initials V.D stood for two different families – but this is just an assumption with no solid indicators. Leaving aside the connection between the stamp and the ownership that it might suggest, another possible relation here is the one between the semi-calotte-bodied balsamarii with V.D and QDE/LPF stamps and the same or similar contents (medical preparations or essential oils). In this context, the standard shape of balsamarii and stamps at their bases could have represented a distinctive symbol of the quality of the preparations contained in them – in this case, the ones made and distributed in Northern Italy and Northern Adriatic.⁵⁶ Research has shown that identical or similar substances were stored and distributed in the Early Imperial glass balsamarii of various shapes.⁵⁷ The shape of a balsamarium did not necessarily determine its contents. Wax was used for sealing a filled bottle and preventing its contents to evaporate before it is sold.⁵⁸

⁵⁵ Z. Buljević 2005, 100, sl. 11, Zadar, balzamarij sa žigom *QDE/LPF* = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 34, sl. 17; 137, kat. br. 288, T. L.

⁵⁶ D. Foy 2018, 278, 287.

⁵⁷ C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwyns 2004, 142; J. L. Mortensen 2014, 80, sl. 5.1.

⁵⁸ C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwyns 2004, 140; D. Foy 2018, 279.

⁵⁴ L. Taborelli 1998, 287, pl. II: 2–3, Almese, a single-handled square Isings 50 bottle has a stamp with full name *Q. DANI EVHELPISTI* at its base; 2002b, 32–33.

⁵⁵ Z. Buljević 2005, 100, fig. 11, Zadar, balsamarium with a QDE / LPF stamp = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 34, fig. 17; 137, cat. no. 288, pl. L.

⁵⁶ D. Foy 2018, 278, 287.

⁵⁷ C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwyns 2004, 142; J. L. Mortensen 2014, 80, fig. 5.1.

⁵⁸ C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwyns 2004, 140; D. Foy 2018, 279.

1.8. Balzamariji sa širokim, niskim koničnim tijelom i visokim vratom (kat. br. 42 – 48)

Grupu balzamarija Isings 82 A2 širokog, manje ili više spljoštenog zvonolikog, koničnog tijela i razmjerno veoma visokog vrata s proširenim i spljoštenim presavijenim obodom predstavljaju balzamariji kat. br. 42,⁵⁹, kat. br. 43 – 45, 47 i ulomci kat. br. 46, 48. Unutar grupe razlikuju se dvije podskupine. Balzamariji kat. br. 45 – 46 imaju sačuvan znatno širi visoki vrat koji ih svrstava u skupinu De Tommaso 35/Lazar 8.6.9, veoma raširenu u sjevernoj Italiji⁶⁰ i južnoj Liburniji u II. – III. st.⁶¹ Analize sadržaja balzamarija De Tommaso 35 pokazale su uljni sadržaj biljnog podrijetla te tragove voska kojim je bio zaliven.⁶² Ta su ulja sadržavala borovu smolu, uvelike korištenu u kozmetici pri depilaciji muškaraca (Plin. *HN*, knjiga 14.25) te u farmaciji kao lijek za rane na glavi (Plin. *HN*, knjiga 24.22). Ulomci balzamarija kat. br. 43 – 44 s nešto manjim promjerom vrata u dnu relativno su bliži skupini s tanjim vratom Lazar 8.6.11, koju predstavljaju kat. br. 47 – 48. Balzamarij kat. br. 47 i ulomak vrata s otvorom kat. br. 48 tipa De Tommaso 49 odlikuju se tankim vratom. Ovaj oblik balzamarija raširen je u sjevernoj Italiji, na Jadranu i na istočnom Mediteranu, a proizvodio se od kraja I. st. do III. st.⁶³

1.8. Balsamarii with wide and short conical bodies and high necks (Cat. No. 42–48)

The Isings 82 A2 balsamarii with wide, more or less flat bell-shaped, conical bodies and very high necks with widened, flat and curved rims are represented by the balsamarii Cat. No. 42,⁵⁹ Cat. No. 43–45, 47 and fragments Cat. No. 46 and 48. This group has two subgroups. Balsamarii Cat. No. 45–46 have much wider high necks and are therefore classified as De Tommaso 35/Lazar 8.6.9 type, very common in Northern Italy⁶⁰ and Southern Liburnia in the 2nd and 3rd centuries.⁶¹ The analyses of the contents of the De Tommaso 35 balsamarii showed that they contained plant oils, while also revealing traces of the wax they were sealed with.⁶² These oils contained pine resin, often used in cosmetics for men's depilation (Plin. *HN*, book 14.25) and in pharmacy for head wound treatment (Plin. *HN*, book 24.22). The fragments of balsamarii Cat. No. 43–44 with a somewhat smaller diameter of the lower section of the neck are relatively closer to the Lazar 8.6.11 group with thinner necks, represented by Cat. No. 47–48. Balsamarium Cat. No. 47 and the fragment of a neck with mouth Cat. No. 48 of De Tommaso 49 type are characterized by thin necks. This type of balsamarii was common in Northern Italy, Adriatic and Eastern Mediterranean. It was produced from the late 1st century to the 3rd century.⁶³

- 59 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 2, kraj I. st. – početak III. st.; G. De Tommaso 1990, 71, tip 49, druga polovina II. st.; I. Fadić 1997, 138, kat. br. 89–90, II. – III. st.; I. Lazar 2003, 188, sl. 50, forma 8.6.11, druga polovina I. st. – prva polovina III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 94, kat. br. 229, kraj I. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145, kat. br. 72; 146, kat. br. 73–75, druga polovina II. st. – prva polovina III. st.
- 60 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 2, kraj I. st. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 134, balzamarij C a2; G. De Tommaso 1990, 61, tip 35, II. st.; G. M. Facchini 1999, 89–90, kat. br. 148–151, II. st.; I. Lazar 2003, 186, sl. 50, forma 8.6.9, druga polovina I. – prva polovina II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, kat. br. 249–250, kraj I. st. – druga polovina II. st., moguća proizvodnja u istočnim provincijama; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, kat. br. 72–73, druga polovina II. – prva polovina III. st.; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, kat. br. 44–45, Sisak, I. – III. st.
- 61 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 157, kat. br. 504, Starigrad, II. st.; 159, kat. br. 508, 510, Starigrad, II. st.; 159, kat. br. 509, Zadar, II. – III. st.; 276, kat. br. 884, Zadar, druga trećina II. st.; 332, kat. br. 1055, Starigrad, II. st.; 332, kat. br. 1056, Bibinje, II. st.; 333, kat. br. 1059–1060, Starigrad, II. st.; 334, kat. br. 1062, Starigrad, II. st.; 336, kat. br. 1068–1069, Starigrad, II. st.
- 62 C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwyns 2004, 142, ostaci voska; J. L. Mortensen 2014, 80, ulje na bazi borove smole.
- 63 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 2, kraj I. st. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 134, balzamarij C a2; G. De Tommaso 1990, 71, tip 49, druga polovina II. st.; G. M. Facchini 1999, 90–91, kat. br. 152–154, druga polovina II. – III. st.; I. Lazar 2003, 188, sl. 50, forma 8.6.11, druga polovina I. st. – prva polovina III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, kat. br. 249–250, kraj I. st. – druga polovina II. st., moguća istočnomediterska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 146, kat. br. 75, druga polovina II. – prva polovina III. st.; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, kat. br. 44–45, Sisak, I. – III. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 103, kat. br. 293, Starigrad, II. st.; 140, kat. br. 432, Starigrad, II. st.

- 59 C. Isings 1957, 97, form 82 A 2, late 1st century – early 3rd century; G. De Tommaso 1990, 71, type 49, second half of 2nd century; I. Fadić 1997, 138, cat. no. 89–90, 2nd – 3rd centuries; I. Lazar 2003, 188, fig. 50, form 8.6.11, second half of 1st century – first half of 3rd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 94, cat. no. 229, late 1st century, north Italian production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145, cat. no. 72; 146, cat. no. 73–75, second half of 2nd century – first half of 3rd century
- 60 C. Isings 1957, 97, form 82 A 2, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 134, balsamarium C a2; G. De Tommaso 1990, 61, type 35, 2nd century; G. M. Facchini 1999, 89–90, cat. no. 148–151, 2nd century; I. Lazar 2003, 186, fig. 50, form 8.6.9, first half of 1st century – first half of 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, cat. no. 249–250, late 1st century – second half of 2nd century; possible production in the eastern provinces Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, cat. no. 72–73, second half of 2nd century – first half of 3rd century; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, cat. no. 44–45, Sisak, 1st – 3rd centuries
- 61 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 157, cat. no. 504, Starigrad, 2nd century; 159, cat. no. 508, 510, Starigrad, 2nd century; 159, cat. no. 509, Zadar, 2nd – 3rd centuries; 276, cat. no. 884, Zadar, second third of 2nd century; 332, cat. no. 1055, Starigrad, 2nd century; 332, cat. no. 1056, Bibinje, 2nd century; 333, cat. no. 1059–1060, Starigrad, 2nd century; 334, cat. no. 1062, Starigrad, 2nd century; 336, cat. no. 1068–1069, Starigrad, 2nd century
- 62 C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwyns 2004, 142, traces of wax; J. L. Mortensen 2014, 80, pine resin-based oil.
- 63 C. Isings 1957, 97, form 82 A 2, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 134, balsamarium C a2; G. De Tommaso 1990, 71, type 49, second half of 2nd century; G. M. Facchini 1999, 90–91, cat. no. 152–154, second half of 2nd century – 3rd century; I. Lazar 2003, 188, fig. 50, form 8.6.11, second half of 1st century – first half of 3rd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, cat. no. 249–250, late 1st century – second half of 2nd century, possible Eastern Mediterranean production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 146, cat. no. 75, second half of 2nd century – first half of 3rd century; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, cat. no. 44–45, Sisak, 1st – 3rd centuries; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 103, cat. no. 293, Starigrad, 2nd century; 140, cat. no. 432, Starigrad, 2nd century.

1.9. Balzamariji sa širokim koničnim ili polukalotastim tijelom i visokim vratom (kat. br. 49 – 52)

Balzamariji kat. br. 49 – 50 pripadaju tipu balzamaria Isings 82 A1 sa zvonolikim, koničnim tijelom udubljennog dna, visokim vratom i prstenasto spljoštenim obodom koji se datira od kraja I. st. do prve polovine III. st.⁶⁴ Balzamarij kat. br. 50 potječe iz groba s Klaudijevim novcem, iskovanim barem dvije generacije prije pojave ovog tipa balzamaria; inventar nalaza iz grobne cjeline nije potpuno sačuvan i nije ga moguće provjeriti.

Balzamarij kat. br. 51 pripada također tipu Isings 82 A1, a ističe se razmjerno vrlo dugim vratom i naglašeno proširenim spljoštenim obodom.⁶⁵ Tijelo je razmjerno manje, a vrat duži u odnosu na podskupinu balzamaria koju predstavljaju kat. br. 49 – 50. Obje podskupine balzamaria pripisuju se obično istočnomediterskoj proizvodnji tijekom II. i III. st.⁶⁶ Velika količina primjera raka pronađenih u Dalmaciji, osobito na području Zadra i Salone, upućuje na moguću istočnojadransku proizvodnju.⁶⁷ Primjeri sa žigovima na dnu svjedoče o italskoj proizvodnji istog tipa balzamaria u drugoj polovini II. i u III. st.⁶⁸

Balzamarij kat. br. 52 pomalo je neuobičajenog oblika, bez odgovarajućih analogija među balzamarijima sjeveroistočnog Jadrana. Donekle je nalik balzamariju iz Brindizija tipa De Tommaso 17⁶⁹ te balzamarijima iz Akvileje spljoštenog tijela i visokog vrata koji je u dnu naglašeno stisnut, datiranima u II. st., za koje se pretpostavlja istočnomeditersko podrijetlo.⁷⁰

1.9. Balsamarii with wide conical or semi-calotte-shaped bodies and high necks (Cat. No. 49–52)

Balsamarii Cat. No. 49–50 belong to the Isings 82 A1 type with bell-shaped conical bodies, recessed bases, high necks and ring-shaped flat rims. They are dated to the period between the late 1st century and the first half of the 3rd century.⁶⁴ Balsamarium Cat. No. 50 comes from a grave where it was found together with a Claudius' coin, minted at least two generations before this type of balsamarium had appeared; the inventory of these grave goods has not been fully preserved and cannot be verified.

Balsamarium Cat. No. 51 also belongs to the Isings 82 A1 type and is characterized by a relatively long neck and very widened flat rim.⁶⁵ The body is comparatively smaller and the neck longer than those in the subgroup represented by Cat. No. 49–50. Both balsamarium subgroups are usually attributed to the Eastern Mediterranean production of the 2nd and 3rd centuries.⁶⁶ Numerous specimens found in Dalmatia, particularly in Zadar and Salona environs, indicate possible Eastern Adriatic production.⁶⁷ Specimens with stamped bases can be seen as evidence of Italic production of such balsamarii in the second half of the 2nd century and in the 3rd century.⁶⁸

Balsamarium Cat. No. 52 is of a somewhat unusual shape and has no analogies among the balsamarii of the North-eastern Adriatic. It resembles to an extent to a De Tommaso 17 balsamarium from Brindisi⁶⁹ and balsamarii from Aquileia with flat bodies and high, narrow-bottomed necks, dated to the 2nd century and believed to originate from the Eastern Mediterranean.⁷⁰

64 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1, kraj I. st. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 137, balzamarij C γ1, II.–III. st.; I. Fadić 1982, 63–65, sl. 1, T. 1; G. De Tommaso 1990, 73, tip 53; S. Gluščević 2000, 185–188, sl. 2, tip Zadar / De Tommaso 53; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, kat. br. 91, Burle, Grob 154; 136, kat. br. 92, Burle, Grob 220, II.–III. st.; I. Lazar 2003, 193, sl. 51, forma 8.6.17, II.–III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 99, kat. br. 262–263, kraj II.–III. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, kat. br. 96, II. – III. st.; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 79, kat. br. 120, Zadar, druga polovina II. st. – početak III. st.

65 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1, kraj I. st. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 137, balzamarij C γ1, kraj II. – III. st.; G. De Tommaso 1990, 74, tip 54; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 139, kat. br. 108–109, Burle, II. st.; I. Lazar 2003, 193, sl. 51, forma 8.6.17, II. – III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 100, kat. br. 266, II. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, kat. br. 96, II. – III. st.; K. A. Giunio 2010, 84, kat. br. 90, Zadar.

66 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 99, kat. br. 262–264; 100, kat. br. 265–267. S. Gluščević 2000, 188; Z. Buljević 2016, 232–235, kat. br. 728–733; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 48–53, kat. br. 67–89; 139–140, kat. br. 426–430; 339–340, kat. br. 1079–1080, južna Liburnija, II. – III. st.

68 D. Foy 2014, 42–43, sl. 6: 36–37.

69 G. De Tommaso 1990, 49, tip 17, II. – III. st.

70 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 91, kat. br. 212–215.

64 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 137, balsamarium C γ1, 2nd – 3rd centuries; I. Fadić 1982, 63–65, fig. 1, pl. 1; G. De Tommaso 1990, 73, type 53; S. Gluščević 2000, 185–188, fig. 2, type Zadar / De Tommaso 53; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, cat. no. 91, Burle, Grob 154; 136, cat. no. 92, Burle, Grob 220, 2nd – 3rd centuries; I. Lazar 2003, 193, fig. 51, form 8.6.17, 2nd – 3rd centuries; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 99, cat. no. 262–263, late 2nd century – 3rd century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, cat. no. 96, 2nd – 3rd centuries; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 79, cat. no. 120, Zadar, second half of 2nd century – early 3rd century.

65 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 137, balsamarium C γ1, late 2nd century – 3rd century; G. De Tommaso 1990, 74, type 54; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 139, cat. no. 108–109, Burle, 2nd century; I. Lazar 2003, 193, fig. 51, form 8.6.17, 2nd – 3rd centuries; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 100, cat. no. 266, 2nd century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, cat. no. 96, 2nd – 3rd centuries; K. A. Giunio 2010, 84, cat. no. 90, Zadar.

66 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 99, cat. no. 262–264; 100, cat. no. 265–267. S. Gluščević 2000, 188; Z. Buljević 2016, 232–235, cat. no. 728–733; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 48–53, cat. no. 67–89; 139–140, cat. no. 426–430; 339–340, cat. no. 1079–1080, Southern Liburnia, 2nd – 3rd centuries

68 D. Foy 2014, 42–43, fig. 6: 36–37.

69 G. De Tommaso 1990, 49, type 17, 2nd – 3rd centuries.

70 L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 91, cat. no. 212–215.

1.10. Balzamariji s uskim i niskim koničnim ili lukovičastim tijelom i visokim vratom (kat. br. 53 – 65)

Balzamariji Isings 82 B1 zvonolikog, koničnog ili lukovičastog tijela iz kojeg izrasta bez jasne razlike vrlo visoki i uski cilindrični vrat (kat. br. 53 – 60) datiraju se u razdoblje od druge polovine I. st. do u prvu polovinu III. st., a proizvodili su se širom sjeverne Italije.⁷¹ Sadržavali su različita aromatična ulja biljnog podrijetla.⁷² Zvonoliki balzamariji kat. br. 61 – 63 imaju jasno odijeljen vrat od tijela, razgrnut i nepresavijen obod te pripadaju skupini balzamaria Isings 82 A1 sjevernoitalske proizvodnje, zastupljenoj u istom razdoblju od druge polovine I. st. do prve polovine III. st.⁷³

Balzamarij kat. br. 64 lukovičastog tijela može se pridružiti istoj širokoj skupini balzamaria Isings 82 A1 s jasno odijeljenim vratom, no postoje značajne razlike u odnosu na balzamarije koničnog tijela kat. br. 53 – 63. Za razliku od njih, kat. br. 64 ima lukovičasto tijelo i obod zavijen na rubu prema gore i unutra.⁷⁴

Balzamariju kat. br. 64 proporcijama i oblikom obođa nalikuje balzamarij lukovičastog tijela kat. br. 65, koji pripada skupini Isings 82 B2/Calvi C β1/Lazar 8.6.7.⁷⁵ Ovaj tip lukovičastog balzamaria čest je u sjevernoj Italiji i na istočnom Jadranu osobito sredinom II. st., a može nositi radionički žig.⁷⁶ Primjeri bez žiga zabilježeni su u nekropoli Viminacija (*Viminacium*) u rasponu od kasnog I. st. do kraja II. st.⁷⁷

71 C. Isings 1957, 97, forma 82 B 1, kraj I. st. – kraj II. st.; M. C. Calvi 1968, 29, balzamarij A α, kraj I. st. – početak III. st.; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.10, druga polovina I. st. – prva polovina III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, kat. br. 188–191, kraj I. – II. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, kat. br. 65; 144, kat. br. 66–69; 145, kat. br. 70–71, druga polovina I. st. – prva polovina III. st.; I. Baćani 2017, 20, 50, kat. br. 41, Sisak, I. – II. st.

72 C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwyns 2004, 142, ulje na bazi borove smole, primjese mastike; J. L. Mortensen 2014, 80, ulje na bazi borove smole.

73 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1; M. C. Calvi 1968, 29, balzamarij A α; G. M. Facchini 1999, 72, kat. br. 97–99; 74, kat. br. 103; 76, kat. br. 109; 77–79, kat. br. 114–120; 81, kat. br. 124–126; I. Lazar 2003, 180–183, sl. 50, forma 8.6.5, druga polovina I. st. – II. st. i forma 8.6.6, druga polovina I. st. – prva polovina III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, kat. br. 185, II. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, kat. br. 44; 139, kat. br. 47; 140, kat. br. 53; I. Baćani 2017, 50–51, kat. br. 40, 42, Sisak, I. – II. st.

74 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1, kraj I. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 29, balzamarij A α, kraj I. – II. st.; G. M. Facchini 1999, 80, kat. br. 121–122; 83–84, kat. br. 131–134, kraj I. – početak II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, kat. br. 181, II. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, kat. br. 45, druga polovina I. st. – prva polovina III. st.

75 C. Isings 1957, 97, forma 82 B 2, kraj I. st. – početak III. st.; M. C. Calvi 1968, 136, balzamarij C β 1, kraj I. st. – kraj III. st.; I. Lazar 2003, 185, sl. 50, forma 8.6.7, II. st. – prva polovina III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 95, kat. br. 235, kraj I. – II. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 141, kat. br. 58, druga polovina I. st. – II. st.

76 B. Štefanac 2015, 159–161, 164–165, kat. br. 1–6, T. 1, balzamariji iz područja Zadra sa žigom QOAA, moguće proizvod akvilejskih radionica.

77 S. Golubović, B. Milovanović, S. Redžić 2022, 102–103, G1–15, kat. br. 5, T. XIII: 5, kraj I. st.; 104, G1–18, kat. br. 1, T. XVI: G1–18: 1, početak II. st.; 126, G1–71, kat. br. 1, T. LVI: G1–71: 1, kraj II. st.; 135–136, G1–95, kat. br. 14, T. LXVII: G1–95: 14, početak II. st.; 145–146, G1–115, kat. br. 7–8, T. LXXXVII: G1–115: 7–8, kraj II. st.

1.10. Balsamarii with narrow and low conical or bulbous bodies and high necks (Cat. No. 53–65)

Balsamarii Isings 82 B1 with bell-shaped, conical or bulbous bodies from which very high and narrow cylindrical necks arise without visible transition, Cat. No. 53–60, are dated to the period between the second half of the 1st century and the first half of the 3rd century. They were produced throughout Northern Italy.⁷¹ They contained varied plant-based essential oils.⁷² The bell-shaped balsamarii Cat. No. 61–63 have necks distinctly separate from their bodies and everted and non-curved rims. They belong to the Isings 82 A1 type produced in Northern Italy, typical of the same period – from the second half of the 1st century to the first half of the 3rd century.⁷³

The bulbous-bodied balsamarium Cat. No. 64 can also be included in this large group of balsamarii with visibly separated necks, Isings 82 A1, but there are substantial differences compared to the conical-bodied balsamarium Cat. No. 53–63. Unlike the latter ones, Cat. No. 64 has a bulbous body and a rim curved upwards and inwards at the edge.⁷⁴

With its proportions and rim shape, the bulbous-bodied balsamarium Cat. No. 65 which belongs to the Isings 82 B2/Calvi C β1/Lazar 8.6.7 group resembles balsamarium Cat. No. 64.⁷⁵ This type of bulbous balsamarium was common in Northern Italy and Eastern Adriatic, particularly in the mid-2nd century. They can have a stamp indicating the workshop they were made in.⁷⁶ Specimens without a stamp were recorded at Viminacium Necropolis in the period between the late 1st century and the late 2nd century.⁷⁷

71 C. Isings 1957, 97, form 82 B 1, late 1st century – late 2nd century; M. C. Calvi 1968, 29, balsamarium A α, late 1st century – early 3rd century; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.10, second half of 1st century – first half of 3rd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, cat. no. 188–191, late 1st century – 2nd century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, cat. no. 65; 144, cat. no. 66–69; 145, cat. no. 70–71, second half of 1st century – first half of 3rd century; I. Baćani 2017, 20, 50, cat. no. 41, Sisak, 1st – 2nd centuries

72 C. Massart, C. Fontaine-Hodiamont, S. Saverwyns 2004, 142, pine resin-based oil with admixtures of mastic; J. L. Mortensen 2014, 80, pine resin-based oil.

73 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1; M. C. Calvi 1968, 29, balsamarium A α; G. M.

Facchini 1999, 72, cat. no. 97–99; 74, cat. no. 103; 76, cat. no. 109; 77–79, cat. no. 114–120; 81, cat. no. 124–126; I. Lazar 2003, 180–183, fig. 50, form 8.6.5, second half of 1st century – 2nd century and form 8.6.6, second half of 1st century – first half of 3rd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, cat. no. 185, 2nd century, north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, cat. no. 44; 139, cat. no. 47; 140, cat. no. 53; I. Baćani 2017, 50–51, cat. no. 40, 42, Sisak, 1st – 2nd centuries

74 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 29, balsamarium A α, late 1st century – 2nd century; G. M. Facchini 1999, 80, cat. no. 121–122; 83–84, cat. no. 131–134, late 1st century – early 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, cat. no. 181, 2nd century, north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, cat. no. 45, second half of 1st century – first half of 3rd century

75 C. Isings 1957, 97, form 82 B 2, late 1st century – early 3rd century; M. C. Calvi 1968, 136, balsamarium C β 1, late 1st century – late 3rd century; I. Lazar 2003, 185, fig. 50, form 8.6.7, 2nd century – first half of 3rd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 95, cat. no. 235, late 1st century – 2nd century, north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 141, cat. no. 58, second half of 1st century – 2nd century

76 B. Štefanac 2015, 159–161, 164–165, cat. no. 1–6, pl. 1, balsamarium from Zadar area, with QOAA stamp; possibly product of Aquileian workshops.

77 S. Golubović, B. Milovanović, S. Redžić 2022, 102–103, G1–15, cat. no. 5, pl. XIII: 5, late 1st century; 104, G1–18, cat. no. 1, pl. XVI: G1–18: 1, early 2nd century; 126, G1–71, cat. no. 1, pl. LVII: G1–71: 1, late 2nd century; 135–136, G1–95, cat. no. 14, pl. LXVII: G1–95: 14, early 2nd century; 145–146, G1–115, cat. no. 7–8, pl. LXXXVII: G1–115: 7–8, late 2nd century.

1.11. Balzamariji koničnog ili lukovičastog uskog tijela i širokog visokog vrata (kat. br. 66 – 74)

Balzamariji kat. br. 66 – 69 oblikom koničnog tijela i dugog, širokog cilindričnog vrata koji je jasno odvojen od tijela pripadaju tipu balzamarija Calvi C α2/De Tommaso 34. Ovaj tip balzamarija istočnomediterskog podrijetla prisutan je već od kraja I. st., a osobito je bio raširen u razdoblju II – III. st.⁷⁸ Balzamariji kat. br. 66 – 68 koničnog tijela, jasno odvojenog vrata, udubljenog dna i oboda otvora zavijenog na rubu prema gore najviše nalikuju međusobno, a imaju brojne analogije na jadranskom području.⁷⁹ Pojedini primjeri iz ove grupe nose na dnu žig *PATRIMONI*. Balzamariji sa žigovima *PATRIMONI* potječu iz radionica u carskom privatnom posjedu, uglavnom smještenih u Italiji.⁸⁰ Balzamarij kat. br. 69 jedini ne pokazuje naglašenu razliku između tijela i vrata.⁸¹

Balzamariji kat. br. 70⁸² i kat. br. 71⁸³ oblikom tijela Isings 82 A1 stoje na razmeđi između koničnih i lukovičastih balzamarija dugog širokog vrata. Prema tehnologiji izrade izdvajaju se u jednu nešto raniju skupinu balzamariji koji imaju nit nataljenu na spoju koničnog tijela s vratom kat. br. 67 – 68, 70 – 72. Ova tehnologija karakteristična je za početni stupanj proizvodnje balzamarija niskog koničnog tijela sa širokim i visokim vratom, i napuštena je sredinom II. st.⁸⁴ Balzamarij kat. br. 72 predstavlja varijantu Isings 82 A1 s tijelom lukovičastog oblika, također uobičajenu u razdoblju od kraja I. do kraja III. st.⁸⁵

Balzamarij kat. br. 73 ističe se po spljošteno zvonomlikom obliku tijela i pripada skupini balzamarija Isings 82 A2/Calvi C γ1, datiranoj u razdoblje od kraja I. st. do kraja III. st.⁸⁶

1.11. Balsamarii with narrow conical or bulbous bodies and wide, high necks (Cat. No. 66–74)

Because of the shape of their conical bodies and a long, wide cylindrical neck with a clear transition from the body, balsamarii Cat. No. 66–69 belong to the Calvi C α2/De Tommaso 34 type. This type of balsamarii, of Eastern Mediterranean origin, goes back to the late 1st century; it was particularly common in the period between the 2nd and 3rd centuries.⁷⁸ Balsamarii Cat. No. 66–68, with conical bodies, necks with a clear transition, recessed bases and rims curved upwards on their edges, are very similar to each other and have numerous analogies in the Adriatic region.⁷⁹ Some specimens from this group have the stamp *PATRIMONI* at their base. The balsamarii with the *PATRIMONI* stamps come from private imperial workshops, mostly located in Italy.⁸⁰ Balsamarium Cat. No. 69 is the only one without a distinctive transition between the body and the neck.⁸¹

With their Isings 82 A1-type bodies, balsamarii Cat. No. 70⁸² and Cat. No. 71⁸³ constitute a border area between the conical and bulbous balsamarii with long, wide necks. Based on the technology of their production, balsamarii No. 67–68, 70–72, with a thread smelted onto the joint between the conical body and the neck, belong to a separate, somewhat earlier group. This technology is typical of the initial phase of production the balsamarii with low conical bodies and wide, high necks. It was abandoned in the mid-2nd century.⁸⁴ The bulbous-bodied balsamarium Cat. No. 72 is a subtype of the Isings 82 A1 group and is also typical of the period between the late 1st century and the late 3rd century.⁸⁵

Distinctive by its flat bell-shaped body, balsamarium Cat. No. 73 belongs to the Isings 82 A2/Calvi C γ1 group dated to the period between the late 1st century and late 3rd century.⁸⁶

78 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1; M. C. Calvi 1968, 133–136, tip balzamarij C α2; G. De Tommaso 1990, 60, tip 34; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, kat. br. 256–258; 99, kat. br. 259–260, III. st., istočno podrijetlo; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 147, kat. br. 78, II. st.

79 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1; M. C. Calvi 1968, 134, balzamarij C α2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, kat. br. 256–258; 99, kat. br. 259; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, kat. br. 563–564, zadarsko područje, II. st.; 174, kat. br. 567, Starigrad, II. – III. st.

80 C. Massart, C. Fontaine-Hodihamont, S. Saverwyns 2004, 130; I. Baćani 2017, 20, 52, kat. br. 46, žig *PATRIMONI*, Sisak, I. – III. st.; D. Foy 2018, 289–291.

81 C. Isings 1957, 97, forma 82 B 2; M. C. Calvi 1968, 134, balzamarij C α2; I. Lazar 2003, 188, sl. 50, forma 8.6.12, II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 91, kat. br. 216, druga polovina I. – II. st.; K. A. Giunio 2010, 82, kat. br. 79, Zadar.

82 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1, kraj I. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 134, balzamarij C α1a, druga polovina I. st. – III. st.; Š. Mlakar 1970, 8, Grob 12, T. III: 11; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 147, kat. br. 78, II. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, kat. br. 563–564, zadarsko područje, II. st.

83 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1, kraj I. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 134, balzamarij C α2, druga polovina I. st. – III. st.

84 I. Lazar 2003, 186, sl. 50, forma 8.6.8, kraj I. – prva polovina II. st.

85 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 1; M. C. Calvi 1968, 134, balzamarij C α2; I. Lazar 2003, 186, sl. 50, forma 8.6.8, kraj I. – prva polovina II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 94, kat. br. 232 sa žigom *[Q]OP/[AL]* na dnu, sredina II. st., sjevernoitalska proizvodnja; K. A. Giunio 2010, 83, kat. br. 84, Zadar.

86 C. Isings 1957, 97, forma 82 A 2, kraj I. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 134, 137, balzamarij C γ1, kraj II. – kraj III. st.; I. Lazar 2003, 188, sl. 50, forma 8.6.12, II. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 117, kat. br. 343, zadarsko područje, druga polovina II. st. – početak III. st.

87 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1; M. C. Calvi 1968, 133–136, type balsamarium C α2; G. De Tommaso 1990, 60, type 34; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, cat. no. 256–258; 99, cat. no. 259–260, 3rd century, istočno porijeklo; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 147, cat. no. 78, 2nd century

79 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1; M. C. Calvi 1968, 134, balsamarium C α2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, cat. no. 256–258; 99, cat. no. 259; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, cat. no. 563–564, Zadar area, 2nd century; 174, cat. no. 567, Starigrad, 2nd – 3rd centuries

80 C. Massart, C. Fontaine-Hodihamont, S. Saverwyns 2004, 130; I. Baćani 2017, 20, 52, cat. no. 46, *PATRIMONI* stamp, Sisak, 1st – 3rd centuries; D. Foy 2018, 289–291.

81 C. Isings 1957, 97, form 82 B 2; M. C. Calvi 1968, 134, balsamarium C α2; I. Lazar 2003, 188, fig. 50, form 8.6.12, 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 91, cat. no. 216, second half of 1st century – 2nd century; K. A. Giunio 2010, 82, cat. no. 79, Zadar.

82 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 134, balsamarium C α1a, second half of 1st century – 3rd century; Š. Mlakar 1970, 8, Grob 12, pl. III: 11; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 147, cat. no. 78, 2nd century; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, cat. no. 563–564, Zadar area, 2nd century.

83 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 134, balsamarium C α2, second half of 1st century – 3rd century.

84 I. Lazar 2003, 186, fig. 50, form 8.6.8, late 1st century – first half of 2nd century

85 C. Isings 1957, 97, form 82 A 1; M. C. Calvi 1968, 134, balsamarium C α2; I. Lazar 2003, 186, fig. 50, form 8.6.8, late 1st century – first half of 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 94, cat. no. 232 with *[Q]OP/[AL]* stamp at the base, mid-2nd century, north Italic production; K. A. Giunio 2010, 83, cat. no. 84, Zadar.

86 C. Isings 1957, 97, form 82 A 2, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 134, 137, balsamarium C γ1, late 2nd century – late 3rd century; I. Lazar 2003, 188, fig. 50, form 8.6.12, 2nd century; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 117, cat. no. 343, Zadar area, second half of 2nd century – early 3rd century.

Balzamarij kat. br. 74 pripada skupini zdepastih balzamarija Calvi D β koničnog tijela i neproporcionalno širokog vrata. Ovaj tip balzamarija odlikuje se razmjerno širim vratom, a pretpostavlja se da se proizvodio u Akvileji, odnosno u sjevernoj Italiji u III. st.⁸⁷

1.12. Cjevasti balzamariji (kat. br. 75 – 114)

Najbrojniju skupinu balzamarija predstavljaju balzamariji više ili manje cjevastog oblika Isings 8, slabo izraženog tijela zaobljenog na dnu i omanjih dimenzija. Ovi obični balzamariji za široku upotrebu izrađivali su se od običnog plavozelenog prozirnog stakla od početka I. do III. st. i smatraju se uobičajenim proizvodom sjevernojadranskih radionica. Međusobno se razlikuju po proporcijama tijela u odnosu na vrat s otvorom. Skupini cjevastih balzamarija s vratom znatno dužim od tijela i ljevkastim otvorom pripadaju balzamariji kat. br. 75 – 81.⁸⁸ Balzamarij kat. br. 82 pripada istoj grupi sa znatno dužim vratom, ali razlikuje se po tome što je dugi vrat sužen prema vrhu spojen s tijelom tako da se gotovo ne vidi razlika.⁸⁹ Balzamarij kat. br. 83 ima tijelo neznatno kraće od vrata s otvorom.⁹⁰ Balzamariji kat. br. 84 – 88 odlikuju se tijelom koje je visoko jednako kao vrat s otvorom.⁹¹ Balzamariji kat. br. 89 – 99 imaju tijelo nešto

Balsamarium Cat. No. 74 belongs to the Calvi D β group of stocky balsamarii with conical bodies and unproportionally wide necks. This type of balsamarii is characterized by a relatively wide neck. It is believed that they were produced in Aquileia or elsewhere in Northern Italy in the 3rd century.⁸⁷

1.12. Tubular balsamarii (Cat. No. 75–114)

The biggest group of balsamarii are the ones belonging to the Isings 8 type. More or less of a tubular shape, they have not-so-prominent bodies rounded at the bottom and are of a small size. These plain balsamarii, made from an ordinary blue-green transparent glass, were widely used. They were produced from the early 1st century to the 3rd century and are believed to have been a common product of the Eastern Adriatic workshops. They differ from each other by the proportions of their bodies compared to their necks with the mouth. Balsamarii Cat. No. 75–81 belong to a group of balsamarii with necks much longer than their bodies and with a funnel-shaped mouth.⁸⁸ Balsamarium Cat. No. 82 belongs to the same group with longer necks, the only difference being that its upward-tapering long neck is connected to the body in such way that there is almost no transition between them.⁸⁹ Balsamarium Cat. No. 83 has a body which is only slightly shorter than its neck with the mouth.⁹⁰ The bodies of balsamarii Cat. No. 84–88 are equally high as their necks with the mouth.⁹¹ The bodies of balsamarii Cat. No. 89–99 are somewhat higher than their

- 87 C. Isings 1957, 97, forma 82 B 2; M. C. Calvi 1968, 138–140, balzamarij D β ; G. De Tommaso 1990, 71, tip 50; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, kat. br. 253–254, kraj II. – III. st., sjevernoitalska proizvodnja?; K. A. Giunio 2010, 84, kat. br. 92, Zadar.
- 88 C. Isings 1957, 24, forma 8, I. st.; M. C. Calvi 1968, 33, balzamarij E γ , početak I. st. – početak III. st.; G. M. Facchini 1999, 76–77, kat. br. 111–113, druga polovina I. st.; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2, II. – III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, kat. br. 202–204; 90, kat. br. 205–210; 91, kat. br. 211, sredina I. st. – sredina II. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 12, II. – III. st.; Z. Buljević 2016, 122, 177–182, kat. br. 522–543, tip X.3; I. Baćani 2017, 20, 39–43, kat. br. 7, 11–16, 19, Sisak, I. – II. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, kat. br. 153, Zadar, I. st. – početak II. st.; 70, kat. br. 156, zadarsko područje, I. st.; 71, kat. br. 158, zadarsko područje, I. st.; 186, kat. br. 629, zadarsko područje, druga polovina I. st.; 187, kat. br. 635, 638, Zadar, druga polovina I. st.; 187, kat. br. 636–637, 639, zadarsko područje, druga polovina I. st.; 189, kat. br. 645, zadarsko područje, druga polovina I. st.; 189, kat. br. 647, Zadar, sredina i druga polovina I. st.
- 89 C. Isings 1957, 24, forma 8; M. C. Calvi 1968, 33, balzamarij E γ ; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.1; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1–4; 128, kat. br. 5–7, I. st. – prva polovina II. st.; I. Baćani 2017, 20, 38, kat. br. 5, Sisak, I. – II. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 69, kat. br. 148–149, Zadar, I. st.; 69, kat. br. 150–151, zadarsko područje, I. st.
- 90 C. Isings 1957, 24, forma 8; M. C. Calvi 1968, 33, balzamarij E γ ; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2, II. – III. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 132, kat. br. 22–23; 133, kat. br. 24–25, II. – III. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 71, kat. br. 159–160, Zadar, druga polovina I. st.; 73, kat. br. 171, Zaton, I. st.
- 91 C. Isings 1957, 24, forma 8; M. C. Calvi 1968, 33, balzamarij E β , I. – III. st.; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2, II. – III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, kat. br. 134–135, balzamariji od obojenog stakla iz I. st. pretpostavljene sjevernoitalske proizvodnje; 73, kat. br. 107–108; 74, kat. br. 109–114; 75, kat. br. 115–116, druga polovina I. st., sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 10; 131, kat. br. 16; 132, kat. br. 22–23; 133, kat. br. 24–25, II. – III. st.; Z. Buljević 2016, 122, 165–177, kat. br. 471–521, tip X.2; I. Baćani 2017, 20, 40, kat. br. 10, Sisak, I. – II. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, kat. br. 166, Zadar, sredina I. st.; 75, kat. br. 183, zadarsko područje, I. st.; 76, kat. br. 187, Zadar, druga polovina I. st.; 81, kat. br. 209, Zadar, druga polovina I. st.; 190, kat. br. 655, Zadar, I. st.

- 87 C. Isings 1957, 97, form 82 B 2; M. C. Calvi 1968, 138–140, balsamarium D β ; G. De Tommaso 1990, 71, type 50; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, cat. no. 253–254, late 2nd century – 3rd century, north Italic production?; K. A. Giunio 2010, 84, cat. no. 92, Zadar.
- 88 C. Isings 1957, 24, form 8, 1st century; M. C. Calvi 1968, 33, balsamarium E γ , early 1st century – early 3rd century; G. M. Facchini 1999, 76–77, cat. no. 111–113, second half of 1st century; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2, 2nd – 3rd centuries; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, cat. no. 202–204; 90, cat. no. 205–210; 91, cat. no. 211, mid-1st century – mid-2nd century, north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, cat. no. 12, 2nd – 3rd centuries; Z. Buljević 2016, 122, 177–182, cat. no. 522–543, type X.3; I. Baćani 2017, 20, 39–43, cat. no. 7, 11–16, 19, Sisak, 1st – 2nd centuries; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, cat. no. 153, Zadar, 1st century – early 2nd century; 70, cat. no. 156, Zadar area, 1st century; 71, cat. no. 158, Zadar area, 1st century; 186, cat. no. 629, Zadar area, second half of 1st century; 187, cat. no. 635, 638, Zadar, second half of 1st century; 187, cat. no. 636–637, 639, Zadar area, second half of 1st century; 189, cat. no. 645, Zadar area, second half of 1st century; 189, cat. no. 647, Zadar, mid and second half of 1st century.
- 89 C. Isings 1957, 24, form 8; M. C. Calvi 1968, 33, balsamarium E γ ; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.1; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, cat. no. 1–4; 128, cat. no. 5–7, 1st century – first half of 2nd century; I. Baćani 2017, 20, 38, cat. no. 5, Sisak, 1st – 2nd centuries; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 69, cat. no. 148–149, Zadar, 1st century; 69, cat. no. 150–151, Zadar area, 1st century.
- 90 C. Isings 1957, 24, form 8; M. C. Calvi 1968, 33, balsamarium E γ ; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2, 2nd – 3rd centuries; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 132, cat. no. 22–23; 133, cat. no. 24–25, 2nd – 3rd centuries; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 71, cat. no. 159–160, Zadar, second half of 1st century; 73, cat. no. 171, Zaton, 1st century.
- 91 C. Isings 1957, 24, form 8; M. C. Calvi 1968, 33, balsamarium E β , 1st – 3rd centuries; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2, 2nd – 3rd centuries; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, cat. no. 134–135, tinted-glass balsamarii from 1st century, presumably northern Italic production; 73, cat. no. 107–108; 74, cat. no. 109–114; 75, cat. no. 115–116, second half of 1st century, north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, cat. no. 10; 131, cat. no. 16; 132, cat. no. 22–23; 133, cat. no. 24–25, 2nd – 3rd centuries; Z. Buljević 2016, 122, 165–177, cat. no. 471–521, type X.2; I. Baćani 2017, 20, 40, cat. no. 10, Sisak, 1st – 2nd centuries; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, cat. no. 166, Zadar, mid-1st century; 75, cat. no. 183, Zadar area, 1st century; 76, cat. no. 187, Zadar, second half of 1st century; 81, cat. no. 209, Zadar, second half of 1st century; 190, cat. no. 655, Zadar, 1st century.

veće visine od vrata s otvorom.⁹² Kod balzamarija kat. br. 101 – 109 tijelo je uočljivo duže od vrata.⁹³ Osobito kratak vrat i vrećasto tijelo odlikuje plavičaste balzamarije kat. br. 110 – 111⁹⁴ te balzamarije od običnog stakla kat. br. 112 – 114, zastupljene osobito u razdoblju od druge polovine I. st. do prve polovine II. st. i dalje do kraja III. st.⁹⁵

2. BOČICE (KAT. BR. 115 – 132)

Boćice kozmetičke ili farmaceutske namjene izrađivale su se u različitim oblicima, uglavnom puhanjem u kalup koji je omogućavao uglati oblikovanje tijela boćice, utiskivanje ukrasnih reljefnih motiva i natpisa te utiskivanje radioničkog pečata i drugih znakova na dno. Drugi način oblikovanja uključivao je slobodno puhanje oblika i potom pritiskanje na ravnu površinu da bi se oblikovalo dno i stranice. Tijelo boćice moglo je biti pravokutno, šesterokutno, cilindrično, kuglasto ili zakrivljenog profila. Boćice su mogle biti bez ručke ili su mogle imati jednu ili dvije ručke. Sadržavale su tekućine, aromatična ulja i parfeme, a mogle su se također koristiti za stolom u posluživanju aromatičnih vina i umaka.

Boćice četvrtasto oblikovanog tijela zastupljene su primjercima kat. br. 115,⁹⁶ kat. br. 116,⁹⁷ kat. br. 117,⁹⁸ kat.

necks with mouth.⁹² As for balsamarii Cat. No. 101–109, their bodies are visibly longer than their necks.⁹³ Very short necks and baggy bodies are the distinctive features of the bluish balsamarii Cat. No. 110–111⁹⁴ and plain-glass balsamarii Cat. No. 112–114, particularly common in the period from the second half of the 1st century to the first half of the 2nd century and through the 3rd century.⁹⁵

2. VIALS (Cat. No. 115–132)

Cosmetical and pharmaceutical vials were produced in various shapes, mostly by blowing into a mold. Molds made it possible for the vials to acquire angular shapes. They also enabled imprinting of decorative relief motifs, inscriptions and workshop stamps and other symbols on their bases. The other technique included free blowing followed by pressing the recipient on a flat surface in order to shape its base and sides. The body of a vial could have been rectangular, hexagonal, cylindrical, spherical or of a curved profile. Some vials did not have handles and others had one or two of them. They were used for keeping liquids, essential oils and perfumes, but they could also be used as tableware, for pouring aromatic wines and sauces.

Square-bodied vials are represented by the specimens Cat. No. 115,⁹⁶ Cat. No. 116,⁹⁷ Cat. No. 117⁹⁸ and Cat.

- 92 C. Isings 1957, 24, forma 8, I. st.; M. C. Calvi 1968, 33, balzamarij E α, I. – III. st.; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2, II. – III. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19, II. – III. st.; I. Baćani 2017, 20, 44–45, kat. br. 24–26, Sisak, I. – II. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, kat. br. 166, Zadar, sredina I. st.; 75, kat. br. 183, zadarsko područje, I. st.; 81, kat. br. 209–210, Zadar, sredina i druga polovina I. st.; 81, kat. br. 211, zadarsko područje, I. st.; 82, kat. br. 212, zadarsko područje, I. st.; 82, kat. br. 213, 215, Zadar, druga polovina I. st.; 83, kat. br. 216–219, Zadar, sredina i druga polovina I. st.
- 93 I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2, II. – III. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1–4, I. st. – prva polovina II. st.; 131, kat. br. 18–19, II. – III. st.; Z. Buljević 2016, 122, 127–165, kat. br. 304–470, tip X.1.; I. Baćani 2017, 20, 39, kat. br. 8 – 9, Sisak, I. – II. st.; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, kat. br. 213, Zadar, druga polovina I. st.; 83, kat. br. 218–219, Zadar, sredina i druga polovina I. st.; 190, kat. br. 655, zadarsko područje, II. st.
- 94 C. Isings 1957, 24, forma 8; M. C. Calvi 1968, 33, balzamarij E α; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.1, I. st. – prva polovina II. st.; 180, sl. 50, forma 8.6.4, druga polovina I. st. – prva polovina II. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1–4, I. st. – prva polovina II. st.; 135, kat. br. 32, druga polovina I. st. – prva polovina II. st.
- 95 C. Isings 1957, 24, forma 8; M. C. Calvi 1968, 33, balzamarij E α; I. Lazar 2003, 180, sl. 50, forma 8.6.4, druga polovina I. st. – prva polovina II. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, kat. br. 29–30, II. – III. st.; 135, kat. br. 32, druga polovina I. st. – prva polovina II. st.; I. Baćani 2017, 20, 48, kat. br. 34–36, Sisak, I. – II. st.
- 96 C. Isings 1957, 63, forma 50 a, sredina I. st. – II. st., produžena upotreba u III. – IV. st.; M. C. Calvi 1968, 82, tip hidrija C β, druga polovina I. st. – III. st.; I. Lazar 2003, 148–149, sl. 43, forma 6.3.1, druga polovina I. st. – II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 71, kat. br. 80, sredina I. st. – početak III. st., zapadnoeuropska proizvodnja.
- 97 C. Isings 1957, 108, forma 90, II. st.; M. C. Calvi 1968, 82, hidrija B, kraj I. – II. st.; I. Fadić 1987, 111, sl. 8, Forma III.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77, kat. br. 115, kraj I. st. – početak III. st., pretpostavlja se sjevernoitalska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 118, kat. br. 12, II. – III. st.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 30–32, 132, kat. br. 277, sjevernoitalska proizvodnja, u Dalmaciji oblik zastupljen potkraj I. st. i početkom II. st.; S. Fünfschilling 2015, 428, sl. 597, forma AR 157, g. 150–250.
- 98 C. Isings 1957, 81, forma 62, I. – V. st.; I. Lazar 2003, 158, forma 7.1.1, druga polovina I. – II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 107, kat. br. 308, druga polovina I. – II. st., proizvodnja na zapadu Rimskog Carstva; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 123, kat. br. 4–5, druga polovina I. st. – II. st.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 19–23, 118, kat. br. 234–235; 119, kat. br. 237, druga polovina I. – II. st.

- 92 C. Isings 1957, 24, form 8, 1st century; M. C. Calvi 1968, 33, balsarium E α, 1st – 3rd centuries; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2, 2nd – 3rd centuries; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, cat. no. 11; 131, cat. no. 19, 2nd – 3rd centuries; I. Baćani 2017, 20, 44–45, cat. no. 24–26, Sisak, 1st – 2nd centuries; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, cat. no. 166, Zadar, mid-1st century; 75, cat. no. 183, Zadar area, 1st century; 81, cat. no. 209–210, Zadar, mid and second half of 1st century; 81, cat. no. 211, Zadar area, 1st century; 82, cat. no. 212, Zadar area, 1st century; 82, cat. no. 213, 215, Zadar, second half of 1st century; 83, cat. no. 216–219, Zadar, mid and second half of 1st century
- 93 I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2, 2nd – 3rd centuries; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, cat. no. 1–4, 1st century – first half of 2nd century; 131, cat. no. 18–19, 2nd – 3rd centuries; Z. Buljević 2016, 122, 127–165, cat. no. 304–470, type X.1.; I. Baćani 2017, 20, 39, cat. no. 8–9, Sisak, 1st – 2nd centuries; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, cat. no. 213, Zadar, second half of 1st century; 83, cat. no. 218–219, Zadar, mid and second half of 1st century; 190, cat. no. 655, Zadar area, 2nd century
- 94 C. Isings 1957, 24, form 8; M. C. Calvi 1968, 33, balsarium E α; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.1, 1st century – first half of 2nd century; 180, fig. 50, form 8.6.4, second half of 1st century – first half of 2nd century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, cat. no. 1–4, 1st century – first half of 2nd century; 135, cat. no. 32, second half of 1st century – first half of 2nd century
- 95 C. Isings 1957, 24, form 8; M. C. Calvi 1968, 33, balsarium E α; I. Lazar 2003, 180, fig. 50, form 8.6.4, second half of 1st century – first half of 2nd century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, cat. no. 29–30, 2nd – 3rd centuries; 135, cat. no. 32, second half of 1st century – first half of 2nd century; I. Baćani 2017, 20, 48, cat. no. 34–36, Sisak, 1st – 2nd centuries
- 96 C. Isings 1957, 63, form 50 a, mid-1st century – 2nd century, usage continued into 3rd – 4th centuries; M. C. Calvi 1968, 82, type hydria C β, second half of 1st century – 3rd century; I. Lazar 2003, 148–149, fig. 43, form 6.3.1, second half of 1st century – 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 71, cat. no. 80, mid-1st century – early 3rd century, Western European production.
- 97 C. Isings 1957, 108, form 90, 2nd century; M. C. Calvi 1968, 82, hydria B, late 1st century – 2nd century; I. Fadić 1987, 111, fig. 8, form III.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77, cat. no. 115, late 1st century – early 3rd century, presumed north Italic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 118, cat. no. 12, 2nd – 3rd centuries; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 30–32, 132, cat. no. 277, north Italic production, present in Dalmatia in late 1st century and early 2nd centuries; S. Fünfschilling 2015, 428, fig. 597, form AR 157, g. 150–250.
- 98 C. Isings 1957, 81, form 62, 1st – 5th centuries; I. Lazar 2003, 158, form 7.1.1, second half of 1st century – 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 107, cat. no. 308, second half of 1st century – 2nd century, produced in western part of Roman Empire; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 123, cat. no. 4–5, second half of 1st century – 2nd century; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 19–23, 118, cat. no. 234–235; 119, cat. no. 237, second half of 1st century – 2nd century

br. 118.⁹⁹ Bočica kat. br. 118 bez ručki svrstava se u proširenu skupinu „Merkur-boća“ Isings 84, koja uključuje različite varijante originalnog modela boće bez ručki, poligonalnog, to jest kvadratnog ili šesterokutnog tijela i visokog vrata s pečatom proizvođača i figurom Merkura utisnutom na dnu. Izvorno su se Merkur-boće kvadratnog tijela od vrlo kvalitetnog zelenkastog stakla počele proizvoditi potkraj I. st. u Galiji i Germaniji. Bile su namijenjene farmaceutskim i kozmetičkim pripravcima, a obzirom na širok obod vjerovatno su sadržavale guste, uljnjate tekućine. Treba uzeti u obzir primjenu u trgovini parfemima. Merkur-boće stvorene su u srednjoj Europi i nisu se nikad jako proširile u istočnomediterske dijelove Carstva, iako je postojala trgovačka razmjena i izvoz u smjeru istoka.¹⁰⁰ Primjeri koji umjesto figure Merkura imaju na dnu neki drugi žig ili nemaju žig uopće nazivaju se još i „pseudo Merkur-boće“. Tijelo im može biti kvadratno, šesterokutno ili osmerokutno, za razliku od pravih Merkur-boća s Merkurovom figurom koje se javljaju isprva u kvadratnom obliku, a kasnije i u šesterokutnom. Pseudo Merkur-boće kvadratnog tijela s pet ispupčenja na dnu, oblikom identične boćici kat. br. 118, potječe iz nepoznatog nalazišta u južnoj Liburniji,¹⁰¹ iz nekropole *Brigetio*, iz groba datiranog u prvu polovicu III. st.¹⁰² te iz Elche na jugoistoku Španjolske.¹⁰³ Kod pseudo Merkur-boća s ispupčenjima na dnu umjesto Merkurove figure nije sigurno je li ispupčenje u sredini nastalo u kalupu ili se radi o ispupčenju nastalom na rubovima otiska štapića. Pseudo Merkur-boća kvadratnog tijela i istih proporcija, ali s četiri umjesto pet ispupčenja na dnu pronađena je u Londonu (*Londinium*), u grobu iz kasnog II. ili III. st.¹⁰⁴ Na području južne Liburnije, u Zadru i okolici, prilično su česte kvadratne pseudo Merkur-boćice s različitim žigovima na dnu, što govori u prilog tamošnjoj proizvodnji.¹⁰⁵

- 99 C. Isings 1957, 100, forma 84, kraj I. st. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 57, boca A, kraj I. st. – III. st.; I. Fadić 1987, 116, sl. 13, pseudo Merkur-boća; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 139, kat. br. 105, Burle, Grob 143, II. – III. st.; I. Lazar 2003, 173, sl. 49, forma 8.4.1, II. – III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, kat. br. 113–114, kraj I. st. – II. st., proizvodnja sjeverno od Alpa; L. Mandruzzato 2007, 134, sl. 3; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 125, kat. br. 2, II. – III. st.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 15, proizvodnja na području Zadra; 123, kat. br. 245, T. XLIII; S. Fünfschilling 2015, 412, sl. 565, forma AR 144, g. 180–300.
- 100 D. Foy 2018, 280–282.
- 101 I. Fadić 2011, 343, kat. br. 11 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 123, kat. br. 246, T. XLIII.
- 102 I. Lazar 2006b, 265, kat. br. H 30, pl. 6, *Brigetio*, nekropola Sörházkert, Grob 193.
- 103 J. Price 2006, 293, kat. br. E-MER 001, pl. 9.
- 104 J. Price 2011, 43, kat. br. GB-MER-001, pl. 25, London, Trinity Square, TTY 07.
- 105 I. Lazar 2006c, 274, kat. br. CRO 19, pl. 4 = Z. Buljević 2011, 186, kat. br. CRO-SP 20, pl. 4 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 123, kat. br. 247, T. XLIII, Asseria; 124, kat. br. 248, T. XLIII, *Argyruntum*; I. Lazar 2006c, 274, kat. br. CRO 21, pl. 4 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 124, kat. br. 249, T. XLIII, Bakar (*Volcera*); 124, kat. br. 250–251, T. XLIII, Zadar, Relja, Grob 806, III. st.; 125, kat. br. 252–253, T. XLIII, *Argyruntum*; 125, kat. br. 254, T. XLIII, Asseria; 26–29, vjerojatna je proizvodnja navedenih kvadratnih, šesterokutnih i osmerokutnih pseudo Merkur-boćica na području Zadra; I. Fadić 2011, 340–343, kat. br. 1–11.

No. 118.⁹⁹ The handleless vial Cat. No. 118 is classified into the extended group of the Isings 84 Mercury bottles, which comprises various subtypes of the original handleless model, with a polygonal (square or hexagonal) body and high neck with a workshop stamp and Mercury figure imprinted on the base. Originally, square Mercury bottles made from a high-quality greenish glass were produced in Gaul and Germania in the late 1st century. They were intended for keeping pharmaceutical and cosmetic preparations. Given their wide rims, they probably contained dense, oily liquids. Their use in perfume trade should also be considered. Mercury bottles originated from Central Europe and, despite the then existing eastward trade and exchange, they never became particularly common in the Eastern Mediterranean parts of the Empire.¹⁰⁰ The specimens with a stamp other than that of the Mercury figure and those with no stamp at all are also called pseudo-Mercury bottles. They can have square, hexagonal or octagonal bodies, unlike the true Mercury bottles with Mercury stamps which had square bodies in the beginning and hexagonal bodies in the later periods. The pseudo-Mercury bottles with square bodies and with five protrusions on the base, represented by Cat. No. 118, come from an unknown site in Southern Liburnia,¹⁰¹ from a *Brigetio* Necropolis grave dated to the first half of the 3rd century,¹⁰² and from Elche in Southeastern Spain.¹⁰³ For the pseudo-Mercury bottles with protrusions instead of Mercury figure on the base, it is not certain whether the central protrusion was made by using the mold or is it a result of making an imprint with a stick. A pseudo-Mercury bottle with a square body and the same proportions – but with four instead of five protrusions on its base – was found in London (*Londinium*), in a grave dated to the late 2nd century or the 3rd century.¹⁰⁴ In Southern Liburnia, in Zadar and its environs, square-bodied pseudo-Mercury bottles with various stamps on their bases are rather common, indicating that they might have been produced there.¹⁰⁵

- 99 C. Isings 1957, 100, form 84, late 1st century – 3rd century; M. C. Calvi 1968, 57, bottle A, late 1st century – 3rd century; I. Fadić 1987, 116, fig. 13, pseudo-Mercury bottle; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 139, cat. no. 105, Burle, Grob 143, 2nd – 3rd centuries; I. Lazar 2003, 173, fig. 49, form 8.4.1, 2nd – 3rd centuries; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, cat. no. 113–114, late 1st century – 2nd century, produced north of the Alps; L. Mandruzzato 2007, 134, fig. 3; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 125, cat. no. 2, 2nd – 3rd centuries; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 15, produced in Zadar area; 123, cat. no. 245, pl. XLIII; S. Fünfschilling 2015, 412, fig. 565, form AR 144, g. 180–300.
- 100 D. Foy 2018, 280–282.
- 101 I. Fadić 2011, 343, cat. no. 11 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 123, cat. no. 246, pl. XLIII.
- 102 I. Lazar 2006b, 265, cat. no. H 30, pl. 6, *Brigetio*, Sörházkert Necropolis, Grave 193.
- 103 J. Price 2006, 293, cat. no. E-MER 001, pl. 9.
- 104 J. Price 2011, 43, cat. no. GB-MER-001, pl. 25, London, Trinity Square, TTY 07.
- 105 I. Lazar 2006c, 274, cat. no. CRO 19, pl. 4 = Z. Buljević 2011, 186, cat. no. CRO-SP 20, pl. 4 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 123, cat. no. 247, pl. XLIII, Asseria; 124, cat. no. 248, pl. XLIII, *Argyruntum*; I. Lazar 2006c, 274, cat. no. CRO 21, pl. 4 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 124, cat. no. 249, pl. XLIII, Bakar (*Volcera*); 124, cat. no. 250–251, pl. XLIII, Zadar, Relja, Grob 806, 3rd century; 125, cat. no. 252–253, pl. XLIII, *Argyruntum*; 125, cat. no. 254, pl. XLIII, Asseria; 26–29, vjerojatna je proizvodnja navedenih kvadratnih, šesterokutnih i osmerokutnih pseudo Merkur-boćica na području Zadra; I. Fadić 2011, 340–343, cat. no. 1–11.

Bočica kat. br. 115 ima kvadratan oblik s jednom ručkom Isings 50a, izuzetno čest u Zadru u različitim varijantama i s različitim žigovima. Osim četiri ili pet točkastih ispupčenja na dnu, tip žiga s jednom reljefnom kružnicom i malim ispupčenjem u sredini kakav se nalazi na kvadratnom dnu bočice kat. br. 115 karakteristično je čest na istočnoj obali Jadrana. Veći broj bočica s istim ili vrlo sličnim žigom s jednom kružnicom i ispupčenjem u sredini, istog tipa kvadratne bočice s jednom ručkom, ali različitih proporcija i dimenzija, pojavljuje se na istočnoj obali Jadrana, s koncentracijom na području Zadra, u razdoblju kraja I. st. i prve polovine II. st.¹⁰⁶ Koncentracija nalaza ukazuje na moguću proizvodnju na području Zadra.¹⁰⁷ Osim na istočnom Jadranu, isti takav žig nalazi se na dnu bočice bez sačuvanog gornjeg dijela iz Knossosa i iz flavijevskog razdoblja.¹⁰⁸ Brojni primjeri malih kvadratnih bočica s jednom ručkom iz Zadra pretpostavljene lokalne proizvodnje redovito imaju na dnu jedan drugi žig, pet ispupčenja ili četiri ispupčenja i kružni otisak štapića u sredini umjesto koncentrične kružnice s ispupčenjem u sredini.¹⁰⁹ Kvadratna dna s četiri ispupčenja na uglovima i kružnim otiskom štapića u sredini pripadala su posve razbijenim bočicama iz Olimpije¹¹⁰ i s različitim lokalitetom u Francuskoj.¹¹¹ Boca kvadratnog tijela s jednom ručkom i pet ispupčenja na dnu, visoka 17 cm, pronađena je u nekropoli Ljubljane (*Emona*),¹¹² a druga ista takva, visoka 18,4 cm, u Aseriji (*Asseria*) kod Benkovca.¹¹³ Iako se mnogim obilježjima podudaraju s opisom bočice kat. br. 115, te dvije boce iz Ljubljane i iz Aserije razlikuju se od nje znatno većim dimenzijama, znatno većom visinom tijela u odnosu na ukupnu visinu te žigom. Bočice s četiri ili pet ispupčenja na dnu, oblikom srođne bočicama kat. br. 115 i kat. br. 118, osobito su česte na istočnoj obali Jadrana te se pretpostavlja da su se tamo proizvodile.

106 I. Fadić, B. Štefanac 2012, 51, kat. br. 1, T. I, Zadar, Relja, Grob 240, prva polovina II. st.; 52, kat. br. 2, T. I, Zadar, Relja, Grob 240, prva polovina II. st.; 55, kat. br. 13, T. III, Zadar, Grob 191, kraj I. st. – početak II. st.; 55, kat. br. 14, T. III, južna Liburnija; 55, kat. br. 15, T. III, južna Liburnija; 55, kat. br. 16, T. III, Nin (*Aenona*), Grob 19; 56, kat. br. 17, T. III, Zadar, Relja, Grob 329; 56, kat. br. 18, T. III, Zadar, Relja, Grob 182; 57, kat. br. 21, T. IV, Karlobag (*Vegium*).

107 I. Fadić, B. Štefanac 2012, 15.

108 P. Triantafyllidis 2006, 381, kat. br. GR 9, pl. 1, posljednja trećina I. st.

109 I. Fadić, B. Štefanac 2012, 15, 79, kat. br. 106, T. XIX, Zadar Relja, Grob 179, kraj I. st.; 80, kat. br. 107–109, T. XIX, Zadar Relja, Grob 216, kraj I. st.; 80, kat. br. 110, T. XIX, Zadar Relja, Grob 230, kraj I. st.; 81, kat. br. 111, T. XIX, Zadar Relja, Grob 230, kraj I. st.; 81, kat. br. 112, T. XIX, Zadar Relja, Grob 272, kraj I. st.; 81, kat. br. 113, T. XIX, Zadar Relja, Grob 325; 81, kat. br. 114, T. XIX, Zadar Relja, Grob 435, II. st.; 82, kat. br. 115, T. XIX, Zadar, Grob 120, kraj I. st. – početak II. st.; 82, kat. br. 116–118, T. XX, Zadar, Grob 120, kraj I. st. – početak II. st.; 83, kat. br. 119, T. XX, Zadar, Grob 239, kraj I. st. – početak II. st.; 83, kat. br. 120, T. XX, južna Liburnija.

110 A. C. Antonaras *et al.* 2011, 225, kat. br. GR-OLY 1, GR-OLY 2, pl. 4.

111 D. Foy 2011, 92, kat. br. F-CAR 274, pl. 4, Châteaublau (Seine-et-Marne); 92 kat. br. F-CAR 275, pl. 4, Corbeilles (Loiret).

112 S. Petru 1972, 136, br. 372, T. CV: 10; I. Lazar 2006a, 250, kat. br. sl. 15, pl. 1, nalaz izvan grobne cjeline.

113 Z. Buljević 2011, 185, kat. br. CRO-SP 4, Pl. 1; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 83, kat. br. 121, T. XX.

The square-bodied single-handled vial Cat. No. 115 is of the Isings 50a type – very common in Zadar area, where it is found in various subtypes and with various stamps. In addition to four or five protrusions at the base, vial Cat. No. 115 also has a stamp with a relief circle and a small protrusion at its center. Such vial type is typical of the Eastern Adriatic coast. Numerous vials with this or similar stamp with a single circle and a protrusion at its center, with a square body and a single handle but of different proportions and size, are found on the Eastern Adriatic coast. They were particularly common in the Zadar area in the period between the late 1st century and the first half of the 2nd century.¹⁰⁶ The concentration of these finds indicates that they could have been produced in the Zadar area.¹⁰⁷ This stamp is found not only on the Eastern Adriatic vials, but also on the base of a vial from Knossos, from the Flavian period, the upper part of which has not been preserved.¹⁰⁸ Numerous specimens of square-bodied single-handled vials from Zadar, believed to have been produced locally, always have another stamp on its base – either five protrusions or four protrusions and a circular stick-made imprint in its center instead of a concentric circle with a protrusion in its center.¹⁰⁹ The square bases with four protrusions in the corners and a circular stick-made imprint in the center belonged to very fragmented vials from Olympia¹¹⁰ and from different sites in France.¹¹¹ One square-bodied bottle with a single handle and five protrusions on its base, 17 cm high, was found at Ljubljana (*Emona*) Necropolis.¹¹² The other such bottle, 18.4 cm high, was found at *Asseria* near Benkovac.¹¹³ Although many of their features correspond with the description of vial Cat. No. 115, the Ljubljana and *Asseria* bottles are of a larger size and have body heights proportionally bigger than their overall heights. They also have different stamps. Vials with four or five protrusions on the base, with a shape similar to that of vials Cat. No. 115 and Cat. No. 118, are

106 I. Fadić, B. Štefanac 2012, 51, cat. no. 1, pl. I, Zadar, Relja, Grave 240, first half of 2nd century; 52, cat. no. 2, pl. I, Zadar, Relja, Grave 240, first half of 2nd century; 55, cat. no. 13, pl. III, Zadar, Grave 191, late 1st century – early 2nd century; 55, cat. no. 14, pl. III, Southern Liburnia; 55, cat. no. 15, pl. III, Southern Liburnia; 55, cat. no. 16, pl. III, Nin (*Aenona*), Grave 19; 56, cat. no. 17, pl. III, Zadar, Relja, Grave 329; 56, cat. no. 18, pl. III, Zadar, Relja, Grave 182; 57, cat. no. 21, pl. IV, Karlobag (*Vegium*).

107 I. Fadić, B. Štefanac 2012, 15.

108 P. Triantafyllidis 2006, 381, cat. no. GR 9, pl. 1, last third of 1st century.

109 I. Fadić, B. Štefanac 2012, 15, 79, cat. no. 106, pl. XIX, Zadar Relja, Grave 179, late 1st century; 80, cat. no. 107–109, pl. XIX, Zadar Relja, Grave 216, late 1st century; 80, cat. no. 110, pl. XIX, Zadar Relja, Grave 230, late 1st century; 81, cat. no. 111, pl. XIX, Zadar Relja, Grave 230, late 1st century; 81, cat. no. 112, pl. XIX, Zadar Relja, Grave 272, late 1st century; 81, cat. no. 113, pl. XIX, Zadar Relja, Grave 325; 81, cat. no. 114, pl. XIX, Zadar Relja, Grave 435, 2nd century; 82, cat. no. 115, pl. XIX, Zadar, Grave 120, late 1st century – early 2nd century; 82, cat. no. 116–118, pl. XX, Zadar, Grave 120, late 1st century – early 2nd century; 83, cat. no. 119, pl. XX, Zadar, Grave 239, late 1st century – early 2nd century; 83, cat. no. 120, pl. XX, Southern Liburnia.

110 A. C. Antonaras *et al.* 2011, 225, cat. no. GR-OLY 1, GR-OLY 2, pl. 4.

111 D. Foy 2011, 92, cat. no. F-CAR 274, pl. 4, Châteaublau (Seine-et-Marne); 92 cat. no. F-CAR 275, pl. 4, Corbeilles (Loiret).

112 S. Petru 1972, 136, br. 372, T. CV: 10; I. Lazar 2006a, 250, cat. no. SL 15, pl. 1, not found as part of grave goods.

113 Z. Buljević 2011, 185, cat. no. CRO-SP 4, pl. 1; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 83, cat. no. 121, pl. XX.

Boćice pravokutnog tijela s dvije ručke Isings 90, oblikom odgovarajuće boćici kat. br. 116, s pet ispupčenja na dnu pronađene su u gradu Cresu (*Crexii*) na istoimenom otoku,¹¹⁴ u Bakru (*Volcera*)¹¹⁵ te u Augstu (*Augusta Raurica*) u kontekstu I. st.,¹¹⁶ a jedna iz nepoznatog nalazišta čuva se u muzeju u Budimpešti.¹¹⁷ Kao i kod pseudo Merkur-boca, nije sasvim izvjesno ja li se kod svih navedenih primjeraka radilo o pet ispupčenja oblikovanih u kalupu ili je krug u sredini nastao otiskom štapića. Sudeći prema crtežu, kod primjerka iz Augsta vjerojatnije se radilo o četiri ispupčenja i otisku štapića u sredini, upravo kao što je slučaj kod boćice kat. br. 116. Pretpostavlja se da su se boćice pravokutnog tijela s četiri ili pet ispupčenja na dnu proizvodile u sjevernoj Italiji, moguće u Akvileji.¹¹⁸ Proizvodnja pravokutnih boćica s dvije ručke u Akvileji posvjedočena je pečati na dnu koji izričito spominju grad Akvileju uz ime vlasnice *Sentia Secunda*.¹¹⁹

Boćica kvadratnog tijela kat. br. 117 pripada tipu Isings 62 i razlikuje se od ostalih po sasvim reduciranim vratu. Proporcijama nalikuje malim loptastim balzamarijima sasvim kratkog vrata u obliku lončića (*olla*), i poput njih doživljava nagli procvat proizvodnje u flavijevskom razdoblju posljednje trećine I. st. Jedna kvadratna boćica istog tipa s pet ispupčenja na dnu, za razliku od boćice kat. br. 117 koja na dnu ima samo četiri ispupčenja bez petoga u sredini, čuva se u muzeju u Bosri u Siriji.¹²⁰

Skupini boćica šesterokutnog tijela pripadaju Merkur-boca kat. br. 119, šesterokutne boce bez ručke kat. br. 120,¹²¹ pseudo Merkur-boćica kat. br. 121, koja se od originala razlikuje kvalitetom stakla i izostankom Merkurove figure na dnu, te šesterokutna boćica s ručkom kat. br. 122. Merkur-boca kat. br. 119 jedina je prava Merkur-boca u zbirci Arheološkog muzeja Istre u Puli u punom značenju tog naziva i datira se u II. i III. st.¹²² Imo jednak žig s Merkurom i inicijalima *M C H R* na dnu kao šesterokutna Merkur-boca iz Kölna.¹²³ Potpuno isti žig nalazi se na četverokutnim Merkur-bocama na sjeveru

114 I. Lazar 2006c, 274, kat. br. CRO 18, pl. 4; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 134, kat. br. 279, T. XLVIII.

115 Z. Gregl, I. Lazar 2008, 118, kat. br. 12, II. – III. st.; M.-D. Nenna 2011, 198, kat. br. CRO 55, pl. 3; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 134, kat. br. 278, T. XLVIII.

116 H. Amrein 2006, 216, kat. br. CH 37, pl. 9, I. st., od boćice je sačuvano samo dno.

117 I. Lazar 2006b, 264, kat. br. H 24, pl. 3, Magyar Nemzeti Múzeum u Budimpešti, nepoznato nalazište, II. st.

118 L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77, kat. br. 115, kraj I. st. – početak III. st.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 32.

119 C. Isings 1957, 108, forma 90; M. C. Calvi 1968, 13, 82.

120 M.-D. Nenna 2006, 438, kat. br. PO-SY 62, pl. 6.

121 C. Isings 1957, 63, forma 50 a, sredina I. st.; I. Fadić 1987, 112, sl. 11, Forma 4; 1997, 114, br. 48; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, kat. br. 111, sredina I. st. – II. st., proizvodnja u zapadnoeuropejskim provincijama.

122 C. Isings 1957, 100, forma 84, kraj I. st. – III. st.; I. Fadić 1997, 149, br. 105; 2005, 205–211; I. Lazar 2006c, 275, kat. br. CRO 31, pl. 5, II. – III. st.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 122, kat. br. 244, T. XLII, II. – III. st.

123 M.-D. Nenna, V. Arveiller 2006, 210, kat. br. F-MUS.055, pl. 134.

particularly common on the Eastern Adriatic coast, which is why it is believed that they were produced there.

Square-bodied two-handled Isings 90 vials with the shape like vial Cat. No. 116, with five protrusions on the base, were found in the town of Cres (*Crexa*) on the island of the same name,¹¹⁴ in Bakar (*Volcera*)¹¹⁵ and in Augst (*Augusta Raurica*), in the 1st-century context.¹¹⁶ One such vial from an unknown site is kept in a Budapest museum.¹¹⁷ Just like with pseudo-Mercury bottles, it is not quite certain whether the five protrusions on all of these specimens were made in a mold or the circle in the center is a stick-made imprint. As for the Augst specimen, its drawing suggests it is more likely that it had four protrusions and a stick-made imprint in the center, as is the case with vial Cat. No. 116. It is believed that square-bodied vials with four or five protrusions on their bases were produced in Northern Italy, possibly in Aquileia.¹¹⁸ The stamps on the base that expressly mention Aquileia next to the workshop owner's name *Sentia Secunda* suggest that square-bodied two-handled vials were produced in this city.¹¹⁹

The square-bodied vial Cat. No. 117 that belongs to the Isings 62 type differs from the others by its very reduced neck. By its proportions, it resembles small pot-shaped globular balsamarii with very short necks (*ollas*) and, just like them, its production flourished in the Flavian period in the last third of the 1st century. One square vial of the same type but with five protrusions on its base – unlike vial Cat. No. 117 which only has four protrusions, without a fifth one in the center – is kept at a museum in Bosra, Syria.¹²⁰

The group of hexagonal vials includes the Mercury bottle Cat. No. 119, handleless hexagonal bottles Cat. No. 120,¹²¹ pseudo-Mercury vial Cat. No. 121 (differing from the original by the quality of glass and lack of Mercury figure on the base), and the single-handled hexagonal vial Cat. No. 122. The Mercury bottle Cat. No. 119 is the only Mercury bottle in the collection of the Archaeological Museum of Istria in Pula which is true to its name; it is dated to the 2nd and 3rd centuries.¹²² Its stamp with the Mercury figure and initials *M C H R* on its base is identical to the one on the hexagonal Mercury bottle from Cologne.¹²³ An identical stamp can be seen on the square

114 I. Lazar 2006c, 274, cat. no. CRO 18, pl. 4; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 134, cat. no. 279, pl. XLVIII.

115 Z. Gregl, I. Lazar 2008, 118, cat. no. 12, 2nd – 3rd centuries; M.-D. Nenna 2011, 198, cat. no. CRO 55, pl. 3; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 134, cat. no. 278, pl. XLVIII.

116 H. Amrein 2006, 216, cat. no. CH 37, pl. 9, 1st century, only bottle base remains.

117 I. Lazar 2006b, 264, cat. no. H 24, pl. 3, Magyar Nemzeti Múzeum in Budapest,

unknown site, 2nd century

118 L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77, cat. no. 115, late 1st century – early 3rd century; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 32.

119 C. Isings 1957, 108, form 90; M. C. Calvi 1968, 13, 82.

120 M.-D. Nenna 2006, 438, cat. no. PO-SY 62, pl. 6.

121 C. Isings 1957, 63, form 50 a, mid-1st century; I. Fadić 1987, 112, fig. 11, form 4; 1997, 114, no. 48; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, cat. no. 111, mid-1st century – 2nd century, produced in West European provinces.

122 C. Isings 1957, 100, form 84, late 1st century – 3rd century; I. Fadić 1997, 149, no. 105; 2005, 205–211; I. Lazar 2006c, 275, cat. no. CRO 31, pl. 5, 2nd – 3rd centuries; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 122, cat. no. 244, pl. XLII, 2nd – 3rd centuries

123 M.-D. Nenna, V. Arveiller 2006, 210, cat. no. F-MUS.055, pl. 134.

zapadnoeuropskih provincija te na jednom primjerku iz Zadra.¹²⁴ Koncentracija nalaza četverokutnih i šesterokutnih Merkur-boća sa žigom koji sadrži lik Merkura i slova u redoslijedu *M C H R* vezana je za Köln, gdje su se te boće vjerojatno proizvodile. Izuzetno, ulomak dna boće nepoznatog oblika s Merkurom i slovima *M C H R* zabilježen je na istočnom Mediteranu, svjedočeći o izvozu iz kontinentalne Europe prema obalama Male Azije.¹²⁵ Postoji također grupa četverokutnih boća sa žigom koji sadrži lik Merkura i slova u redoslijedu *C M H R*, datiranih u II. st., za koju se smatra da se proizvodila u Rimu i izvozila na sjever. Jedna četverokutna Merkur-boća sa žigom *C M H R* pronađena je u grobu s kraja II. ili početka III. st. u Zadru.¹²⁶ Grupa žigova s Merkurom i slovima u rasporedu *M C H R* smatra se nešto kasnijom na temelju arheološkog konteksta nalaza i datira se u kraj II. st. i u rano III. st. Promjena redoslijeda slova vezuje se za promjenu vlasništva i prijenos proizvodnje iz Italije na sjever, u Köln.¹²⁷

Jednak žig s jednom udubljenom kružnicom na dnu, boja i kvaliteta stakla ukazuju na to da su šesterokutni primjerici kat. br. 121 bez ručke¹²⁸ i kat. br. 122 s ručkom¹²⁹ nastali u istoj staklarskoj radionici. Isti žig s jednom kružnicom koja ima sa strane malu nepravilnu kvačicu, možda slovo *Q*, nalazi se na dvije šesterokutne pseudo Merkur-boće izrazito dugog vrata iz Starigrada (*Argyruntum*) te na jednoj iz Zadra (*lader*), što ukazuje na vjerojatnu istočnojadransku, preciznije sjevernodalmatinsku proizvodnju.¹³⁰ Interpretacija utisnute kružnice s nepravilnom kvačicom kao slova *Q* nije sigurna, a ima površne paralele u većim bocama kvadratnog tijela s ručkom koje na dnu nose žig *A F* unutar velikog slova *Q*. Kvadratne

Mercury bottles from the northern parts of Western European provinces and on a specimen from Zadar.¹²⁴ As the concentration of the finds of square and hexagonal Mercury bottles with stamps with the Mercury figure and letters *M C H R* is the highest in the Cologne area, it is there that these bottles were probably produced. As an exception, a fragment of the base of a Mercury bottle of unknown shape with this stamp was recorded in the Eastern Mediterranean, evidencing the export of such bottles from the continental Europe to the coasts of Asia Minor.¹²⁵ There is also a group of square bottles with a stamp with the Mercury figure and the initials in a different order – *C M H R*. They are dated to the 2nd century and are believed to have been produced in Rome and exported to the north. One square Mercury bottle with *C M H R* stamp was found in Zadar, in a grave dated to the period between late 2nd century and the early 3rd century.¹²⁶ Based on the archaeological context, it is believed that the group of stamps with Mercury and the *M C H R* order of initials belongs to a somewhat later period – from the late 2nd century to the early 3rd century. As for the change in the order of the initials, it is believed that it reflects the change in the ownership and the fact that the production was moved from Italy to the north – to Cologne.¹²⁷

Together with the color and quality of glass, the fact that they have an identical stamp with a single concave circle indicates that the hexagonal handleless specimen Cat. No. 121¹²⁸ and the single-handled specimen Cat. No. 122¹²⁹ were made in the same glazier's workshop. An identical stamp with a single circle that has a small uneven tick on its side – perhaps the letter *Q* – can be seen on two hexagonal pseudo-Mercury bottles with very long necks found in Starigrad (*Argyruntum*) and on one from Zadar (*lader*), indicating possible Eastern Adriatic – more specifically, Northern Dalmatian – production.¹³⁰ The

124 V. Arveiller 2006, 131, kat. br. F-MER 42, Pl. 63, Reims; 131, kat. br. F-MER 43, Cernay-lès-Reims; A.-B. Follmann-Schulz 2006, 87, kat. br. D-BN 38, T. 10, muzej u Bonnu, vjerojatno pronađeno u Kölnu; D. Foy 2006, 473, kat. br. F-MER 054, Pl. 7, Pontpierre (Moselle); 475, kat. br. F-MUS 93, pl. 13; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 122, kat. br. 243, T. XLII, Zadar, Grob 4, kraj II. st. – početak III. st.

125 P. Triantafyllidis 2006, 388, kat. br. TR 72, pl. 10, Efez.

126 I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 121, kat. br. 242, T. XLII, Zadar, Grob 2, kraj II. st. – početak III. st.

127 E. M. Stern 1977, 69; V. Arveiller 2006, 127.

128 C. Isings 1957, 100, forma 84, kraj I. st. – III. st.; I. Fadić 1987, 111, sl. 10, Forma 4; 1997, 109, kat. br. 40; 2011, 344–352, kat. br. 12–42; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 140, kat. br. 111, Burle, Grob 163, II. – III. st., Merkur-boća šesterokutnog tijela s vrlo dugim vratom; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, kat. br. 112, sredina I. st. – II. st., proizvodnja u svim dijelovima Carstva; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 26–29, 125–127, kat. br. 255–261.

129 C. Isings 1957, 63, forma 50 a, sredina I. st.; M. C. Calvi 1968, 83, hidrija D; I. Fadić 1987, 111, sl. 9, forma 4; 1997, 154, br. 113, II. – III. st.; G. M. Facchini 1999, 153–154, kat. br. 340, 342–343, I. st. – početak II. st.; I. Lazar 2003, 148, 151, sl. 43, forma 6.3.3, druga polovina I. st. – II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, kat. br. 112, boćica sa žigom u obliku rozete na dnu, sredina I. st. – II. st., proizvodnja oblika u svim dijelovima Carstva; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 63, kat. br. 87; S. Fünfschilling 2015, 429, sl. 598, forma AR 158, boćice proširene uglavnom u zapadnim provincijama sjeverno od Alpa u razdoblju 40 – 230 g.

130 I. Lazar 2006c, 274, kat. br. CRO 25, pl. 4 = I. Fadić 2011, 344, kat. br. 12 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 126, kat. br. 256, T. XLIV, *Argyrunum*; I. Lazar 2006c, 275, kat. br. CRO 27, pl. 4 = I. Fadić 2011, 344, kat. br. 13 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 126, kat. br. 257, T. XLIV, *Argyrunum*; I. Lazar 2006c, 274, kat. br. CRO 26, pl. 4, *lader*, dvije koncentrične kružnice na dnu; 29, pretpostavljena proizvodnja pseudo Merkur-boćica na području Zadra.

124 V. Arveiller 2006, 131, cat. no. F-MER 42, pl. 63, Reims; 131, cat. no. F-MER 43, Cernay-lès-Reims; A.-B. Follmann-Schulz 2006, 87, cat. no. D-BN 38, pl. 10, museum in Bonn, probably found in Cologn; D. Foy 2006, 473, cat. no. F-MER 054, pl. 7, Pontpierre (Moselle); 475, cat. no. F-MUS 93, pl. 13; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 122, cat. no. 243, pl. XLII, Zadar, Grave 4, late 2nd century – early 3rd century

125 P. Triantafyllidis 2006, 388, cat. no. TR 72, pl. 10, Ephesus.

126 I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 121, cat. no. 242, pl. XLII, Zadar, Grave 2, late 2nd century – early 3rd century

127 E. M. Stern 1977, 69; V. Arveiller 2006, 127.

128 C. Isings 1957, 100, form 84, late 1st century – 3rd century; I. Fadić 1987, 111, fig. 10, form 4; 1997, 109, cat. no. 40; 2011, 344–352, cat. no. 12–42; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 140, cat. no. 111, Burle, Grave 163, 2nd – 3rd centuries, Mercury bottle with hexagonal body and very long neck; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, cat. no. 112, mid-1st century – 2nd century, produced in all parts of Empire; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 26–29, 125–127, cat. no. 255–261.

129 C. Isings 1957, 63, form 50 a, mid-1st century; M. C. Calvi 1968, 83, hydria D; I. Fadić 1987, 111, fig. 9, form 4; 1997, 154, no. 113, 2nd – 3rd centuries; G. M. Facchini 1999, 153–154, cat. no. 340, 342–343, 1st century – early 2nd century; I. Lazar 2003, 148, 151, fig. 43, form 6.3.3, second half of 1st century – 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, cat. no. 112, vial with rosette-shaped stamp on the base, mid-1st century – 2nd century, production of forms in all parts of Empire; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 63, cat. no. 87; S. Fünfschilling 2015, 429, fig. 598, form AR 158, vials were mostly widespread in Western provinces, north of the Alps, in the period 40–230 AD.

130 I. Lazar 2006c, 274, cat. no. CRO 25, pl. 4 = I. Fadić 2011, 344, cat. no. 12 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 126, cat. no. 256, pl. XLIV, *Argyrunum*; I. Lazar 2006c, 275, cat. no. CRO 27, pl. 4 = I. Fadić 2011, 344, cat. no. 13 = I. Fadić, B. Štefanac 2012, 126, cat. no. 257, pl. XLIV, *Argyrunum*; I. Lazar 2006c, 274, cat. no. CRO 26, pl. 4, *lader*, two concentric circles on the base; 29, probable production of pseudo-Mercury vials in Zadar area.

boce sa žigom A F unutar velikog slova Q koncentrirane su u sjevernoj Galiji¹³¹ i susjednim područjima, u Velikoj Britaniji¹³² te u drukčijoj varijanti u Švicarskoj.¹³³ Na istočnom Jadranu boce s tim žigom nisu prisutne. Bočice šesterokutnog tijela javljaju se sredinom I. st. Taj će oblik postati osobito omiljen u razdoblju ekspanzije Merkur-boca, tijekom II. i III. st. Šesterokutne bočice s jednom ručkom osobito su česte na području sjeverne i srednje Francuske u razdoblju II. – IV. st., a žigovi na dnu mogu im veoma varirati. Na području Francuske na tom tipu bočice najčešći su žigovi sa šest ili sedam malih kružnih izbočina u uglovima i u središtu dna, sa šest izbočina i kružnicom u sredini, s kružnicom unutar šesterokuta, a ima ih i s rozetama, slovima ili geometrijskim motivima unutar kružnice.¹³⁴ U Francuskoj, međutim, nema šesterokutnih bočica sa žigom koji se sastoji samo od jedne kružnice, odnosno velikog slova Q.

Slobodno puhanu primjerici kat. br. 123 – 124, izvijenog profila i zaobljenog ramena, srodnii su skupini bočica Isings 51a cilindričnog tijela s ručkom.¹³⁵

Cilindrična bočica plosnatog ramena kat. br. 125, puhanu u kalup, potpuno odgovara tipu Isings 51a. Pretpostavljena je istočnomediterska proizvodnja tipa zelenе cilindrične bočice s ručkom, kojoj pripada primjerak kat. br. 125.¹³⁶

Cilindrične bočice bez ručke kat. br. 126 – 127 pripadaju osnovnom tipu boce Isings 102, koji vjerojatno potječe iz istočnomediterskih radionica i javlja se od I. do IV. st.¹³⁷ Dvije bočice prilično se razlikuju kvalitetom stakla te u proporcijama tijela i obliku ruba, koji je kod bočice kat. br. 126 savijen prema unutra samo na kraju i prstenasto je oblikovan, a kod bočice kat. br. 127 savijen je prema unutra cijelom širinom oboda i spljošten. Veća grupa od čak devet staklenih bočica istih proporcija i oblikovanja, poput kat. br. 127, potječe iz tračkog rimskog obdobja ukopa u tumulu u Čatalki.¹³⁸

- 131 H. Cabart, D. Foy, M.-D. Nenna 2006, 101, kat. br. F-CAR 202, Bourges i F-CAR 203, Strasbourg, pl. 25; Y. Sablerolles 2006, 34, kat. br. NL 33 – NL 34, pl. 5, Nijmegen; 34, kat. br. NL 35, pl. 6, Nijmegen?; 34, kat. br. NL 43, pl. 8, Nieuwenhagen, Limburg; 34, kat. br. NL 44, pl. 8, Esch-Kollenberg, Noord-Brabant; D. Foy 2006, 472, kat. br. F-CAR 266, pl. 3, Mandeure (Doubs).
- 132 J. Price 2011, 37, kat. br. GB-CAR 023 – GB-CAR 033, pl. 7; 20–21, žig je karakterističan osobito za drugu polovinu II. st.
- 133 H. Amrein 2006, 215, kat. br. CH 33, pl. 7, Avenches (*Aventicum*).
- 134 A. Moirin 2006, 121–124, kat. br. F-HEX 001 – F-HEX 042, pl. 53–59.
- 135 C. Isings 1957, 67, forma 51 a, druga polovina I. st. – II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 74, kat. br. 102, I. – II. st., proizvodnja u zapadnoeuropejskim provincijama.
- 136 C. Isings 1957, 67, forma 51 a, druga polovina I. st. – II. st.; I. Fadić 1997, 154, br. 112, I. st.?; I. Lazar 2003, 152–153, sl. 44, forma 6.3.5, druga polovina I. st. – prva polovina II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 75, kat. br. 105, sredina I. st. – III. st., proizvodnja možda na istočnom Mediteranu; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 73.
- 137 C. Isings 1957, 120–121, forma 102, kraj II. st. – IV. st.; M. C. Calvi 1968, 147, boca C a2, III. – IV. st., istočnomediterska proizvodnja; A. Germanović-Kuzmanović, O. Velimirović-Žizić, D. Srejović 1975, 171, *Doclea*, bočica tip V/6 A, nalazi u kosturnim grobovima; G. De Tommaso 1990, 79, tip 63; I. Lazar 2003, 174, sl. 49, forma 8.5.1, I. – II. st.; K. A. Giunio 2010, 84, kat. br. 91, Zadar.
- 138 H. Bujukliev 1980, 22, 82, kat. br. 245–253, T. 18: 245–253, Tumul 5, centralni grob.

impressed circle with an uneven tick cannot be interpreted as the letter Q with certainty. Superficial analogies can be made with larger single-handled square bottles with the initials A F inside a large Q stamped on their bases. Such bottles are concentrated in Northern Gaul¹³¹ and the neighboring regions, in Great Britain¹³² and – in a different version – in Switzerland.¹³³ Bottles with this stamp have not been recorded in the Eastern Adriatic. Hexagonal bottles appeared in the mid-1st century. That form would become quite popular in the 2nd and 3rd centuries, when an expansion of Mercury bottles took place. Single-handled hexagonal vials were particularly common in Northern and Central France in the period between the 2nd and 4th centuries. The stamps on their bases can vary. On the bottles of this type found in France, the most common are the stamps with six or seven small circular protrusions in the corners and center of the base; with six protrusions and a circle in the center; and with a circle inscribed in a hexagon. There are also those with rosettes, letters or geometric patterns inscribed in a circle.¹³⁴ However, hexagonal vials with a stamp consisting of a single circle – or the letter Q – have not been recorded in France.

The free-blown curved-profile specimens Cat. No. 123–124 with a rounded shoulder are similar to the vials of the Isings 51a group with a cylindrical body and a single handle.¹³⁵

The mold-blown cylindrical vial Cat. No. 125 with a flat shoulder fully corresponds with the Isings 51a type. It is believed that the type Cat. No. 125 belongs to – green single-handled cylindrical vials – was produced in the Eastern Mediterranean.¹³⁶

Cylindrical vials with no handle, like Cat. No. 126–127, belong to the basic type of the Isings 102 bottle which seems to originate from Eastern Mediterranean workshops and was produced from the 1st to 4th centuries.¹³⁷ These two bottles differ a lot by the quality of their glass and by the proportions of their bodies and the shapes of their edges: on bottle Cat. No. 126, the edge is curved inwards only at its end and

- 131 H. Cabart, D. Foy, M.-D. Nenna 2006, 101, cat. no. F-CAR 202, Bourges i F-CAR 203, Strasbourg, pl. 25; Y. Sablerolles 2006, 34, cat. no. NL 33 – NL 34, pl. 5, Nijmegen; 34, cat. no. NL 35, pl. 6, Nijmegen?; 34, cat. no. NL 43, pl. 8, Nieuwenhagen, Limburg; 34, cat. no. NL 44, pl. 8, Esch-Kollenberg, Noord-Brabant; D. Foy 2006, 472, cat. no. F-CAR 266, pl. 3, Mandeure (Doubs).
- 132 J. Price 2011, 37, cat. no. GB-CAR 023 – GB-CAR 033, pl. 7; 20–21, stamp typical of second half of the 2nd century.
- 133 H. Amrein 2006, 215, cat. no. CH 33, pl. 7, Avenches (*Aventicum*).
- 134 A. Moirin 2006, 121–124, cat. no. F-HEX 001 – F-HEX 042, pl. 53–59.
- 135 C. Isings 1957, 67, form 51 a, second half of 1st century – 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 74, cat. no. 102, 1st – 2nd centuries, produced in West European provinces.
- 136 C. Isings 1957, 67, form 51 a, second half of 1st century – 2nd century; I. Fadić 1997, 154, no. 112, 1st century?; I. Lazar 2003, 152–153, fig. 44, form 6.3.5, second half of 1st century – first half of 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 75, cat. no. 105, mid-1st century – 3rd century, possibly produced in Eastern Mediterranean; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 73.
- 137 C. Isings 1957, 120–121, form 102, late 2nd century – 4th century; M. C. Calvi 1968, 147, bottle C a2, 3rd – 4th centuries, Eastern Mediterranean production; A. Germanović-Kuzmanović, O. Velimirović-Žizić, D. Srejović 1975, 171, *Doclea*, bottle type V/6 A, finds from skeletal graves; G. De Tommaso 1990, 79, type 63; I. Lazar 2003, 174, fig. 49, form 8.5.1, 1st – 2nd centuries; K. A. Giunio 2010, 84, cat. no. 91, Zadar.

Aribal (*aryballos*) kat. br. 128 pripada proizvodnji I. st. i predstavlja klasični, najrasprostranjeniji tip staklenog aribala Isings 61, kozmetičke kuglaste boćice kratkog vrata.¹³⁹ Stakleni aribali oponašaju grčki oblik brončane ili keramičke boćice za održavanje tjelesne higijene i njegu tijela, a pojavili su se već početkom I. st. Ručkiće su služile za vješanje aribala olakšavajući prenošenje zajedno s ostalim priborom za osobnu higijenu. Poput brončanih kozmetičkih boćica koje su se nosile na lančićima u kompletu sa strigilima i paterom, stakleni aribali mogli su se pri odlasku na vježbalište i u terme nositi na brončanom lančiću s kukicom i brončanim poklopcom aribala, učvršćenom pomoću alki za ručke aribala.¹⁴⁰ Drugi način vješanja staklenog aribala, dokumentiran u Italiji u I. st., uključivao je brončani poklopac, brončane alke i brončanu polukružno savijenu ručku zavijenih krajeva, umjesto lančića.¹⁴¹ U nekropolama aničke Jadere (*lader*) pronađeno je u grobovima I. – II. st. ukupno dvadesetak staklenih aribala koji većinom potječu iz istočnomediterranskih radionica, a najbrojniji su aribali s dvostrukom presavijenim obodom, istog tipa kojem pripada primjerak kat. br. 128 i koji potječe s obala Male Azije.¹⁴² Okolnost da se aribali obično pronalaze u grobnim cjelinama u kompletu sa strigilima vezuje taj specifični oblik posude prvenstveno za muškarce.¹⁴³

Kuglaste boćice s jednom ručkom kat. br. 129,¹⁴⁴ kat. br. 130¹⁴⁵ i kat. br. 131¹⁴⁶ nalik su aribalima, ali zbog razmjerno višeg cilindričnog vrata možda još više nalikuju umanjenom vrču (*lagoena*) tipa Isings 14, raširenom tijekom I. i II. st. Zbog fragmentiranosti i nedostatka dna koje je moglo biti zaravnato i blago udubljeno ili završeno prstenastom, iznutra konkavnom nogom, nije moguće sigurno odrediti kojem su tipu pripadale boćice kat. br. 130 – 131.

139 C. Isings 1957, 78, forma 61, I. – III. st.; M. C. Calvi 1968, 26, aribal A q, prva polovina I. st.; I. Fadić 1997, 133, kat. br. 82; G. M. Facchini 1999, 41, kat. br. 5 – 6, I. st.; Z. Buljević 2002a, 316–319, kat. br. 4–6, kraj I. st. – IV. st.; I. Lazar 2003, 171, sl. 42, forma 8.3.2, I. – III. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 56, kat. br. 1–6, Aquileia, druga polovina I. st. – III. st.; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 125, kat. br. 1, sredina i druga polovina I. st.; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 90, kat. br. 144, Osijek, II. st.; 90, kat. br. 145, Senj, I. – III. st.; 92, kat. br. 146–147, Sisak, II. st.; S. Fünfschilling 2015, 418, sl. 578, forma AR 151.1, g. 50–250.

140 S. Fünfschilling 2015, 181, sl. 239, Frankfurt am Main, Museum für Vor- und Frühgeschichte.

141 J. A. J. Morin-Jean 1913, 84–85, sl. 88–89; S. Petru 1972, 110, Grob 98, br. 2, T. XI, Grob 98: 2, Ljubljana, paljevinski grob, druga polovina I. st. – II. st.

142 N. P. Sorokina 1987, 42; B. Štefanac 2014, 169–170, grupa 3, u Zadru su aribali ove grupe dokumentirani uglavnom u grobovima druge polovine I. st., osobito flavijevskog razdoblja; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 168, kat. br. 544, Biljane Donje, druga polovina I. st.; 168, kat. br. 545, Zadar, kraj I. st.

143 M. Bolla 1993, 79–80; Z. Buljević 2002a, 316.

144 C. Isings 1957, 31, forma 14, I. st.; M. C. Calvi 1968, 59, vrč A, I. – II. st.; I. Fadić 1997, 153, kat. br. 111; I. Lazar 2003, 129–130, sl. 38, forma 5.1.5, kraj I. st. – II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 82, kat. br. 148, kraj I. st., moguće sjevernojadranska proizvodnja; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 56, kat. br. 71; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 427, kat. br. 1400, Zadar, druga polovina I. st., amforica ukrašena na isti način plavim naljevcima.

145 C. Isings 1957, 31, forma 14, I. st.; 71, forma 54, I. – II. st.; M. C. Calvi 1968, 59, vrč A, I. – II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 83, kat. br. 153, kraj I. st. – II. st., moguće sjevernoitalska proizvodnja.

146 C. Isings 1957, 31, forma 14, I. st.

is ring-shaped; on vial Cat. No. 127, it is curved inwards along the whole rim and is flat. A large group of as many as nine glass vials of the same proportions and shape like Cat. No. 127 comes from a Thracian Roman-period burial in a Chatalka tumulus.¹³⁸

Aryballos Cat. No. 128, produced in the 1st century, is the classical and most common type of glass aryballooi, Isings 61. It is a spherical cosmetics vial with a short neck.¹³⁹ Glass aryballooi imitate the Greek type of bronze or ceramic vials used for body care and hygiene substances. They first appeared back in the early 1st century. They had handles intended for hanging, which made them easier for carrying around together with other accessories for personal hygiene. Just like bronze cosmetic bottles worn on a chain together with scrapers and a patera, so could glass aryballooi be hung upon a bronze chain with a hook and bronze aryballos lid fixed to aryballos handles with small rings.¹⁴⁰ Such a set could be worn to a gymnasium or to thermae. Another way of hanging a glass aryballos was recorded in Italy, dated to the 1st century. It included a bronze lid, bronze rings and a bronze handle with curved ends, bent as a semicircle, instead of a chain.¹⁴¹ In the 1st–2nd-century graves at the necropolises of the Roman-period *lader*, twenty or so glass aryballooi were found. They mostly originate from Eastern Mediterranean workshops. Most of these aryballooi have a double-folded rim. They belong to the same type as the specimen Cat. No. 128 from the coast of Asia Minor.¹⁴² The fact that such aryballooi are usually found as grave goods together with scrapers suggests that the vessels of this specific shape were primarily used by men.¹⁴³

The single-handled spherical vials Cat. No. 129,¹⁴⁴ Cat. No. 130¹⁴⁵ and Cat. No. 131¹⁴⁶ resemble aryballooi but, because of a somewhat higher cylindrical neck, they perhaps resemble

138 H. Bujukliev 1980, 22, 82, cat. no. 245–253, pl. 18: 245–253, Tumulus 5, central grave.

139 C. Isings 1957, 78, form 61, 1st – 3rd centuries; M. C. Calvi 1968, 26, aryballos A a, first half of 1st century; I. Fadić 1997, 133, cat. no. 82; G. M. Facchini 1999, 41, cat. no. 5–6, 1st century; Z. Buljević 2002a, 316–319, cat. no. 4–6, late 1st century – 4th century; I. Lazar 2003, 171, fig. 42, form 8.3.2, 1st – 3rd centuries; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 56, cat. no. 1–6, Aquileia, second half of 1st century – 3rd century; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 125, cat. no. 1, mid and second half of 1st century; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 90, cat. no. 144, Osijek, 2nd century; 90, cat. no. 145, Senj, 1st – 3rd centuries; 92, cat. no. 146–147, Sisak, 2nd century; S. Fünfschilling 2015, 418, fig. 578, form AR 151.1, g. 50–250.

140 S. Fünfschilling 2015, 181, fig. 239, Frankfurt am Main, Museum für Vor- und Frühgeschichte.

141 J. A. J. Morin-Jean 1913, 84–85, fig. 88–89; S. Petru 1972, 110, Grave 98, no. 2, pl. XI, Grave 98: 2, Ljubljana, incineration grave, second half of 1st century – 2nd century

142 N. P. Sorokina 1987, 42; B. Štefanac 2014, 169–170, group 3, in Zadar, the aryballooi belonging to this group were primarily recorded in the graves dated to the second half of the 1st century, particularly the Flavian period; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 168, cat. no. 544, Biljane Donje, second half of 1st century; 168, cat. no. 545, Zadar, late 1st century

143 M. Bolla 1993, 79–80; Z. Buljević 2002a, 316.

144 C. Isings 1957, 31, form 14, 1st century; M. C. Calvi 1968, 59, jug A, 1st – 2nd centuries; I. Fadić 1997, 153, cat. no. 111; I. Lazar 2003, 129–130, fig. 38, form 5.1.5, late 1st century – 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 82, cat. no. 148, late 1st century, possibly North Adriatic production; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 56, cat. no. 71; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 427, cat. no. 1400, Zadar, second half of 1st century, amphoriskos decorated the same way with blue appliqués elements.

145 C. Isings 1957, 31, form 14, 1st century; 71, form 54, 1st – 2nd centuries; M. C. Calvi 1968, 59, jug A, 1st – 2nd centuries; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 83, cat. no. 153, late 1st century – 2nd century, possibly north Italic production.

146 C. Isings 1957, 31, form 14, 1st century

Boćica kat. br. 132 s bodljikavim štipanim ukrasima pripada razdoblju III. – IV. st., kada je štipani ukras bio osobito omiljen, i pripada istočnomediterskoj bliskostičkoj proizvodnji na području Sirije, istočne Palestine i sjevernog Iraka.¹⁴⁷

3. ČAŠICE (kat. br. 133 – 134)

Dvije staklene čašice Isings 36, u obliku umanjenog kratera (*carchesium*), kat. br. 133 – 134 sačuvane su nepotpuno, bez nožice sa stopom.¹⁴⁸ Budući da su pre malih dimenzija da bi služile za piće, obje čašice vjerojatno su služile za držanje kozmetičkih ili farmaceutskih pripravaka. Ovaj tip posude prvenstveno namijenjene za piće izrađivao se u Italiji i raznim provincijama, često u živim bojama.¹⁴⁹ Bezbojna čašica kat. br. 134 pripada grupi dekoloriranog stakla, modernog tijekom posljedne trećine I. st. i prve trećine II. st.

4. AMFORICE (kat. br. 135 – 139)

Staklene posudice zaobljenog tijela s dvije ručke obično se nazivaju amforicama, iako neke pripadaju posebnim karakterističnim tipovima kao što je aribal ili se s obzirom na oblik dna svrstavaju u grupu boćica i vrčeva. Predstavljaju umanjenu varijantu stolnih staklenih amfora i služile su za čuvanje i doziranje manje količine tekućih mirisa ili lijekova. Staklene amfore s prstenastim konkavnim dnom osobito su učestale u sjevernoj Italiji, gdje su se vjerojatno i proizvodile.

Amforica kat. br. 135 tipa Isings 15 može se s najviše vjerojatnosti pripisati sjevernoitalskoj proizvodnji.¹⁵⁰ Istom tipu amforice sjevernoitalske izrade mogla je pripadati ručka kat. br. 136, sudeći prema dimenzijama i obliku. Sličan osnovni oblik slijedi ljubičasta i plava narebrena amforica s četvrtastom nožicom kat. br. 137, izrađena u sirijsko-palestinskoj tradiciji vjerojatno u I. st.¹⁵¹ Na području južne Liburnije zabilježen je veći broj reljefno ukrašenih staklenih boćica od obojenog ili dekoloriranog

147 I. Fadić 1997, 146, kat. br. 103, Osijek, IV. st.; D. Whitehouse 1997, 200, kat. br. 349, boćica visine 13,4 cm, III. – V. st., bliskoistočna proizvodnja; S. Fünfschilling 2015, 128–129, sl. 166: 11; polukalotasta čaša sa štipanim ukrasom AR 60.3, kasno III. st.; 333–334, sl. 419: 1, boca sa štipanim ukrasom AR 60.3. Čaše i boce sa štipanim ukrasom AR 60.3 prisutne su u Augstu u razdoblju g. 180–300.

148 C. Isings 1957, 50, forma 36, I. st.; I. Fadić 1997, 182, kat. br. 171; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 57, kat. br. 73.

149 L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 85, kat. br. 168; 86, kat. br. 169–171, I. st., sjevernoitalska proizvodnja?

150 C. Isings 1957, 32, forma 15, I. st.; M. C. Calvi 1968, 22, amforiska A β, I. st. – prva polovina II. st.; G. M. Facchini 1999, 40, kat. br. 2, I. st. – prva polovina II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 58, kat. br. 1–2, I. st., sjevernoitalska proizvodnja.

151 C. Isings 1957, 32, forma 15, I. st.; M. C. Calvi 1968, 22, amforiska A β, I. st. – prva polovina II. st.; 97–104, raznovrsne reljefno ukrašene posude oblikovane tehnikom puhanja u kalup, I. – IV. st.; I. Fadić 1997, 128, kat. br. 72–73, I. st.; 151, kat. br. 108, vrčići s jednom ručkom, I. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 59, kat. br. 20, druga polovina I. st.; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 86, kat. br. 138, Budva, I. st. – početak II. st.; C. Casagrande 2016, 56, I. st.; I. Lazar 2017, 99–100, Grob 66, sl. 2, 15; Grob 176, sl. 3, I. st. – početak II. st.

even more the small jugs (*lagoenae*) of the Isings 14 type, common in the 1st and 2nd centuries. As they are very fragmented and as their bases are missing (and the base could either have been flat and slightly recessed or end with a ring-foot concave on the inside), it is not possible to determine positively the type to which these vials (Cat. No. 130–131) belong.

Vial Cat. No. 132, with pinched spiky decorations, was dated to the period from the 3rd to 4th centuries, when such decorations were very popular. It belongs to the Eastern Mediterranean (Middle Eastern) production – specifically, Syria, Eastern Palestine and Northern Iraq.¹⁴⁷

3. CUPS (Cat. No. 133–134)

Two Isings 36 glass cups (Cat. No. 133–134), shaped as a small krater (*carchesium*), are not fully preserved – their ring-foots are missing.¹⁴⁸ As they are too small to be used for drinks, both of these cups were probably used for storing cosmetic or pharmaceutic preparations. This type of vessels, primarily used for drinks, was made in Italy and various provinces, often in bright colors.¹⁴⁹ The colorless cup Cat. No. 134 belongs to the group of decolorized glass vessels popular between the last third of the 1st century and the first third of the 2nd century.

4. AMPHORISKOI (Cat. No. 135–139)

The two-handled small glass vessels with rounded bodies are usually called amphoriskoi, although some of them belong to special, distinctive types such as aryballos or, based on the shape of their base, to the group of vials and jugs. They are a smaller subtype of the glass tableware amphoriskoi and were used for keeping small quantities of liquid fragrances or medicines. Glass amphoriskoi with ring-shaped concave bases were particularly common in Northern Italy, where they were likely produced.

The Cat. No. 135 amphoriskos of the Isings 15 type was most likely produced in Northern Italy.¹⁵⁰ Based on its size and shape, the handle Cat. No. 136 could have belonged to the same type produced in Northern Italy. The same basic shape characterizes the purple-and-blue ribbed amphoriskos with a square foot, Cat. No. 137, made in the Syrian-Palestinian

147 I. Fadić 1997, 146, cat. no. 103, Osijek, 4th century; D. Whitehouse 1997, 200, cat. no. 349, vial, 13.4 cm high, 3rd – 5th centuries, Middle Eastern production; S. Fünfschilling 2015, 128–129, fig. 166: 11; semi-calotte-shaped cup with pinched decorations AR 60.3, late 3rd century; 333–334, fig. 419: 1, bottle with pinched decorations AR 60.3. Cups and bottles with pinched decorations AR 60.3 were present in Augst between 180 and 300 AD.

148 C. Isings 1957, 50, form 36, 1st century; I. Fadić 1997, 182, cat. no. 171; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 57, cat. no. 73.

149 L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 85, cat. no. 168; 86, cat. no. 169–171, 1st century, north Italic production?

150 C. Isings 1957, 32, form 15, 1st century; M. C. Calvi 1968, 22, amphoriskos A β, 1st century – first half of 2nd century; G. M. Facchini 1999, 40, cat. no. 2, 1st century – first half of 2nd century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 58, cat. no. 1–2, 1st century, north Italic production.

stakla, izrađenih u kalupu, koje se mogu podijeliti u veći broj tipova. Primjerku kat. br. 137 oblikom i bojom prozirnog ljubičastog stakla potpuno odgovara narebrena amforica istog tipa pronađena u južnoj Liburniji, vjerojatno u Ninu, koja se danas čuva u Muranu.¹⁵² Među primjercima koji su ostali u hrvatskim muzejima u Dalmaciji pulskom primjerku najsličnija je narebrena amforica od bezbojnog stakla s plavim ručkama iz Zadra.¹⁵³ Narebrenoj amforici prilično je blizak oblik 6 prema podjeli koju su ponudili Fadić i Štefanac, koji se odlikuje okruglim tijelom s okomitim rebrima, kružnom nožicom i jednom ručkom, a za-stupljen je osobito u Zadru.¹⁵⁴

Ulomak dna kat. br. 138 pripada amforicama šiljatog dna Isings 60, koje su zabilježene na jadranskom području u ranocarskom razdoblju.¹⁵⁵

Fragmentirana staklena posuda kat. br. 139 pripada u proširenu skupinu amfora zašiljenog dna Isings 60 prema tome što je imala dvije ručke.¹⁵⁶ Razlikuje se od običnih amforica (*ampullae*) po tome što umjesto otvora ima zašiljenu, izduženu kapaljku za precizno doziranje sadržane tekućine. Nekoliko primjeraka istih amforica s kapaljkom i zašiljenim dnom pronađeno je na srednjem dijelu istočne jadranske obale, u grobnom kontekstu I. – II. st.¹⁵⁷ Identična potpuno sačuvana kapaljka pronađena je u Budvi.¹⁵⁸ Staklene amforice s kapaljkom jednakog oblika u pojedinačnim primjercima pronalaze se raspršene po svim dijelovima Mediterana, uglavnom uz obalu i u trgovačkim središtima povezanima riječnim lukama s Mediteranom.¹⁵⁹ Razlikuje se od raznovrsnih rimskih staklenih lijevaka koji imaju otvor na drugom kraju i najčešće nemaju ručke. Rimski stakleni lijevci mogli su imati jednostavan konični oblik,¹⁶⁰ oblik boce s lijevkom na dnu,¹⁶¹ oblik bočice s lijevkom na trbuhu (*guttus*)¹⁶² ili

style, probably in the 1st century.¹⁵¹ A large number of mold-blown relief-decorated vials made from tinted or decolorized glass were recorded in Southern Liburnia. They can be classified into several types. Because of its shape and transparent purple glass, the Cat. No. 137 specimen fully corresponds with the ribbed amphoriskos of the same type found in Southern Liburnia, probably in Nin, now kept in Murano.¹⁵² Of the specimens that have remained in Croatian museums in Dalmatia, the one resembling most to the Pula specimen is the ribbed, colorless-glass amphoriskos with blue handles from Zadar.¹⁵³ Rather similar to the ribbed amphoriskos is the shape 6 of the Fadić-Štefanac classification, characterized by a round body with vertical ribs, round foot and single handle. This shape was particularly common in Zadar area.¹⁵⁴

The base fragment Cat. No. 138 belongs to a pointed-base amphoriskos of the Isings 60 type. Such amphoriskoi were recorded in the Adriatic region and were dated to the Early Imperial period.¹⁵⁵

Based on the fact that it had two handles, the fragmented glass vessel Cat. No. 139 can be classified to the extended group of pointed-base amphoriskoi of the Isings 60 type.¹⁵⁶ It differs from ordinary amphoriskoi (*ampullae*) by the pointed, elongated dropper for accurate dosing of the liquid that it has instead of a mouth. A few of such amphoriskoi with a dropper and pointed base were found in the central part of the Eastern Adriatic coast as grave goods. They were dated to the 1st and 2nd centuries.¹⁵⁷ An identical fully preserved dropper was found in Budva.¹⁵⁸ Individual specimens of glass amphoriskoi with droppers of the same shape are found dispersed across the Mediterranean, mostly along the coast and in the trade centers connected with the Mediterranean Sea by river ports.¹⁵⁹ It differs from varied Roman glass funnels which have a mouth at the other end and are usually handleless. Roman glass funnels could have a simple conical

152 C. Casagrande 2016, 56, 61, sl. 2; I. B. Štefanac 2017, 105, sl. 4: 2.

153 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 105, kat. br. 299, Zadar, druga polovina I. st.

154 I. Fadić, B. Štefanac 2010, 298–300, 339–343, kat. br. 18–22, tip 6, sredina i druga polovina I. st.; B. Štefanac 2017, 105, sl. 3: 8.

155 C. Isings 1957, 78, forma 60 s kasnijim varijantama, I. – IV. st.; M. C. Calvi 1968, 22–24, amforiska B, I. – II. st.; G. De Tommaso 1990, 77, tip 59; G. M. Facchini 1999, 41, kat. br. 4, I. – II. st.; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 75, kat. br. 119–120; 76, kat. br. 121, I. st., istočnomediterska proizvodnja; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 432, kat. br. 1413, 1415, Zadar, druga polovina I. st. – II. st.; 433, kat. br. 1416, Zadar, druga trećina I. st.

156 C. Isings 1957, 77, forma 60, I. st.; I. Fadić 1997, 211, kat. br. 222.

157 I. Fadić 1997, 90, 211, kat. br. 222, Zadar, Grob 102, potpuno sačuvana amfora s kapaljkom visine 24,5 cm i promjera 6,3 cm, I. – II. st.; K. A. Junio 2016, 90, kat. br. 103, Zadar – Relja, Grob 220, druga polovina I. st., visina 24,5 cm.

158 Z. Gregl, M. Leljak 2013, 90, kat. br. 142, Budva, kraj I. – II. st.

159 D. Foy et al. 2016, 22–23, staklena amforica tip F.

160 C. Isings 1957, 92, forma 74, I. st.; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 100–101, kat. br. 160, Mitrovica, I. – II. st.

161 M. C. Calvi 1968, 87, T. 15: 1; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 113, kat. br. 332–333, druga polovina I. st., sjevernojadranska proizvodnja; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 124, kat. br. 1, prva polovina I. st.

162 M. C. Calvi 1968, 77, T. 12: 1–4; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 105, kat. br. 288; 106, kat. br. 289–293, I. – III. st., italska proizvodnja; 106–107, kat. br. 294–296, kraj IV. st., italska proizvodnja; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 102, kat. br. 162, Osijek, I. – III. st.

151 C. Isings 1957, 32, form 15, 1st century; M. C. Calvi 1968, 22, amphoriskos A β, 1st century – first half of 2nd century; 97–104, varied mold-blown relief-decorated vessels, 1st – 4th centuries; I. Fadić 1997, 128, cat. no. 72–73, 1st century; 151, cat. no. 108, single-handle jugs, 1st century; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 59, cat. no. 20, second half of 1st century; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 86, cat. no. 138, Budva, 1st century – early 2nd century; C. Casagrande 2016, 56, 1st century; I. Lazar 2017, 99–100, Grave 66, fig. 2, 15; Grave 176, fig. 3, 1st century – early 2nd century.

152 C. Casagrande 2016, 56, 61, fig. 2; I. B. Štefanac 2017, 105, fig. 4: 2.

153 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 105, cat. no. 299, Zadar, second half of 1st century.

154 I. Fadić, B. Štefanac 2010, 298–300, 339–343, cat. no. 18–22, type 6, mid and second half of 1st century; B. Štefanac 2017, 105, fig. 3: 8.

155 C. Isings 1957, 78, form 60 with later subtypes, 1st – 4th centuries; M. C. Calvi 1968, 22–24, amphoriskos B, 1st – 2nd centuries; G. De Tommaso 1990, 77, type 59; G. M. Facchini 1999, 41, cat. no. 4, 1st – 2nd centuries; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 75, cat. no. 119–120; 76, cat. no. 121, 1st century, Eastern Mediterranean production; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 432, cat. no. 1413, 1415, Zadar, second half of 1st century – 2nd century; 433, cat. no. 1416, Zadar, second third of 1st century.

156 C. Isings 1957, 77, form 60, 1st century; I. Fadić 1997, 211, cat. no. 222.

157 I. Fadić 1997, 90, 211, cat. no. 222, Zadar, Grave 12, fully preserved amphoriskos with a dropper, 24,5 cm high and 6,3 cm in diameter, 1st – 2nd centuries; K. A. Junio 2016, 90, cat. no. 103, Zadar-Relja, Grave 220, second half of 1st century, height: 24,5 cm.

158 Z. Gregl, M. Leljak 2013, 90, cat. no. 142, Budva, late 1st century – 2nd century

159 D. Foy et al. 2016, 22–23, glass amphoriskos type F.

oblik ptice.¹⁶³ U skupini bočica s lijevkom na trbuhu (*guttus*) mogu se javiti i ručke. Bitna razlika u izgledu i kompoziciji funkcionalnih elemenata proizlazi iz različite namjene posuda opremljenih kapaljkom. Lijevci su služili za prelijevanje iz jedne posude u drugu, a posude s lijevkom odnosno kapaljkom za precizno doziranje tekućeg sadržaja aromatičnih ili ljekovitih osobina. Veći otvor služio je za ponovno punjenje posude. Amfora s kapaljkom služila je za precizno doziranje sadržaja, a od lijevaka i posuda s kapaljkom razlikuje se po tome što je imala samo jedan otvor i nije se mogla ponovno napuniti nakon upotrebe. To znači da je njezin vijek neizbjegno završavao s izlaskom posljednjih kapi. Sadržaj amfore s kapaljkom nije poznat, a prepostavke se kreću od najfinijeg ribljeg umaka (*garum*) do parfema (*aromata*) i ljekovitih pripravaka (*medicamenta*) poput lasera, pripravka od biljke silfije (*silphium*). Silfija je rasla u mediteranskoj pokrajini Kirenajci (*Cyrenaica*) u sjevernoj Africi, a nakon što je тамо iskorijenjena, uvozila se iz Sirije, Perzije i Armenije. Laser se dobivao cijeđenjem korijena i stabljike silfije. Predstavljao je u antici gotovo univerzalni blagotvorni sok, cijenjeni začin, protuotrov, lijek protiv raznih tegoba te dobro poznato kontracepcijsko sredstvo koje se uzimalo s vinom (Plin. *HN*, knjiga 19.15; 22.49).¹⁶⁴ Plinije navodi da se laser prodavao po istoj cijeni kao srebro te da su se njegove zalihe za republike čuvale u rimskoj državnoj riznici (*aerarium*) zajedno sa srebrom i zlatom i koristile kao platežno sredstvo. U Dioklecijanovu Ediktu o cijenama stoji da je biljka silfij koštala 16 *denarii communes* po jednoj libri težine, odnosno po 327,45 grama (*De Pretiis* 36.113). Staklene amforice s kapaljkom prisutne su uglavnom u mediteranskom području od prokonzularne Afrike duž obala Tirenskog, Jonskog i Jadranskog mora, a javljaju se i na sirijskom području te na Crnom moru. Jednake amforice malih dimenzija za jednokratnu upotrebu izrađivale su se od keramike, a prisutne su u Tripoliju, u Kartagi i na Liparima.¹⁶⁵

shape¹⁶⁰ or could be shaped as a bottle with a funnel on the base¹⁶¹ or on the belly (*guttus*),¹⁶² or as a bird.¹⁶³ The bottles with a funnel on the belly (*guttus*) sometimes had handles. The substantial difference in the shape and composition of the functional elements arises from the different purpose of these vessels with droppers. The funnels were used for pouring liquids from one vessel to another. Vessels with a funnel or dropper were used for accurate dosing of the essential oils or medicinal preparations that they contained. The larger opening was used for refilling the vessel. Amforiskoi with a dropper were used for accurate dosing of their content. The difference between them on the one hand and funnels and vessels with a dropper on the other was in that amforiskoi had a single opening and could not be refilled after use. This means that their use inevitably ended after the final drops of the liquid had been poured. It is not certain what was stored in them, but the assumptions range from delicious fish sauces (*garum*) to perfumes (*aromata*) to medicinal preparations (*medicamenta*) such as laser – a preparation made from silphium plant. Silphium grew in the Mediterranean province of Cyrenaica in Northern Africa, but later, after it had been eradicated there, it was imported from Syria, Persia and Armenia. Laser was drained from the plant's root and stem. In the Antiquity it was used as an almost universal healing sap, popular spice, antidote, medicine for various health problems and popular contraception (when consumed with wine) (Plin. *HN*, book 19.15; 22.49).¹⁶⁴ According to Pliny, the price of laser was equal to that of silver and, in the Republican period, laser reserves were kept in the Roman state treasury (*aerarium*) together with silver and gold and were used as currency. Diocletian's *The Edict on Maximum Prices* specifies that one libra (327.45 grams) of silphium cost 16 *denarii communes* (*De Pretiis* 36.113). Glass amforiskoi were mostly present in the part of the Mediterranean that stretched from the Proconsular Africa to the coasts of the Tyrrhenian, Ionian and Adriatic Seas, but they were also found in Syria and the Black Sea region. Identical single-use amforiskoi of small size and made of ceramics were used in Tripoli, Carthage and the Lipari Islands.¹⁶⁵

¹⁶³ C. Isings 1957, 27, forma 11, I. st.; M. C. Calvi 1968, 106, T. 18: 2; Z. Buljević 2002b, 395, 409, kat. br. 12–18, I. st. – početak II. st., vjerojatno sjevernoitalska proizvodnja.

¹⁶⁴ L. Taborelli 1994, 114, 118, 126, 129; 2003, 259, sl. 1–15.

¹⁶⁵ L. Taborelli 2003, 267–268.

¹⁶⁰ C. Isings 1957, 92, form 74, 1st century; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 100–101, cat. no. 160, Mitrovica, 1st – 2nd centuries

¹⁶¹ M. C. Calvi 1968, 87, pl. 15: 1; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 113, cat. no. 332–333, second half of 1st century, North Adriatic production; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 124, cat. no. 1, first half of 1st century

¹⁶² M. C. Calvi 1968, 77, pl. 12: 1–4; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 105, cat. no. 288; 106, cat. no. 289–293, 1st – 3rd centuries, Italic production; 106–107, cat. no. 294–296, late 4th century, Italic production; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 102, cat. no. 162, Osijek, 1st – 3rd centuries

¹⁶³ C. Isings 1957, 27, form 11, 1st century; M. C. Calvi 1968, 106, pl. 18: 2; Z. Buljević 2002b, 395, 409, cat. no. 12–18, 1st century – early 2nd century, probably north Italic production.

¹⁶⁴ L. Taborelli 1994, 114, 118, 126, 129; 2003, 259, fig. 1–15.

¹⁶⁵ L. Taborelli 2003, 267–268.

5. PIKSIDA (kat. br. 140)

Staklena piksida (*pyxix*), kutijica s poklopcom, imala je istu namjenu kao pikside izrađene od skupocjenog kamena, gorskog kristala ili, jednostavno, od goveđe kosti i služila je za čuvanje kozmetičkih ili farmaceutskih preparata, mirisa, krema i prašaka. Višebojna piksida kat. br. 140 karakterističnog prelijevajućeg uzorka sa zlatnom bojom pripada u homogenu grupu za koju se pretpostavlja da se proizvodila u Akvileji (*Aquileia*). Staklene pikside jednakog oblika, odgovarajućih dimenzija, tehnologije izrade i kombinacije boja uključujući zlatnu datiraju se tijekom čitavog I. st., a primjeri poznatog mjeseta nalaza potječu iz Akvileje i Pompeja (*Pompeii*).¹⁶⁶ Pulski primjerak pronađen je u zatvorenoj grobnoj cjelini datiranoj novcem u doba Klaudija, odnosno u sredinu I. st. Bogato opremljen grob sadržavao je uz ostalo prsten s prikazom kvadrige s vozačem, metalni pribor za kupanje i struganje tijela te kozmetičku kutiju. Izbor priloga karakterističan je za atleta, muškarca koji je mnogo polagao na njegu tijela i fizičku spremnost, moguće natjecatelja u konjskim utrkama ili lovačkim priredbama koje su se održavale u pulskom amfiteatru.¹⁶⁷

118

ZAKLJUČAK

U odabranoj skupini od 140 staklenih posuda kojima se može pripisati kozmetička ili farmaceutska namjena iz Antičke zbirke Arheološkog muzeja Istre, daleko najveći broj od 114 predmeta, odnosno 81,4 %, otpada na balzamarije. Boćice su zastupljene sa 18 primjeraka ili 12,8 %, amforice s pet primjeraka ili 3,5 %, čašice izrađene u kalupu s dva primjerka što čini 1,4 %, dok je piksida s poklopcom zastupljena samo jednim primjerkom (Tab. 1). Prema tehnici izrade, uvelike prevladavaju balzamariji izrađeni slobodnim puhanjem. Tom su tehnikom izrađena 124 predmeta, odnosno 88,5 %. Slobodnim puhanjem ponajviše su se izrađivali balzamariji te boćice i amforice. Jedna slobodno puhanja boćica dodatno je ukrašena štipanjem i bušenjem izvučenih šiljaka. Tehnikom puhanja u kalup izrađeno je 14 predmeta, odnosno 10 %. Puhanjem u kalup izrađivale su se boćice pravokutnog, poligonalnog ili cilindričnog tijela s ručkama ili bez njih te bikonični balzamariji Isings 7. Balzamariji polukalotastog tijela velikih dimenzija De Tommaso 31 izrađeni su slobodnim puhanjem, a žig na dnu otisnut je pritiskanjem na kalup. Staklene posude puhanе u kalup većinom imaju reljefni radionički žig na dnu. Zastupljeni su žigovi poznati i rašireni na području sjeverne Italije, sjevernog i istočnog Jadrana, većinom

5. PYXIS (Cat. No. 140)

The glass pyxis – a box with a lid – had the same purpose as the pyxides made from expensive stone, quartz or, simply, of bovine bones. It was used for storing cosmetic or pharmaceutical preparations, fragrances, balms and powders. The multicolored pyxis Cat. No. 140 with a distinctive iridescent and golden pattern belongs to a homogenous group of vessels believed to have been produced in Aquileia. Glass pyxides of an identical shape and corresponding size, production technology and combination of colors (including gold color) were produced throughout the 1st century. The positively identified sites where they were found include Aquileia and Pompeii.¹⁶⁶ The Pula specimen was found in a closed grave, together with a Claudian coin that helped its dating to the mid-1st century. The rich grave goods found in it included, among other things, a ring depicting a quadriga with a driver, metal bathing and scrubbing utensils, and a cosmetics box. Such selection of grave goods is typical of an athlete, a man who paid lots of attention to body care and his physical condition – possibly a horse racer or participant of the hunting events that took place at Pula's amphitheater.¹⁶⁷

CONCLUSIONS

Of the 140 glass vessels from the Roman Period Collection of the Archaeological Museum of Istria, balsamarii account for a large majority of them (114 objects, or 84%). The remaining specimens include 18 vials (12.8%), 5 amphoriskoi (3.5%), 2 mold-blown cups (1.4%) and a single pyxis with a lid (Table 1). As regards the production technique, the free-blown balsamarii account for a large majority of them (124 specimens, or 88.5%). The free-blowing technique was mostly used for balsamarii, vials and amphoriskoi. One free-blown vial was additionally decorated by pinching and drilling of the pulled spikes. The mold-blowing technique was used for 14 specimens (10%). This technique was used for rectangular, polygonal and cylindrical vials with or without handles and for the biconical balsamarii of the Isings 7 type. The large De Tomaso 31 balsamarii with semi-calotte-shaped bodies were made using the free-blowing technique and the stamp on their base was impressed by pressing them onto a mold. Mold-blown glass vessels mostly have a relief workshop stamp on their base. The specimens presented here contain the well-known and common stamps recorded in Northern Italy and Northern and Eastern Adriatic, mostly attributed to workshops from these regions. The handles were made using the pulling technique and were then attached to the already shaped vessels. The multicolored-glass pyxis is the only cosmetics

¹⁶⁶ C. Isings 1957, 40; M. C. Calvi 1969, 31, 95, kat. br. 241, T. 10: 2, druga polovina I. st., proizvodnja u Akvileji; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 115, kat. br. 360, italska proizvodnja, prva polovina I. st.

¹⁶⁷ A. Starac 2022, 37.

¹⁶⁶ C. Isings 1957, 40; M. C. Calvi 1969, 31, 95, cat. no. 241, pl. 10: 2, second half of 1st century, Aquileian production; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 115, cat. no. 360, Italic production, first half of 1st century

¹⁶⁷ A. Starac 2022, 37.

pripisani proizvođačima s istog područja. Ručke su izrađivane tehnikom izvlačenja i dodavane na već oblikovanu posudu. Piksida od višebojnog stakla, oblikovana na kalupu i završno obrađena brušenjem, izdvaja se kao jedini stakleni predmet kozmetičke namjene izrađen tom tehnikom.

Većina predmeta, njih 106 (75,7 %), izrađena je od prozirnog stakla prirodne bijedoplave ili bijedozelen-kaste boje. Jedan balzamarij, datiran u kraj I. st., izrađen je od stakla sa smeđim nitima u imitaciji alabastra. Od namjerno obojenog monokromnog stakla izrađena su 22 predmeta (15,7 %), većinom datirana u I. i II. st. Od toga većina otpada na 11 balzamarija od intenzivno plavo obojenog stakla. Pet balzamarija izrađeno je od žuto obojenog stakla, jedna boćica od bijelog stakla, jedan balzamarij od ljubičastog, jedna je amforica bijedoljubičaste boje s plavim ručkama, jedna boćica izrađena je od zeleno obojenog stakla, a jedna amforica od crnosmeđeg. Jedna boćica od stakla prirodne boje ukrašena je plavim staklenim kapljicama. Monokromni balzamariji od obojenog stakla većinom imaju kruškolikou, spljošteno loptasto ili kuglasto tijelo. Dva balzamarija i dvije boćice datirane u širokom rasponu od I. do IV. st. sedefastog su sjaja. Dekolorirano, bezbojno staklo upotrijebljeno je za izradu četiriju balzamarija, jedne pravokutne boćice, dviju loptastih boćica s ručkom i jedne čašice s ručkicom. Od četiri bezbojna balzamarija, dva su loptastog oblika, jedan ima oblik boce kuglastog tijela, a jedan je koničnog tijela.

Balzamariji, posudice za čuvanje mirisa, kozmetičkih i ljekovitih pripravaka, dijele se po obliku na loptaste, odnosno balzamarije u obliku malog trbušastog lončića, balzamarije s izduženim vratom kuglastog, bikoničnog, kruškolikog, lukovičastog, polukalotastog ili koničnog tijela te na jednostavne cjevaste balzamarije prikladne za čuvanje aromatičnih tekućina. Cjevasti su balzamariji najbrojniji, sa 40 primjeraka ili 35 % od ukupnog broja balzamarija. Slijede balzamariji koničnog tijela veće ili manje visine sa 37 primjeraka ili 32,4 % te balzamariji kruškolikog tijela sa 12 primjeraka ili 10,5 %. Podjednako su zastupljeni balzamariji izduženog vrata i kuglastog ili spljoštenog loptastog tijela sa 10 primjeraka ili 8,7 % te balzamariji lukovičastog ili polukalotastog tijela sa 10 primjeraka ili 8,7 %. Loptasti balzamariji zastupljeni su sa šest primjeraka ili 5,2 %, a jedan jedini balzamarij odlikuje se bikoničnim oblikom tijela. Balzamariji su većinom, 85 %, izrađeni od prozirnog, plavičasto-zelenkasto toniranog stakla, a 15 % balzamarija oblikovano je od obojenog stakla intenzivno plave, žute ili ljubičaste boje koja snažno varira od prozirnog do neprozirnog. Osim bikoničnog balzamarija Isings 7, puhanog u kalup, i tri balzamarija tipa De Tommaso 31 čije je dno oblikovano kalupom, svi ostali balzamariji oblikovani su slobodnim puhanjem.

object included in this selection that was made by blowing it into a mold and then grinding it.

A large majority of the specimens (106 of them, or 75.7%) are made of transparent glass of pale blue or pale greenish color. One balsamarium, dated to the late 1st century, is made of glass with brown threads imitating alabaster. Purposely colored monochrome glass was used for 22 (15.7%) of the specimens, mostly dated to the 1st and 2nd centuries. Balsamarii made from intensive blue-tinted glass account for most of them (11). Five balsamarii are made from yellow-tinted glass, one vial from white glass, one balsamarium from purple glass, one amorphiskos from pale purple glass with blue handles, one vial from green glass, and one amorphiskos from black-brown glass. One vial made from a natural-colored glass is decorated with blue glass drops. The monochrome tinted-glass balsamarii mostly have pear-shaped, flat globular or spherical bodies. The two balsamarii and two vials vaguely dated to the period between the 1st and 4th centuries have a crimson luster. Decolorized, colorless glass was used for four balsamarii, one rectangular vial, two single-handled globular vials, and one single-handled cup. Of the four colorless balsamarii, two are globular, one is conical, and one is shaped like a spherical-bodied bottle.

By their shape, balsamarii – the small vessels used for keeping fragrances and cosmetic and pharmaceutical preparations – can be divided into globular balsamarii (shaped as small bellied pots), those with an elongated neck and a spherical, biconical, pear-shaped, bulbous, semi-calotte-shaped or conical body, and simple tubular balsamarii for keeping aromatic liquids. The tubular balsamarii account for most of them (40 specimens, or 35% of the total number of balsamarii). Following them are the higher or shorter conical balsamarii (37 specimens, or 32.4%) and pear-shaped balsamarii (12 specimens, or 10.5%). Equally represented are the balsamarii with elongated necks and spherical or flat globular bodies (10 specimens, or 8.7%) and those with bulbous or semi-calotte-shaped bodies (also 10 specimens, or 8.7%). The globular balsamarii are represented with six specimens (5.2%). Only one of the balsamarii has a biconical body. A vast majority of the balsamarii presented here (85%) are made from a transparent, bluish-greenish glass. The remaining 15% of them are made from tinted glass of intensive blue, yellow or purple color varying strongly from transparent to non-transparent. With the exception of one biconical balsamarium Isings 7 (blown into a mold) and three De Tomaso 31 balsamarii (with their bases shaped in a mold), all the balsamarii discussed here were made using the free-blowing technique.

Vials can be classified using various criteria, the body shape being one of them. Vials with rectangular bodies, those with hexagonal bodies and those with globular bodies are represented here by four specimens each. The cylindrical-bodied vials are represented by three specimens (two of them are shaped as single-handled jugs and one is a glass

Boćice se mogu podijeliti prema različitim kriterijima; jedan od njih je oblik tijela. Boćice pravokutnog tijela, boćice šesterokutnog tijela i boćice loptastog tijela zastupljene su svaka grupa s po četiri primjera. Boćice cilindričnog tijela zastupljene su s tri primjera, dvije boćice izrađene su u obliku vrča s jednom ručkom, dok jedna predstavlja staklenu imitaciju keramičkog aribala. Prema kriteriju načina izrade, deset boćica puhanih u kalup razlikuje se od osam boćica oblikovanih slobodnim puhanjem. Boćice izrađene pomoću kalupa osobito su zanimljiva skupina jer na dnu često nose radioničke pečate koji mogu ukazivati na njihovo podrijetlo. Jedna boćica šesterokutnog tijela na dnu ima pečat s figurom Merkura i svrstava se u grupu takozvanih Merkur-boca, dok je grupa pseudo Merkur-boćica zastupljena s dva primjera, jednim pravokutnog i jednim šesterokutnog tijela.

U nedostatku arheoloških potvrda o točnom mjestu izrade, učestalost nalaza određenih karakterističnih proizvoda na nekom području koristi se kao polazište za otkrivanje njihova podrijetla. Podrijetlo većine proizvoda (75,7 %) veže se za područja susjedna Istri koja obuhvaćaju obje strane sjevernog Jadrana. Ne može se tvrditi da su neki predmeti izrađeni u Istri jer nema pisanih izvora ni arheoloških svjedočanstava o postojanju staklarskih radionica na području Istre. Na temelju odabranog materijala nije moguće izdvajati neku posebnu grupu staklenih izrađevina koja je karakteristična upravo za Istru. Radionicama na području sjeverne Italije mogu se pripisati 52 predmeta, odnosno 37,1 %. Velik broj tih predmeta potječe iz radionica u Akvileji, najznačajnijem središtu izrade stakla na sjevernom Jadranu. Akvilejskoj proizvodnji pripisuje se višebojna piksida, balzamariji od obojenog stakla različitih oblika, balzamarij Isings 82 B2/Calvi D β koničnog tijela i neproporcionalno širokog vrata te pravokutna boćica s dvije ručke tipa Isings 90. Tri balzamarija tipa De Tommaso 31 sa žigom *V.D* dovode se u vezu s poznatim vlasnicima staklarske radionice u Torinu. Širem području sjevernog Jadrana, bez mogućnosti točnjeg geografskog određenja, tj. odgovora na pitanje radi li se o italskoj ili istočnoj strani Jadranu, pripisuje se izrada 52 predmeta, odnosno 37,1 %. Iz provincijalnih radionica na istočnoj obali Jadranu vjerojatno potječu četiri boćice puhanе u kalupu. Sudeći prema karakterističnim radioničkim pečatima izrađenima u kalupu i njihovoj rasprostranjenosti, dvije boćice tipa Isings 50a i dvije pseudo Merkur-boćice Isings 84 vjerojatno su izrađene na području Zadra. Istočnomediterski proizvodi zastupljeni su s devet primjeraka ili 6,4 %, među kojima su najbrojniji balzamariji visokog vrata sa spljoštenim obodom Isings 82 A1 i De Tommaso 34. Ostali predmeti vjerojatno istočnomediterskog podrijetla su cilindrična boćica s ručkom Isings 51a, boćica loptastog tijela sa štipanim ukrasom te obojene amforice Isings 15 i Isings 60. Proizvodi iz zapadnoeuropskih provincija zastupljeni su s dva predmeta ili 1,4 %, od kojih je jedan Merkur-boca iz radionica u Kölnu, a drugi šesterokutna boćica bez ručki.

imitation of ceramic aryballos). As regards the production technique, the ten mold-blown vials differ from the eight free-blown ones. The mold-blown vials are particularly interesting because they often have workshop stamps on their bases, indicating their origin. One vial with a hexagonal body has a stamp with the Mercury figure on its base and is classified into the group of the so-called Mercury bottles. The group of pseudo-Mercury bottles is represented here with two specimens – one with a rectangular body and the other with a hexagonal body.

If there is no archaeological evidence of the exact location where they were made, the frequency of finds of specific products in a certain area can be used as an indicator of their origin. Most of the products discussed here (75.7%) are associated with the regions in the vicinity of Istria, on both sides of the Northern Adriatic. It cannot be claimed that some of these products were made in Istria because there are no written sources or archaeological finds that could be seen as evidence of the existence of glazer's workshops in Istria. No group of the glass products presented here can be singled out as distinctively typical of Istria. Of these specimens, 52 (37.1%) can be attributed to Northern Italian workshops. Many of them came from Aquileia, the most important glassmaking center in the Northern Adriatic region. The products originating from Aquileia include the multicolored pyxis, tinted-glass balsamarii of various shapes, the Isings 82 B2/Calvi D β balsarium with a conical body and unproportionally wide neck, and the rectangular two-handled Isings 90 vial. The three De Tommaso 31 balsamarii with the V.D stamp were attributed to the Turin-based glazer's workshop owners whose name is familiar to us. The greater Northern Adriatic can be identified as the region where 52 specimens (37.1%) were made, but it is impossible to establish whether they originate from its Italian or eastern side. Four of the mold-blown vials probably came from the provincial workshops on the Eastern Adriatic coast. Judging by their specific mold-made stamps and their distribution, two Isings 50a vials and two pseudo-Mercury Isings 84 vials were probably made in the Zadar area. The Eastern Mediterranean products are represented by nine specimens (6.4%), most of them being balsamarii with a high neck and flat rim of the Isings 82 A1 and De Tommaso 34 types. Other specimens of probable Eastern Mediterranean origin include the cylindrical handled vial Isings 51a, a globular-bodied vial with pinched decoration, and the colored amphoriskoi of the Isings 15 and Isings 60 types. Only two products (1.4%) came from Western European provinces: one is a Mercury bottle from a Cologne workshop and the other is a hexagonal vial without handles.

There are but a few glass vessels indicating what was once contained in them and how exactly they were used. Aryballos is a distinctive cosmetic vessel for keeping oils and other liquid preparations for body care. It was used

Kada je riječ o definiciji sadržaja staklenih posuda, malo je onih o čijem se sadržaju i načinu primjene može nešto više reći. Aribal je karakterističan oblik kozmetičke posude za ulje i druge tekuće pripravke za njegu tijela, kakvu su koristili osobito muškarci pri vježbanju i odslaku u terme. Muški kozmetički pribor može se prepoznati također u višebojnoj staklenoj piksidi sa zlatnom bojom, sudeći prema kontekstu nalaza, odnosno izboru grobnih priloga. S obzirom na dominatnu ulogu muškaraca u rimskom društvu i važnost tjelesne kulture, nije neobično što je vizualno najatraktivniji i vjerovatno najskupocjeniji stakleni predmet kozmetičke namjene pripadao jednom atletski orijentiranom muškarcu. Posebna skupina od tri balzamarija širokog polukalotastog tijela i visokog vrata tipa De Tommaso 31 sa žigom V.D., pronađena u istom muškom grobu u Burlama, na temelju analognih nalaza jednakih balzamarija s ostatcima organskog sadržaja vezuje se za proizvodnju i distribuciju aromatične i ljekovite mastike. Balzamariji istog tipa i odgovarajućih dimenzija, obilježeni sličnim varijantama radioničkog žiga V.D., rasprostranjeni su na području sjeverne Italije i čitavog sjevernog Jadrana. S obzirom na to da je sjevernojadarsko područje prirodno stanište tršlje od koje se dobiva mastika, može se prepostaviti da je muškarac iz Burla sahranjen s takvim balzamrijima aktivno sudjelovao u procesu prerade i trgovine aromatičnim odnosno farmaceutskim pripravcima. Farmaceutska namjena može se uz znatnu vjerovatnost pripisati također jednokratno punjivoj amforici opremljenoj kapaljkom za precizno doziranje tekućeg ljekovitog sadržaja.

S obzirom na to da su staklene posudice sadržavale mirise, ulja, masti i druge pripravke za njegu, uljepšavanje i liječenje, služile su u transportu i trgovini tim proizvodima. Izbor od 140 posuda, iako ne obuhvaća sve balzamarije iz zbirke, pruža okvirni uvid u glavne smjerove trgovackih tokova u koje je bila uključena rimska Istra. Najveći broj primjera datira u prosperitetno razdoblje rimske Istre od početka I. do sredine III. st. Potrebe za staklenim posudicama u Istri u najvećoj su mjeri zadovoljavale obližnje radionice sjeverne Italije, među kojima se ističe najvažniji radionički centar Akvileja, te južne Liburnije na području Zadra. Pomorska trgovina doprema la je izvjesne količine preparata u staklenim posudama s istočnog Mediterana nadopunjujući ponudu, dok su proizvodi iz zapadnoeuropskih provincija pristizali tek rijetko i izuzetno.

particularly by men in gymnasiums and thermae. Based on the grave goods it was found with, the multicolored glass pyxis with golden color can be identified as a part of men's cosmetic accessories. Given the dominant role of men in the Roman society and the importance of physical culture, it is not unusual that visually the most attractive and probably the most expensive glass object for cosmetic purposes belonged to a man of an athletic inclination. Based on analogous finds of identical balsamarii with remnants of organic contents, the separate group of three De Tomaso 31 balsamarii with wide semi-calotte-shaped bodies and high necks and with a V.D stamp, found in the same male grave at Burle, is associated with production and distribution of aromatic and curative mastic. Balsamarii of the same type and of corresponding size, with similar subtypes of the workshop stamp V.D., are common in Northern Italy and entire Northern Adriatic. As mastic tree is autochthonous to the Northern Adriatic, it can be assumed that the man who was buried at Burle with such balsamarii had been actively involved in the production and trade in aromatic or pharmaceutical preparations. One single-use amphoriskos with a dropper for accurate dosing of medicinal liquids was also very likely used for pharmaceutical purposes.

The small glass vessels that contained fragrances, oils, balms and other preparations for body care, makeup and medical treatments were used for both transporting them and trading in them. While not comprising all the balsamaria from the collection, this selection of 140 vessels does offer an insight into the main trade routes the Roman Istria was part of. Most of these vessels are dated into the prosperous period of the Roman Istria that spanned the early 1st century and the mid-3rd century. Most of Istria's demand for glass vessels was met by the workshops in nearby Northern Italy – primarily Aquileia as the most important regional workshop center – and by those in Southern Liburnia (Zadar). Certain quantities of preparations in glass vessels from the Eastern Mediterranean also found their way to Istria by means of maritime trade, thus contributing to the local supply. As for the products from Western European provinces, they reached Istria only rarely and exceptionally.

KATALOG**1. BALZAMARIJI****1.1. Loptasti balzamariji****1. Inv. br. AMI-A-2588 (stari inv. broj D.261) (Sl. 1, T. 1:1)**

Opis: Loptasti balzamarij Isings 68/Calvi A a u obliku lončića (*olla*) okruglog tijela, stisnutog vrata i razgrnutog, nepravilno oblikovanog ruba, od mutnog plavičastozelenog stakla. Rub je horizontalno razgrnut, savijen prema gore i unutra. Dno je udubljeno. Probijena je rupa s jedne strane donjeg dijela tijela.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7,45 cm (potpuno), promjer 7,5 cm, promjer otvora 6 cm, promjer dna 4,8 cm, promjer vrata 3,8 cm, masa 55,6 g (nepotpuno).

Nalazište: Poreč, prije 1932.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 88–90; G. M. Facchini 1999, 189, kat. br. 449; Z. Buljević 2002b, 399–400, kat. br. 70–75; 2013, 159, kat. br. 78 – 79; K. A. Giunio 2010, 88, kat. br. 105.

2. Inv. br. AMI-A-4494 (Sl. 2)

Opis: Loptasti balzamarij Isings 68/Calvi C γ, loptastog tijela s levkasto razgrnutim obodom koji je savijen prema gore i unutra, od prozirnog plavičastog stakla. Dno je udubljeno. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5,4 cm (potpuno), promjer tijela 4,8 cm, promjer otvora 4,7 cm, promjer vrata 3,4 cm, promjer dna 2,7 cm, masa 22,88 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grob 12.

Objava: Š. Mlakar 1970, 8, Grob 12, T. III: 12, II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 188, kat. br. 445; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, kat. br. 6 – 7; S. Fünfschilling 2015, 391, sl. 526, forma AR 114: 3; I. Baćani 2017, 61, kat. br. 62; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 54–55, kat. br. 95.

3. Inv. br. AMI-A-4495 (Sl. 3)

Opis: Loptasti balzamarij Isings 68/Calvi C γ, loptastog tijela, s horizontalno razgrnutim rubom koji je prstenasto savijen prema van i nadolje, od prozirnog intenzivno plavog stakla debelih stjenki. Dno je zaobljeno, u sredini vrlo blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 2,7 cm (potpuno), promjer otvora 4,9 cm, promjer tijela 4,7 cm, promjer vrata 3,9 cm, masa 64,99 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grob 12.

Objava: Š. Mlakar 1970, 8, Grob 12, T. III: 13, II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 189, kat. br. 448; S. Fünfschilling 2015, 391, sl. 526, forma AR 114: 2.

CATALOGUE**1. BALSAMARII****1.1. Globular balsamarii****1. Inv. No. AMI-A-2588 (earlier inv. no. D.261) (Fig. 1, Pl. 1:1)**

Description: Globular balsamarium Isings 68/Calvi A a, shaped as small pot (*olla*), with round body, constricted neck and everted, asymmetrical edge, of dim bluish-green glass. The edge is horizontally everted, curved upwards and inwards. The base is recessed. There is a perforated hole on one side of the lower part of the body. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.45 cm (complete), diameter 7.5 cm, mouth diameter 6 cm, base diameter 4.8 cm, neck diameter 3.8 cm, mass 55.6 g (incomplete).

Site: Poreč, before 1932.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 88–90; G. M. Facchini 1999, 189, Cat. No. 449; Z. Buljević 2002b, 399–400, Cat. No. 70–75; 2013, 159, Cat. No. 78–79; K. A. Giunio 2010, 88, Cat. No. 105.

2. Inv. No. AMI-A-4494 (Fig. 2)

Description: Globular balsamarium Isings 68/Calvi C γ, with globular body and funnel-shaped and everted rim curved upwards and inwards, of transparent bluish glass. The base is recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.4 cm (complete), body diameter 4.8 cm, mouth diameter 4.7 cm, neck diameter 3.4 cm, base diameter 2.7 cm, mass 22.88 g (complete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grave 12.

Published in: Š. Mlakar 1970, 8, Grave 12, Pl. III: 12, 2nd century

Analogies: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 188, Cat. No. 445; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, Cat. No. 6–7; S. Fünfschilling 2015, 391, fig. 526, form AR 114: 3; I. Baćani 2017, 61, Cat. No. 62; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 54–55, Cat. No. 95.

3. Inv. No. AMI-A-4495 (Fig. 3)

Description: Globular balsamarium Isings 68/Calvi C γ, with globular body, with horizontally everted edge curved outwards and downwards in the form of a ring, of transparent, intensive blue glass with thick walls. The base is rounded, very slightly recessed in the center. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 2.7 cm (complete), mouth diameter 4.9 cm, body diameter 4.7 cm, neck diameter 3.9 cm, mass 64.99 g (complete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grave 12.

Published in: Š. Mlakar 1970, 8, Grave 12, Pl. III: 13, 2nd century

Analogies: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 189, Cat. No. 448; S. Fünfschilling 2015, 391, fig. 526, form AR 114: 2.

Slika 1. / Figure 1.

Slika 2. / Figure 2.

123

Slika 3. / Figure 3.

4. Inv. br. AMI-A-4950 (Sl. 4, T. 1: 4)

Opis: Loptasti balzamarij Isings 68/Calvi C γ, loptastog tijela, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub je ljevkasto razgrnut, savijen prema gore i unutra, prelazi u kratki stisnuti vrat. Dno je udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 4,7 cm (potpuno), promjer tijela 4,8 cm, promjer otvora 4,25 cm, promjer vrata 2,8 cm, promjer dna 2,8 cm, masa 30,7 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcij 1908, nekropolja s. Antonio kod gradskih vrata, Grob 7.

Objava: A. Puschi 1914, 68, a; R. Matijašić 1996, 125, Grob B 7, kraj I. st. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 188, kat. br. 445; S. Fünfschilling 2015, 391, sl. 526, forma AR 114: 3; I. Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, kat. br. 6 – 7; I. Baćani 2017, 61, kat. br. 62; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 54–55, kat. br. 90 – 94.

5. Inv. br. AMI-A-10886 (Sl. 5)

Opis: Loptasti balzamarij Isings 68/Calvi C γ, loptastog tijela, horizontalno razgrnutog ruba i blago udubljenog dna, od prozirnog, bezbojnog stakla. Rub je savijen prema gore i prema unutra, spljošten. Na trbuhu se nalazi koso uštipnuto izbočenje dužine 1,6 cm. Dno je ravno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 4,6 cm (potpuno), promjer tijela 5,05 cm, promjer otvora 3,95 cm, promjer dna 2,2 cm, masa 10,5 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Marsovo polje 1986, paljevinski Grob 6.

Objava: R. Matijašić 1991, 24, br. 5; T. 2, Grob 6: 5, I. – II. st.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 121, kat. br. 37.

Analogije: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 188, kat. br. 445; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, kat. br. 6 – 7; S. Fünfschilling 2015, 391, sl. 526, forma AR 114: 3; I. Baćani 2017, 61, kat. br. 62; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 130, kat. br. 390; 131, kat. br. 391; 132, kat. br. 396 – 399.

6. Inv. br. AMI-A-10887 (Sl. 6)

Opis: Loptasti balzamarij Isings 68/Calvi C γ, loptastog tijela, horizontalno razgrnutog ruba koji je na kraju savijen prema unutra i blago udubljenog dna, od prozirnog, bezbojnog stakla. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 4,3 cm (potpuno), promjer tijela 4,5 cm, promjer otvora 4 cm, promjer dna 2,5 cm, masa 9,76 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Marsovo polje 1986, paljevinski Grob 6.

Objava: R. Matijašić 1991, 24, br. 6; T. 2, Grob 6: 6, I. – II. st.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 121, kat. br. 38.

Analogije: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 188, kat. br. 445; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, kat. br. 6 – 7; S. Fünfschilling 2015, 391, sl. 526, forma AR 114: 3; I. Baćani 2017, 61, kat. br. 62; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 130, kat. br. 390; 131, kat. br. 391; 132, kat. br. 396 – 399.

4. Inv. No. AMI-A-4950 (Fig. 4, Pl. 1: 4)

Description: Globular balsamarium Isings 68/Calvi C γ, with globular body, of transparent greenish glass. The edge is funnel-shaped and everted, curved upwards and inwards, transitioning to a short and constricted neck. The base is recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4.7 cm (complete), body diameter 4.8 cm, mouth diameter 4.25 cm, neck diameter 2.8 cm, base diameter 2.8 cm, mass 30.7 g (complete).

Site: Nesactium 1908, S. Antonio Necropolis at Town Gate, Grave 7.

Published in: A. Puschi 1914, 68, a; R. Matijašić 1996, 125, Grave B 7, late 1st century – 2nd century.

Analogies: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 188, Cat. No. 445; S. Fünfschilling 2015, 391, fig. 526, form AR 114: 3; I.

Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, Cat. No. 6–7; I. Baćani 2017, 61, Cat. No. 62; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 54–55, Cat. No. 90–94.

5. Inv. No. AMI-A-10886 (Fig. 5)

Description: Globular balsamarium Isings 68/Calvi C γ, with globular body, horizontally everted edge and slightly recessed base, of transparent colorless glass. The edge is curved upwards and inwards and flattened. A slanting, 1.6 cm long pinched protrusion can be seen on the belly. The base is flat. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4.6 cm (complete), body diameter 5.05 cm, mouth diameter 3.95 cm, base diameter 2.2 cm, mass 10.5 g (complete).

Site: Pula, Marsovo polje 1986, Incineration Grave 6.

Published in: R. Matijašić 1991, 24, No. 5; Pl. 2, Grave 6: 5, 1st – 2nd centuries.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 121, Cat. No. 37.

Analogies: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 188, Cat. No. 445; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, Cat. No. 6–7; S. Fünfschilling 2015, 391, fig. 526, form AR 114: 3; I. Baćani 2017, 61, Cat. No. 62; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 130, Cat. No. 390; 131, Cat. No. 391; 132, Cat. No. 396–399.

6. Inv. No. AMI-A-10887 (Fig. 6)

Description: Globular balsamarium Isings 68/Calvi C γ, with globular body, horizontally everted edge curved inwards at its end, and slightly recessed base, of transparent colorless glass. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4.3 cm (complete), body diameter 4.5 cm, mouth diameter 4 cm, base diameter 2.5 cm, mass 9.76 g (complete).

Site: Pula, Marsovo polje 1986, Incineration Grave 6.

Published in: R. Matijašić 1991, 24, No. 6; Pl. 2, Grave 6: 6, 1st – 2nd centuries.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 121, Cat. No. 38.

Analogies: C. Isings 1957, 88; M. C. Calvi 1968, 31; G. M. Facchini 1999, 188, Cat. No. 445; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 126, Cat. No. 6–7; S. Fünfschilling 2015, 391, fig. 526, form AR 114: 3; I. Baćani 2017, 61, Cat. No. 62; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 130, Cat. No. 390; 131, Cat. No. 391; 132, Cat. No. 396–399.

Slika 4. / Figure 4.

Slika 5. / Figure 5.

Slika 6. / Figure 6.

1.2. Balzamariji kuglastog tijela**7. Inv. br. AMI-A-4903 (stari inv. broj 774 civ.) (Sl. 7, T. 1: 7)**

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi I α/Lazar 8.6.13, kuglastog tijela, od intenzivno plavog stakla. Vrat je uzak, cilindričan, rub ljevkasto proširen i nezadebljan, oštećen. Tijelo zauzima dvije trećine ukupne visine, oblo prelazi u ravno dno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske vrijednosti: Visina 8,4 cm (potpuno), promjer tijela 5,9 cm, promjer otvora 2,2 cm, promjer vrata 1,65 cm, promjer dna 3 cm, visina tijela 5,6 cm, masa 29,4 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 37; Z. Buljević 2002b, 396, kat. br. 21; I. Lazar 2003, 191, sl. 51, forma 8.6.13; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148–149, kat. br. 79 – 82; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 418, kat. br. 1369.

8. Inv. br. AMI-A-4918 (stari inv. broj 3584 civ.) (Sl. 8, T. 1: 8)

Opis: Balzamarij Isings 26a/Calvi I β, kuglastog tijela, od mutnog smeđožutog stakla. Vrat je uzak, cilindričan, rub ljevkast, savijen prema gore i prema unutra, oštećen. Tijelo zauzima gotovo dvije trećine ukupne visine, oblo prelazi u dno koje u sredini ima svim malo udubljenje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske vrijednosti: Visina 4,46 cm (potpuno), promjer tijela 3,1 cm, promjer otvora 1,7 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer dna 1,3 cm, visina tijela 2,8 cm, masa 13,6 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 40; M. C. Calvi 1968, 37; Z. Buljević 2002b, 396, kat. br. 25, 27; I. Lazar 2003, 191–192, sl. 51, forma 8.6.15.

9. Inv. br. AMI-A-4937 (stari inv. br. 2887 civ.) (Sl. 9, T. 1: 9)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi G/Lazar 8.6.13, kuglastog tijela, od mutnog plavičastozelenog stakla sedefastog sjaja. Tijelo zauzima pola visine, zaobljeno prelazi u ravno dno. Vrat je cilindričan, otvor ljevkast.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske vrijednosti: Visina 8,2 cm (potpuno), promjer otvora 2,3 cm, promjer tijela 5,4 cm, promjer vrata 1,8 cm, promjer dna 1,3 cm, visina tijela 4,7 cm, masa 39,57 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob. Nalaz prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 134, sl. 85, prva polovina I. st.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 34; I. Lazar 2003, 191, sl. 51, forma 8.6.13; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148, kat. br. 79; 150, kat. br. 86; S. Fünfschilling 2015, 400, sl. 543: 1; I. Baćani 2017, 54, kat. br. 52; 55, kat. br. 54; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 28, kat. br. 7; 416, kat. br. 1361.

1.2. Balsamarii with spherical bodies**7. Inv. No. AMI-A-4903 (earlier inv. no. 774 civ.) (Fig. 7, Pl. 1: 7)**

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi I α/Lazar 8.6.13, with spherical body, of intensive blue glass. The neck is narrow and cylindrical, the edge with a funnel-shaped widening is non-thickened and damaged. The body accounts for two thirds of the overall height; round transition to flat base. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8.4 cm (complete), body diameter 5.9 cm, mouth diameter 2.2 cm, neck diameter 1.65 cm, base diameter 3 cm, body height 5.6 cm, mass 29.4 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analogy: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 37; Z. Buljević 2002b, 396, Cat. No. 21; I. Lazar 2003, 191, fig. 51, form 8.6.13; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148–149, Cat. No. 79–82; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 418, Cat. No. 1369.

8. Inv. No. AMI-A-4918 (earlier inv. no. 3584 civ.) (Fig. 8, Pl. 1: 8)

Description: Balsamarium Isings 26a/Calvi I β, with spherical body, of dim yellow-brown glass. The neck is narrow and cylindrical, the funnel-shaped edge is curved upwards and inwards and damaged. The body accounts for almost two-thirds of the total height; round transition of body to base with very small recess in center. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4.46 cm (complete), body diameter 3.1 cm, mouth diameter 1.7 cm, neck diameter 1.2 cm, base diameter 1.3 cm, body height 2.8 cm, mass 13.6 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analogy: C. Isings 1957, 40; M. C. Calvi 1968, 37; Z. Buljević 2002b, 396, Cat. No. 25, 27; I. Lazar 2003, 191–192, fig. 51, form 8.6.15.

9. Inv. No. AMI-A-4937 (earlier inv. no. 2887 civ.) (Fig. 9, Pl. 1: 9)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi G/Lazar 8.6.13, with spherical body, of dim bluish-green glass with crimson luster. The body accounts for a half of the total height, roundly transitioning to the flat base. The neck is cylindrical and the mouth is funnel-shaped. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8.2 cm (complete), mouth diameter 2.3 cm, body diameter 5.4 cm, neck diameter 1.8 cm, base diameter 1.3 cm, body height 4.7 cm, mass 39.57 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave. Found before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 134, fig. 85, first half of 1st century

Analogy: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 34; I. Lazar 2003, 191, fig. 51, form 8.6.13; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148, Cat. No. 79; 150, Cat. No. 86; S. Fünfschilling 2015, 400, fig. 543: 1; I. Baćani 2017, 54, Cat. No. 52; 55, Cat. No. 54; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 28, Cat. No. 7; 416, Cat. No. 1361.

Slika 7. / Figure 7.

Slika 8. / Figure 8.

127

Slika 9. / Figure 9.

10. Inv. br. AMI-A-30010626 (Sl. 10, Pl. 2: 10)

Opis: Fragmentirani balzamarij Isings 103/Calvi boca B/Lazar 6.2.6, kuglastog tijela, od prozirnog bijedozelenkastog, gotovo bezbojnog stakla, visokog cilindričnog vrata stisnutog pri dnu i odlomljenog pri vrhu. Dno je zaobljenih rubova i ravno, neznatno udubljeno. Tijelo je podjednake visine kao vrat. Rub otvora nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,5 cm (nepotpuno), promjer tijela 5,7 cm, promjer dna 2,5 cm, promjer vrata pri dnu 1,7 cm, pri vrhu 1,6 cm, visina tijela 5,1 cm, masa 21,24 g (nepotpuno).

Nalazište: Medulin, Burle, Grob 118.

Objava: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 138, kat. br. 103, II. – III. st.

Analogije: C. Isings 1957, 121–122; 40, M. C. Calvi 1968, 146–147, 150, boca B; I. Lazar 2003, 191, sl. 42, forma 6.2.6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77–78, kat. br. 116 – 122; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 121, kat. br. 21.

1.3. Balzamarij bikoničnog tijela od obojenog stakla**11. Inv. br. AMI-A-5681/b (Sl. 11)**

Opis: Balzamarij Isings 7/Calvi B/De Tommaso 51–52 od intenzivno plavog stakla. Sačuvan je gornji dio bikoničnog tijela, prstensasto istaknutog zaravnatog ramena i cilindričnog vrata s odlomljenim rubom.

Tehnika: Puhanje u otvoreni kalup.

Dimenzije: Visina 6 cm (nepotpuno), promjer tijela 5 cm, promjer ramena 2,25 cm, promjer vrata 1,4 cm, masa 24,54 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Koparska ulica 1972, Grob 4.

Objava: Š. Mlakar 1972, 10, Grob 4, T. III: 4, I. st.

Analogije: C. Isings 1957, 23; M. C. Calvi 1968, 30; G. De Tommaso 1990, 72–73; Z. Buljević 2002b, 394, kat. br. 7 – 8; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, kat. br. 42; 63, kat. br. 43 – 46; J. Roussel-Ode, E. Sagetat-Basseuil 2017, 16, sl. 2: 1.

1.4. Balzamariji spljoštenog loptastog tijela**12. Inv. br. AMI-A-2553 (Sl. 12, Pl. 2: 12)**

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi G, spljoštenog loptastog tijela, najšireg u gornjem dijelu, od prozirnog, intenzivno plavog stakla. Vrat je uzak, lagano se sužava prema gore, glatko prelazi u tijelo. Dno je oblo spojeno s tijelom, u sredini ima malo udubljenje. Gornji dio vrata s otvorom je odlomljen, tijelo razbijeno s jedne strane.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5,5 cm (nepotpuno), promjer tijela 5,2 cm, promjer vrata pri dnu 1,5 cm, promjer dna 2,6 cm, visina tijela 3,7 cm, masa 9,6 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 34; I. Fadić 1997, 109, kat. br. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 83; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 61, kat. br. 33; 62, kat. br. 38.

10. Inv. No. AMI-A-30010626 (Fig. 10, Pl. 2: 10)

Description: Fragmented balsamarium Isings 103/Calvi bottle B/Lazar 6.2.6, with spherical body, of transparent, pale greenish, almost colorless glass, with high cylindrical neck constricted at the bottom and broken off at the top. The flat base has rounded edges and is slightly recessed. The body is of equal height as the neck. The mouth edge is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.5 cm (incomplete), body diameter 5.7 cm, base diameter 2.5 cm, neck diameter at base 1.7 cm, at top 1.6 cm, body height 5.1 cm, mass 21.24 g (incomplete).

Site: Medulin, Burle, Grave 118.

Published in: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 138, Cat. No. 103, 2nd – 3rd centuries.

Analогије: C. Isings 1957, 121–122; 40, M. C. Calvi 1968, 146–147, 150, bottle B; I. Lazar 2003, 191, fig. 42, form 6.2.6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77–78, Cat. No. 116–122; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 121, Cat. No. 21.

1.3. Biconical tinted-glass balsamarium**11. Inv. No. AMI-A-5681/b (Fig. 11)**

Description: Balsamarium Isings 7/Calvi B/De Tommaso 51–52, of intensive blue glass. The upper part of the biconical body, prominent ring-shaped flat shoulder, and cylindrical neck with a broken-off edge have been preserved. Technique: blowing into an open mold.

Dimensions: Height 6 cm (incomplete), body diameter 5 cm, shoulder diameter 2.25 cm, neck diameter 1.4 cm, mass 24.54 g (incomplete).

Site: Pula, Koparska ulica 1972, Grave 4.

Published in: Š. Mlakar 1972, 10, Grave 4, Pl. III: 4, 1st century

Analогије: C. Isings 1957, 23; M. C. Calvi 1968, 30; G. De Tommaso 1990, 72–73; Z. Buljević 2002b, 394, Cat. No. 7–8; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, Cat. No. 42; 63, Cat. No. 43–46; J. Roussel-Ode, E. Sagetat-Basseuil 2017, 16, fig. 2: 1.

1.4. Flat globular balsamarium**12. Inv. No. AMI-A-2553 (Fig. 12, Pl. 2: 12)**

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi G, with flattened globular body, widest at upper part, of transparent, intensive blue glass. Narrow neck slightly tapering upwards, with smooth transition to body. Rounded joint of base and body; small recess in center of the base. The upper part of neck broken off; body broken on one side. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.5 cm (incomplete), body diameter 5.2 cm, neck diameter at base 1.5 cm, base diameter 2.6 cm, body height 3.7 cm, mass 9.6 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analогије: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 34; I. Fadić 1997, 109, Cat. No. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, Cat. No. 83; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 61, Cat. No. 33; 62, Cat. No. 38.

Slika 10. / Figure 10.

Slika 11. / Figure 11.

129

Slika 12. / Figure 12.

13. Inv. br. AMI-A-4942 (Sl. 13, T. 2: 13)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi F α, spljoštenog loptastog tijela, od prozirnog bljedoplavog stakla. Tijelo je elipsoidno, zauzima pola ukupne visine i oblo prelazi u ravno dno. Vrat je uzak, cilindričan, otvor ljevkast, odrezan. Tijelo je na jednoj strani razbijeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5,8 cm (potpuno), promjer otvora 1,88 cm, promjer tijela 4,8 cm, promjer vrata pri dnu 1,4 cm, pri vrhu 1 cm, promjer dna 1,2 cm, visina tijela 3,1 cm, masa 9,47 g (nepotpuno). Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949. Možda Nezakcij, nekropola Batel 1908. (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996).

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 33; I. Fadić 1997, 109, kat. br. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 83; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, kat. br. 38.

14. Inv. br. AMI-A-4935 (stari inv. br. 765 civ.) (Sl. 14, T. 2: 14)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi F α, spljoštenog loptastog tijela, od prozirnog žutog stakla. Tijelo je elipsoidno, zauzima pola visine. Vrat je uzak, cilindričan, otvor ljevkast, ravno odrezan. Dno zaobljeno prelazi u tijelo, u sredini ima malo udubljenje. Tijelo je ispučano, na jednom mjestu probijeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,4 cm (potpuno), promjer tijela 5,8 cm, promjer otvora 1,8 cm, promjer vrata pri dnu 1,6 cm, pri vrhu 1 cm, promjer dna 2,3 cm, visina tijela 3,3 cm, masa 9,75 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob. Nalaz prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 134, sl. 85.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 33; I. Fadić 1997, 109, kat. br. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 83; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, kat. br. 41.

15. Inv. br. AMI-A-4957 (Sl. 15, T. 2: 15)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi G, spljoštenog loptastog tijela, od prozirnog žutog stakla. Tijelo zauzima pola visine, najšire je u gornjem dijelu. Vrat je uzak i visok, lagano se sužava prema vrhu, glatko prelazi u tijelo. Otvor je ljevkast, ravno odrezan i nezadobljan, oštećen. Dno zaobljeno prelazi u tijelo, u sredini je blago udubljeno. Tijelo je razbijeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,56 cm (potpuno), promjer tijela 5,5 cm, promjer otvora 1,7 cm, promjer vrata pri dnu 1,3 cm, pri vrhu 0,9 cm, promjer dna 1,9 cm, visina tijela 3,8 cm, masa 8,12 g (nepotpuno). Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949. Možda Nezakcij, nekropola Batel 1908. (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996).

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 34; I. Fadić 1997, 109, kat. br. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 83; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, kat. br. 41.

13. Inv. No. AMI-A-4942 (Fig. 13, Pl. 2: 13)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi F α, with flattened globular body, of transparent pale blue glass. The ellipsoidal body accounts for a half of the overall height. Rounded transition of body to flat base. The neck is narrow and cylindrical and the mouth is funnel-shaped and truncated. The body is broken on one side. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.8 cm (complete), mouth diameter 1.88 cm, body diameter 4.8 cm, neck diameter at base 1.4 cm, at top 1 cm, base diameter 1.2 cm, body height 3.1 cm, mass 9.47 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949. Maybe Nesactium, Batel Necropolis 1908. (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996).

Unpublished.

Analyses: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 33; I. Fadić 1997, 109, Cat. No. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, Cat. No. 83; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, Cat. No. 38.

14. Inv. No. AMI-A-4935 (earlier inv. no. 765 civ.) (Fig. 14, Pl. 2: 14)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi F α, with flattened globular body, of transparent yellow glass. The ellipsoidal body accounts for a half of the overall height. The neck is narrow and cylindrical and the mouth is funnel-shaped and flat truncated. Base roundly transitioning to body, minor recess in center. The body is cracked and perforated in one place. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.4 cm (complete), body diameter 5.8 cm, mouth diameter 1.8 cm, neck diameter at base 1.6 cm, at top 1 cm, base diameter 2.3 cm, body height 3.3 cm, mass 9.75 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave. Found before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 134, fig. 85.

Analyses: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 33; I. Fadić 1997, 109, Cat. No. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, Cat. No. 83; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, Cat. No. 41.

15. Inv. No. AMI-A-4957 (Fig. 15, Pl. 2: 15)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi G, with flattened globular body, of transparent yellow glass. The body accounts for a half of the total height and is widest in its upper part. High narrow neck slightly tapering upwards, with smooth transition to body. The mouth is funnel-shaped, flat truncated and non-thickened, damaged. Base roundly transitioning to body, slightly recessed in center. The body is broken. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.56 cm (complete), body diameter 5.5 cm, mouth diameter 1.7 cm, neck diameter at base 1.3 cm, at top 0.9 cm, base diameter 1.9 cm, body height 3.8 cm, mass 8.12 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949. Maybe Nesactium, Batel Necropolis 1908. (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996).

Unpublished.

Analyses: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 34; I. Fadić 1997, 109, Cat. No. 37 = Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, Cat. No. 83; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 62, Cat. No. 41.

Slika 13. / Figure 13.

Slika 14. / Figure 14.

131

Slika 15. / Figure 15.

16. Inv. br. AMI-A-2519 (Sl. 16, T. 2: 16)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi I α/De Tommaso 12/Lazar 8.6.13 neznatno spljoštenog loptastog tijela i cilindričnog vrata, od prozirnoga plavičastog stakla. Tijelo zauzima gotovo polovicu ukupne visine. Otvor je ljevkasto razgrnut i nezadebljan, oštećen. Dno je zaobljeno. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,3 cm (potpuno), visina tijela 3,1 cm, promjer tijela 3,95 cm, promjer otvora 2 cm, promjer vrata 1,5 cm, promjer dna 1 cm, masa 14,62 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 37; G. De Tommaso 1990, 46; G. M. Facchini 1999, 56–57, kat. br. 49 – 54; I. Lazar 2003, 191, sl. 51, forma 8.6.13; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 69, kat. br. 79; D. Foy 2014, 37, sl. 1: 1–2; I. Baćani 2017, 54, kat. br. 52; 55, kat. br. 54; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 201, kat. br. 711; 421, kat. br. 1378 – 1381.

1.5. Balzamariji kruškolikog tijela**17. Inv. br. AMI-A-2540 (Sl. 17, T. 2: 17)**

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H α1 širokog kruškolikog tijela od intenzivno plavog stakla. Tijelo zauzima oko dvije trećine visine, donji dio zaobljeno prelazi u ravno dno. Vrat je uzak, cilindričan, lagano stisnut na prijelazu u tijelo, rub otvora odlomljen. U gornjem dijelu tijela s jedne strane probijena je rupa.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 4,7 cm (nepotpuno), promjer tijela 3,8 cm, promjer vrata 1 cm, promjer dna 3,1 cm, visina tijela 3,2 cm, masa 8,53 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato. Nalaz u nekropoli, prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 59–62, kat. br. 59 – 61, 63 – 64, 67, 69; Z. Buljević 2002b, 397, kat. br. 41 – 43; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 90; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 194, kat. br. 674 – 675.

18. Inv. br. AMI-A-4915 (Sl. 18, T. 2: 18)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H α1, kruškolikog tijela, od intenzivno plavog stakla. Vrat je uzak, cilindričan i stisnut pri dnu, rub otvora odlomljen. Tijelo zauzima dvije trećine visine, oblo prelazi u ravno dno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5,3 cm (nepotpuno), promjer tijela 3,6 cm, promjer vrata 1,1 cm, promjer dna 2,2 cm, visina tijela 3,7 cm, masa 7,82 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 59–62, kat. br. 59 – 61, 63 – 64, 67, 69; Z. Buljević 2002b, 397, kat. br. 41 – 43; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 90; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 194, kat. br. 673, 677; 420, kat. br. 1377.

16. Inv. No. AMI-A-2519 (Fig. 16, Pl. 2: 16)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi I α/De Tommaso 12/Lazar 8.6.13 with slightly flattened globular body and cylindrical neck, of transparent bluish glass. The body accounts for almost one half of the total height. The mouth is funnel-shaped, everted and non-thickened, damaged. The base is rounded. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.3 cm (complete), body height 3.1 cm, body diameter 3.95 cm, mouth diameter 2 cm, neck diameter 1.5 cm, base diameter 1 cm, mass 14.62 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 37; G. De Tommaso 1990, 46; G. M. Facchini 1999, 56–57, Cat. No. 49–54; I. Lazar 2003, 191, fig. 51, form 8.6.13; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 69, Cat. No. 79; D. Foy 2014, 37, fig. 1: 1–2; I. Baćani 2017, 54, Cat. No. 52; 55, Cat. No. 54; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 201, Cat. No. 711; 421, Cat. No. 1378–1381.

1.5. Pear-shaped balsamarii**17. Inv. No. AMI-A-2540 (Fig. 17, Pl. 2: 17)**

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H α1, with wide pear-shaped body of intensive blue glass. The body accounts for approx. two-thirds of the total height, its lower portion roundly transitioning to the flat base. The neck is narrow and cylindrical, slightly constricted at the transition to the body, mouth edge broken off. There is a perforated hole on one side of the upper part of the body. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4.7 cm (incomplete), body diameter 3.8 cm, neck diameter 1 cm, base diameter 3.1 cm, body height 3.2 cm, mass 8.53 g (incomplete).

Site: unknown. Found at necropolis, before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 59–62, Cat. No. 59–61, 63–64, 67, 69; Z. Buljević 2002b, 397, Cat. No. 41–43; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 90; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 194, Cat. No. 674–675.

18. Inv. No. AMI-A-4915 (Fig. 18, Pl. 2: 18)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H α1, with pear-shaped body of intensive blue glass. The neck is narrow, cylindrical and constricted at the bottom, mouth edge broken off. The body accounts for two thirds of the overall height; round transition to flat base. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.3 cm (incomplete), body diameter 3.6 cm, neck diameter 1.1 cm, base diameter 2.2 cm, body height 3.7 cm, mass 7.82 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 59–62, Cat. No. 59–61, 63–64, 67, 69; Z. Buljević 2002b, 397, Cat. No. 41–43; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 90; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 194, Cat. No. 673, 677; 420, Cat. No. 1377.

Slika 16. / Figure 16.

Slika 17. / Figure 17.

Slika 18. / Figure 18.

19. Inv. br. AMI-A-4917 (Sl. 19, T. 2: 19)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H α1, kruškolikog tijela, od intenzivno plavog stakla. Vrat je uzak, cilindričan, rub ljevkast, odlomljen. Tijelo oblo prelazi u ravno dno. Tijelo zauzima dvije trećine visine balzamarija.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske vrijednosti: Visina 5,6 cm (nepotpuno), promjer tijela 3,65 cm, promjer vrata 1,1 cm, promjer dna 2,9 cm, visina tijela 4,1 cm, masa 10,91 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 59–62, kat. br. 59 – 61, 63 – 64, 67, 69; Z. Buljević 2002b, 397, kat. br. 41 – 43; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 90; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 194, kat. br. 673, 677; 420, kat. br. 1377.

20. Inv. br. AMI-A-4927 (Sl. 20, T. 3: 20)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H α1, kruškolikog tijela i niskog cilindričnog vrata, od intenzivno žutog stakla. Vrat je kraći od tijela koje je zauzimalo dvije trećine visine, lagano je stisnut na prelazu u tijelo. Dno je ravno, zaobljenog prelaza u tijelo. Otvor nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske vrijednosti: Visina 4,2 cm (nepotpuno), promjer tijela 3 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer dna 1,3 cm, visina tijela 3,2 cm, masa 4 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 58, kat. br. 57; 60 – 61, kat. br. 62, 65; Z. Buljević 2002b, 397, kat. br. 37 – 39; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 91; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 419, kat. br. 1373.

21. Inv. br. AMI-A-4916 (stari inv. broj 727 civ) (Sl. 21, T. 3: 21)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H α1, kruškolikog tijela, od intenzivno žutog stakla. Vrat je uzak, cilindričan, rub ljevkasto razgrnut, ravno odrezan i malo oštećen. Tijelo zauzima približno dvije trećine ukupne visine, zaobljeno prelazi u ravno dno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske vrijednosti: Visina 5,3 cm (potpuno), promjer tijela 3,3 cm, promjer vrata pri dnu 1,2 cm, pri vrhu 1 cm, promjer dna 1,7 cm, visina tijela 3,34 cm, masa 12,4 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; Z. Buljević 2002b, 396, kat. br. 25, 27; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 419, kat. br. 1373.

19. Inv. No. AMI-A-4917 (Fig. 19, Pl. 2: 19)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H α1, with pear-shaped body of intensive blue glass. The neck is narrow and cylindrical, the edge is funnel-shaped and broken off. Round transition of body to flat base. The body accounts for two thirds of the overall height of the balsamarium. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.6 cm (incomplete), body diameter 3.65 cm, neck diameter 1.1 cm, base diameter 2.9 cm, body height 4.1 cm, mass 10.91 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 59–62, Cat. No. 59–61, 63–64, 67, 69; Z. Buljević 2002b, 397, Cat. No. 41–43; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 90; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 194, Cat. No. 673, 677; 420, Cat. No. 1377.

20. Inv. No. AMI-A-4927 (Fig. 20, Pl. 3: 20)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H α1, with pear-shaped body and low cylindrical neck, of intensive yellow glass. The neck is shorter than the body that accounted for two-thirds of the overall height; it is slightly constricted where it transitions to the body. The base is flat, with rounded transition to the body. The mouth is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4.2 cm (incomplete), body diameter 3 cm, neck diameter 1.2 cm, base diameter 1.3 cm, body height 3.2 cm, mass 4 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 58, Cat. No. 57; 60–61, Cat. No. 62, 65; Z. Buljević 2002b, 397, Cat. No. 37–39; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 91; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 419, Cat. No. 1373.

21. Inv. No. AMI-A-4916 (earlier inv. no. 727 civ) (Fig. 21, Pl. 3: 21)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H α1, with pear-shaped body of intensive yellow glass. The neck is narrow and cylindrical, rub funnel-shaped and everted, flat truncated and slightly damaged. The body accounts for approx. two-thirds of the total height, roundly transitioning to the flat base. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.3 cm (complete), body diameter 3.3 cm, neck diameter at base 1.2 cm, at top 1 cm, base diameter 1.7 cm, body height 3.34 cm, mass 12.4 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; Z. Buljević 2002b, 396, Cat. No. 25, 27; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 419, Cat. No. 1373.

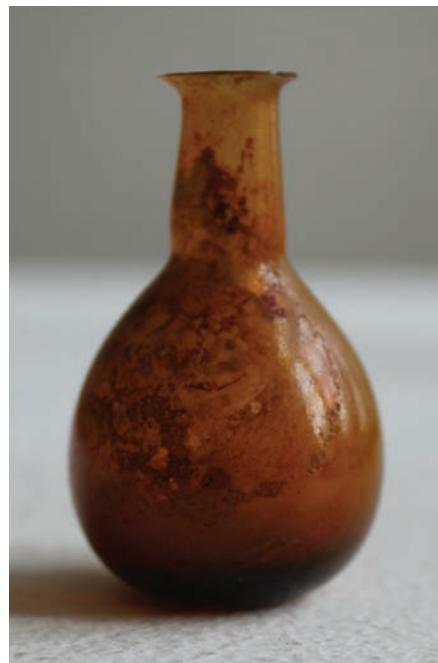

Slika 19. / Figure 19.

Slika 20. / Figure 20.

135

Slika 21. / Figure 21.

22. Inv. br. AMI-A-4919 (stari inv. broj 778 civ) (Sl. 22, T. 3: 22)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H β, kruškolikog tijela, od mutnog tamnoljubičastog stakla. Vrat je uzak i visok, cilindričan, rub otvora odlomljen. Tijelo zaobljeno prelazi u vrat i u ravno dno s vrlo malim udubljenjem u sredini. Tijelo je razbijeno u donjem dijelu s jedne strane.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5,9 cm (nepotpuno), promjer tijela 3,4 cm, promjer vrata pri vrhu 1,45 cm, pri dnu 1,35 cm, promjer dna 1,7 cm, visina tijela 3,25 cm, masa 5,58 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 37; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 152, kat. br. 92.

23. Inv. br. AMI-A-3260 (Sl. 23, T. 3: 23)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H α1, širokog kruškolikog tijela od intenzivno plavog stakla. Rub je ljevkast i odrezan, djelomično odlomljenog vrha. Tijelo zauzima dvije trećine ukupne visine, donji dio tijela je zaobljen. Na dnu u sredini nalazi se malo i neglašeno udubljenje. Vrat je uzak, cilindričan, lagano stisnut na prijelazu u tijelo.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 4,1 cm (potpuno), promjer tijela 3,2 cm, promjer otvora 1,3 cm, promjer vrata 0,95 cm, promjer dna 1,7 cm, visina tijela 2,7 cm, masa 4,34 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato. Nekropola, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 63–65, kat. br. 71 – 73, 77; Z. Buljević 2002b, 396, kat. br. 21; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 66, kat. br. 62 – 63; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 90; S. Fünfschilling 2015, 402, sl. 545: 1; A. Eterović Boržić, B. Štefanac 2021, 418, kat. br. 1367.

24. Inv. br. AMI-A-2563 (Sl. 24, T. 3: 24)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H α1, izduženog kruškolikog tijela od intenzivno plavog stakla, gornji dio vrata i rub su odlomljeni. Tijelo zauzima dvije trećine visine, donji dio je zaobljen, u sredini dna nalazi se malo udubljenje. Vrat je cilindričan, lagano stisnut na prijelazu u tijelo. Iznutra kalcificirana stijenka.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,8 cm (nepotpuno), promjer tijela 2,95 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer dna 1,6 cm, visina tijela 4,6 cm, masa 9 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, prije 1932.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; I. Fadić 1997, 98, kat. br. 4; Z. Buljević 2002b, 413, kat. br. 52; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, kat. br. 28; A. Eterović Boržić, B. Štefanac 2021, 101, kat. br. 285.

22. Inv. No. AMI-A-4919 (earlier inv. no. 778 civ) (Fig. 22, Pl. 3: 22)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H β , with pear-shaped body of dim dark-purple glass. The high neck is narrow and cylindrical. The mouth edge is broken off. Rounded transition of body to neck and flat base with very small recess in center. The body's lower part broken on one side. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.9 cm (incomplete), body diameter 3.4 cm, neck diameter at top 1.45 cm, at bottom 1.35 cm, base diameter 1.7 cm, body height 3.25 cm, mass 5.58 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 37; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 152, Cat. No. 92.

23. Inv. No. AMI-A-3260 (Fig. 23, Pl. 3: 23)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H α_1 , with wide pear-shaped body of intensive blue glass. The edge is funnel-shaped and truncated, its top partly broken off. The body accounts for two thirds of the overall height; its lower part is rounded. A small, non-prominent recess can be seen in the center of the base. The neck is narrow and cylindrical, slightly constricted at the transition to the body. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4.1 cm (complete), body diameter 3.2 cm, mouth diameter 1.3 cm, neck diameter 0.95 cm, base diameter 1.7 cm, body height 2.7 cm, mass 4.34 g (incomplete).

Site: unknown. Necropolis, Found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 63–65, Cat. No. 71–73, 77; Z. Buljević 2002b, 396, Cat. No. 21; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 66, Cat. No. 62–63; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 90; S. Fünfschilling 2015, 402, fig. 545: 1; A. Eterović Boržić, B. Štefanac 2021, 418, Cat. No. 1367.

24. Inv. No. AMI-A-2563 (Fig. 24, Pl. 3: 24)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H α_1 , with elongated pear-shaped body of intensive blue glass; upper part of neck and edge broken off. The body accounts for two thirds of the overall height, its upper part is rounded. A small recess can be seen in the center of the base. The neck is cylindrical, slightly constricted at the transition to the body. Calcified wall on the inside. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.8 cm (incomplete), body diameter 2.95 cm, neck diameter 1.2 cm, base diameter 1.6 cm, body height 4.6 cm, mass 9 g (incomplete).

Site: unknown, before 1932.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; I. Fadić 1997, 98, Cat. No. 4; Z. Buljević 2002b, 413, Cat. No. 52; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, Cat. No. 28; A. Eterović Boržić, B. Štefanac 2021, 101, Cat. No. 285.

Slika 22. / Figure 22.

Slika 23. / Figure 23.

137

Slika 24. / Figure 24.

25. Inv. br. AMI-A-4944 (Sl. 25, T. 3: 25)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H α1, kruškolikog visokog tijela od intenzivno plavog stakla. Tijelo zauzima dvije trećine visine, donji dio je zaobljen. Vrat je cilindričan, sužen u donjem dijelu, glatko prelazi u tijelo. Rub je nezadebljan, ljevkasto razgrnut i odrezan. Dno je u sredini blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,7 cm (potpuno), promjer tijela 2,86 cm, promjer otvora 1,5 cm, promjer vrata pri dnu 0,95 cm, pri vrhu 1,1 cm, promjer dna 1,6 cm, visina tijela 4,5 cm, masa 5,7 g (potpuno). Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; I. Fadić 1997, 98, kat. br. 4; Z. Buljević 2002b, 413, kat. br. 52; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, kat. br. 28; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 101, kat. br. 284.

26. Inv. br. AMI-A-2511 (Sl. 26, T. 3: 26)

Opis: Balzamarij Isings 6/Calvi H α2, kruškolikog, gotovo kuglastog tijela i cilindričnog vrata, staklo je prozirno plavičasto. Tijelo je malo veće visine od vrata s otvorom. Dno je ravno. Otvor je ljevkast, nezadebljan i odrezan, na jednom mjestu oštećen.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7 cm (potpuno), visina tijela 4 cm, promjer tijela 4 cm, promjer otvora 2,2 cm, promjer dna 1,5 cm, promjer vrata 1,55 cm, masa 26,33 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 58, kat. br. 56 – 57; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148, kat. br. 79; 149, kat. br. 85; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 200, kat. br. 706.

27. Inv. br. AMI-A-2513 (stari inv. br. 1647) (Sl. 27, T. 3: 27)

Opis: Balzamarij Isings 28a/Calvi H β, kruškolikog, gotovo koničnog tijela od plavog prozirnog stakla, rub je odlomljen. Tijelo je podjednako visoko kao vrat, dno ravno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 10,4 cm (nepotpuno), promjer tijela 5,36 cm, promjer vrata pri dnu 2,4 cm, promjer vrata pri vrhu 2 cm, promjer dna 4 cm, visina tijela 5,1 cm, masa 57,84 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949. Nekropola (Nezakcij?).

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 37; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, kat. br. 85; I. Baćani 2017, 51, kat. br. 43; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 300, kat. br. 968.

25. Inv. No. AMI-A-4944 (Fig. 25, Pl. 3: 25)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H α1, with high pear-shaped body of intensive blue glass. The body accounts for two thirds of the overall height, its lower part is rounded. The neck is cylindrical, narrowed in its lower part, with smooth transition to the body. The edge is non-thickened, funnel-shaped, everted and truncated. The base is slightly recessed in the center. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.7 cm (complete), body diameter 2.86 cm, mouth diameter 1.5 cm, neck diameter at base 0.95 cm, at top 1.1 cm, base diameter 1.6 cm, body height 4.5 cm, mass 5.7 g (complete). Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analyses: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; I. Fadić 1997, 98, Cat. No. 4; Z. Buljević 2002b, 413, Cat. No. 52; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, Cat. No. 28; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 101, Cat. No. 284.

26. Inv. No. AMI-A-2511 (Fig. 26, Pl. 3: 26)

Description: Balsamarium Isings 6/Calvi H α2, with pear-shaped, almost spherical body and cylindrical neck, of transparent bluish glass. The body height is slightly bigger than the height of the neck with the mouth. The base is flat. The mouth is funnel-shaped, non-thickened and truncated; damages in one place. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7 cm (complete), body height 4 cm, body diameter 4 cm, mouth diameter 2.2 cm, base diameter 1.5 cm, neck diameter 1.55 cm, mass 26.33 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analyses: C. Isings 1957, 22; M. C. Calvi 1968, 35; G. M. Facchini 1999, 58, Cat. No. 56–57; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 148, Cat. No. 79; 149, Cat. No. 85; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 200, Cat. No. 706.

27. Inv. No. AMI-A-2513 (earlier inv. no. 1647) (Fig. 27, Pl. 3: 27)

Description: Balsamarium Isings 28a/Calvi H β, with pear-shaped, almost conical body of blue transparent glass, edge broken off. The body is of the same height as the neck, the base is flat. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 10.4 cm (incomplete), body diameter 5.36 cm, neck diameter at the bottom 2.4 cm, neck diameter at the top 2 cm, base diameter 4 cm, body height 5.1 cm, mass 57.84 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949. Necropolis (Nesactium?).

Unpublished.

Analyses: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 37; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 149, Cat. No. 85; I. Baćani 2017, 51, Cat. No. 43; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 300, Cat. No. 968.

Slika 25. / Figure 25.

Slika 26. / Figure 26.

139

Slika 27. / Figure 27.

28. Inv. br. AMI-A-4936 (stari inv. br. 2888 civ.) (Sl. 28, T. 3: 28)

Opis: Balzamarij Isings 26a/Calvi H α1, kruškolikog tijela, od mutnog plavičastog stakla. Tijelo zauzima pola visine. Vrat je cilindričan, otvor horizontalno razgrnut i prstenasto savijen prema gore i unutra do pola ruba. Dno je zaobljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7,6 cm (potpuno), promjer tijela 5,7 cm, promjer otvora 2,1 cm, promjer vrata 1,6 cm, promjer dna 1,7 cm, visina tijela 4,7 cm, masa 47,54 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob. Nalaz prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 134, sl. 85, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 40; M. C. Calvi 1968, 33; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89, 91.

1.6. Balzamariji koničnog uskog i visokog tijela**29. Inv. br. AMI-A-2520 (stari inv. br. 811) (Sl. 29, T. 3: 29)**

Opis: Balzamarij Isings 28a/Calvi H α4, koničnog tijela, od mutnog prozirnog stakla. Rub je horizontalno razgrnut, prstenasto savijen prema unutra, nakrivljen i lagano izvučen za izljevanje tekućeg sadržaja. Tijelo zauzima približno tri petine ukupne visine, donji dio zaobljeno prelazi u ravno dno. Vrat je lagano stisnut na prijelazu u tijelo.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,9 cm (potpuno), promjer otvora 2 cm, promjer tijela 3,3 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer dna 1,7 cm, visina tijela 4,3 cm, masa 10,02 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato. Nalaz u nekropoli (Nezakcija?), prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 35.

30. Inv. br. AMI-A-10939 (Sl. 30)

Opis: Balzamarij Isings 28a/Calvi H α4/De Tommaso 40, širokog, nepravilnog koničnog tijela i cilindričnog vrata, od neprozirnog mutnog stakla. Staklo je slojevito, spiralno uvijeno u mutno poluprozirnim zelenim i neprozirnim granuliranim oker i smeđim slojevima. Rub je horizontalno razgrnut, savijen prema gore i prema unutra, spljošten i oštećen. Tijelo zauzima gotovo dvije trećine ukupne visine. Dno je vrlo blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 14 cm (potpuno), promjer tijela 8,2 cm, promjer otvora 3,45 cm, promjer vrata 2,48 cm, promjer dna 3 cm, visina tijela 8,8 cm, masa 187,11 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Marsovo polje 1985, paljevinski Grob 11 s novcem Domicijana.

Objava: R. Matijašić 1991, 29, kat. br. 33, sl. 7, T. 7, Grob 11: 33, četvrta četvrtina I. st.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 121, kat. br. 39.

Analogije: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 35; G. De Tommaso 1990, 64; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 29, kat. br. 24; Z. Buljević 2016, 223, kat. br. 706.

28. Inv. No. AMI-A-4936 (earlier inv. no. 2888 civ.) (Fig. 28, Pl. 3: 28)

Description: Balsamarium Isings 26a/Calvi H α1, with pear-shaped body of dim bluish glass. The body accounts for a half of the total height. The neck is cylindrical, the mouth is horizontally everted and curved upwards and inwards to half edge in the form of a ring. The base is rounded. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.6 cm (complete), body diameter 5.7 cm, mouth diameter 2.1 cm, neck diameter 1.6 cm, base diameter 1.7 cm, body height 4.7 cm, mass 47.54 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave. Found before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 134, fig. 85, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 40; M. C. Calvi 1968, 33; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 89, 91.

1.6. Narrow and high conical balsamarii**29. Inv. No. AMI-A-2520 (earlier inv. no. 811) (Fig. 29, Pl. 3: 29)**

Description: Balsamarium Isings 28a/Calvi H α4, with conical body of dim transparent glass. The edge is horizontally everted, curved inwards in the form of a ring, slanted and slightly pulled to enable pouring of the liquid content. The body accounts for approx. three-fifths of the total height, its lower part roundly transitioning to the flat base. The neck is slightly constricted where it transitions into the body. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.9 cm (complete), mouth diameter 2 cm, body diameter 3.3 cm, neck diameter 1.2 cm, base diameter 1.7 cm, body height 4.3 cm, mass 10.02 g (complete).

Site: unknown. Found at necropolis (Nesactium?), before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 35.

30. Inv. No. AMI-A-10939 (Fig. 30)

Description: Balsamarium Isings 28a/Calvi H α4/De Tommaso 40, with wide asymmetrical conical body and cylindrical neck, of dim transparent glass. The dim semi-transparent green layers and non-transparent granulated ochre and brown layers of the glass spiral inwards. The edge is horizontally everted, curved upwards and inwards, flat and damaged. The body accounts for almost two-thirds of the total height. The base is very slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 14 cm (complete), body diameter 8.2 cm, mouth diameter 3.45 cm, neck diameter 2.48 cm, base diameter 3 cm, body height 8.8 cm, mass 187.11 g (incomplete).

Site: Pula, Marsovo polje 1985, Incineration Grave 11 with a Domitian's coin.

Published in: R. Matijašić 1991, 29, Cat. No. 33, fig. 7, Pl. 7, Grave 11: 33, fourth quarter of 1st century; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 121, Cat. No. 39.

Analogies: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 35; G. De Tommaso 1990, 64; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 29, Cat. No. 24; Z. Buljević 2016, 223, Cat. No. 706.

Slika 28. / Figure 28.

Slika 30. / Figure 30.

Slika 29. / Figure 29.

31. Inv. br. AMI-A-4880 (stari inv. br. 1715 SI) (Sl. 31, T. 4: 31)

Opis: Balzamarij Isings 28a/Calvi balzamarij H β ili boca B/De Tommaso 32, širokog koničnog tijela i visokog vrata, od plavičastog, poluprozirnog i pomalo mutnog stakla. Rub je horizontalno razgrnut, savijen gore i prema unutra, spljošten i nepravilan. Tijelo je podjednako visoko kao vrat s otvorom. Dno je ravno, zaoobljeno prelazi u tijelo.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 15,6 cm (potpuno), promjer tijela 9,6 cm, promjer otvora 3,6 cm, promjer vrata pri dnu 3,4 cm, pri vrhu 2,7 cm, promjer dna 7 cm, visina tijela 7,8 cm, masa 125,47 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 37, 57; G. De Tommaso 1990, 58; G. M. Facchini 1999, 85–87, kat. br. 136 – 144; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 69, kat. br. 83; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89; T. Alihodžić 2015, 35, kat. br. 5; I. Baćani 2017, 52, kat. br. 47; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 26, kat. br. 3; 278, kat. br. 890; 297, kat. br. 962; 300, kat. br. 967.

32. Inv. br. AMI-A-4934 (Sl. 32, T. 4: 32)

Opis: Balzamarij Isings 28a/Calvi H β , koničnog tijela i jednako visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavičastog stakla. Rub otvora je ljevkasto razgrnut, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom. Dno je udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 14,4 cm (potpuno), promjer tijela 4,8 cm, promjer otvora 2,2 cm, promjer vrata pri dnu 2,1 cm, pri vrhu 1,6 cm, promjer dna 3,3 cm, visina tijela 7,3 cm, masa 77,38 g (potpuno). Nalazište: Nezakcij 1908, nekropola s. Antonio kod gradskih vrata, Grob 8 s novcem Klaudija.

Objava: A. Puschi 1914, 68, a; R. Matijašić 1996, 125, Grob B 8.

Analogije: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 37; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 292, kat. br. 946.

33. Inv. br. AMI-A-4929 (stari broj 1719 SI) (Sl. 33, T. 4: 33)

Opis: Balzamarij Isings 28a/Calvi H $\alpha 2$, koničnog tijela i cilindričnog vrata, od prozirnog plavičastog stakla. Tijelo zauzima gotovo tri petine ukupne visine. Otvor je ravno razgrnut i nepravilno oblikovanog ruba, dno udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 10,8 cm (potpuno), promjer tijela 5,5 cm, promjer otvora 2,8 cm, promjer vrata 2,4 cm, promjer dna 3,5 cm, visina tijela 6 cm, masa 79,47 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcij 1908, nekropola (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996).

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 35; D. Foy 2014, 37, sl. 1: 12; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 299, kat. br. 966.

31. Inv. No. AMI-A-4880 (earlier inv. no. 1715 SI) (Fig. 31, Pl. 4: 31)

Description: Balsamarium Isings 28a/Calvi balsamarium H β or bottle B/De Tommaso 32, with wide conical body and high neck, of bluish, semi-transparent and somewhat dim glass. The edge is horizontally everted, curved upwards and inwards, flat and asymmetrical. The body is of equal height as the neck with the mouth. The base is flat and its transition to the body is curved. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 15.6 cm (complete), body diameter 9.6 cm, mouth diameter 3.6 cm, neck diameter at base 3.4 cm, at top 2.7 cm, base diameter 7 cm, body height 7.8 cm, mass 125.47 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 37, 57; G. De Tommaso 1990, 58; G. M. Facchini 1999, 85–87, Cat. No. 136–144; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 69, Cat. No. 83; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 89; Pl. Alihodžić 2015, 35, Cat. No. 5; I. Baćani 2017, 52, Cat. No. 47; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 26, Cat. No. 3; 278, Cat. No. 890; 297, Cat. No. 962; 300, Cat. No. 967.

32. Inv. No. AMI-A-4934 (Fig. 32, Pl. 4: 32)

Description: Balsamarium Isings 28a/Calvi H β , with conical body and equally high cylindrical neck, of transparent bluish glass. The mouth edge is funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body. The base is recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 14.4 cm (complete), body diameter 4.8 cm, mouth diameter 2.2 cm, neck diameter at base 2.1 cm, at top 1.6 cm, base diameter 3.3 cm, body height 7.3 cm, mass 77.38 g (complete).

Site: Nesactium 1908, S. Antonio Necropolis at Town Gate, Grave 8 with a Claudian coin.

Published in: A. Puschi 1914, 68, a; R. Matijašić 1996, 125, Grave B 8.

Analogies: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 37; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 292, Cat. No. 946.

33. Inv. No. AMI-A-4929 (earlier inv. no. 1719 SI) (Fig. 33, Pl. 4: 33)

Description: Balsamarium Isings 28a/Calvi H $\alpha 2$, with conical body and cylindrical neck, of transparent bluish glass. The body accounts for almost three-fifths of the total height. The mouth is horizontally everted, with an asymmetrical edge. The base is recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 10.8 cm (complete), body diameter 5.5 cm, mouth diameter 2.8 cm, neck diameter 2.4 cm, base diameter 3.5 cm, body height 6 cm, mass 79.47 g (complete).

Site: Nesactium 1908, necropolis (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996).

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 35; D. Foy 2014, 37, fig. 1: 12; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 299, Cat. No. 966.

Slika 31. / Figure 31.

Slika 32. / Figure 32.

143

Slika 33. / Figure 33.

34. Inv. br. AMI-A-4938 (Sl. 34, T. 5: 34)

Opis: Balzamarij Isings 28a/Calvi H α1, koničnog tijela i cilindričnog vrata, od prozirnog žutog stakla. Tijelo zauzima tri petine ukupne visine. Otvor je ravno razgrnut, presavijen prema gore i prema unutra, oštećen. Dno je ravno, zaobljeno prelazi u tijelo.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 10,3 cm (potpuno), promjer tijela 5,8 cm, promjer otvora 2,4 cm, promjer vrata 1,8 cm, promjer dna 3,1 cm, visina tijela 6,2 cm, masa 48,74 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcij 1908, nekropola (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996).

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 35; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 282, kat. br. 910.

1.7. Balzamariji širokog lukovičastog ili polukalotastog tijela i visokog vrata**35. Inv. br. AMI-A-4883 (Sl. 35, T. 5: 35)**

Opis: Balzamarij Isings 82 B2/Calvi C β2/De Tommaso 32, širokog polukalotastog tijela, od žutozelenkastog prozirnog stakla. Rub je horizontalno razgrnut, savijen gore i prema unutra i spljošten, dno je blago udubljeno. Tijelo zauzima približno dvije petine ukupne visine. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 15,5 cm (potpuno), promjer tijela 9,7 cm, promjer oboda otvora 4,2 cm, promjer vrata dolje 3,6 cm, gore 2,8 cm, promjer dna 6,6 cm, visina tijela 7 cm, masa 143,34 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato. Nalaz u nekropoli, prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 136; G. De Tommaso 1990, 58; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, kat. br. 150; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89; Z. Buljević 2016, 228, kat. br. 709 – 710; I. Baćani 2017, 52, kat. br. 47; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 27, kat. br. 5; 154–155, kat. br. 493 – 495.

36. Inv. br. AMI-A-4960 (stari inv. broj 2502) (Sl. 36, T. 6: 36)

Opis: Balzamarij Isings 82 B2/Calvi C β1/De Tommaso 32, širokog lukovičastog tijela i visokog vrata, od plavozelenkastog mutnog stakla. Rub je horizontalno razgrnut, savijen prema gore i prema unutra, dno je ravno. Tijelo zauzima trećinu visine, pri dnu je zaobljeno. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 16,3 cm (potpuno), promjer tijela 9,8 cm, promjer otvora 4,6 cm, promjer dna 5,8 cm, promjer vrata pri dnu 3,2 cm, promjer vrata pri vrhu 2,8 cm, visina tijela 6,7 cm, masa 140,7 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato. Nalaz u nekropoli, prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 136; G. De Tommaso 1990, 58; G. M. Facchini 1999, 89, kat. br. 150; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, kat. br. 147; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89; I. Baćani 2017, 52–53, kat. br. 47 – 49; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 274, kat. br. 875 – 877.

34. Inv. No. AMI-A-4938 (Fig. 34, Pl. 5: 34)

Description: Balsamarium Isings 28a/Calvi H α1, with conical body and cylindrical neck, of transparent yellow glass. The body accounts for three-fifth of the total height. The mouth is horizontally everted, curved upwards and inwards, damaged. The base is flat and its transition to the body is curved. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 10.3 cm (complete), body diameter 5.8 cm, mouth diameter 2.4 cm, neck diameter 1.8 cm, base diameter 3.1 cm, body height 6.2 cm, mass 48.74 g (incomplete).

Site: Nesactium 1908, necropolis (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996). Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 42; M. C. Calvi 1968, 35; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 282, Cat. No. 910.

1.7. Balsamarii with wide, bulbous or semi-calotte-shaped bodies and long necks**35. Inv. No. AMI-A-4883 (Fig. 35, Pl. 5: 35)**

Description: Balsamarium Isings 82 B2/Calvi C β2/De Tommaso 32, with wide semi-calotte-shaped body, of yellow-greenish transparent glass. The edge is horizontally everted, curved upwards and inwards and flat; the base is slightly recessed. The body accounts for approx. two fifths of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 15.5 cm (complete), body diameter 9.7 cm, mouth rim diameter 4.2 cm, neck diameter at the bottom 3.6 cm, at the top 2.8 cm, base diameter 6.6 cm, body height 7 cm, mass 143.34 g (complete).

Site: unknown. Found at necropolis, before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 136; G. De Tommaso 1990, 58; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, Cat. No. 150; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 89; Z. Buljević 2016, 228, Cat. No. 709–710; I. Baćani 2017, 52, Cat. No. 47; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 27, Cat. No. 5; 154–155, Cat. No. 493–495.

36. Inv. No. AMI-A-4960 (earlier inv. no. 2502) (Fig. 36, Pl. 6: 36)

Description: Balsamarium Isings 82 B2/Calvi C β1/De Tommaso 32, with wide bulbous body and wide neck, of blue-greenish dim glass. The edge is horizontally everted, curved upwards and inwards, the base is flat. The body accounts for one-third of the total height and is rounded at the bottom. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 16.3 cm (complete), body diameter 9.8 cm, mouth diameter 4.6 cm, base diameter 5.8 cm, neck diameter at base 3.2 cm, neck diameter at the top 2.8 cm, body height 6.7 cm, mass 140.7 g (complete).

Site: unknown. Found at necropolis, before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 136; G. De Tommaso 1990, 58; G. M. Facchini 1999, 89, Cat. No. 150; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, Cat. No. 147; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 89; I. Baćani 2017, 52–53, Cat. No. 47–49; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 274, Cat. No. 875–877.

Slika 34. / Figure 34.

145

Slika 35. / Figure 35.

Slika 36. / Figure 36.

37. Inv. br. AMI-A-5388 (Sl. 37, T. 6: 37)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi H β, od prozirnog zelenkastog stakla, niskog lukovičastog tijela i visokog, širokog cilindričnog vrata s horizontalno razgrnutim širokim rubom koji je na kraju savijen dolje i prema vratu. Tijelo zauzima malo manje od pola visine, dno je ravno. Tijelo je razbijeno na jednoj strani.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 14,8 cm (potpuno), promjer tijela 10 cm, promjer dna 7 cm, promjer otvora 5 cm, promjer vrata 3,5 cm, visina tijela 6,5 cm, masa 108,64 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 37; G. De Tommaso 1990, 58; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80–81, kat. br. 149 – 152; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, kat. br. 89; I. Baćani 2017, 52–53, kat. br. 47 – 49; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 154, kat. br. 492; 290, kat. br. 939.

38. Inv. br. AMI-A-16926 (Sl. 38)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi H β/De Tommaso 32, od prozirnog zelenkastog stakla, niskog lukovičastog tijela i visokog, širokog cilindričnog vrata s horizontalno savijenim rubom. Rub je savijen prema gore i prema unutra, vrat je lagano stisnut na spoju s tijelom. Tijelo zauzima dvije petine visine, dno je ravno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 13 cm (potpuno), promjer tijela 7,6 cm, promjer dna 4,7 cm, promjer otvora 3,7 cm, promjer vrata 2,6 cm, visina tijela 5,3 cm, masa 90,87 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Marsovo polje 1986, paljevinski Grob 135.

Objava: R. Matijašić 1991, 71, Grob 135, br. 3, T. 40, Grob 135: 3, razdoblje od početka druge trećine I. st. do sredine II. st.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 121, kat. br. 41.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 37; G. De Tommaso 1990, 58; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, kat. br. 148; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 141, kat. br. 58; 151, kat. br. 89; I. Baćani 2017, 52–53, kat. br. 47 – 49; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 154, kat. br. 492; 290, kat. br. 939.

39. AMI-A-30010416 (Sl. 39, T. 7: 39)

Opis: Balzamarij De Tommaso 31, od prozirnog zelenkastog stakla, polukalotastog tijela i lagano uzdignutog dna. Vrat je visok i cilindričan, lagano sužen prema gore. Rub je prstenast, razgrnut nadolje i prema van, zatim savijen prema gore i unutra i lagano spljošten, pokrivači tri četvrtiny širine oboda. Tijelo zauzima približno dvije petine ukupne visine. Na dnu su utisnuti inicijali V.D, a iznad i ispod njih položene su dvije reljefne palmine grane okrenute vrhom nadesno. Slova V.D razdvojena su trokutastom razdvajnom točkom s vrhom okrenutim nadolje, iznad slova V nalazi se kružić.

Tehnika: Slobodno puhanje, kalup.

Dimenzije: Visina 21 cm (potpuno), promjer tijela 11,9 cm, promjer ruba 4,2 cm, promjer dna 10,5 cm, promjer vrata dolje 3 cm, promjer vrata gore 2,3 cm, visina tijela 9 cm.

Nalazište: Medulin, Burle 1997–2000, Grob 160.

Objava: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 137, kat. br. 96; V. Girardi-Jurkić 2010, 12, nalaz u olovnom sarkofagu s kosturom muškarca, II. – III. st.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 35, 135, kat. br. 283, T. XLIX.

Analogije: C. Isings 1957, 97–100; G. De Tommaso 1990, 57, 91; G. M. Facchini 1999, 92, kat. br. 157; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, kat. br. 227 – 228; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 127, kat. br. 375.

37. Inv. No. AMI-A-5388 (Fig. 37, Pl. 6: 37)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi H β, of transparent greenish glass, with low bulbous body and high and wide cylindrical neck with horizontally everted wide edge curved downwards and towards neck at its end. The body accounts for a bit less a half of the total height, the base is flat. The body is broken on one side. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 14.8 cm (complete), body diameter 10 cm, base diameter 7 cm, mouth diameter 5 cm, neck diameter 3.5 cm, body height 6.5 cm, mass 108.64 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analогије: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 37; G. De Tommaso 1990, 58; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80–81, Cat. No. 149–152; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 151, Cat. No. 89; I. Baćani 2017, 52–53, Cat. No. 47–49; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 154, Cat. No. 492; 290, Cat. No. 939.

38. Inv. No. AMI-A-16926 (Fig. 38)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi H β/De Tommaso 32, of transparent greenish glass, with low bulbous body and high and wide cylindrical neck with horizontally curved edge. The edge is curved upwards and inwards, the neck is slightly constricted where it joins the body. The body accounts for two fifths of the total height, the base is flat. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 13 cm (complete), body diameter 7.6 cm, base diameter 4.7 cm, mouth diameter 3.7 cm, neck diameter 2.6 cm, body height 5.3 cm, mass 90.87 g (complete).

Site: Pula, Marsovo polje 1986, incineration Grave 135.

Published in: R. Matijašić 1991, 71, Grave 135, No. 3, Pl. 40, Grave 135: 3, period between early second third of 1st century and mid-2nd century; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 121, Cat. No. 41.

Analогије: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 37; G. De Tommaso 1990, 58; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 80, Cat. No. 148; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 141, Cat. No. 58; 151, Cat. No. 89; I. Baćani 2017, 52–53, Cat. No. 47–49; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 154, Cat. No. 492; 290, Cat. No. 939.

39. AMI-A-30010416 (Fig. 39, Pl. 7: 39)

Description: Balsamarium De Tommaso 31, of transparent greenish glass, with semi-calotte-shaped body and slightly raised base. The high neck is cylindrical, slightly tapering upwards. The rig-shaped edge is everted downwards and outwards, then curved upwards and inwards and slightly flattened, covering three quarters of the rim width. The body accounts for approx. two fifths of the total height. The initials V.D are impressed on the base, with two relief palm branches above and below them, their points facing right. The V.D letters are separated with a triangular punctuation mark pointing downward and there is a small circle above letter V. Technique: free blowing, mold.

Dimensions: Height 21 cm (complete), body diameter 11.9 cm, edge diameter 4.2 cm, base diameter 10.5 cm, neck diameter at the bottom 3 cm, neck diameter at the top 2.3 cm, body height 9 cm.

Site: Medulin, Burle 1997–2000, Grave 160.

Published in: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 137, Cat. No. 96; V. Girardi-Jurkić 2010, 12, found in lead sarcophagus with male skeleton, 2nd – 3rd centuries.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 35, 135, Cat. No. 283, Pl. XLIX.

Analогије: C. Isings 1957, 97–100; G. De Tommaso 1990, 57, 91; G. M. Facchini 1999, 92, Cat. No. 157; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, Cat. No. 227–228; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 127, Cat. No. 375.

Slika 37. / Figure 37.

147

Slika 39. / Figure 39.

Slika 38. / Figure 38.

40. AMI-A-30010588 (Sl. 40, T. 8: 40)

Opis: Balzamarij De Tommaso 31, od prozirnog zelenkastog stakla, polukalotastog tijela i lagano uzdignutog dna. Vrat je visok i cilindričan, lagano sužen prema gore. Rub je prstenast, razgrnut nadolje i prema van, zatim savijen prema gore i unutra i lagano spljošten, pokrivajući tri četvrtine širine oboda. Tijelo zauzima malo manje od dvije petine ukupne visine. Na dnu su utisnuti inicijali *V.D.*, a iznad i ispod njih položene su dvije reljefne palmine grane okrenute vrhom nadesno. Slova *V.D.* razdvojena su trokutastom razdvojnom točkom s vrhom okrenutim nadolje. Iznad slova *V* vidljiv je kružić.

Tehnika: Slobodno puhanje, kalup.

Dimenzije: Visina 17,5 cm (potpuno), promjer tijela 7,2 cm, promjer ruba 3,3 cm, promjer dna 6,5 cm, promjer vrata dolje 2,5 cm, promjer vrata gore 1,4 cm, visina tijela 8 cm.

Nalazište: Medulin, Burle 1997–2000, grob 160.

Objava: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 137, kat. br. 95; V. Girardi-Jurkić 2010, 12, nalaz u olovnom sarkofagu s kosturom muškarca, II. – III. st.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 35, 135, kat. br. 282.

Analogije: C. Isings 1957, 97–100; G. De Tommaso 1990, 57, 91; G. M. Facchini 1999, 92, kat. br. 157; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, kat. br. 227 – 228; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 127, kat. br. 375.

41. AMI-A-30010633 (Sl. 41, T. 9: 41)

Opis: Balzamarij De Tommaso 31, od prozirnog zelenkastog stakla, polukalotastog tijela i lagano uzdignutog dna. Vrat je visok i cilindričan, lagano sužen prema gore. Rub je prstenast, razgrnut nadolje i prema van, zatim savijen prema gore i unutra do pola širine oboda. Tijelo zauzima približno trećinu ukupne visine. Na dnu su utisnuti inicijali *V.D.*, a iznad njih položena je reljefna palmina grana okrenuta vrhom nadesno. Slova *V.D.* razdvojena su trokutastom razdvojnom točkom s vrhom okrenutim nadolje.

Tehnika: Slobodno puhanje, kalup.

Dimenzije: Visina 17,3 cm (potpuno), promjer dna 9 cm, visina tijela 6 cm, visina vrata 11,3 cm, promjer otvora 3,5 cm.

Nalazište: Medulin, Burle 1997–2000, grob 160.

Objava: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 137, kat. br. 94; V. Girardi-Jurkić 2010, 12, nalaz u olovnom sarkofagu s kosturom muškarca, II. – III. st.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 35, 135, kat. br. 281.

Analogije: C. Isings 1957, 97–100; G. De Tommaso 1990, 57, 91; G. M. Facchini 1999, 92, kat. br. 157; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, kat. br. 227 – 228; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 127, kat. br. 375.

40. AMI-A-30010588 (Fig. 40, Pl. 8: 40)

Description: Balsamarium De Tommaso 31, of transparent greenish glass, with semi-calotte-shaped body and slightly raised base. The high neck is cylindrical, slightly tapering upwards. The ring-shaped edge is everted downwards and outwards and then curved upwards and inwards and slightly flattened, covering three quarters of the rim width. The body accounts for a bit less than two-fifths of the total height. The initials *V.D.* are impressed on the base, with two relief palm branches above and below them, their points facing right. The *V.D.* letters are separated with a triangular punctuation mark pointing downward and there is a small circle above letter *V*. Technique: free blowing, mold.

Dimensions: Height 17.5 cm (complete), body diameter 7.2 cm, edge diameter 3.3 cm, base diameter 6.5 cm, neck diameter at the bottom 2.5 cm, neck diameter at the top 1.4 cm, body height 8 cm.

Site: Medulin, Burle 1997–2000, Grave 160.

Published in: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 137, Cat. No. 95; V. Girardi-Jurkić 2010, 12, found in lead sarcophagus with a male skeleton, 2nd – 3rd centuries.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 35, 135, Cat. No. 282.

Analogy: C. Isings 1957, 97–100; G. De Tommaso 1990, 57, 91; G. M. Facchini 1999, 92, Cat. No. 157; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, Cat. No. 227–228; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 127, Cat. No. 375.

41. AMI-A-30010633 (Fig. 41, Pl. 9: 41)

Description: Balsamarium De Tommaso 31, of transparent greenish glass, with semi-calotte-shaped body and slightly raised base. The high neck is cylindrical, slightly tapering upwards. The ring-shaped edge is everted downwards and outwards and then curved upwards and inwards to half the rim width. The body accounts for approx. one-third of the total height. The initials *V.D.* are impressed on the base, with a relief palm branch above them, its point facing right. The *V.D.* letters are separated with a triangular punctuation mark pointing downward. Technique: free blowing, mold.

Dimensions: Height 17.3 cm (complete), base diameter 9 cm, body height 6 cm, neck height 11.3 cm, mouth diameter 3.5 cm.

Site: Medulin, Burle 1997–2000, Grave 160.

Published in: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 137, Cat. No. 94; V. Girardi-Jurkić 2010, 12, found in lead sarcophagus with male skeleton, 2nd – 3rd centuries.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 35, 135, Cat. No. 281.

Analogy: C. Isings 1957, 97–100; G. De Tommaso 1990, 57, 91; G. M. Facchini 1999, 92, Cat. No. 157; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 93, Cat. No. 227–228; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 127, Cat. No. 375.

Slika 40. / Figure 40.

Slika 41. / Figure 41.

1.8. Balzamariji sa širokim niskim koničnim tijelom i visokim vratom

42. Inv. br. AMI-A-30010630 (Sl. 42, T. 10: 42)

Opis: Fragmentirani balzamrij Isings 82 A2/De Tommaso 49 od prozirnog zelenkastog stakla, niskog koničnog tijela i visokog vrata s horizontalno razgrnutim obodom otvora. Rub oboda savijen je prema gore i prema unutra do polovice oboda, vrat je lagano stisnut na spoju s tijelom, sužava se prema vrhu. Tijelo zauzima trećinu visine, dno je neznatno udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 16,7 cm (potpuno), promjer tijela 10,2 cm, promjer dna 8,3 cm, promjer otvora 3,6 cm, promjer vrata pri dnu 2,9 cm, pri vrhu 1,8 cm, visina tijela 5,3 cm, masa 91,63 g (nepotpuno).

Nalazište: Medulin, Burle, Grob 143.

Objava: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, kat. br. 93, II. – III. st.

Analogije: C. Isings 1957, 97; G. De Tommaso 1990, 71; I. Fadić 1997, 138, kat. br. 89 – 90; I. Lazar 2003, 188, sl. 50, forma 8.6.11; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 94, kat. br. 229; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, kat. br. 72 – 75.

43. Inv. br. AMI-A-4503 (Sl. 43, T. 10: 43)

Opis: Tijelo balzamarija Isings 82 A2/Calvi C α2, od prozirnog plavičastog stakla. Tijelo je spljošteno, široko i konično. Vrat je visok, širok i cilindričan, zaobljeno prelazi u tijelo, lagano je stisnut i odlomljen u dnu, dno je blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5 cm (nepotpuno), promjer tijela 9,6 cm, promjer dna 8,9 cm, promjer vrata pri dnu 2,96 cm, visina tijela 3,4 cm, masa 72,86 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, paljevinska nekropola, nalaz izvan grobne cjeline.

Objava: Š. Mlakar 1970, 10, kat. br. 2, T. IV: 6.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. M. Facchini 1999, 89–90, kat. br. 148 – 151; I. Lazar 2003, 186, sl. 50, forma 8.6.9; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, kat. br. 249 – 250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, kat. br. 72 – 73; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, kat. br. 44 – 45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 157, kat. br. 504; 159, kat. br. 508 – 510; 276, kat. br. 884; 332, kat. br. 1055 – 1056; 334, kat. br. 1062; 336, kat. br. 1068 – 1069.

1.8. Balsamarii with wide, low conical bodies and high necks

42. Inv. No. AMI-A-30010630 (Fig. 42, Pl. 10: 42)

Description: Fragmented balsamarium Isings 82 A2/De Tommaso 49, of transparent greenish glass, with low conical body and high neck with horizontally everted mouth rim. The rim edge is curved upwards and inwards to half the rim width; the neck is slightly constricted where it joins the body, tapering upwards. The body accounts for one-third of the total height, the base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 16.7 cm (complete), body diameter 10.2 cm, base diameter 8.3 cm, mouth diameter 3.6 cm, neck diameter at base 2.9 cm, at top 1.8 cm, body height 5.3 cm, mass 91.63 g (incomplete).

Site: Medulin, Burle, Grave 143.

Published in: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, Cat. No. 93, 2nd – 3rd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 97; G. De Tommaso 1990, 71; I. Fadić 1997, 138, Cat. No. 89–90; I. Lazar 2003, 188, fig. 50, form 8.6.11; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 94, Cat. No. 229; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, Cat. No. 72–75.

43. Inv. No. AMI-A-4503 (Fig. 43, Pl. 10: 43)

Description: Body of balsamarium Isings 82 A2/Calvi C α2, of transparent bluish glass. The flat and wide body is conical. The neck is high, wide and cylindrical, roundly transitioning to the body, slightly constricted and broken off at the bottom; the base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5 cm (incomplete), body diameter 9.6 cm, base diameter 8.9 cm, neck diameter at base 2.96 cm, body height 3.4 cm, mass 72.86 g (incomplete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, incineration necropolis, not found as grave goods.

Published in: Š. Mlakar 1970, 10, Cat. No. 2, Pl. IV: 6.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. M. Facchini 1999, 89–90, Cat. No. 148–151; I. Lazar 2003, 186, fig. 50, form 8.6.9; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, Cat. No. 249–250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, Cat. No. 72–73; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, Cat. No. 44–45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 157, Cat. No. 504; 159, Cat. No. 508–510; 276, Cat. No. 884; 332, Cat. No. 1055–1056; 334, Cat. No. 1062; 336, Cat. No. 1068–1069.

Slika 42. / Figure 42.

Slika 43. / Figure 43.

44. Inv. br. AMI-A-4506 (Sl. 44, T. 10: 44)

Opis: Tri ulomka balzamarija Isings 82 A2/Calvi C a2, spljoštenog, širokog koničnog tijela, od prozirnog plavozelenkastog stakla. Vrat je lagano stisnut na spoju s tijelom i odlomljen u dnu, dno je lagano udubljeno, odlomljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6 cm (nepotpuno), širina 9,2 cm (nepotpuno), dužina 3,5 cm (nepotpuno), promjer tijela 9,6 cm, promjer dna 8,9 cm, promjer vrata pri dnu 2,6 cm, visina tijela 6 cm, masa 15,79 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, paljevinska nekropola, nalaz izvan grobne cjeline.

Objava: Š. Mlakar 1970, 10, kat. br. 4.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. M. Facchini 1999, 89–90, kat. br. 148 – 151; I. Lazar 2003, 186, sl. 50, forma 8.6.9; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, kat. br. 249 – 250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, kat. br. 72 – 73; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, kat. br. 44 – 45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 157, kat. br. 504; 159, kat. br. 508 – 510; 332, kat. br. 1055 – 1056; 333, kat. br. 1059 – 1060; 336, kat. br. 1069.

45. Inv. br. AMI-A-4502 (Sl. 45)

Opis: Fragmentirani balzamarij Isings 82 A2/Calvi C a2/De Tommaso 35/Lazar 8.6.9, spljoštenog, širokog koničnog tijela i visokog širokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenog stakla. Tijelo zauzima petinu visine. Rub otvora je ravno razgrnut, savijen prema gore i spljošten, vrat zaobljeno prelazi u tijelo, dno je blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 15,8 cm (potpuno), promjer tijela 10,2 cm, promjer ruba 4,1 cm, promjer dna 9,5 cm, promjer vrata pri dnu 3,6 cm, pri vrhu 2,95 cm, visina tijela 3,2 cm, težina 86,32 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, paljevinska nekropola, nalaz izvan grobne cjeline.

Objava: Š. Mlakar 1970, 10, kat. br. 1, T. IV: 5.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 61; G. M. Facchini 1999, 89–90, kat. br. 148 – 151; I. Lazar 2003, 186, sl. 50, forma 8.6.9; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, kat. br. 249 – 250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, kat. br. 72 – 73; Z. Buljević 2016, 230–231, kat. br. 720 – 722; I. Baćani 2017, 51–52, kat. br. 44 – 45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 159, kat. br. 510; 276, kat. br. 884; 332, kat. br. 1055 – 1056; 334, kat. br. 1062; 336, kat. br. 1068 – 1069.

44. Inv. No. AMI-A-4506 (Fig. 44, Pl. 10: 44)

Description: Three fragments of balsamarium Isings 82 A2/Calvi C a2 with flat and wide conical body, of transparent blue-greenish glass. The neck is slightly constricted where it joins the body and is broken off at the bottom; the base is slightly recessed, broken off. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6 cm (incomplete), width 9.2 cm (incomplete), length 3.5 cm (incomplete), body diameter 9.6 cm, base diameter 8.9 cm, neck diameter at base 2.6 cm, body height 6 cm, mass 15.79 g (incomplete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, incineration necropolis, not found as grave goods.

Published in: Š. Mlakar 1970, 10, Cat. No. 4.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. M. Facchini 1999, 89–90, Cat. No. 148–151; I. Lazar 2003, 186, fig. 50, form 8.6.9; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, Cat. No. 249–250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, Cat. No. 72–73; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, Cat. No. 44–45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 157, Cat. No. 504; 159, Cat. No. 508–510; 332, Cat. No. 1055–1056; 333, Cat. No. 1059–1060; 336, Cat. No. 1069.

45. Inv. No. AMI-A-4502 (Fig. 45)

Description: Fragmented balsamarium Isings 82 A2/Calvi C a2/De Tommaso 35/Lazar 8.6.9, with flat and wide conical body and high and wide cylindrical neck, of transparent blue-green glass. The body accounts for one-fifth of the total height. The mouth edge is horizontally everted, curved upwards and flat, neck roundly transitioning to the body, the base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 15.8 cm (complete), body diameter 10.2 cm, edge diameter 4.1 cm, base diameter 9.5 cm, neck diameter at base 3.6 cm, at top 2.95 cm, body height 3.2 cm, weight 86.32 g (incomplete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, incineration necropolis, not found as grave goods.

Published in: Š. Mlakar 1970, 10, Cat. No. 1, Pl. IV: 5.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 61; G. M. Facchini 1999, 89–90, Cat. No. 148–151; I. Lazar 2003, 186, fig. 50, form 8.6.9; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, Cat. No. 249–250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, Cat. No. 72–73; Z. Buljević 2016, 230–231, Cat. No. 720–722; I. Baćani 2017, 51–52, Cat. No. 44–45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 159, Cat. No. 510; 276, Cat. No. 884; 332, Cat. No. 1055–1056; 334, Cat. No. 1062; 336, Cat. No. 1068–1069.

Slika 44. / Figure 44.

Slika 45. / Figure 45.

46. Inv. br. AMI-A-4505 (Sl. 46, T. 11: 46)

Opis: Fragmentirani balzamij Isings 82 A2/Calvi C a/ De Tommaso 35//Lazar 8.6.9, spljoštenog, širokog koničnog tijela i visokog širokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenog stakla. Rub otvora i donji dio tijela nedostaju.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 11,1 cm (nepotpuno), širina 7,1 cm (nepotpuno), dužina 5,2 cm (nepotpuno), promjer vrata pri dnu 3,6 cm, pri vrhu 2,95 cm, masa 20,04 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, paljevinska nekropola, nalaz izvan grobne celine.

Objava: Š. Mlakar 1970, 10, kat. br. 4.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 61; G. M. Facchini 1999, 89–90, kat. br. 148 – 151; I. Lazar 2003, 186, sl. 50, forma 8.6.9; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, kat. br. 249 – 250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, kat. br. 72 – 73; Z. Buljević 2016, 230–231, kat. br. 720 – 722; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, kat. br. 44 – 45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 157, kat. br. 504; 159, kat. br. 508 – 510; 276, kat. br. 884; 332, kat. br. 1055 – 1056; 333, kat. br. 1059 – 1060; 334, kat. br. 1062; 336, kat. br. 1068 – 1069.

47. Inv. br. AMI-A-2549 (Sl. 47, T. 11: 47)

Opis: Balzamij Isings 82 A2/Calvi C a2/De Tommaso 49/Lazar 8.6.11, spljoštenog, širokog koničnog tijela i visokog cilindričnog vrata, od mutnog plavičastog stakla. Tijelo zauzima jednu šestinu ukupne visine. Rub otvora je ravno razgrnut, prstenasto savijen prema gore i prema unutra i lagano spljošten, vrat je lagano stisnut na spoju s tijelom, dno ravno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 15,8 cm (potpuno), promjer tijela 9 cm, promjer otvora 4 cm, promjer dna 8,5 cm, promjer vrata pri dnu 2,6 cm, pri vrhu 2 cm, visina tijela 2,8 cm, masa 105,28 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen. U inventarnoj knjizi napomena: „Nalazište Bar ili Budva? (Crna Gora)”.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 71; G. M. Facchini 1999, 90–91, kat. br. 152 – 154; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.11; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, kat. br. 249 – 250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 146, kat. br. 75; Z. Buljević 2016, 231, kat. br. 723; I. Baćani 2017, 51–52, kat. br. 44 – 45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 103, kat. br. 293; 140, kat. br. 432.

48. Inv. br. AMI-A-4507 (Sl. 48, T. 11: 48)

Opis: Rub otvora i gornji dio cilindričnog vrata balzamarija Isings 82/Calvi C a /De Tommaso 49/Lazar 8.6.11, od prozirnog plavozelenkastog stakla. Rub je ravno razgrnut, savijen prema gore, unutra i spljošten.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 4,6 cm (nepotpuno), promjer otvora 4,2 cm, promjer vrata pri vrhu 1,7 cm, visina ruba 0,6 cm, masa 16,45 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, paljevinska nekropola, nalaz izvan grobne celine.

Objava: Š. Mlakar 1970, 10, kat. br. 4.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 71; G. M. Facchini 1999, 90–91, kat. br. 152 – 154; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.11; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, kat. br. 249 – 250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 146, kat. br. 75; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, kat. br. 44 – 45.

46. Inv. No. AMI-A-4505 (Fig. 46, Pl. 11: 46)

Description: Fragmented balsamarium Isings 82 A2/Calvi C a/ De Tommaso 35//Lazar 8.6.9, with flat and wide conical body and high and wide cylindrical neck, of transparent blue-green glass. The mouth edge and lower part of the body are missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 11.1 cm (incomplete), width 7.1 cm (incomplete), length 5.2 cm (incomplete), neck diameter at base 3.6 cm, at top 2.95 cm, mass 20.04 g (incomplete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, incineration necropolis, not found as grave goods.

Published in: Š. Mlakar 1970, 10, Cat. No. 4.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 61; G. M. Facchini 1999, 89–90, Cat. No. 148–151; I. Lazar 2003, 186, fig. 50, form 8.6.9; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, Cat. No. 249–250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 145–146, Cat. No. 72–73; Z. Buljević 2016, 230–231, Cat. No. 720–722; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, Cat. No. 44–45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 157, Cat. No. 504; 159, Cat. No. 508–510; 276, Cat. No. 884; 332, Cat. No. 1055–1056; 333, Cat. No. 1059–1060; 334, Cat. No. 1062; 336, Cat. No. 1068–1069.

47. Inv. No. AMI-A-2549 (Fig. 47, Pl. 11: 47)

Description: Balsamarium Isings 82 A2/Calvi C a2/De Tommaso 49/Lazar 8.6.11, with flat, wide conical body and high cylindrical neck, of dim bluish glass. The body accounts for one-sixth of the total height. The mouth edge is horizontally everted, curved upwards and inwards in the form of a ring and slightly flattened, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is flat. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 15.8 cm (complete), body diameter 9 cm, mouth diameter 4 cm, base diameter 8.5 cm, neck diameter at base 2.6 cm, at top 2 cm, body height 2.8 cm, mass 105.28 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished. Note in the Inventory Book: "Site - Bar or Budva? (Montenegro)".

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 71; G. M. Facchini 1999, 90–91, Cat. No. 152–154; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.11; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, Cat. No. 249–250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 146, Cat. No. 75; Z. Buljević 2016, 231, Cat. No. 723; I. Baćani 2017, 51–52, Cat. No. 44–45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 103, Cat. No. 293; 140, Cat. No. 432.

48. Inv. No. AMI-A-4507 (Fig. 48, Pl. 11: 48)

Description: Mouth edge and upper part of cylindrical neck of balsamarium Isings 82/Calvi C a /De Tommaso 49/Lazar 8.6.11, of transparent blue-greenish glass. The edge is horizontally everted, curved upwards, and flat on the inside. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4.6 cm (incomplete), mouth diameter 4.2 cm, neck diameter at the top 1.7 cm, edge height 0.6 cm, mass 16.45 g (incomplete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, incineration necropolis, not found as grave goods.

Published in: Š. Mlakar 1970, 10, Cat. No. 4.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 71; G. M. Facchini 1999, 90–91, Cat. No. 152–154; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.11; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 97, Cat. No. 249–250; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 146, Cat. No. 75; I. Baćani 2017, 20–21, 51–52, Cat. No. 44–45.

Slika 46. / Figure 46.

Slika 47. / Figure 47.

Slika 48. / Figure 48.

1.9. Balzamariji sa širokim koničnim ili polukalotastim tijelom i visokim vratom

49. Inv. br. AMI-A-2550 (Sl. 49, T. 12: 49)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi C γ1/De Tommaso 53, koničnog tijela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog zelenkastog stakla. Tijelo zauzima gotovo dvije petine visine. Rub je ravno razgrnut, prstenasto savijen prema gore i prema unutra i lagano spljošten, vrat je lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom. Dno je udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 14,8 cm (potpuno), promjer tijela 7,7 cm, promjer otvora 3,4 cm, promjer vrata gore 2 cm, dolje 2,5 cm, promjer dna 7,1 cm, visina tijela 5,5 cm, masa 96,66 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato. U inventarnoj knjizi napomena: „Nalazište Bar ili Budva? (Crna Gora)“.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 137; G. De Tommaso 1990, 73; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, kat. br. 91 – 92; I. Lazar 2003, 193, sl. 51, forma 8.6.17; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, kat. br. 96; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 79, kat. br. 120; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 99, kat. br. 262; Z. Buljević 2016, 234–235, kat. br. 728 – 733; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 48–51, kat. br. 67 – 80; 139, kat. br. 426; 339–340, kat. br. 1079 – 1080.

50. Inv. br. AMI-A-4881 stari inv. broj 2714 (Sl. 50, T. 12: 50)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi C γ1/De Tommaso 53, koničnog tijela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora horizontalno je razgrnut, prstenasto savijen prema gore i unutra i spljošten, vrat je lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom. Tijelo zauzima gotovo polovicu ukupne visine. Dno je blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 15,8 cm (potpuno), promjer tijela 9,3 cm, promjer otvora 1,8 cm, promjer oboda otvora 3,5 cm, promjer vrata dolje 2,7 cm, gore 1,9 cm, promjer ramena 5,6 cm, promjer dna 8,5 cm, visina tijela 7,1 cm, masa 94,82 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcij 1908, nekropola s. Antonio uz gradska vrata, Grob 8 s novcem Klaudija.

Objava: A. Puschi 1914, 68, c; R. Matijašić 1996, 125, Grob B 8, sredina ili druga polovina I. st.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 137; I. Fadić 1982, 63–65, sl. 1, T. 1; G. De Tommaso 1990, 73; S. Gluščević 2000, 185–188, sl. 2; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, kat. br. 91 – 92; I. Lazar 2003, 193, sl. 51, forma 8.6.17; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, kat. br. 96; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 79, kat. br. 120; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 99, kat. br. 263; Z. Buljević 2016, 234–235, kat. br. 728 – 733; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 48–51, kat. br. 67 – 80; 139, kat. br. 426; 339–340, kat. br. 1079 – 1080.

1.9. Balsamarii with wide, conical or semi-calotte-shaped bodies and high necks

49. Inv. No. AMI-A-2550 (Fig. 49, Pl. 12: 49)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi C γ1/De Tommaso 53, with conical body and high cylindrical neck, of transparent greenish glass. The body accounts for almost two-fifths of the total height. The edge is horizontally everted, curved upwards and inwards in the form of a ring and slightly flattened, the neck is slightly constricted where it joins the body. The base is recessed.

Technique: free blowing.

Dimensions: Height 14.8 cm (complete), body diameter 7.7 cm, mouth diameter 3.4 cm, neck diameter at the top 2 cm, at the bottom 2.5 cm, base diameter 7.1 cm, body height 5.5 cm, mass 96.66 g (complete).

Site: unknown. Note in the Inventory Book: "Site - Bar or Budva? (Montenegro)".

Unpublished.

Analyses: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 137; G. De Tommaso 1990, 73; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, Cat. No. 91–92; I. Lazar 2003, 193, fig. 51, form 8.6.17; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, Cat. No. 96; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 79, Cat. No. 120; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 99, Cat. No. 262; Z. Buljević 2016, 234–235, Cat. No. 728–733; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 48–51, Cat. No. 67–80; 139, Cat. No. 426; 339–340, Cat. No. 1079–1080.

50. Inv. No. AMI-A-4881 earlier inv. no. 2714 (Fig. 50, Pl. 12: 50)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi C γ1/De Tommaso 53, with conical body and high cylindrical neck, of transparent greenish glass. The mouth edge is horizontally everted, curved upwards and inwards in the form of a ring and flattened, the neck is slightly constricted where it joins the body. The body accounts for almost one half of the total height. The base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 15.8 cm (complete), body diameter 9.3 cm, mouth diameter 1.8 cm, mouth rim diameter 3.5 cm, neck diameter at the bottom 2.7 cm, at the top 1.9 cm, shoulder diameter 5.6 cm, base diameter 8.5 cm, body height 7.1 cm, mass 94.82 g (complete).

Site: Nesactium 1908, S. Antonio Necropolis at Town Gate, Grave 8 with a Claudian coin.

Published in: A. Puschi 1914, 68, c; R. Matijašić 1996, 125, Grave B 8, mid- or second half of 1st century.

Analyses: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 137; I. Fadić 1982, 63–65, fig. 1, Pl. 1; G. De Tommaso 1990, 73; S. Gluščević 2000, 185–188, fig. 2; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, Cat. No. 91–92; I. Lazar 2003, 193, fig. 51, form 8.6.17; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, Cat. No. 96; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 79, Cat. No. 120; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 99, Cat. No. 263; Z. Buljević 2016, 234–235, Cat. No. 728–733; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 48–51, Cat. No. 67–80; 139, Cat. No. 426; 339–340, Cat. No. 1079–1080.

Slika 49. / Figure 49.

Slika 50. / Figure 50.

51. Inv. br. AMI-A-4884 (stari inv. broj 689 civ.) (Sl. 51, T. 13: 51)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi C γ1/De Tommaso 54, koničnog tijela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora ravno je razgrnut, prstenasto savijen prema gore i unutra i spljošten, vrat je lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom. Tijelo zauzima približno četvrtinu visine. Dno je udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 16,7 cm (potpuno), promjer tijela 6,3 cm, promjer oboda otvora 4 cm, promjer dna 5,5 cm, promjer vrata pri dnu 2,2 cm, pri vrhu 1,6 cm, visina tijela 4 cm, masa 76,45 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 137; G. De Tommaso 1990, 74; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 139, kat. br. 108 – 109; I. Lazar 2003, 193, sl. 51, forma 8.6.17; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 100, kat. br. 266; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, kat. br. 96; K. A. Giunio 2010, 84, kat. br. 90; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 51–53, kat. br. 81 – 89; 139–140, kat. br. 427 – 430.

52. Inv. br. AMI-A-4932 (stari inv. broj 702 civ.) (Sl. 52, T. 13: 52)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi C γ1/De Tommaso 17, polukalotastog niskog tijela i visokog cilindričnog vrata, od mutnog zelenkastog stakla. Rub otvora horizontalno je razgrnut, na kraju savijen prema gore i spljošten, vrat je jako stisnut na prijelazu u tijelo, dno malo udubljeno. Tijelo zauzima četvrtinu visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 8,3 cm (potpuno), promjer tijela 2,9 cm, promjer otvora 2,3 cm, promjer dna 2,3 cm, promjer vrata pri dnu i pri vrhu 1 cm, proširenje vrata promjera 1,4 cm, visina tijela 1,5 cm, masa 13,04 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 137; G. De Tommaso 1990, 49; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, kat. br. 91 – 92; I. Lazar 2003, 193, sl. 51, forma 8.6.17; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, kat. br. 96; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 79, kat. br. 120; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 91, kat. br. 212 – 215.

51. Inv. No. AMI-A-4884 (earlier inv. no. 689 civ.) (Fig. 51, Pl. 13: 51)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi C γ1/De Tommaso 54, with conical body and high cylindrical neck, of transparent greenish glass. The mouth edge is horizontally everted, curved upwards and inwards in the form of a ring and flattened, the neck is slightly constricted where it joins the body. The body accounts for approx. one-quarter of the total height. The base is recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 16.7 cm (complete), body diameter 6.3 cm, mouth rim diameter 4 cm, base diameter 5.5 cm, neck diameter at base 2.2 cm, at top 1.6 cm, body height 4 cm, mass 76.45 g (complete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analогии: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 137; G. De Tommaso 1990, 74; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 139, Cat. No. 108–109; I. Lazar 2003, 193, fig. 51, form 8.6.17; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 100, Cat. No. 266; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, Cat. No. 96; K. A. Giunio 2010, 84, Cat. No. 90; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 51–53, Cat. No. 81–89; 139–140, Cat. No. 427–430.

52. Inv. No. AMI-A-4932 (earlier inv. no. 702 civ.) (Fig. 52, Pl. 13: 52)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi C γ1/De Tommaso 17, with low semi-calotte-shaped body and high cylindrical neck, of dim greenish glass. The mouth edge is horizontally everted, curved upwards at its end and flattened; the neck is very constricted where it transitions to the body; the base is slightly recessed. The body accounts for one-quarter of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8.3 cm (complete), body diameter 2.9 cm, mouth diameter 2.3 cm, base diameter 2.3 cm, neck diameter at the bottom and at the p 1 cm, neck widening diameter 1.4 cm, body height 1.5 cm, mass 13.04 g (complete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analогии: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 137; G. De Tommaso 1990, 49; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 136, Cat. No. 91–92; I. Lazar 2003, 193, fig. 51, form 8.6.17; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 153, Cat. No. 96; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 79, Cat. No. 120; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 91, Cat. No. 212–215.

Slika 51. / Figure 51.

Slika 52. / Figure 52.

1.10. Balzamariji s uskim i niskim koničnim ili lukovičastim tijelom i visokim vratom

53. Inv. br. AMI-A-2509 (Sl. 53, T. 13: 53)

Opis: Balzamarij Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10, koničnog niskog tijela koje glatko prelazi u visoki i uski cilindrični vrat, od prozirnog zelenkastog stakla. Tijelo zauzima gotovo četvrtinu ukupne visine. Otvor je nezadebljan i ljevkasto proširen, nepravilnog kružnog oblika. Dno je udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,2 cm (potpuno), visina tijela 2,4 cm, promjer tijela 2,3 cm, promjer otvora 2,1 cm, promjer vrata 0,9 cm, promjer dna 1,9 cm, masa 10,86 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, kat. br. 188 – 191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, kat. br. 65; 144, kat. br. 66 – 69; 145, kat. br. 70 – 71; I. Baćani 2017, 50, kat. br. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, kat. br. 124.

54. Inv. br. AMI-A-2568 (stari inv. broj 34, zbirka Poreč) (Sl. 54, T. 13: 54)

Opis: Balzamarij Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10, koničnog niskog tijela koje glatko prelazi u visoki i uski cilindrični vrat, od prozirnog plavičastog stakla. Rub ljevkastog otvora je odlomljen. Dno je neznatno udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7,5 cm (nepotpuno), visina tijela 2,1 cm, promjer tijela 3,4 cm, promjer dna 2,8 cm, promjer vrata pri dnu 1,5 cm, pri vrhu 1,2 cm, masa 36,55 g (nepotpuno).

Nalazište: Poreč, prije 1932.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, kat. br. 188 – 191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, kat. br. 65; 144, kat. br. 66 – 69; 145, kat. br. 70 – 71; I. Baćani 2017, 50, kat. br. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, kat. br. 121.

55. Inv. br. AMI-A-2575 (Sl. 55, T. 14: 55)

Opis: Balzamarij Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10, koničnog niskog tijela koje glatko prelazi u visoki, uski cilindrični vrat, od prozirnog bljedozelenkastog stakla. Rub otvora ljevkasto je razgrnut, nezadebljan. Tijelo zauzima malo manje od trećine ukupne visine. Dno je udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 10,9 cm (potpuno), promjer otvora 2,6 cm, promjer tijela 3,45 cm, promjer dna 2,6 cm, promjer vrata 1,3 cm, visina tijela 3,1 cm, masa 29,8 g (potpuno).

Nalazište: Poreč, prije 1932.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, kat. br. 188 – 191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, kat. br. 65; 144, kat. br. 66 – 69; 145, kat. br. 70 – 71; I. Baćani 2017, 50, kat. br. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, kat. br. 124.

1.10. Balsamarii with narrow and low conical or bulbous bodies and high necks

53. Inv. No. AMI-A-2509 (Fig. 53, Pl. 13: 53)

Description: Balsamarium Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10 with low conical body smoothly transitioning into high, narrow cylindrical neck, of transparent greenish glass. The body accounts for almost one-quarter of the total height. The mouth is non-thickened, with a funnel-shaped widening, of asymmetric circular shape. The base is recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.2 cm (complete), body height 2.4 cm, body diameter 2.3 cm, mouth diameter 2.1 cm, neck diameter 0.9 cm, base diameter 1.9 cm, mass 10.86 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, Cat. No. 188–191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, Cat. No. 65; 144, Cat. No. 66–69; 145, Cat. No. 70–71; I. Baćani 2017, 50, Cat. No. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, Cat. No. 124.

54. Inv. No. AMI-A-2568 (earlier inv. no. 34, zbirka Poreč) (Fig. 54, Pl. 13: 54)

Description: Balsamarium Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10 with low conical body smoothly transitioning into high, narrow cylindrical neck, of transparent bluish glass. The edge of the funnel-shaped mouth is broken off. The base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.5 cm (incomplete), body height 2.1 cm, body diameter 3.4 cm, base diameter 2.8 cm, neck diameter at base 1.5 cm, at top 1.2 cm, mass 36.55 g (incomplete).

Site: Poreč, before 1932.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, Cat. No. 188–191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, Cat. No. 65; 144, Cat. No. 66–69; 145, Cat. No. 70–71; I. Baćani 2017, 50, Cat. No. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, Cat. No. 121.

55. Inv. No. AMI-A-2575 (Fig. 55, Pl. 14: 55)

Description: Balsamarium Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10 with low conical body smoothly transitioning into high and narrow cylindrical neck, of transparent pale greenish glass. The mouth edge is funnel-shaped and everted, non-thickened. The body accounts for a bit less than one-third of the total height. The base is recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 10.9 cm (complete), mouth diameter 2.6 cm, body diameter 3.45 cm, base diameter 2.6 cm, neck diameter 1.3 cm, body height 3.1 cm, mass 29.8 g (complete).

Site: Poreč, before 1932.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, Cat. No. 188–191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, Cat. No. 65; 144, Cat. No. 66–69; 145, Cat. No. 70–71; I. Baćani 2017, 50, Cat. No. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, Cat. No. 124.

Slika 53. / Figure 53.

Slika 54. / Figure 54.

161

Slika 55. / Figure 55.

56. Inv. br. AMI-A-4357 (Sl. 56, T. 14: 56)

Opis: Balzamarij Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10, koničnog niskog tijela koje glatko prelazi u visoki i uski cilindrični vrat, od mutnog zelenkastog stakla. Tijelo zauzima približno četvrtinu visine. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut. Dno je blago udubljeno. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 10,4 cm (potpuno), promjer tijela 3,5 cm, promjer otvora 2,4 cm, promjer vrata dolje 1,5 cm, gore 1,2 cm, promjer dna 3,2 cm, visina tijela 2,5 cm, masa 24,06 g (nepotpuno). Nalazište: Pula, Ulica Sergijevaca 16 (ex 1. maja) 1959, mozaik Dirke, prostorija III.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, kat. br. 188 – 191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, kat. br. 65; 144, kat. br. 66 – 69; 145, kat. br. 70 – 71; I. Baćani 2017, 50, kat. br. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, kat. br. 124.

57. Inv. br. AMI-A-4578 (Sl. 57)

Opis: Balzamarij Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10, koničnog niskog tijela koje glatko prelazi u visoki i uski cilindrični vrat, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub je ljevkasto razgrnut, nezadebljan. Dno je blago udubljeno. Tijelo zauzima približno jednu petinu visine. Odlomljen je dio ruba.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,5 cm (potpuno), promjer ruba otvora 2,2 cm, promjer vrata na dnu 1,25 cm, u sredini 0,86 cm, promjer tijela 2,2 cm, visina tijela 2,1 cm, promjer dna 1,6 cm, masa 15,17 g (nepotpuno).

Nalazište: Kringa, Podkorona 1961, Grob 8.

Objava: Š. Mlakar 1973, 35, br. 7, T. I: 9, druga polovina I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, kat. br. 188 – 191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, kat. br. 65; 144, kat. br. 66 – 69; 145, kat. br. 70 – 71; I. Baćani 2017, 50, kat. br. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, kat. br. 124; 181, kat. br. 604.

58. Inv. br. AMI-A-4579 (Sl. 58)

Opis: Balzamarij Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10, koničnog niskog tijela koje glatko prelazi u visoki, uski cilindrični vrat, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub je ljevkasto razgrnut, nezadebljan. Dno je udubljeno. Tijelo zauzima petinu visine. Rub je na jednom mjestu malo oštećen.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,9 cm (potpuno), promjer ruba otvora 2,1 cm, promjer vrata na dnu 1 cm, u sredini 0,8 cm, promjer tijela 2,4 cm, visina tijela 2 cm, promjer dna 1,7 cm, masa 14,74 g (nepotpuno). Nalazište: Kringa, Podkorona 1961, Grob 8.

Objava: Š. Mlakar 1973, 35, br. 7, T. I: 10, druga polovina I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, kat. br. 188 – 191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, kat. br. 65; 144, kat. br. 66 – 69; 145, kat. br. 70 – 71; I. Baćani 2017, 50, kat. br. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, kat. br. 124; 181, kat. br. 604.

56. Inv. No. AMI-A-4357 (Fig. 56, Pl. 14: 56)

Description: Balsamarium Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10 with low conical body smoothly transitioning into high, narrow cylindrical neck, of dim greenish glass. The body accounts for approx. one-quarter of the total height. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted. The base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 10.4 cm (complete), body diameter 3.5 cm, mouth diameter 2.4 cm, neck diameter at the bottom 1.5 cm, at the top 1.2 cm, base diameter 3.2 cm, body height 2.5 cm, mass 24.06 g (incomplete).

Site: Pula, ulica Sergijevaca 16 (ex 1. maja) 1959, Dirce Mosaic, Room III.

Unpublished.

Analогии: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, Cat. No. 188–191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, Cat. No. 65; 144, Cat. No. 66–69; 145, Cat. No. 70–71; I. Baćani 2017, 50, Cat. No. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, Cat. No. 124.

57. Inv. No. AMI-A-4578 (Fig. 57)

Description: Balsamarium Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10 with low conical body smoothly transitioning into high, narrow cylindrical neck, of transparent greenish glass. The edge is funnel-shaped and everted, non-thickened. The base is slightly recessed. The body accounts for approx. one-fifth of the total height. Part of the edge is broken off. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.5 cm (complete), mouth edge diameter 2.2 cm, , neck diameter at base 1.25 cm, in the middle 0.86 cm, body diameter 2.2 cm, body height 2.1 cm, base diameter 1.6 cm, mass 15.17 g (incomplete).

Site: Kringa, Podkorona 1961, Grave 8.

Published in: Š. Mlakar 1973, 35, No. 7, Pl. I: 9, second half of 1st century – 2nd century.

Analогии: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, Cat. No. 188–191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, Cat. No. 65; 144, Cat. No. 66–69; 145, Cat. No. 70–71; I. Baćani 2017, 50, Cat. No. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, Cat. No. 124; 181, Cat. No. 604.

58. Inv. No. AMI-A-4579 (Fig. 58)

Description: Balsamarium Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10 with low conical body smoothly transitioning into high and narrow cylindrical neck, of transparent greenish glass. The edge is funnel-shaped and everted, non-thickened. The base is recessed. The body accounts for one-fifth of the total height. The edge is slightly damaged in one place. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.9 cm (complete), mouth edge diameter 2.1 cm, neck diameter at base 1 cm, in the middle 0.8 cm, body diameter 2.4 cm, body height 2 cm, base diameter 1.7 cm, mass 14.74 g (incomplete).

Site: Kringa, Podkorona 1961, Grave 8.

Published in: Š. Mlakar 1973, 35, No. 7, Pl. I: 10, second half of 1st century – 2nd century.

Analогии: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, Cat. No. 188–191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, Cat. No. 65; 144, Cat. No. 66–69; 145, Cat. No. 70–71; I. Baćani 2017, 50, Cat. No. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, Cat. No. 124; 181, Cat. No. 604.

Slika 56. / Figure 56.

163

Slika 57. / Figure 57.

Slika 58. / Figure 58.

59. Inv. br. AMI-A-4931 (stari inv. broj 780 civ) (Sl. 59, T. 14: 59)

Opis: Balzamarij Isings 82 B1/Calvi A/Lazar 8.6.10, koničnog niskog tijela koje glatko prelazi u visoki i uski cilindrični vrat, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut. Tijelo zauzima približno petinu ukupne visine. Dno je ravno. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenziije: Visina 9,1 cm (potpuno), promjer tijela 2,5 cm, promjer otvora 2,6 cm, promjer dna 2,2 cm, promjer vrata 0,9 cm, visina tijela 2 cm, masa 15,18 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, kat. br. 188 – 191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, kat. br. 65; 144, kat. br. 66 – 69; 145, kat. br. 70 – 71; I. Baćani 2017, 50, kat. br. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, kat. br. 124; 181, kat. br. 605.

60. Inv. br. AMI-A-10925 (Sl. 60)

Opis: Balzamarij Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10, niskog koničnog tijela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog bezbojnog stakla. Rub otvora je nezadebljan i ljevkasto razgrnut, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno blago udubljeno. Tijelo zauzima četvrtinu ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenziije: Visina 10 cm (potpuno), promjer tijela 2,32 cm, visina tijela 2,4 cm, promjer otvora 2,3 cm, promjer dna 2 cm, masa 12,62 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Marsovo polje 1986, Grob 103.

Objava: R. Matijašić 1991, 64, kosturni Grob 103, br. 1; T. 35, Grob 103: 1, prva polovina II. st.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 120, kat. br. 32.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, sl. 50, forma 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, kat. br. 188 – 191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, kat. br. 65; 144, kat. br. 66 – 69; 145, kat. br. 70 – 71; I. Baćani 2017, 50, kat. br. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, kat. br. 124.

61. Inv. br. AMI-A-2572 (Sl. 61, T. 14: 61)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi A α/Lazar 8.6.6, koničnog tijela, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora ljevkasto je razgrnut i nezadebljan, dno je neznatno udubljeno. Vrat se lagano sužava prema vrhu, odvojen je pregibom od tijela. Konično tijelo zauzima trećinu visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenziije: Visina 9,6 cm (potpuno), promjer otvora 2,5 cm, promjer tijela 3,1 cm, promjer vrata pri dnu 1,4 cm, pri vrhu 1,1 cm, promjer dna 2,6 cm, visina tijela 2,9 cm, masa 23,3 g (potpuno).

Nalazište: Poreč, prije 1932.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; G. M. Facchini 1999, 72, kat. br. 97 – 99; 74, kat. br. 103; 76, kat. br. 109; 77–79, kat. br. 114 – 120; 81, kat. br. 124 – 126; I. Lazar 2003, 182–183, sl. 50, forma 8.6.6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, kat. br. 185; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, kat. br. 44; 139, kat. br. 47; 140, kat. br. 53; I. Baćani 2017, 50–51, kat. br. 40, 42; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 65–67, kat. br. 127 – 138; 174, kat. br. 568; 175, kat. br. 573 – 574.

59. Inv. No. AMI-A-4931 (earlier inv. no. 780 civ) (Fig. 59, Pl. 14: 59)

Description: Balsamarium Isings 82 B1/Calvi A/Lazar 8.6.10 with low conical body smoothly transitioning into high, narrow cylindrical neck, of transparent greenish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted. The body accounts for approx. one-fifth of the total height. The base is flat. Technique: free blowing. Dimensions: Height 9.1 cm (complete), body diameter 2.5 cm, mouth diameter 2.6 cm, base diameter 2.2 cm, neck diameter 0.9 cm, body height 2 cm, mass 15.18 g (complete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analогије: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, Cat. No. 188–191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, Cat. No. 65; 144, Cat. No. 66–69; 145, Cat. No. 70–71; I. Baćani 2017, 50, Cat. No. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, Cat. No. 124; 181, Cat. No. 605.

60. Inv. No. AMI-A-10925 (Fig. 60)

Description: Balsamarium Isings 82 B1/Calvi A α/Lazar 8.6.10, with low conical body and high cylindrical neck, of transparent colorless glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is slightly recessed. The body accounts for one quarter of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 10 cm (complete), body diameter 2.32 cm, body height 2.4 cm, mouth diameter 2.3 cm, base diameter 2 cm, mass 12.62 g (complete).

Site: Pula, Marsovo polje 1986, Grave 103.

Published in: R. Matijašić 1991, 64, Skeletal Grave 103, No. 1; Pl. 35, Grave 103: 1, first half of 2nd century; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 120, Cat. No. 32.

Analогије: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; I. Lazar 2003, 187, fig. 50, form 8.6.10; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 87, Cat. No. 188–191; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 143, Cat. No. 65; 144, Cat. No. 66–69; 145, Cat. No. 70–71; I. Baćani 2017, 50, Cat. No. 41; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 64, Cat. No. 124.

61. Inv. No. AMI-A-2572 (Fig. 61, Pl. 14: 61)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi A α/Lazar 8.6.6, with conical body, of transparent greenish glass. The mouth edge is funnel-shaped and everted and non-thickened, the base is slightly recessed. The neck slightly tapers upwards and is separated from the body with a joint. The body accounts for one-third of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.6 cm (complete), mouth diameter 2.5 cm, body diameter 3.1 cm, neck diameter at base 1.4 cm, at top 1.1 cm, base diameter 2.6 cm, body height 2.9 cm, mass 23.3 g (complete).

Site: Poreč, before 1932.

Unpublished.

Analогије: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; G. M. Facchini 1999, 72, Cat. No. 97–99; 74, Cat. No. 103; 76, Cat. No. 109; 77–79, Cat. No. 114–120; 81, Cat. No. 124–126; I. Lazar 2003, 182–183, fig. 50, form 8.6.6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, Cat. No. 185; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, Cat. No. 44; 139, Cat. No. 47; 140, Cat. No. 53; I. Baćani 2017, 50–51, Cat. No. 40, 42; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 65–67, Cat. No. 127–138; 174, Cat. No. 568; 175, Cat. No. 573–574.

Slika 59. / Figure 59.

Slika 60. / Figure 60.

165

Slika 61. / Figure 61.

62. Inv. br. AMI-A-4580 (Sl. 62)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi A α/Lazar 8.6.6, koničnog niskog tijela koje je blago stisnuto na prijelazu u visoki i uski cilindrični vrat, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub je ljevkasto razgrnut, nezadebljan, nepravilan. Dno je ravno, malo udubljeno. Tijelo zauzima petinu visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,4 cm (potpuno), promjer ruba otvora 2,2 x 2 cm, promjer vrata na dnu 1,2 cm, na vrhu 1,1 cm, promjer tijela 2,2 cm, visina tijela 1,8 cm, promjer dna 1,7 cm, masa 9,51 g (potpuno).

Nalazište: Kringa, Podkorona 1961, Grob 8.

Objava: Š. Mlakar 1973, 35, br. 7, T. I: 8, druga polovina I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; G. M. Facchini 1999, 72, kat. br. 97 – 99; 74, kat. br. 103; 76, kat. br. 109; 77–79, kat. br. 114 – 120; 81, kat. br. 124 – 126; I. Lazar 2003, 182–183, sl. 50, forma 8.6.6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, kat. br. 185; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, kat. br. 44; 139, kat. br. 47; 140, kat. br. 53; I. Baćani 2017, 50–51, kat. br. 40, 42; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 65–67, kat. br. 127 – 138; 178, kat. br. 588; 179, kat. br. 596.

63. Inv. br. AMI-A-4933 (Sl. 63, T. 14: 63)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi A α/Lazar 8.6.6, koničnog niskog tijela koje je pregibom odvojeno od visokog i uskog cilindričnog vrata, od prozirnog zelenkastog stakla. Dno je udubljeno, rub otvora ljevkasto razgrnut i prstenasto zadebljan na vrhu, iskrivljen. Tijelo zauzima šestinu visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 12 cm (potpuno), promjer tijela 2,7 cm, promjer otvora 2,45 cm, promjer dna 2,45 cm, promjer vrata 0,9 cm, visina tijela 1,9 cm, masa 15,15 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; G. M. Facchini 1999, 72, kat. br. 97 – 99; 74, kat. br. 103; 76, kat. br. 109; 77 – 79, kat. br. 114 – 120; 81, kat. br. 124 – 126; I. Lazar 2003, 182–183, sl. 50, forma 8.6.5 i forma 8.6.6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, kat. br. 185; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, kat. br. 44; 139, kat. br. 47; 140, kat. br. 53; I. Baćani 2017, 50–51, kat. br. 40, 42; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 65–67, kat. br. 127 – 138; 178, kat. br. 588; 179, kat. br. 596.

64. Inv. br. AMI-A-22628 (Sl. 64)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1, niskog lukovičastog tijela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenkastog stakla. Rub otvora je ljevkast, gotovo ravno razgrnut, zavijen prema gore i prema unutra na kraju, vrat je stisnut na prijelazu u tijelo. Tijelo zauzima jednu petinu ukupne visine, dno je blago udubljeno u sredini.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7,66 cm (potpuno), promjer otvora 2,9 cm, promjer tijela 2,73 cm, visina tijela 1,44 cm, promjer dna 2 cm, masa 20,67 g (potpuno).

Nalazište: Buzet, Fontana 1979, paljevinski Grob 1.

Objava: V. Jurkić 1979, 60, kat. br. 6; sl. 8: 1; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 165, kat. br. 283, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; G. M. Facchini 1999, 80, kat. br. 121 – 122; 83–84, kat. br. 131 – 134; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, kat. br. 181; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, kat. br. 45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 137, kat. br. 417.

62. Inv. No. AMI-A-4580 (Fig. 62)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi A α/Lazar 8.6.6, with low conical body slightly constricted at transition to high, narrow cylindrical neck, of transparent greenish glass. The edge is funnel-shaped and everted, non-thickened, asymmetrical. The base is flat, slightly recessed. The body accounts for one-fifth of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.4 cm (complete), mouth edge diameter 2.2 x 2 cm, neck diameter at base 1.2 cm, at top 1.1 cm, body diameter 2.2 cm, body height 1.8 cm, base diameter 1.7 cm, mass 9.51 g (complete).

Site: Kringa, Podkorona 1961, Grave 8.

Published in: Š. Mlakar 1973, 35, No. 7, Pl. I: 8, second half of 1st century – 2nd century.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; G. M. Facchini 1999, 72, Cat. No. 97–99; 74, Cat. No. 103; 76, Cat. No. 109; 77–79, Cat. No. 114–120; 81, Cat. No. 124–126; I. Lazar 2003, 182–183, fig. 50, form 8.6.6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, Cat. No. 185; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, Cat. No. 44; 139, Cat. No. 47; 140, Cat. No. 53; I. Baćani 2017, 50–51, Cat. No. 40, 42; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 65–67, Cat. No. 127–138; 178, Cat. No. 588; 179, Cat. No. 596.

63. Inv. No. AMI-A-4933 (Fig. 63, Pl. 14: 63)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi A α/Lazar 8.6.6, with low conical body separated by joint from high and narrow cylindrical neck, of transparent greenish glass. The base is recessed, the mouth edge is funnel-shaped and everted, with a ring-shaped thickening at its end; it is also bent. The body accounts for one-sixth of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 12 cm (complete), body diameter 2.7 cm, mouth diameter 2.45 cm, base diameter 2.45 cm, neck diameter 0.9 cm, body height 1.9 cm, mass 15.15 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; G. M. Facchini 1999, 72, Cat. No. 97–99; 74, Cat. No. 103; 76, Cat. No. 109; 77–79, Cat. No. 114–120; 81, Cat. No. 124–126; I. Lazar 2003, 182–183, fig. 50, form 8.6.5 and form 8.6.6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, Cat. No. 185; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, Cat. No. 44; 139, Cat. No. 47; 140, Cat. No. 53; I. Baćani 2017, 50–51, Cat. No. 40, 42; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 65–67, Cat. No. 127–138; 178, Cat. No. 588; 179, Cat. No. 596.

64. Inv. No. AMI-A-22628 (Fig. 64)

Description: Balsamarium Isings 82 A1, with low bulbous and high cylindrical neck, of transparent blue-greenish glass. The mouth edge is funnel-shaped, almost horizontally everted, curved upwards and inwards at its end; the neck is constricted where it transitions to the body. The body accounts for one-fifth of the total height, the base is slightly recessed in the center. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.66 cm (complete), mouth diameter 2.9 cm, body diameter 2.73 cm, body height 1.44 cm, base diameter 2 cm, mass 20.67 g (complete).

Site: Buzet, Fontana 1979, Incineration Grave 1.

Published in: V. Jurkić 1979, 60, Cat. No. 6; sl. 8: 1; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 165, Cat. No. 283, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 29; G. M. Facchini 1999, 80, Cat. No. 121–122; 83–84, Cat. No. 131–134; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 86, Cat. No. 181; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 138, Cat. No. 45; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 137, Cat. No. 417.

167

Slika 62. / Figure 62.

Slika 63. / Figure 63.

Slika 64. / Figure 64.

65. Inv. br. AMI-A-4885 (Sl. 65, T. 14: 65)

Opis: Balzamarij Isings 82 B2/Calvi C β1/Lazar 8.6.7, niskog lukovičastog tijela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenkastog stakla sedefastog sjaja. Rub otvora je ljevkast, gotovo ravno razgrnut, prstenasto savijen prema gore i unutra, spljošten. Vrat glatko prelazi u tijelo. Tijelo zauzima gotovo četvrtinu ukupne visine. Dno je blago udubljeno u sredini.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 14,5 cm (potpuno), promjer tijela 5,6 cm, promjer oboda otvora 3,5 cm, promjer vrata 1,7 cm, promjer dna 4,2 cm, visina tijela 3,5 cm, masa 65,23 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 136; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 95, kat. br. 235; I. Lazar 2003, 185, sl. 50, forma 8.6.7; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 141, kat. br. 58.

1.11. Balzamariji koničnog ili lukovičastog uskog tijela i širokog visokog vrata**66. Inv. br. AMI-A-2504 (Sl. 66, T. 15: 66)**

Opis: Balzamarij Calvi C α2/De Tommaso 34, koničnog niskog tijela i visokog, širokog cilindričnog vrata, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub je savijen horizontalno prema van i zatim prema gore, pa izvana ima prstenast oblik. Dno je neznatno udubljeno. Tijelo zauzima približno dvije petine ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 4,8 cm (potpuno), visina tijela 2 cm, promjer tijela 3,6 cm, promjer otvora 3,1 cm, promjer vrata 1,8 cm, promjer dna 2,7 cm, masa 21,46 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 60; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, kat. br. 256–258; 99, kat. br. 259; Z. Buljević 2016, 231, kat. br. 725; I. Baćani 2017, 52, kat. br. 46; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, kat. br. 563 – 564; 174, kat. br. 567.

67. Inv. br. AMI-A-4888 (stari inv. broj 768 civ) (Sl. 67, T. 15: 67)

Opis: Balzamarij Calvi C α2/De Tommaso 34/Lazar 8.6.8, koničnog niskog tijela i širokog cilindričnog vrata, od mutnog zelenkastog stakla. Rub otvora horizontalno je razgrnut, na kraju blago zavijen prema gore. Tijelo zauzima dvije petine ukupne visine i ima nit nataljenu na spoju s vratom. Dno je blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 8,4 cm (potpuno), promjer tijela 6,3 cm, promjer otvora 4,4 cm, promjer dna 5 cm, promjer vrata 3,1 cm, visina tijela 3,3 cm, masa 117,96 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 60; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, kat. br. 256 – 258; 99, kat. br. 259; Z. Buljević 2016, 231, kat. br. 725; I. Baćani 2017, 52, kat. br. 46; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, kat. br. 563 – 564; 174, kat. br. 567.

65. Inv. No. AMI-A-4885 (Fig. 65, Pl. 14: 65)

Description: Balsamarium Isings 82 B2/Calvi C β1/Lazar 8.6.7, with low bulbous body and high cylindrical neck, of transparent blue-greenish glass with crimson luster. The mouth edge is funnel-shaped, almost horizontally everted, curved upwards and inwards in the form of a ring and flattened. Smooth transition off body to neck. The body accounts for almost one-quarter of the total height. The base is slightly recessed in the center. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 14.5 cm (complete), body diameter 5.6 cm, mouth rim diameter 3.5 cm, neck diameter 1.7 cm, base diameter 4.2 cm, body height 3.5 cm, mass 65.23 g (complete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analогии: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 136; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 95, Cat. No. 235; I. Lazar 2003, 185, fig. 50, form 8.6.7; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 141, Cat. No. 58.

1.11. Balsamarii with narrow conical or bulbous bodies and wide, high necks**66. Inv. No. AMI-A-2504 (Fig. 66, Pl. 15: 66)**

Description: Balsamarium Calvi C α2/De Tommaso 34, with low conical body and high, wide cylindrical neck, of transparent greenish glass. The edge is horizontally curved outwards and then upwards, so that it has the form of a ring when observed from outside. The base is slightly recessed. The body accounts for approx. two fifths of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4.8 cm (complete), body height 2 cm, body diameter 3.6 cm, mouth diameter 3.1 cm, neck diameter 1.8 cm, base diameter 2.7 cm, mass 21.46 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analогии: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 60; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, Cat. No. 256–258; 99, Cat. No. 259; Z. Buljević 2016, 231, Cat. No. 725; I. Baćani 2017, 52, Cat. No. 46; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, Cat. No. 563–564; 174, Cat. No. 567.

67. Inv. No. AMI-A-4888 (earlier inv. no. 768 civ) (Fig. 67, Pl. 15: 67)

Description: Balsamarium Calvi C α2/De Tommaso 34/Lazar 8.6.8, with low conical body and wide cylindrical neck, of dim greenish glass. The mouth edge is horizontally everted, slightly curved upwards at its end. The body accounts for two-fifths of the total height and has a thread smelted where it joins the neck. The base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8.4 cm (complete), body diameter 6.3 cm, mouth diameter 4.4 cm, base diameter 5 cm, neck diameter 3.1 cm, body height 3.3 cm, mass 117.96 g (complete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analогии: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 60; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, Cat. No. 256–258; 99, Cat. No. 259; Z. Buljević 2016, 231, Cat. No. 725; I. Baćani 2017, 52, Cat. No. 46; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, Cat. No. 563–564; 174, Cat. No. 567.

Slika 65. / Figure 65.

169

Slika 66. / Figure 66.

Slika 67. / Figure 67.

68. Inv. br. AMI-A-6008 = AMI-A-6550 (Sl. 68, T. 15: 68)

Opis: Balzamarij Calvi C α2/De Tommaso 34/Lazar 8.6.8, koničnog, spljoštenog niskog tijela koje je stisnuto na prijelazu u široki cilindrični vrat, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora horizontalno je razgrnut, savijen prema gore i prema unutra na kraju, odlomljeno pola ruba. Tijelo zauzima trećinu visine i ima nit nataljenu na spoju s vratom. Dno je blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5,5 cm (potpuno), promjer ruba otvora 3,4 cm, promjer vrata na dnu 2,2 cm, u sredini 1,9 cm, na vrhu 2,2 cm, promjer tijela 4,2 cm, visina tijela 1,8 cm, promjer dna 3,3 cm, masa 24,5 g (nepotpuno).

Nalazište: Kringa, Podkorona 1961, Grob 8.

Objava: Š. Mlakar 1973, 35, br. 6, kraj I. – II. st. Upisano izvorno u inv. knjigu pod brojem A-6550.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 60; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, kat. br. 256 – 258; 99, kat. br. 259; Z. Buljević 2016, 231, kat. br. 725; I. Baćani 2017, 52, kat. br. 46.

69. Inv. br. AMI-A-4492 (Sl. 69)

Opis: Balzamarij Calvi C α2/De Tommaso 34, niskog koničnog tijela i visokog, širokog cilindričnog vrata s horizontalno razgrnutim širokim nezadebljanim rubom, od prozirnog plavičastog stakla. Dno je lagano udubljeno. Tijelo zauzima trećinu visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,8 cm (potpuno), promjer tijela 4,6 cm, promjer otvora 4 cm, promjer vrata 2,3 cm, promjer dna 3,8 cm, visina tijela 2,4 cm, masa 37,6 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grob 12.

Objava: Š. Mlakar 1970, 8, Grob 12, T. III: 10, II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 60; I. Lazar 2003, 188, sl. 50, forma 8.6.12; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 91, kat. br. 216; K. A. Giunio 2010, 82, kat. br. 79.

70. Inv. br. AMI-A-4920 (stari inv. broj 770 civ) (Sl. 70, T. 15: 70)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi C α1a/Lazar 8.6.8, niskog koničnog tijela i visokog, širokog cilindričnog vrata s horizontalno razgrnutim obodom otvora, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora na kraju je zavijen prema gore. Tijelo zauzima trećinu visine i ima nit nataljenu na spoju s vratom, dno je ravno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5,5 cm (potpuno), promjer tijela 3,7 cm, promjer otvora 3,5 cm, promjer dna 2,9 cm, promjer vrata 1,6 cm, visina tijela 1,6 cm, masa 23,65 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; Š. Mlakar 1970, 8, T. III: 11; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 147, kat. br. 78; Z. Buljević 2016, 232, kat. br. 726; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, kat. br. 563 – 564.

68. Inv. No. AMI-A-6008 = AMI-A-6550 (Fig. 68, Pl. 15: 68)

Description: Balsamarium Calvi C α2/De Tommaso 34/Lazar 8.6.8 with low conical flat body constricted at transition to wide cylindrical neck, of transparent greenish glass. The mouth edge is horizontally everted and curved upwards and inwards at its end; one half is broken. The body accounts for one-third of the total height and has a thread smelted where it joins the neck. The base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.5 cm (complete), mouth edge diameter 3.4 cm, neck diameter at base 2.2 cm, in the middle 1.9 cm, at top 2.2 cm, body diameter 4.2 cm, body height 1.8 cm, base diameter 3.3 cm, mass 24.5 g (incomplete).

Site: Kringa, Podkorona 1961, Grave 8.

Published in: Š. Mlakar 1973, 35, No. 6, late 1st century – 2nd century.

Original Inv. No.: A-6550.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 60; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, Cat. No. 256–258; 99, Cat. No. 259; Z. Buljević 2016, 231, Cat. No. 725; I. Baćani 2017, 52, Cat. No. 46.

69. Inv. No. AMI-A-4492 (Fig. 69)

Description: Balsamarium Calvi C α2/De Tommaso 34, with low conical body and high and wide cylindrical neck with wide, horizontally everted, non-thickened edge, of transparent bluish glass. The base is slightly recessed. The body accounts for one-third of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.8 cm (complete), body diameter 4.6 cm, mouth diameter 4 cm, neck diameter 2.3 cm, base diameter 3.8 cm, body height 2.4 cm, mass 37.6 g (complete).

Site: Pula, Arsenal'ska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grave 12.

Published in: Š. Mlakar 1970, 8, Grave 12, Pl. III: 10, 2nd century

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; G. De Tommaso 1990, 60; I. Lazar 2003, 188, fig. 50, form 8.6.12; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 91, Cat. No. 216; K. A. Giunio 2010, 82, Cat. No. 79.

70. Inv. No. AMI-A-4920 (earlier inv. no. 770 civ) (Fig. 70, Pl. 15: 70)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi C α1a/Lazar 8.6.8, with low conical body and high and wide cylindrical neck with horizontally everted mouth rim, of transparent greenish glass. The mouth edge is curved upwards at its end. The body accounts for one-third of the total height and has a thread smelted where it joins the neck, the base is flat. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.5 cm (complete), body diameter 3.7 cm, mouth diameter 3.5 cm, base diameter 2.9 cm, neck diameter 1.6 cm, body height 1.6 cm, mass 23.65 g (complete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; Š. Mlakar 1970, 8, Pl. III: 11; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 147, Cat. No. 78; Z. Buljević 2016, 232, Cat. No. 726; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 173, Cat. No. 563–564.

Slika 68. / Figure 68.

171

Slika 69. / Figure 69.

Slika 70. / Figure

71. Inv. br. AMI-A-4887 (Sl. 71, T. 15: 71)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi C α2/Lazar 8.6.8, koničnog niskog tijela i visokog cilindričnog vrata, od mutnog zelenog stakla. Rub otvora horizontalno je razgrnut i ravno odrezan, vrat je pre-gibom odvojen od tijela. Tijelo zauzima četvrtinu ukupne visine i ima nit nataljenu na spoju s vratom. Dno u sredini ima udubinu. Rub otvora na jednom je mjestu oštećen.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 8,9 cm (potpuno), promjer tijela 4,8 cm, promjer otvora 4,1 cm, promjer vrata 1,9 cm, promjer dna 4 cm, visina tijela 2,2 cm, masa 90,55 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; Z. Buljević 2016, 231, kat. br. 724.

72. Inv. br. AMI-A-4493 (Sl. 72)

Opis: Balzamarij Isings 82 A1/Calvi C α2/Lazar 8.6.8, niskog koničnog, pomalo lukovičastog tijela i visokog, širokog cilindričnog vrata s horizontalno razgrnutim zadebljanim rubom, od prozirnog plavičastog stakla. Rub otvora prstenasto je savijen prema gore i prema unutra na kraju. Tijelo zauzima trećinu visine i ima nit nataljenu na spoju s vratom. Dno je lagano udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5,6 cm (potpuno), promjer tijela 4,35 cm, promjer otvora 3,3 cm, promjer vrata 1,8 cm, promjer dna 3,2 cm, visina tijela 1,9 cm, masa 28,53 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grob 12.

Objava: Š. Mlakar 1970, 8, Grob 12, T. III: 11, II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; I. Lazar 2003, 186, sl. 50, forma 8.6.8; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 94, kat. br. 232; K. A. Giunio 2010, 83, kat. br. 84.

73. Inv. br. AMI-A-2576 (Sl. 73, T. 15: 73)

Opis: Balzamarij Isings 82 A2/Calvi C γ/Lazar 8.6.12, koničnog niskog tijela i visokog, širokog cilindričnog vrata, od mutnog zelenkastog stakla. Rub otvora ravno je razgrnut i na kraju ravno odrezan, oštećen. Dno je blago konično udubljeno. Tijelo zauzima gotovo trećinu ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,2 cm (potpuno), promjer tijela 7 cm, promjer otvora 5,6 cm, promjer vrata 2,75 cm, promjer dna 6,5 cm, visina tijela 2,75 cm, masa 89,25 g (nepotpuno).

Nalazište: Poreč, prije 1932.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134, 137; I. Lazar 2003, 188, sl. 50, forma 8.6.12; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 117, kat. br. 343.

71. Inv. No. AMI-A-4887 (Fig. 71, Pl. 15: 71)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi C α2/Lazar 8.6.8, with low conical body and high cylindrical neck, of dim green glass. The mouth edge is horizontally everted and flat truncated, the neck is separated from the body with a joint. The body accounts for one quarter of the total height and has a thread smelted where it joins the neck. The base has a recess in the center. The mouth is damaged in one place. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8.9 cm (complete), body diameter 4.8 cm, mouth diameter 4.1 cm, neck diameter 1.9 cm, base diameter 4 cm, body height 2.2 cm, mass 90.55 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; Z. Buljević 2016, 231, Cat. No. 724.

72. Inv. No. AMI-A-4493 (Fig. 72)

Description: Balsamarium Isings 82 A1/Calvi C α2/Lazar 8.6.8, with low conical, slightly bulbous body and high and wide cylindrical neck with horizontally everted thickened edge, of transparent bluish glass. The mouth edge is curved upwards and inwards in the form of a ring at its end. The body accounts for one-third of the total height and has a thread smelted where it joins the neck. The base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.6 cm (complete), body diameter 4.35 cm, mouth diameter 3.3 cm, neck diameter 1.8 cm, base diameter 3.2 cm, body height 1.9 cm, mass 28.53 g (complete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grave 12.

Published in: Š. Mlakar 1970, 8, Grave 12, Pl. III: 11, 2nd century

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134; I. Lazar 2003, 186, fig. 50, form 8.6.8; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 94, Cat. No. 232; K. A. Giunio 2010, 83, Cat. No. 84.

73. Inv. No. AMI-A-2576 (Fig. 73, Pl. 15: 73)

Description: Balsamarium Isings 82 A2/Calvi C γ/Lazar 8.6.12, with low conical body and high and wide cylindrical neck, of dim greenish glass. The mouth edge is horizontally everted and flat truncated at the end, damaged. The base has a slight conical recess. The body accounts for almost one-third of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.2 cm (complete), body diameter 7 cm, mouth diameter 5.6 cm, neck diameter 2.75 cm, base diameter 6.5 cm, body height 2.75 cm, mass 89.25 g (incomplete).

Site: Poreč, before 1932.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 134, 137; I. Lazar 2003, 188, fig. 50, form 8.6.12; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 117, Cat. No. 343.

Slika 71. / Figure 71.

Slika 72. / Figure 72.

173

Slika 73. / Figure 73.

74. Inv. br. AMI-A-4896 (stari inv. broj (1?)745) (Sl. 74, T. 15: 74)

Opis: Balzamarij Isings 82 B2/Calvi D β/De Tommaso 50, koničnog niskog tijela i visokog, širokog cilindričnog vrata, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora ravno je razgrnut i plosnat, na jednom mjestu malo oštećen, vrat je lagano stisnut po sredini. Dno je blago udubljeno. Tijelo zauzima trećinu visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,6 cm (potpuno), promjer tijela 5,2 cm, promjer otvora 5,1 cm, promjer dna 4,3 cm, promjer vrata 3,1 cm, visina tijela 2,1 cm, masa 94,2 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 138–140; G. De Tommaso 1990, 71; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, kat. br. 253 – 254; K. A. Giunio 2010, 84, kat. br. 92.

1.12. Cjevasti balzamariji**75. Inv. br. AMI-A-2557 (Sl. 75, T. 16: 75)**

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, cjevastog uskog tijela, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto proširen. Vrat je lagano stisnut na prelazu u tijelo, dno zaobljeno i blago zaravnato. Tijelo zauzima trećinu visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,8 cm (potpuno), promjer tijela 1,8 cm, promjer otvora 1,96 cm, promjer dna 0,9 cm, promjer vrata 1 cm, visina tijela 3,1 cm, masa 13,94 g (potpuno).

Nalazište: Poreč, prije 1932.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, kat. br. 111 – 113; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, kat. br. 202 – 204; 90, kat. br. 205 – 210; 91, kat. br. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 12; I. Baćani 2017, 39–43, kat. br. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, kat. br. 153, 156; 71, kat. br. 158; 186, kat. br. 629; 187, kat. br. 635 – 639; 189, kat. br. 645, 647.

76. Inv. br. AMI-A-4086 (Sl. 76, T. 16: 76)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, cjevastog uskog tijela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenkastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut i odlomljen, vrat je lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom. Tijelo zauzima trećinu visine. Dno je zaobljeno, blago zaravnato.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 12 cm (nepotpuno), promjer tijela 3 cm, promjer dna 2 cm, visina tijela 4,1 cm, promjer vrata dolje 1,8 cm, gore 1,4 cm, masa 34,83 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Ulica Sergijevaca, mozaik Dirke 1959.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, kat. br. 111 – 113; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, kat. br. 202 – 204; 90, kat. br. 205 – 210; 91, kat. br. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 12; I. Baćani 2017, 39–43, kat. br. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, kat. br. 153, 156; 71, kat. br. 158.

74. Inv. No. AMI-A-4896 (earlier inv. no. (1?)745) (Fig. 74, Pl. 15: 74)

Description: Balsamarium Isings 82 B2/Calvi D β/De Tommaso 50, with low conical body and high and wide cylindrical neck, of transparent greenish glass. The mouth edge is horizontally everted and flat, damaged in one. The neck is slightly constricted in the middle. The base is slightly recessed. The body accounts for one-third of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.6 cm (complete), body diameter 5.2 cm, mouth diameter 5.1 cm, base diameter 4.3 cm, neck diameter 3.1 cm, body height 2.1 cm, mass 94.2 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 97; M. C. Calvi 1968, 138–140; G. De Tommaso 1990, 71; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 98, Cat. No. 253–254; K. A. Giunio 2010, 84, Cat. No. 92.

1.12. Tubular balsamarii**75. Inv. No. AMI-A-2557 (Fig. 75, Pl. 16: 75)**

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, with narrow tubular body, of transparent greenish glass. The mouth edge is non-thickened, with a funnel-shaped widening. The neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded and slightly flattened. The body accounts for one-third of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.8 cm (complete), body diameter 1.8 cm, mouth diameter 1.96 cm, base diameter 0.9 cm, neck diameter 1 cm, body height 3.1 cm, mass 13.94 g (complete).

Site: Poreč, before 1932.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, Cat. No. 111–113; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, Cat. No. 202–204; 90, Cat. No. 205–210; 91, Cat. No. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 12; I. Baćani 2017, 39–43, Cat. No. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, Cat. No. 153, 156; 71, Cat. No. 158; 186, Cat. No. 629; 187, Cat. No. 635–639; 189, Cat. No. 645, 647.

76. Inv. No. AMI-A-4086 (Fig. 76, Pl. 16: 76)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, with narrow tubular body and high cylindrical neck, of transparent blue-greenish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped, everted and broken off, the neck is slightly constricted where it joins the body. The body accounts for one-third of the total height. The base is rounded, slightly flattened. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 12 cm (incomplete), body diameter 3 cm, base diameter 2 cm, body height 4.1 cm, neck diameter at the bottom 1.8 cm, at the top 1.4 cm, mass 34.83 g (incomplete).

Site: Pula, ulica Sergijevaca, Dirce Mosaic 1959.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, Cat. No. 111–113; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, Cat. No. 202–204; 90, Cat. No. 205–210; 91, Cat. No. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 12; I. Baćani 2017, 39–43, Cat. No. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, Cat. No. 153, 156; 71, Cat. No. 158.

Slika 74. / Figure 74.

175

Slika 75. / Figure 75.

Slika 76. / Figure 76.

77. Inv. br. AMI-A-4910 (Sl. 77, T. 16: 77)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, cjevastog uskog ti-jela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenkastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno zaobljeno. Tijelo zauzima trećinu visine. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9 cm (potpuno), promjer tijela 1,8 cm, promjer otvora 2,1 cm, promjer dna 0,8 cm, promjer vrata 1,1 cm, visina tijela 2,6 cm, masa 9,16 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, kat. br. 111 – 113; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, kat. br. 202 – 204; 90, kat. br. 205 – 210; 91, kat. br. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 12; I. Baćani 2017, 39–43, kat. br. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, kat. br. 153, 156; 71, kat. br. 158; 186, kat. br. 629; 187, kat. br. 635 – 639; 189, kat. br. 645, 647.

78. Inv. br. AMI-A-4911 (Sl. 78, T. 16: 78)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, cjevastog uskog ti-jela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavičastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut i na jednom mjestu odlomljen, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno blago zaobljeno. Tijelo zauzima četvrtinu ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,4 cm (potpuno), promjer otvora 2,2 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer tijela 1,8 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 2,6 cm, masa 9,06 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, kat. br. 111 – 113; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, kat. br. 202 – 204; 90, kat. br. 205 – 210; 91, kat. br. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 12; I. Baćani 2017, 39–43, kat. br. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, kat. br. 153, 156; 71, kat. br. 158; 186, kat. br. 629; 187, kat. br. 635 – 639; 189, kat. br. 645, 647.

79. Inv. br. AMI-A-5391 (Sl. 79, T. 16: 79)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, cjevastog uskog ti-jela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno zaobljeno. Tijelo zauzima trećinu visine. Odlomljen je dio ruba.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,9 cm (potpuno), promjer tijela 1,9 cm, promjer otvora 2,2 cm, promjer dna 1 cm, promjer vrata pri dnu i pri vrhu 1,1 cm, visina tijela 2,8 cm, masa 12,11 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, kat. br. 111 – 113; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, kat. br. 202 – 204; 90, kat. br. 205 – 210; 91, kat. br. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 12; I. Baćani 2017, 39–43, kat. br. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, kat. br. 153, 156; 71, kat. br. 158; 186, kat. br. 629; 187, kat. br. 635 – 639; 189, kat. br. 645, 647.

77. Inv. No. AMI-A-4910 (Fig. 77, Pl. 16: 77)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, with narrow tubular body and high cylindrical neck, of transparent blue-greenish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded. The body accounts for one-third of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9 cm (complete), body diameter 1.8 cm, mouth diameter 2.1 cm, base diameter 0.8 cm, neck diameter 1.1 cm, body height 2.6 cm, mass 9.16 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analогии: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, Cat. No. 111–113; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, Cat. No. 202–204; 90, Cat. No. 205–210; 91, Cat. No. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 12; I. Baćani 2017, 39–43, Cat. No. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, Cat. No. 153, 156; 71, Cat. No. 158; 186, Cat. No. 629; 187, Cat. No. 635–639; 189, Cat. No. 645, 647.

78. Inv. No. AMI-A-4911 (Fig. 78, Pl. 16: 78)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, with narrow tubular body and high cylindrical neck, of transparent bluish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted and broken off in one place, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is slightly rounded. The body accounts for one quarter of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.4 cm (complete), mouth diameter 2.2 cm, neck diameter 1.2 cm, body diameter 1.8 cm, base diameter 1.1 cm, body height 2.6 cm, mass 9.06 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analогии: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, Cat. No. 111–113; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, Cat. No. 202–204; 90, Cat. No. 205–210; 91, Cat. No. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 12; I. Baćani 2017, 39–43, Cat. No. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, Cat. No. 153, 156; 71, Cat. No. 158; 186, Cat. No. 629; 187, Cat. No. 635–639; 189, Cat. No. 645, 647.

79. Inv. No. AMI-A-5391 (Fig. 79, Pl. 16: 79)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, with narrow tubular body and high cylindrical neck, of transparent greenish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded. The body accounts for one-third of the total height. A part of the edge is broken off. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.9 cm (complete), body diameter 1.9 cm, mouth diameter 2.2 cm, base diameter 1 cm, neck diameter at base and at top 1.1 cm, body height 2.8 cm, mass 12.11 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analогии: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, Cat. No. 111–113; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, Cat. No. 202–204; 90, Cat. No. 205–210; 91, Cat. No. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 12; I. Baćani 2017, 39–43, Cat. No. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, Cat. No. 153, 156; 71, Cat. No. 158; 186, Cat. No. 629; 187, Cat. No. 635–639; 189, Cat. No. 645, 647.

177

Slika 77. / Figure 77.

Slika 78. / Figure 78.

Slika 79. / Figure 79.

80. Inv. br. AMI-A-5392 (Sl. 80, T. 16: 80)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, cjevastog uskog tijela i visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenkastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut, vrat je lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno zaobljeno. Tijelo zauzima trećinu visine. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,7 cm (potpuno), promjer tijela 2,3 cm, promjer otvora 2,2 cm, promjer dna 1 cm, promjer vrata 1,2 cm, visina tijela 3,9 cm, masa 18,12 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, kat. br. 111 – 113; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, kat. br. 202 – 204; 90, kat. br. 205–210; 91, kat. br. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 12; I. Baćani 2017, 39–43, kat. br. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, kat. br. 153, 156; 71, kat. br. 158; 186, kat. br. 629; 187, kat. br. 635 – 639; 189, kat. br. 645, 647.

81. Inv. br. AMI-A-10881 (Sl. 81)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, niskog i uskog cjevastog, koničnog tijela i cilindričnog vrata, od prozirnog plavičastog stakla. Rub otvora je nezadebljan i ljevkasto razgrnut, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno vrlo blago udubljeno. Tijelo zauzima trećinu ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 10,36 cm (potpuno), promjer tijela 2,5 cm, promjer otvora 2,5 cm, promjer dna 1,3 cm, masa 20,7 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Marsovo polje 1986, paljevinski Grob 3 s novcem Tiberija.

Objava: R. Matijašić 1991, 23, br. 5; T. 2, Grob 3: 5, prva polovina I. st.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 120, kat. br. 33.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, kat. br. 111 – 113; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, kat. br. 202 – 204; 90, kat. br. 205 – 210; 91, kat. br. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 12; I. Baćani 2017, 39–43, kat. br. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, kat. br. 153, 156; 71, kat. br. 158; 186, kat. br. 629; 187, kat. br. 635 – 639; 189, kat. br. 645, 647.

82. Inv. br. AMI-A-6028 (Sl. 82, T. 16: 82)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.1, cjevastog tijela, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora je ljevkasto razgrnut, nezadebljan, oštećen. Tijelo zauzima trećinu visine i glatko prelazi u vrat.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 10,1 cm (potpuno), promjer otvora 2,2 cm, promjer tijela 2,4 cm, promjer vrata pri dnu 1,7 cm, pri vrhu 1,4 cm, promjer dna 1,6 cm, visina tijela 3 cm, masa 31,1 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcij, nekropola Batel 1908. (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996).

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.1; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 128, kat. br. 5 – 7; I. Baćani 2017, 38, kat. br. 5; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 69, kat. br. 148 – 151.

80. Inv. No. AMI-A-5392 (Fig. 80, Pl. 16: 80)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, with narrow tubular body and high cylindrical neck, of transparent blue-greenish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded. The body accounts for one-third of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.7 cm (complete), body diameter 2.3 cm, mouth diameter 2.2 cm, base diameter 1 cm, neck diameter 1.2 cm, body height 3.9 cm, mass 18.12 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogy: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, Cat. No. 111–113; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, Cat. No. 202–204; 90, Cat. No. 205–210; 91, Cat. No. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 12; I. Baćani 2017, 39–43, Cat. No. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, Cat. No. 153, 156; 71, Cat. No. 158; 186, Cat. No. 629; 187, Cat. No. 635–639; 189, Cat. No. 645, 647.

81. Inv. No. AMI-A-10881 (Fig. 81)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.2, with low and narrow tubular, conical body and cylindrical neck, of transparent bluish glass. The mouth edge is non-thickened and funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body. The base is very slightly recessed. The body accounts for one-third of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 10.36 cm (complete), body diameter 2.5 cm, mouth diameter 2.5 cm, base diameter 1.3 cm, mass 20.7 g (complete).

Site: Pula, Marsovo polje 1986, incineration grave with a Tiberian coin. Published in: R. Matijašić 1991, 23, No. 5; Pl. 2, Grave 3: 5, first half of 1st century; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 120, Cat. No. 33.

Analogy: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; G. M. Facchini 1999, 76–77, Cat. No. 111–113; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 89, Cat. No. 202–204; 90, Cat. No. 205–210; 91, Cat. No. 211; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 12; I. Baćani 2017, 39–43, Cat. No. 7, 11–16, 19; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 70, Cat. No. 153, 156; 71, Cat. No. 158; 186, Cat. No. 629; 187, Cat. No. 635–639; 189, Cat. No. 645, 647.

82. Inv. No. AMI-A-6028 (Fig. 82, Pl. 16: 82)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E γ/Lazar 8.6.1, with tubular body, of transparent greenish glass. The mouth edge is funnel-shaped and everted, non-thickened, damaged. The body accounts for one-third of the total height and smoothly transitions to the neck. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 10.1 cm (complete), mouth diameter 2.2 cm, body diameter 2.4 cm, neck diameter at base 1.7 cm, at top 1.4 cm, base diameter 1.6 cm, body height 3 cm, mass 31.1 g (incomplete).

Site: Nesactium, Batel Necropolis 1908. (A. Puschi 1914; R. Matijašić 1996).

Unpublished.

Analogy: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.1; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 128, Cat. No. 5–7; I. Baćani 2017, 38, Cat. No. 5; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 69, Cat. No. 148–151.

Slika 80. / Figure 80.

179

Slika 81. / Figure 81.

Slika 82. / Figure 82.

83. Inv. br. AMI-A-4913 (Sl. 83, T. 16: 83)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E γ, cjevastog uskog tijela i cilindričnog vrata, od prozirnog plavičastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno zaobljeno. Tijelo zauzima malo manje od polovice ukupne visine. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 8,4 cm (potpuno), promjer otvora 1,9 cm, promjer vrata dolje 1,1 cm, gore 1,1 cm, promjer tijela 2 cm, promjer dna 0,9 cm, visina tijela 3,8 cm, masa 16 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 132, kat. br. 22 – 23; 133, kat. br. 24 – 25; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 71, kat. br. 159 – 160; 73, kat. br. 171.

84. Inv. br. AMI-A-4093 (Sl. 84, T. 16: 84)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E β, koničnog uskog tijela i cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenkastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut i ravno odrezan na vrhu, oštećen na jednom mjestu. Dno je zaobljeno, blago zaravnato. Tijelo zauzima polovicu ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7,6 cm (potpuno), promjer tijela 2,3 cm, promjer otvora 1,8 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 3,9 cm, promjer vrata 1,3 cm dolje, 1,3 cm gore, masa 12,59 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Ulica Sergijevaca, mozaik Dirke 1959.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, kat. br. 134 – 135; 73, kat. br. 107 – 108; 74, kat. br. 109 – 114; 75, kat. br. 115 – 116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 10; 131, kat. br. 16; 132, kat. br. 22 – 23; 133, kat. br. 24 – 25; I. Baćani 2017, 40, kat. br. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, kat. br. 166; 75, kat. br. 183; 76, kat. br. 187; 81, kat. br. 209; 190, kat. br. 655.

85. Inv. br. AMI-A-4907 (Sl. 85, T. 17: 85)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E β, cjevastog uskog tijela i jednako visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavičastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno zaobljeno, blago zaravnato.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,6 cm (potpuno), promjer tijela 2,2 cm, promjer otvora 2 cm, promjer vrata 1,4 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 5,1 cm, masa 14,41 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, kat. br. 134 – 135; 73, kat. br. 107 – 108; 74, kat. br. 109 – 114; 75, kat. br. 115 – 116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 10; 131, kat. br. 16; 132, kat. br. 22 – 23; 133, kat. br. 24 – 25; I. Baćani 2017, 40, kat. br. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, kat. br. 166; 75, kat. br. 183; 76, kat. br. 187; 81, kat. br. 209.

83. Inv. No. AMI-A-4913 (Fig. 83, Pl. 16: 83)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E γ, with narrow tubular body and cylindrical neck, of transparent bluish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded. The body accounts for a bit less than one-half of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8.4 cm (complete), mouth diameter 1.9 cm, neck diameter at the bottom 1.1 cm, at the top 1.1 cm, body diameter 2 cm, base diameter 0.9 cm, body height 3.8 cm, mass 16 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analогије: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 132, Cat. No. 22–23; 133, Cat. No. 24–25; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 71, Cat. No. 159–160; 73, Cat. No. 171.

84. Inv. No. AMI-A-4093 (Fig. 84, Pl. 16: 84)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E β, with narrow conical body and cylindrical neck, of transparent blue-greenish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped, everted and flat truncated at the top, damaged in one place. The base is rounded, slightly flattened. The body accounts for one-half of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.6 cm (complete), body diameter 2.3 cm, mouth diameter 1.8 cm, base diameter 1.1 cm, body height 3.9 cm, neck diameter 1.3 cm at the bottom, 1.3 cm at the top, mass 12.59 g (incomplete).

Site: Pula, ulica Sergijevaca, Dirce Mosaic 1959.

Unpublished.

Analогије: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, Cat. No. 134–135; 73, Cat. No. 107–108; 74, Cat. No. 109–114; 75, Cat. No. 115–116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 10; 131, Cat. No. 16; 132, Cat. No. 22–23; 133, Cat. No. 24–25; I. Baćani 2017, 40, Cat. No. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, Cat. No. 166; 75, Cat. No. 183; 76, Cat. No. 187; 81, Cat. No. 209; 190, Cat. No. 655.

85. Inv. No. AMI-A-4907 (Fig. 85, Pl. 17: 85)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E β, with narrow tubular body and equally high cylindrical neck, of transparent bluish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded, slightly flattened. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.6 cm (complete), body diameter 2.2 cm, mouth diameter 2 cm, neck diameter 1.4 cm, base diameter 1.1 cm, body height 5.1 cm, mass 14.41 g (complete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analогије: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, Cat. No. 134–135; 73, Cat. No. 107–108; 74, Cat. No. 109–114; 75, Cat. No. 115–116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 10; 131, Cat. No. 16; 132, Cat. No. 22–23; 133, Cat. No. 24–25; I. Baćani 2017, 40, Cat. No. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, Cat. No. 166; 75, Cat. No. 183; 76, Cat. No. 187; 81, Cat. No. 209.

Slika 83. / Figure 83.

Slika 84. / Figure 84.

181

Slika 85. / Figure 85.

86. Inv. br. AMI-A-4912/b (Sl. 86, Pl. 17: 86)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E β, cjevastog uskog tijela i jednako visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavičastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno zaobljeno. Rub je na jednom mjestu malo oštećen.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 8,3 cm (potpuno), promjer otvora 1,8 cm, promjer vrata 1,1 cm, promjer tijela 1,8 cm, promjer dna 0,9 cm, visina tijela 4,1 cm, masa 11,21 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, kat. br. 134 – 135; 73, kat. br. 107 – 108; 74, kat. br. 109 – 114; 75, kat. br. 115 – 116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 10; 131, kat. br. 16; 132, kat. br. 22 – 23; 133, kat. br. 24 – 25; I. Baćani 2017, 40, kat. br. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, kat. br. 166; 75, kat. br. 183; 76, kat. br. 187; 81, kat. br. 209.

87. Inv. br. AMI-A-10828 (Sl. 87)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E β, uskog cjevastog, na dnu zaoobljenog tijela i jednako visokog cilindričnog vrata, od prozirnog plavičastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut i odrezan na kraju, vrat je lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom. Dno je ravno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 12 cm (potpuno), promjer tijela 4,1 cm, visina tijela 6 cm, promjer otvora 2,8 cm, promjer dna 2,8 cm, masa 41,02 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Marsovo polje 1986, paljevinski Grob 63 sa zbirkom novaca od kraja II. st. pr. Kr. do Klaudija.

Objava: R. Matijašić 1991, 48, br. 10; T. 24, Grob 63: 10, sredina I. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, kat. br. 134 – 135; 73, kat. br. 107 – 108; 74, kat. br. 109 – 114; 75, kat. br. 115 – 116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 10; 131, kat. br. 16; 132, kat. br. 22 – 23; 133, kat. br. 24 – 25; I. Baćani 2017, 40, kat. br. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, kat. br. 166; 75, kat. br. 183; 76, kat. br. 187; 81, kat. br. 209; 190, kat. br. 655.

88. Inv. br. AMI-A-19002/17 (Sl. 88)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E β, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bijedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaobljeno, malo zaravnato, tijelo zauzima polovicu ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,1 cm (potpuno), promjer tijela 1,8 cm, promjer vrata 1 cm, promjer otvora 1,6 cm, promjer dna 0,9 cm, visina tijela 3,3 cm, masa 6,89 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, kat. br. 134 – 135; 73, kat. br. 107 – 108; 74, kat. br. 109 – 114; 75, kat. br. 115 – 116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 10; 131, kat. br. 16; 132, kat. br. 22 – 23; 133, kat. br. 24 – 25; I. Baćani 2017, 40, kat. br. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, kat. br. 166; 75, kat. br. 183; 76, kat. br. 187; 81, kat. br. 209.

86. Inv. No. AMI-A-4912/b (Fig. 86, Pl. 17: 86)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E β, with narrow tubular body and equally high cylindrical neck, of transparent bluish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded. The edge is slightly damaged in one place. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8.3 cm (complete), mouth diameter 1.8 cm, neck diameter 1.1 cm, body diameter 1.8 cm, base diameter 0.9 cm, body height 4.1 cm, mass 11.21 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, Cat. No. 134–135; 73, Cat. No. 107–108; 74, Cat. No. 109–114; 75, Cat. No. 115–116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 10; 131, Cat. No. 16; 132, Cat. No. 22–23; 133, Cat. No. 24–25; I. Baćani 2017, 40, Cat. No. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, Cat. No. 166; 75, Cat. No. 183; 76, Cat. No. 187; 81, Cat. No. 209.

87. Inv. No. AMI-A-10828 (Fig. 87)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E β, with narrow tubular body rounded at the bottom and equally high cylindrical neck, of transparent bluish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped, everted and truncated at the end, the neck is slightly constricted where it joins the body. The base is flat. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 12 cm (complete), body diameter 4.1 cm, body height 6 cm, mouth diameter 2.8 cm, base diameter 2.8 cm, mass 41.02 g (complete).

Site: Pula, Marsovo polje 1986, Incineration Grave 63 with collection of coins from the period between late 2nd century BC and Claudius' reign. Published in: R. Matijašić 1991, 48, No. 10; Pl. 24, Grave 63: 10, mid-1st century

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, Cat. No. 134–135; 73, Cat. No. 107–108; 74, Cat. No. 109–114; 75, Cat. No. 115–116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 10; 131, Cat. No. 16; 132, Cat. No. 22–23; 133, Cat. No. 24–25; I. Baćani 2017, 40, Cat. No. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, Cat. No. 166; 75, Cat. No. 183; 76, Cat. No. 187; 81, Cat. No. 209; 190, Cat. No. 655.

88. Inv. No. AMI-A-19002/17 (Fig. 88)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E β, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is rounded and slightly flattened, the body accounts for one-half of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.1 cm (complete), body diameter 1.8 cm, neck diameter 1 cm, mouth diameter 1.6 cm, base diameter 0.9 cm, body height 3.3 cm, mass 6.89 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 78, Cat. No. 134–135; 73, Cat. No. 107–108; 74, Cat. No. 109–114; 75, Cat. No. 115–116; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 10; 131, Cat. No. 16; 132, Cat. No. 22–23; 133, Cat. No. 24–25; I. Baćani 2017, 40, Cat. No. 10; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, Cat. No. 166; 75, Cat. No. 183; 76, Cat. No. 187; 81, Cat. No. 209.

Slika 86. / Figure 86.

Slika 87. / Figure 87.

183

Slika 88. / Figure 88.

89. Inv. br. AMI-A-4087 (Sl. 89, T. 17: 89)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog uskog tijela i cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenkastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut. Dno je zaobljeno, blago zaravnato. Tijelo zauzima tri petine ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,5 cm (potpuno), promjer tijela 2 cm, promjer otvora 1,9 cm, promjer dna 1 cm, promjer vrata 1 cm, visina tijela 3,9 cm, masa 10,58 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Ulica Sergijevaca, mozaik Dirke 1959.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, kat. br. 210–211; 82–83, kat. br. 215–219.

90. Inv. br. AMI-A-4908 (Sl. 90, T. 17: 90)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog uskog tijela i neznatno kraćeg cilindričnog vrata, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora je nezadebljan, ljevkasto razgrnut, vrat lagano stisnut na mjestu spoja s tijelom, dno zaobljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 8 cm (potpuno), promjer otvora 1,9 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer tijela 2,1 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 4,3 cm, masa 10,5 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, kat. br. 210–211; 82–83, kat. br. 215–219.

91. Inv. br. AMI-A-19002/2 (Sl. 91)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bijedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima neznatno više od polovice ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7,7 cm (potpuno), promjer tijela 2,1 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer otvora 2,3 cm, promjer dna 0,8 cm, visina tijela 4,5 cm, masa 16,35 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, kat. br. 210–211; 82–83, kat. br. 215–219.

89. Inv. No. AMI-A-4087 (Fig. 89, Pl. 17: 89)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with narrow tubular body and cylindrical neck, of transparent blue-greenish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted. The base is rounded, slightly flattened. The body accounts for three-fifth of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.5 cm (complete), body diameter 2 cm, mouth diameter 1.9 cm, base diameter 1 cm, neck diameter 1 cm, body height 3.9 cm, mass 10.58 g (complete).

Site: Pula, ulica Sergijevaca, Dirce Mosaic 1959.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, Cat. No. 210–211; 82–83, Cat. No. 215–219.

90. Inv. No. AMI-A-4908 (Fig. 90, Pl. 17: 90)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with narrow tubular body and slightly shorter cylindrical neck, of transparent greenish glass. The mouth edge is non-thickened, funnel-shaped and everted, the neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8 cm (complete), mouth diameter 1.9 cm, neck diameter 1.2 cm, body diameter 2.1 cm, base diameter 1.1 cm, body height 4.3 cm, mass 10.5 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, Cat. No. 210–211; 82–83, Cat. No. 215–219.

91. Inv. No. AMI-A-19002/2 (Fig. 91)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for slightly more than one-half of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.7 cm (complete), body diameter 2.1 cm, neck diameter 1.2 cm, mouth diameter 2.3 cm, base diameter 0.8 cm, body height 4.5 cm, mass 16.35 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, Cat. No. 210–211; 82–83, Cat. No. 215–219.

Slika 89. / Figure 89.

Slika 90. / Figure 90.

Slika 91. / Figure 91.

92. Inv. br. AMI-A-19002/3 (Sl. 92)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima približno dvije trećine ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,1 cm (potpuno), promjer tijela 1,7 cm, promjer vrata 0,76 cm, promjer otvora 1,98 cm, promjer dna 0,6 cm, visina tijela 3,85 cm, masa 8,24 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24 – 26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82–83, kat. br. 215 – 216.

93. Inv. br. AMI-A-19002/4 (Sl. 93)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaobljeno, malo zaravnato, tijelo zauzima neznatno više od polovice ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 8,44 cm (potpuno), promjer tijela 2,7 cm, promjer vrata 1,4 cm, promjer otvora 2,28 cm, promjer dna 0,9 cm, visina tijela 4,7 cm, masa 24,49 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24 – 26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, kat. br. 210 – 211; 82–83, kat. br. 215 – 219.

94. Inv. br. AMI-A-19002/5 (Sl. 94)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima malo više od polovice ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 9,6 cm (potpuno), promjer tijela 3,12 cm, promjer vrata 1,65 cm, promjer otvora 2,3 cm, promjer dna 1,7 cm, visina tijela 5,45 cm, masa 30,03 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24 – 26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, kat. br. 210 – 211; 82–83, kat. br. 215 – 219.

92. Inv. No. AMI-A-19002/3 (Fig. 92)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for approx. two-thirds of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.1 cm (complete), body diameter 1.7 cm, neck diameter 0.76 cm, mouth diameter 1.98 cm, base diameter 0.6 cm, body height 3.85 cm, mass 8.24 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82–83, Cat. No. 215–216.

93. Inv. No. AMI-A-19002/4 (Fig. 93)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is rounded and slightly flattened, the body accounts for slightly more than one-half of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8.44 cm (complete), body diameter 2.7 cm, neck diameter 1.4 cm, mouth diameter 2.28 cm, base diameter 0.9 cm, body height 4.7 cm, mass 24.49 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, Cat. No. 210–211; 82–83, Cat. No. 215–219.

94. Inv. No. AMI-A-19002/5 (Fig. 94)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for a bit more than one-half of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 9.6 cm (complete), body diameter 3.12 cm, neck diameter 1.65 cm, mouth diameter 2.3 cm, base diameter 1.7 cm, body height 5.45 cm, mass 30.03 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, Cat. No. 210–211; 82–83, Cat. No. 215–219.

Slika 92. / Figure 92.

Slika 93. / Figure 93.

187

Slika 94. / Figure 94.

95. Inv. br. AMI-A-19002/6 (Sl. 95)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima malo više od polovice ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske podatke: Visina 7,6 cm (potpuno), promjer tijela 1,9 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer otvora 1,9 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 4,3 cm, masa 11,55 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24 – 26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, kat. br. 210 – 211; 82–83, kat. br. 215 – 219.

96. Inv. br. AMI-A-19002/7 (Sl. 96)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i odlomljenog ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima malo više od polovice ukupne visine. Nedostaje najveći dio ruba otvora.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske podatke: Visina 7,2 cm (potpuno), promjer tijela 2 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 4,52 cm, masa 11,38 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24 – 26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, kat. br. 210 – 211; 82–83, kat. br. 215 – 219.

97. Inv. br. AMI-A-19002/9 (Sl. 97)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i odlomljenog gornjeg dijela vrata s ljevkastim otvorom, od prozirnog bljedozenlenkastog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima približno dvije trećine ukupne visine. Rub nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske podatke: Visina 7,4 cm (nepotpuno), promjer tijela 2,8 cm, promjer vrata 1,6 cm, promjer dna 1,4 cm, visina tijela 4,7 cm, masa 20,95 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24 – 26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, kat. br. 210 – 211; 82–83, kat. br. 215 – 219.

95. Inv. No. AMI-A-19002/6 (Fig. 95)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for a bit more than one-half of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.6 cm (complete), body diameter 1.9 cm, neck diameter 1.2 cm, mouth diameter 1.9 cm, base diameter 1.1 cm, body height 4.3 cm, mass 11.55 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, Cat. No. 210–211; 82–83, Cat. No. 215–219.

96. Inv. No. AMI-A-19002/7 (Fig. 96)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and broken-off funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for a bit more than one-half of the total height. A large part of the mouth is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.2 cm (complete), body diameter 2 cm, neck diameter 1.2 cm, base diameter 1.1 cm, body height 4.52 cm, mass 11.38 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, Cat. No. 210–211; 82–83, Cat. No. 215–219.

97. Inv. No. AMI-A-19002/9 (Fig. 97)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and broken-off upper part of neck with funnel-shaped mouth, of transparent pale-greenish glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for approx. two-thirds of the total height. The edge is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.4 cm (incomplete), body diameter 2.8 cm, neck diameter 1.6 cm, base diameter 1.4 cm, body height 4.7 cm, mass 20.95 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, Cat. No. 210–211; 82–83, Cat. No. 215–219.

Slika 95. / Figure 95.

Slika 96. / Figure 96.

189

Slika 97. / Figure 97.

98. Inv. br. AMI-A-19002/15 (Sl. 98)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaobljeno, malo zaravnato, tijelo zauzima neznatno više od polovice ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske vrijednosti: Visina 7,5 cm (potpuno), promjer tijela 1,96 cm, promjer vrata 1,3 cm, promjer otvora 1,83 cm, promjer dna 1 cm, visina tijela 3,9 cm, masa 12,49 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24 – 26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, kat. br. 210 – 211; 82–83, kat. br. 215 – 219.

99. Inv. br. AMI-A-19002/18 (Sl. 99)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaobljeno, malo zaravnato, tijelo zauzima polovicu ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske vrijednosti: Visina 7,65 cm (potpuno), promjer tijela 1,9 cm, promjer vrata 1,3 cm, promjer otvora 1,9 cm, promjer dna 0,9 cm, visina tijela 4 cm, masa 12,54 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, kat. br. 11; 131, kat. br. 19; I. Baćani 2017, 44–45, kat. br. 24 – 26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, kat. br. 166; 75, kat. br. 183; 81, kat. br. 209; 82, kat. br. 212 – 213; 83, kat. br. 219.

100. Inv. br. AMI-A-4548 (Sl. 100)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E cjevastog tijela od prozirnog zelenkastog stakla, gornji dio vrata i rub otvora nedostaju. Vrat je lagano stisnut na prelazu u tijelo, dno zaobljeno i blago zaravnato.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske vrijednosti: Visina 6,1 cm (nepotpuno), promjer tijela 2,2 cm, promjer dna 1,1 cm, promjer vrata 1,1 cm, visina tijela 3,9 cm, masa 12,2 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Carrarina 1957.

Objava: Š. Mlakar 1979, 17, kat. br. 19, T. 3: 4.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33.

98. Inv. No. AMI-A-19002/15 (Fig. 98)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is rounded and slightly flattened, the body accounts for slightly more than one-half of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.5 cm (complete), body diameter 1.96 cm, neck diameter 1.3 cm, mouth diameter 1.83 cm, base diameter 1 cm, body height 3.9 cm, mass 12.49 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 81, Cat. No. 210–211; 82–83, Cat. No. 215–219.

99. Inv. No. AMI-A-19002/18 (Fig. 99)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is rounded and slightly flattened, the body accounts for one-half of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.65 cm (complete), body diameter 1.9 cm, neck diameter 1.3 cm, mouth diameter 1.9 cm, base diameter 0.9 cm, body height 4 cm, mass 12.54 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 129, Cat. No. 11; 131, Cat. No. 19; I. Baćani 2017, 44–45, Cat. No. 24–26; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 72, Cat. No. 166; 75, Cat. No. 183; 81, Cat. No. 209; 82, Cat. No. 212–213; 83, Cat. No. 219.

100. Inv. No. AMI-A-4548 (Fig. 100)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E, with tubular body, of transparent greenish glass; upper part of neck and mouth edge missing. The neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded and slightly flattened. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.1 cm (incomplete), body diameter 2.2 cm, base diameter 1.1 cm, neck diameter 1.1 cm, body height 3.9 cm, mass 12.2 g (incomplete).

Site: Pula, Carrarina 1957.

Published in: Š. Mlakar 1979, 17, Cat. No. 19, Pl. 3: 4.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33.

Slika 98. / Figure 98.

Slika 99. / Figure 99.

191

Slika 100. / Figure 100.

101. Inv. br. AMI-A-19002/8 (Sl. 101)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i odlomljenog ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaobljeno, tijelo zauzima približno dvije trećine ukupne visine. Rub nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,56 cm (nepotpuno), promjer tijela 2,13 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer dna 0,8 cm, visina tijela 4,1 cm, masa 13,27 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 131, kat. br. 18 – 19; I. Baćani 2017, 39, kat. br. 8 – 9.

102. Inv. br. AMI-A-19002/10 (Sl. 102)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedozelenkastog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima približno tri petine ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,2 cm (potpuno), promjer tijela 2 cm, promjer vrata 1,12 cm, promjer dna 1 cm, visina tijela 3,5 cm, masa 9,33 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 131, kat. br. 18 – 19; I. Baćani 2017, 39, kat. br. 8 – 9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, kat. br. 213.

103. Inv. br. AMI-A-19002/11 (Sl. 103)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima dvije trećine ukupne visine. Rub otvora je oštećen, dio nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,3 cm (potpuno), promjer tijela 2,13 cm, promjer vrata 1,24 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 3,9 cm, masa 14,3 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 131, kat. br. 18 – 19; I. Baćani 2017, 39, kat. br. 8 – 9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, kat. br. 213.

101. Inv. No. AMI-A-19002/8 (Fig. 101)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and broken-off funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is rounded, the body accounts for approx. two-thirds of the total height. The edge is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.56 cm (incomplete), body diameter 2.13 cm, neck diameter 1.2 cm, base diameter 0.8 cm, body height 4.1 cm, mass 13.27 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 131, Cat. No. 18–19; I. Baćani 2017, 39, Cat. No. 8–9.

102. Inv. No. AMI-A-19002/10 (Fig. 102)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale greenish glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for approx. three-fifths of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.2 cm (complete), body diameter 2 cm, neck diameter 1.12 cm, base diameter 1 cm, body height 3.5 cm, mass 9.33 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 131, Cat. No. 18–19; I. Baćani 2017, 39, Cat. No. 8–9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, Cat. No. 213.

103. Inv. No. AMI-A-19002/11 (Fig. 103)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for two thirds of the overall height. The mouth edge is damaged, a part is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.3 cm (complete), body diameter 2.13 cm, neck diameter 1.24 cm, base diameter 1.1 cm, body height 3.9 cm, mass 14.3 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 131, Cat. No. 18–19; I. Baćani 2017, 39, Cat. No. 8–9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, Cat. No. 213.

Slika 101. / Figure 101.

Slika 102. / Figure 102.

193

Slika 103. / Figure 103.

104. Inv. br. AMI-A-19002/12 (Sl. 104)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima približno tri petine ukupne visine. Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijs: Visina 6 cm (potpuno), promjer tijela 1,8 cm, promjer vrata 1,1 cm, promjer dna 0,8 cm, visina tijela 3,5 cm, masa 8,43 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 131, kat. br. 18 – 19; I. Baćani 2017, 39, kat. br. 8 – 9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, kat. br. 213 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, kat. br. 213.

105. Inv. br. AMI-A-19002/13 (Sl. 105)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima malo više od polovice ukupne visine. Rub otvora je oštećen, dio nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijs: Visina 5,85 cm (potpuno), promjer tijela 2,04 cm, promjer vrata 1,1 cm, promjer dna 0,91 cm, visina tijela 3,6 cm, masa 6,81 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 131, kat. br. 18 – 19; I. Baćani 2017, 39, kat. br. 8 – 9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, kat. br. 213.

106. Inv. br. AMI-A-19002/14 (Sl. 106)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima malo više od polovice ukupne visine. Rub otvora je oštećen, dio nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijs: Visina 6,9 cm (potpuno), promjer tijela 2 cm, promjer vrata 1,2 cm, promjer dna 0,9 cm, visina tijela 4,1 cm, težina 10,45 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcij, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 131, kat. br. 18 – 19; I. Baćani 2017, 39, kat. br. 8 – 9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, kat. br. 213.

104. Inv. No. AMI-A-19002/12 (Fig. 104)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for approx. three-fifths of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6 cm (complete), body diameter 1.8 cm, neck diameter 1.1 cm, base diameter 0.8 cm, body height 3.5 cm, mass 8.43 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 131, Cat. No. 18–19; I. Baćani 2017, 39, Cat. No. 8–9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, Cat. No. 213 A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, Cat. No. 213.

105. Inv. No. AMI-A-19002/13 (Fig. 105)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for a bit more than one-half of the total height. The mouth edge is damaged, a part is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.85 cm (complete), body diameter 2.04 cm, neck diameter 1.1 cm, base diameter 0.91 cm, body height 3.6 cm, mass 6.81 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 131, Cat. No. 18–19; I. Baćani 2017, 39, Cat. No. 8–9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, Cat. No. 213.

106. Inv. No. AMI-A-19002/14 (Fig. 106)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for a bit more than one-half of the total height. The mouth edge is damaged, a part is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.9 cm (complete), body diameter 2 cm, neck diameter 1.2 cm, base diameter 0.9 cm, body height 4.1 cm, weight 10.45 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 131, Cat. No. 18–19; I. Baćani 2017, 39, Cat. No. 8–9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 82, Cat. No. 213.

Slika 104. / Figure 104.

Slika 105. / Figure 105.

195

Slika 106. / Figure 106.

107. Inv. br. AMI-A-19002/16 (Sl. 107)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaobljeno i zaravnato, tijelo zauzima malo više od polovice ukupne visine. Rub otvora je oštećen, dio nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,3 cm (potpuno), promjer tijela 1,8 cm, promjer vrata 1 cm, promjer dna 0,7 cm, visina tijela 3,7 cm, masa 7,56 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 131, kat. br. 18 – 19; I. Baćani 2017, 39, kat. br. 8 – 9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 83, kat. br. 219; 190, kat. br. 655.

108. Inv. br. AMI-A-19002/19 (Sl. 108)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima malo više od polovice ukupne visine. Na dnu je na jednoj strani izvučen mali uštipak stakla. Rub otvora je oštećen, dio nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 8,4 cm (potpuno), promjer tijela 3 cm, promjer vrata 1,6 cm, promjer dna 1,45 cm, visina tijela 5 cm, masa 22,3 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 131, kat. br. 18 – 19; I. Baćani 2017, 39, kat. br. 8 – 9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 83, kat. br. 218.

109. Inv. br. AMI-A-19002/20 (Sl. 109)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima tri petine ukupne visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7,2 cm (potpuno), promjer tijela 2,63 cm, promjer vrata 1,35 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 4,3 cm, masa 21,45 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 131, kat. br. 18 – 19; I. Baćani 2017, 39, kat. br. 8 – 9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 83, kat. br. 219.

107. Inv. No. AMI-A-19002/16 (Fig. 107)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is rounded and flattened, the body accounts for a bit more than one-half of the total height. The mouth edge is damaged, a part is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.3 cm (complete), body diameter 1.8 cm, neck diameter 1 cm, base diameter 0.7 cm, body height 3.7 cm, mass 7.56 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analогије: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 131, Cat. No. 18–19; I. Baćani 2017, 39, Cat. No. 8–9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 83, Cat. No. 219; 190, Cat. No. 655.

108. Inv. No. AMI-A-19002/19 (Fig. 108)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for a bit more than one-half of the total height. A small pinch of glass is pulled on one side of the base. The mouth edge is damaged, a part is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 8.4 cm (complete), body diameter 3 cm, neck diameter 1.6 cm, base diameter 1.45 cm, body height 5 cm, mass 22.3 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analогије: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 131, Cat. No. 18–19; I. Baćani 2017, 39, Cat. No. 8–9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 83, Cat. No. 218.

109. Inv. No. AMI-A-19002/20 (Fig. 109)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for three-fifth of the total height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.2 cm (complete), body diameter 2.63 cm, neck diameter 1.35 cm, base diameter 1.1 cm, body height 4.3 cm, mass 21.45 g (complete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analогије: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.2; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 131, Cat. No. 18–19; I. Baćani 2017, 39, Cat. No. 8–9; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 83, Cat. No. 219.

Slika 107. / Figure 107.

Slika 108. / Figure 108.

197

Slika 109. / Figure 109.

110. Inv. br. AMI-A-5681/a (Sl. 110)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela, od prozirnog bljedoplavog stakla. Rub otvora ljevkasto je razgrnut, nezadebljan. Vrat je lagano stisnut na prelazu u tijelo, dno zaobljeno i blago zaravnato. Tijelo zauzima dvije trećine visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske podatke: Visina 6,5 cm (potpuno), promjer tijela 2,2 cm, promjer otvora 1,8 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 4,5 cm, masa 8,4 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Koparska ulica 1972, Grob 4.

Objava: Š. Mlakar 1972, 10, Grob 4, T. III: 2, kraj I. st. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 180, sl. 50, forma 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 135, kat. br. 32.

111. Inv. br. AMI-A-5681/c (Sl. 111)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α, cjevastog tijela, od prozirnog bljedoplavog stakla. Rub otvora ljevkasto je razgrnut, nezadebljan. Vrat glatko prelazi u tijelo, dno je zaobljeno i blago zaravnato. Tijelo zauzima dvije trećine visine.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske podatke: Visina 6,5 cm (potpuno), promjer tijela 2,2 cm, promjer otvora 1,8 cm, promjer dna 1,1 cm, visina tijela 4,5 cm, masa 8,4 g (potpuno).

Nalazište: Pula, Koparska ulica 1972, Grob 4.

Objava: Š. Mlakar 1972, 10, Grob 4, T. III: 2, kraj I. st. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, sl. 50, forma 8.6.1; 180, sl. 50, forma 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, kat. br. 1 – 4; 135, kat. br. 32.

112. Inv. br. AMI-A-4924 (stari inv. broj 824 civ) (Sl. 112, T. 17: 112)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α/Lazar 8.6.4, spljoštenog cjevastog tijela i niskog cilindričnog vrata, od prozirnog plavičastog stakla. Tijelo zauzima gotovo tri četvrtine ukupne visine. Otvor je nezadebljan, ljevkasto razgrnut, dno zaobljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzijske podatke: Visina 5,2 cm (potpuno), promjer tijela 2,3 cm, promjer otvora 1,5 cm, promjer dna 0,9 cm, promjer vrata 0,9 cm, visina tijela 3,8 cm, masa 9,5 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 180, sl. 50, forma 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, kat. br. 29 – 30; 135, kat. br. 32; I. Baćani 2017, 48, kat. br. 34 – 36.

110. Inv. No. AMI-A-5681/a (Fig. 110)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body, of transparent pale blue glass. The mouth edge is funnel-shaped and everted, non-thickened. The neck is slightly constricted where it joins the body, the base is rounded and slightly flattened. The body accounts for two thirds of the overall height. Technique: free blowing. Dimensions: Height 6.5 cm (complete), body diameter 2.2 cm, mouth diameter 1.8 cm, base diameter 1.1 cm, body height 4.5 cm, mass 8.4 g (complete).

Site: Pula, Koparska ulica 1972, Grave 4.

Published in: Š. Mlakar 1972, 10, Grave 4, Pl. III: 2, late 1st century – 2nd century.

Analogy: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 180, fig. 50, form 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 135, Cat. No. 32.

111. Inv. No. AMI-A-5681/c (Fig. 111)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α, with tubular body, of transparent pale blue glass. The mouth edge is funnel-shaped and everted, non-thickened. The neck smoothly transitions to the body, the base is rounded and slightly flattened. The body accounts for two thirds of the overall height. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.5 cm (complete), body diameter 2.2 cm, mouth diameter 1.8 cm, base diameter 1.1 cm, body height 4.5 cm, mass 8.4 g (complete).

Site: Pula, Koparska ulica 1972, Grave 4.

Published in: Š. Mlakar 1972, 10, Grave 4, Pl. III: 2, late 1st century – 2nd century.

Analogy: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 175, fig. 50, form 8.6.1; 180, fig. 50, form 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 127, Cat. No. 1–4; 135, Cat. No. 32.

112. Inv. No. AMI-A-4924 (earlier inv. no. 824 civ) (Fig. 112, Pl. 17: 112)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α/Lazar 8.6.4, with flat tubular body and low cylindrical neck, of transparent bluish glass. The body accounts for almost three-quarters of the total height. The mouth is non-thickened, funnel-shaped and everted, the base is rounded. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.2 cm (complete), body diameter 2.3 cm, mouth diameter 1.5 cm, base diameter 0.9 cm, neck diameter 0.9 cm, body height 3.8 cm, mass 9.5 g (complete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analogy: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 180, fig. 50, form 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, Cat. No. 29–30; 135, Cat. No. 32; I. Baćani 2017, 48, Cat. No. 34–36.

Slika 110. / Figure 110.

Slika 111. / Figure 111.

199

Slika 112. / Figure 112.

113. Inv. br. AMI-A-5390 (Sl. 113, T. 17: 113)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α/Lazar 8.6.4, cjevastog tijela i niskog cilindričnog vrata, od mutnog zelenog stakla. Tijelo zauzima tri petine ukupne visine. Otvor je nezadebljan, ljevkasto razgrnut, dno zaobljeno, blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,3 cm (potpuno), promjer tijela 2,2 cm, promjer otvora 2 cm, promjer vrata 1,3 cm, promjer dna 1,2 cm, visina tijela 3,8 cm, masa 11,26 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 180, sl. 50, forma 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, kat. br. 29 – 30; 135, kat. br. 32; I. Baćani 2017, 48, kat. br. 34 – 36.

114. Inv. br. AMI-A-19002/1 (Sl. 114)

Opis: Balzamarij Isings 8/Calvi E α/Lazar 8.6.4, cjevastog tijela i ljevkastog otvora, od prozirnog bljedoplavog stakla. Vrat je stisnut u dnu, dno zaravnato, tijelo zauzima dvije trećine ukupne visine. Nedostaje djelić ruba otvora.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7,5 cm (potpuno), promjer tijela 2,87 cm, promjer vrata 1,4 cm, promjer otvora 2,2 cm, promjer dna 1,4 cm, visina tijela 4,96 cm, masa 22,9 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcija, luka Budava, žarni grob, prije 1915.

Objava: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, kat. br. 299, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 180, sl. 50, forma 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, kat. br. 29 – 30; 135, kat. br. 32; I. Baćani 2017, 48, kat. br. 34 – 36.

113. Inv. No. AMI-A-5390 (Fig. 113, Pl. 17: 113)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α/Lazar 8.6.4, with tubular body and low cylindrical neck, of dim green glass. The body accounts for three-fifth of the total height. The mouth is non-thickened, funnel-shaped and everted, the base is rounded, slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.3 cm (complete), body diameter 2.2 cm, mouth diameter 2 cm, neck diameter 1.3 cm, base diameter 1.2 cm, body height 3.8 cm, mass 11.26 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 180, fig. 50, form 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, Cat. No. 29–30; 135, Cat. No. 32; I. Baćani 2017, 48, Cat. No. 34–36.

114. Inv. No. AMI-A-19002/1 (Fig. 114)

Description: Balsamarium Isings 8/Calvi E α/Lazar 8.6.4, with tubular body and funnel-shaped mouth, of transparent pale blue glass. The neck is narrow at the bottom, the base is flat, the body accounts for two thirds of the overall height. A small part of mouth edge is missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.5 cm (complete), body diameter 2.87 cm, neck diameter 1.4 cm, mouth diameter 2.2 cm, base diameter 1.4 cm, body height 4.96 cm, mass 22.9 g (incomplete).

Site: Nesactium, Port Budava, urn grave, before 1915.

Published in: A. Gnirs 1915, 133; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 169, Cat. No. 299, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 24; M. C. Calvi 1968, 33; I. Lazar 2003, 180, fig. 50, form 8.6.4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 134, Cat. No. 29–30; 135, Cat. No. 32; I. Baćani 2017, 48, Cat. No. 34–36.

Slika 113. / Figure 113.

Slika 114. / Figure 114.

2. BOČICE

115. Inv. br. AMI-A-2586 (Sl. 115, T. 17: 115)

Opis: Bočica kvadratnog tijela s ručkom Isings 50a/Calvi hidrija C β/Lazar 6.3.1, od prozirnog zelenkastog stakla. Rub otvora horizontalno je razgrnut, prstenasto savijen prema gore i unutra i spljošten, rame zaobljeno, s jednom uspravnom širokom glatkim ručkom, savijenom ispod otvora. Tijelo zauzima tri petine ukupne visine. U sredini kvadratnog dna nalazi se udubljena kružnica promjera 1,9 cm, s točkastim ispučenjem promjera 0,1 cm u sredini.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 7 cm (potpuno), širina tijela 3,6 cm, dužina tijela 3,6 cm, visina tijela 4,4 cm, dužina stranica dna 3,4 x 3,3 cm, promjer vrata pri dnu 1,5 cm, pri vrhu 1,3 cm, promjer otvora 2,7 cm, visina ručke 2,2 cm, presjek ručke 1,2 x 0,2 cm, dužina ručke 1,2 cm, masa 36 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: I. Fadić 1987, 109, kat. br. 7; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 10, 52, kat. br. 4, T. I.

Analogije: C. Isings 1957, 63; M. C. Calvi 1968, 82; I. Lazar 2003, 148–149, sl. 43, forma 6.3.1; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 71, kat. br. 80; P. Triantafyllidis 2006, 381, kat. br. GR 9, Pl. 1; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 51, kat. br. 1 – 2; 55, kat. br. 13 – 16; 56, kat. br. 17 – 18; 57, kat. br. 21.

116. Inv. br. AMI-A-4893 (Sl. 116, T. 18: 116)

Opis: Bočica pravokutnog tijela s dvije uspravne, koljenasto savijene glatke ručke Isings 90/Calvi hidrija B. Staklo je prozirno, bljedozelenkasto. Vrat je cilindričan, otvor je ljevkasto, gotovo ravno proširen i odlomljen. Dno je pravokutno, ima četiri okrugla ispučenja u uglovima i otisak štapića u sredini.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 9,2 cm (nepotpuno), širina tijela i dna 5,1 cm, dužina tijela i dna 3,5 cm, promjer vrata 1,4 cm, visina tijela 6,5 cm, visina ručki 3,2 cm, presjek ručki 1,3 x 0,3 cm, dužina ručki 1,9 cm, ispučenja na dnu promjera 0,7 cm i visine 0,1 cm, masa 58,07 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcija, nekropola Batel 1902, Grob 46.

Objava: B. Schiavuzzi 1905, 241, sl. 5 b; R. Matijašić 1996, 122, Grob A 46; I. Fadić 1987, 111, sl. 8, Forma III; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 30–32, 132, kat. br. 277, T. XLVIII.

Analogije: C. Isings 1957, 108; M. C. Calvi 1968, 82; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77, kat. br. 115; H. Amrein 2006, 216, kat. br. CH 37, Pl. 9; I. Lazar 2006b, 264, kat. br. H 24, Pl. 3; 2006c, 274, kat. br. CRO 18, Pl. 4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 118, kat. br. 12; M.-D. Nenna 2011, 198, kat. br. CRO 55, Pl. 3; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 134, kat. br. 278 – 279, T. XLVIII; S. Fünfschilling 2015, 428, sl. 597, forma AR 157.

2. VIALS

115. Inv. No. AMI-A-2586 (Fig. 115, Pl. 17: 115)

Description: Handled square-bodied vial Isings 50a/Calvi hydria C β/Lazar 6.3.1, of transparent greenish glass. The mouth edge is horizontally everted, curved upwards and inwards in a ring-shaped form and flattened; the shoulder is rounded, with one vertical wide smooth handle bent underneath the mouth. The body accounts for three-fifth of the total height. A recessed circle (1.9 cm in diameter) with a protruding dot (0.1 cm in diameter) in its center is found in the center of the square base. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 7 cm (complete), body width 3.6 cm, body length 3.6 cm, body height 4.4 cm, length of base sides 3.4 x 3.3 cm, neck diameter at base 1.5 cm, at top 1.3 cm, mouth diameter 2.7 cm, handle height 2.2 cm, handle section 1.2 x 0.2 cm, handle length 1.2 cm, mass 36 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Published in: I. Fadić 1987, 109, Cat. No. 7; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 10, 52, Cat. No. 4, Pl. I.

Analogies: C. Isings 1957, 63; M. C. Calvi 1968, 82; I. Lazar 2003, 148–149, fig. 43, form 6.3.1; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 71, Cat. No. 80; P. Triantafyllidis 2006, 381, Cat. No. GR 9, Pl. 1; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 51, Cat. No. 1–2; 55, Cat. No. 13–16; 56, Cat. No. 17–18; 57, Cat. No. 21.

116. Inv. No. AMI-A-4893 (Fig. 116, Pl. 18: 116)

Description: Rectangle-bodied vial with two upright, knee-shaped smooth handles, Isings 90/Calvi hydria B. The glass is transparent and pale greenish. The neck is cylindrical; the mouth has an almost horizontal, funnel-shaped widening and is broken off. The base is square, with four circular protrusions in the corners and a stick-made imprint in the center. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 9.2 cm (incomplete), body and base width 5.1 cm, body and base length 3.5 cm, neck diameter 1.4 cm, body height 6.5 cm, height of handles 3.2 cm, handle section 1.3 x 0.3 cm, length of handles 1.9 cm, protrusions on the base – diameter 0.7 cm and height 0.1 cm, mass 58.07 g (incomplete).

Site: Nesactium, Batel Necropolis 1902, Grave 46.

Published in: B. Schiavuzzi 1905, 241, fig. 5 b; R. Matijašić 1996, 122, Grave A 46; I. Fadić 1987, 111, fig. 8, Form III; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 30–32, 132, Cat. No. 277, Pl. XLVIII.

Analогије: C. Isings 1957, 108; M. C. Calvi 1968, 82; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 77, Cat. No. 115; H. Amrein 2006, 216, Cat. No. CH 37, Pl. 9; I. Lazar 2006b, 264, Cat. No. H 24, Pl. 3; 2006c, 274, Cat. No. CRO 18, Pl. 4; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 118, Cat. No. 12; M.-D. Nenna 2011, 198, Cat. No. CRO 55, Pl. 3; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 134, Cat. No. 278–279, Pl. XLVIII; S. Fünfschilling 2015, 428, fig. 597, form AR 157.

Slika 115. / Figure 115.

Slika 116. / Figure 116.

117. Inv. br. AMI-A-4905 (stari inv. br. 2948 civ.) (Sl. 117, T. 18: 117)

Opis: Bočica kvadratnog tijela Isings 62/Lazar 7.1.1, od mutnog, dekoloriranog stakla. Rub otvora je razgrnut, prstenasto savijen prema gore i prema unutra, iznutra ljevkasto zakošen, na dva mesta malo oštećen. Vrat je kratak, dno blago udubljeno. Na dnu u uglovima nalaze se četiri okrugla ispučenja promjera 0,5 cm.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 4,4 cm (potpuno), promjer otvora 3,5 cm, dužina stranica na tijelu i na dnu 2,98 x 2,98 cm, promjer vrata 2,6 cm, masa 13,96 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: I. Fadić 1987, 103; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 19–22, 118, kat. br. 234, T. XXXIX.

Analogije: C. Isings 1957, 81; I. Lazar 2003, 158, forma 7.1.1; M.-D. Nenna 2006, 438, kat. br. PO-SY 62, Pl. 6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 107, kat. br. 308; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 123, kat. br. 4–5; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 23, 118, kat. br. 235; 119, kat. br. 237.

118. Inv. br. AMI-A-4928 (stari broj 784 civ.) (Sl. 118, T. 18: 118)

Opis: Pseudo Merkur-bočica Isings 84/Calvi boca A/Lazar 8.4.1, kvadratnog tijela i cilindričnog vrata. Staklo je prozirno, zelenkasto. Rub otvora horizontalno je razgrnut, podvijen nadolje i zatim nagore prema unutra, oštećen. Dno je kvadratno, ima četiri kružna ispučenja promjera 0,65 cm u uglovima i otisak štapića u sredini. Tijelo zauzima gotovo pola ukupne visine.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 10,95 cm s ispučinama na dnu (potpuno), visina 10,8 cm bez ispučina, širina tijela 3,2 cm, dužina 2,7 cm, dimenzije dna 2,7 x 2,4 cm, promjer otvora 2,7 cm, promjer vrata 1,3 cm, visina tijela 5 cm, masa 40,28 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcij, nekropola Batel 1902–1908.

Objava: B. Schiavuzzi 1905, 235–254; A. Gnirs 1915, 119, sl. 64; I. Fadić 1987, 116, sl. 13; R. Matijašić 1996, 119–123; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 123, kat. br. 245, T. XLIII.

Analogije: C. Isings 1957, 100; M. C. Calvi 1968, 57; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 139, kat. br. 105; I. Lazar 2003, 173, sl. 49, forma 8.4.1; 2006b, 265, kat. br. H 30, Pl. 6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, kat. br. 113 – 114; J. Price 2006, 293, kat. br. E-MER 001, Pl. 9; L. Mandruzzato 2007, 134, sl. 3; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 125, kat. br. 2; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 123, kat. br. 246, T. XLIII; S. Fünfschilling 2015, 412, sl. 565, forma AR 144.

117. Inv. No. AMI-A-4905 (earlier inv. no. 2948 civ.) (Fig. 117, Pl. 18: 117)

Description: Square-bodied vial, Isings 62/Lazar 7.1.1 of dim decolorized glass. The mouth edge is everted, curved upwards and inwards in the form of a ring, beveled and funnel-shaped on the inside, slightly damaged in two places. The neck is short and the base is slightly recessed. In corners of the base there are four circular protrusions 0.5 cm in diameter. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 4.4 cm (complete), mouth diameter 3.5 cm, length of sides on body and base 2.98 x 2.98 cm, neck diameter 2.6 cm, mass 13.96 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1930.

Published in: I. Fadić 1987, 103; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 19–22, 118, Cat. No. 234, Pl. XXXIX.

Analogy: C. Isings 1957, 81; I. Lazar 2003, 158, form 7.1.1; M.-D. Nenna 2006, 438, Cat. No. PO-SY 62, Pl. 6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 107, Cat. No. 308; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 123, Cat. No. 4–5; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 23, 118, Cat. No. 235; 119, Cat. No. 237.

118. Inv. No. AMI-A-4928 (earlier inv. no. 784 civ.) (Fig. 118, Pl. 18: 118)

Description: Pseudo-Mercury bottle Isings 84/Calvi bottle A/Lazar 8.4.1, with square body and cylindrical neck. The glass is transparent and greenish. The mouth edge is horizontally everted, curved downwards and then upwards and inwards, damaged. The base is square, with four circular protrusions (0.65cm in diameter) in the corners and a stick-made imprint in the center. The body accounts for almost one-half of the total height. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 10.95 cm with protrusions on base (complete), height 10.8 cm without protrusions, body width 3.2 cm, length 2.7 cm, base dimensions 2.7 x 2.4 cm, mouth diameter 2.7 cm, neck diameter 1.3 cm, body height 5 cm, mass 40.28 g (incomplete).

Site: Nesactium, Batel Necropolis 1902–1908.

Published in: B. Schiavuzzi 1905, 235–254; A. Gnirs 1915, 119, fig. 64; I. Fadić 1987, 116, fig. 13; R. Matijašić 1996, 119–123; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 123, Cat. No. 245, Pl. XLIII.

Analogy: C. Isings 1957, 100; M. C. Calvi 1968, 57; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 139, Cat. No. 105; I. Lazar 2003, 173, fig. 49, form 8.4.1; 2006b, 265, Cat. No. H 30, Pl. 6; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, Cat. No. 113–114; J. Price 2006, 293, Cat. No. E-MER 001, Pl. 9; L. Mandruzzato 2007, 134, fig. 3; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 125, Cat. No. 2; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 123, Cat. No. 246, Pl. XLIII; S. Fünfschilling 2015, 412, fig. 565, form AR 144.

Slika 117. / Figure 117.

Slika 118. / Figure 118.

119. Inv. br. AMI-A-4889 (Sl. 119)

Opis: Merkur-boca Isings 84, šesterokutnog tijela i odlomljenog vrata, od zelenkastog stakla. Tijelo se lagano sužava prema dnu. U sredini dna nalazi se reljefni prikaz stojećeg nagog Merkura, u četiri ugla šesterokutnog dna smješteni su reljefni inicijali: *M C H R.* Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 21,5 cm (nepotpuno), širina u ramenu 6,2 cm, dužina u ramenu 5,7 cm, dužina stranice u ramenu 3,2 cm, širina u dnu 5 cm, dužina u dnu 4,4 cm, dužina stranice u dnu 2,35 cm, debeljina stijenke na vratu 1,16 cm, visina tijela 18,8 cm, promjer vrata 3,4 cm, masa 562,3 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula 1904.

Objava: A. Gnirs 1904, 144–145, sl. 25–26; I. Fadić 1997, 149, br. 105; 2005, 205–211; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, kat. br. 11; I. Lazar 2006c, 275, kat. br. CRO 31, Pl. 5, II. – III. st.; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 122, kat. br. 244, T. XLII; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 72, kat. br. 106.

Analogije: C. Isings 1957, 100; V. Arveiller 2006, 131, kat. br. F-MER 42, Pl. 63; 131, kat. br. F-MER 43; A.-B. Follmann-Schulz 2006, 87, kat. br. D-BN 38, T. 10; D. Foy 2006, 473, kat. br. F-MER 054, Pl. 7; 475, kat. br. F-MUS 93, Pl. 13; M.-D. Nenna, V. Arveiller 2006, 210, kat. br. F-MUS.055, Pl. 134; P. Triantafyllidis 2006, 388, kat. br. TR 72, Pl. 10; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 122, kat. br. 243, T. XLII.

120. Inv. br. AMI-A-4890 (stari inv. br. 2979 civ.) (Sl. 120, T. 19: 120)

Opis: Bočica šesterokutnog tijela Isings 50a, od prozirnog, plavozelenog stakla metalnog sjaja. Vrat je cilindričan, nepravilni prstenasti rub otvora savijen je prema gore i prema unutra. Bridovi tijela su zaobljeni, prelaze u oblo rame. Tijelo zauzima tri petine ukupne visine. Dno je nepravilnog šesterokutnog oblika, uđubljeno 0,4 cm.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 8,6 cm (potpuno), širina tijela 6,1 cm, dužina tijela 5,8 cm, dužina stranice 3,6 cm, promjer otvora 2,5 cm x 3,2 cm, promjer vrata u sredini 1,9 cm, promjer vrata pri dnu 2,4 cm, visina vrata 3 cm, visina tijela 5,2 cm, dno 6 cm x 5,5 cm, masa 45,56 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: I. Fadić 1987, 112, sl. 11, Forma 4; 1997, 114, br. 48, II. – III. st.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, kat. br. 9.

Analogije: C. Isings 1957, 63; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, kat. br. 111.

119. Inv. No. AMI-A-4889 (Fig. 119)

Description: Mercury bottle Isings 84, with hexagonal body and broken-off neck, of greenish glass. The body slightly tapers towards the base. In the center of the base, a relief depiction of nude Mercury can be seen. The relief initials *M C H R.* are found in four corners of the hexagonal base. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 21.5 cm (incomplete), width at shoulder 6.2 cm, length at shoulder 5.7 cm, side length at shoulder 3.2 cm, width at base 5 cm, length at base 4.4 cm, side length at base 2.35 cm, wall thickness at neck 1.16 cm, body height 18.8 cm, neck diameter 3.4 cm, mass 562.3 g (incomplete).

Site: Pula 1904.

Published in: A. Gnirs 1904, 144–145, fig. 25–26; I. Fadić 1997, 149, No. 105; 2005, 205–211; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, Cat. No. 11; I. Lazar 2006c, 275, Cat. No. CRO 31, Pl. 5, 2nd – 3rd centuries; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 122, Cat. No. 244, Pl. XLII; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 72, Cat. No. 106.

Analогије: C. Isings 1957, 100; V. Arveiller 2006, 131, Cat. No. F-MER 42, Pl. 63; 131, Cat. No. F-MER 43; A.-B. Follmann-Schulz 2006, 87, Cat. No. D-BN 38, Pl. 10; D. Foy 2006, 473, Cat. No. F-MER 054, Pl. 7; 475, Cat. No. F-MUS 93, Pl. 13; M.-D. Nenna, V. Arveiller 2006, 210, Cat. No. F-MUS.055, Pl. 134; P. Triantafyllidis 2006, 388, Cat. No. TR 72, Pl. 10; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 25, 122, Cat. No. 243, Pl. XLII.

120. Inv. No. AMI-A-4890 (earlier inv. no. 2979 civ.) (Fig. 120, PI. 19: 120)

Description: Hexagon-bodied vial Isings 50a of transparent, blue-green glass of metal luster. The neck is cylindrical; the asymmetrical ring-shaped edge is curved upwards and inwards. The edges of the body are rounded, transitioning to a rounded shoulder. The body accounts for three-fifth of the total height. The base is an asymmetrical hexagon and has a 0.4cm deep recess. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 8.6 cm (complete), body width 6.1 cm, body length 5.8 cm, side length 3.6 cm, mouth diameter 2.5 cm x 3.2 cm, neck diameter in the middle 1.9 cm, neck diameter at base 2.4 cm, neck height 3 cm, body height 5.2 cm, base 6 cm x 5.5 cm, mass 45.56 g (complete).

Site: unknown; found before 1930.

Published in: I. Fadić 1987, 112, fig. 11, Form 4; 1997, 114, No. 48, 2nd – 3rd centuries; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, Cat. No. 9.

Analогије: C. Isings 1957, 63; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, Cat. No. 111.

Slika 119. / Figure 119.

Slika 120. / Figure 120.

121. Inv. br. AMI-A-4902 (Sl. 121, T. 19: 121)

Opis: Pseudo Merkur-bočica Isings 84, šesterokutnog tijela, od mutnog, zelenkastog stakla. Vrat je cilindričan, rub otvora horizontalno razgrnut i prstenasto savijen prema dolje i prema vratu. Bridovi tijela prelaze u oblo rame. Dno je šesterokutnog oblika, ima reljefni prsten promjera 1,8 cm i udubljeno je u sredini. Rub otvora na jednom je kraju odlomljen. Tijelo zauzima tri petine ukupne visine.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 6,8 cm (potpuno), širina tijela 3,2 cm, visina tijela 4 cm, promjer otvora 2,3 cm, širina vrata 1,2 cm, visina vrata 2,8 cm, masa 18,55 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: I. Fadić 1987, 111, sl. 10, Forma 4; 1997, 109, kat. br. 40, II. – III. st.

Analogije: C. Isings 1957, 100; I. Fadić 2011, 344–352, kat. br. 12 – 42; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 140, kat. br. 111, Burle, Grob 163; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, kat. br. 112; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 26–29, 125–127, kat. br. 255 – 261.

122. Inv. br. AMI-A-4941 (Sl. 122, T. 19: 122)

Opis: Bočica šesterokutnog tijela s ručkom Isings 50a/Calvi hidrija D/Lazar 6.3.3, od prozirnog zelenkastog stakla. Vrat je cilindričan, rub otvora nepravilan, razgrnut, prstenasto savijen prema gore i prema unutra. Tijelo zauzima gotovo tri četvrtine visine. Dno je udubljeno, ima reljefni prsten promjera 1,55 cm. Bočica ima jednu uspravnu ručku zadebljanih rubova koja je savijena u visini otvora i pričvršćena na vrat ispod otvora.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 7,2 cm (potpuno), promjer otvora 2,28 cm, promjer vrata 1,2 cm, širina tijela 3,5 cm, dužina tijela 3,2 cm, dužina stranice 1,8 cm, širina dna 3,3 cm, dužina dna 2,83 cm, visina tijela 5,2 cm, visina ručke 2,7 cm, dužina ručke 1 cm, presjek ručke 0,8 cm x 0,2 cm, masa 21,2 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: I. Fadić 1987, 111, sl. 9, Forma 4; 1997, 154, kat. br. 113, II. – III. st.; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 63, kat. br. 87.

Analogije: C. Isings 1957, 63; M. C. Calvi 1968, 83; G. M. Facchini 1999, 153–154, kat. br. 340, 342–343; I. Lazar 2003, 148, 151, sl. 43, forma 6.3.3; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, kat. br. 112; S. Fünfschilling 2015, 429, sl. 598, forma AR 158.

121. Inv. No. AMI-A-4902 (Fig. 121, Pl. 19: 121)

Description: Pseudo-Mercury bottle Isings 84, with hexagonal body, of dim greenish glass. The neck is cylindrical, the mouth edge is horizontally everted and curved downwards and towards the neck in the form of a ring. The edges of the body transition to a rounded shoulder. The base is hexagonal, contains a relief ring 1.8 cm in diameter and is recessed in the center. The mouth edge is broken off on one end. The body accounts for three-fifth of the total height. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 6.8 cm (complete), body width 3.2 cm, body height 4 cm, mouth diameter 2.3 cm, neck width 1.2 cm, neck height 2.8 cm, mass 18.55 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Published in: I. Fadić 1987, 111, fig. 10, Form 4; 1997, 109, Cat. No. 40, 2nd – 3rd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 100; I. Fadić 2011, 344–352, Cat. No. 12–42; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 140, Cat. No. 111, Burle, Grave 163; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, Cat. No. 112; I. Fadić, B. Štefanac 2012, 26–29, 125–127, Cat. No. 255–261.

122. Inv. No. AMI-A-4941 (Fig. 122, Pl. 19: 122)

Description: Handled hexagon-bodied vial Isings 50a/Calvi hydria D/Lazar 6.3.3, of transparent greenish glass. The neck is cylindrical; the mouth edge is asymmetrical, everted and curved upwards and inwards in the form of a ring. The body accounts for almost three-quarters of the total height. The base is recessed and has a relief ring 1.55 cm in diameter. The vial has a single vertical handle with thick edges, bent at mouth level and attached to the neck underneath the mouth. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 7.2 cm (complete), mouth diameter 2.28 cm, neck diameter 1.2 cm, body width 3.5 cm, body length 3.2 cm, side length 1.8 cm, base width 3.3 cm, base length 2.83 cm, body height 5.2 cm, handle height 2.7 cm, handle length 1 cm, handle section 0.8 cm x 0.2 cm, mass 21.2 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Published in: I. Fadić 1987, 111, fig. 9, Form 4; 1997, 154, Cat. No. 113, 2nd – 3rd centuries; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 63, Cat. No. 87.

Analogies: C. Isings 1957, 63; M. C. Calvi 1968, 83; G. M. Facchini 1999, 153–154, Cat. No. 340, 342–343; I. Lazar 2003, 148, 151, fig. 43, form 6.3.3; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 76, Cat. No. 112; S. Fünfschilling 2015, 429, fig. 598, form AR 158.

Slika 121. / Figure 121.

Slika 122. / Figure 122.

209

123. Inv. br. AMI-A-4899 (stari inv. br. 764 civ.) (Sl. 123, T. 19: 123)

Opis: Bočica s ručkom srođna tipu Isings 51a, od prozirnog, zelenkastog stakla. Tijelo je suženo prema dnu, rame zaobljeno, vrat kratak i izvijen. Rub otvora je tanak, ljevkasto proširen, savijen prema gore i unutra, na kraju prstenasto oblikovan. Tanka i uspravna ručka ovalnog presjeka spaja rame s vratom na obodu. Pri vrhu je ručka uz rub tako savijena da nadvisuje rub otvora. Dno je blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina bez ručke 7,2 cm (potpuno), visina s ručkom 7,9 cm (potpuno), promjer tijela 3,66 cm, promjer otvora 2,86 cm, promjer vrata 1,4 cm, promjer dna 1,8 cm, visina tijela 5,2 cm, visina ručke 3,9 cm, presjek ručke u sredini 0,3 x 0,2 cm, dužina ručke 1,6 cm, masa 18,52 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, nekropola Batel 1902–1908.

Objava: B. Schiavuzzi 1905, 235–254; A. Gnirs 1915, 119, sl. 64; R. Matijašić 1996, 119–123; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 130, kat. br. 75.

Analogije: C. Isings 1957, 67; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 74, kat. br. 102.

124. Inv. br. AMI-A-4901 (stari inv. br. 2187 civ.) (Sl. 124, T. 19: 124)

Opis: Bočica s ručkom srođna tipu Isings 51a, od prozirnog, zelenkastog stakla. Tijelo je suženo prema dnu, rame zaobljeno, vrat kratak i izvijen. Rub otvora horizontalno je razgrnut, prstenasto savijen prema gore i prema unutra na kraju. Tanka i uspravna ručka ovalnog presjeka spaja rame s vratom ispod ruba. Dno je blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,15 cm (potpuno), promjer tijela 3 cm, promjer otvora 2,6 cm, promjer vrata 1,1 cm, promjer dna 1,9 cm, visina tijela 4,4 cm, visina ručke 2,3 cm, presjek ručke u sredini 0,4 x 0,2 cm, dužina ručke 1,1 cm, masa 10,92 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, nekropola Batel 1902, Grob 17 s novcem Antonina Pija, sredina II. st.

Objava: B. Schiavuzzi 1905, 241, sl. 5 a; R. Matijašić 1996, 121, Grob A 17; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, kat. br. 7.

Analogije: C. Isings 1957, 67; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 74, kat. br. 102.

123. Inv. No. AMI-A-4899 (earlier inv. no. 764 civ.) (Fig. 123, Pl. 19: 123)

Description: Handled vial related to Isings 51a type, of transparent greenish glass. The body tapers downwards, the shoulder is rounded, the neck is short and curved outward. The mouth edge is thin, with funnel-shaped widening, curved upwards and inwards and has a ring-shaped end. A thin oval-sectioned vertical handle connects the shoulder with the neck at the rim. At the top, the handle is bent in such way that it surmounts the edge of the mouth. The base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height without handle 7.2 cm (complete), height with handle 7.9 cm (complete), body diameter 3.66 cm, mouth diameter 2.86 cm, neck diameter 1.4 cm, base diameter 1.8 cm, body height 5.2 cm, handle height 3.9 cm, handle section in the middle 0.3 x 0.2 cm, handle length 1.6 cm, mass 18.52 g (complete).

Site: Nesactium, Batel Necropolis 1902–1908.

Published in: B. Schiavuzzi 1905, 235–254; A. Gnirs 1915, 119, fig. 64; R. Matijašić 1996, 119–123; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 130, Cat. No. 75.

Analogies: C. Isings 1957, 67; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 74, Cat. No. 102.

124. Inv. No. AMI-A-4901 (earlier inv. no. 2187 civ.) (Fig. 124, Pl. 19: 124)

Description: Handled vial related to Isings 51a type, of transparent greenish glass. The body tapers downwards, the shoulder is rounded, the neck is short and curved outward. The mouth edge is horizontally everted, curved upwards and inwards in the form of a ring at its end. A thin oval-sectioned vertical handle connects the shoulder with the neck at the rim. The base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.15 cm (complete), body diameter 3 cm, mouth diameter 2.6 cm, neck diameter 1.1 cm, base diameter 1.9 cm, body height 4.4 cm, handle height 2.3 cm, handle section in the middle 0.4 x 0.2 cm, handle length 1.1 cm, mass 10.92 g (complete).

Site: Nesactium, Batel Necropolis 1902, Grave 17 with an Antoninus Pius' coin, mid-2nd century.

Published in: B. Schiavuzzi 1905, 241, fig. 5 a; R. Matijašić 1996, 121, Grave A 17; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, Cat. No. 7.

Analogies: C. Isings 1957, 67; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 74, Cat. No. 102.

Slika 123. / Figure 123.

211

Slika 124. / Figure 124.

125. Inv. br. AMI-A-4900 (stari inv. br. 775 civ.) (Sl. 125, T. 20: 125)

Opis: Bočica s ručkom Isings 51a, cilindričnog visokog tijela, cilindričnog niskog vrata i horizontalno razgrnutog ruba otvora, od mutnog, zelenkastog stakla. Tanka i uspravna ručka spaja rame s vratom. Tijelo zauzima dvije trećine ukupne visine. Dno je blago stožasto udubljeno.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 5,9 cm (potpuno), promjer tijela 3,35 cm, promjer dna 3,2 cm, širina s ručkom 3,5 cm, promjer otvora 2,6 cm, visina ručke 2,1 cm, širina ručke 0,4 cm, dužina ručke 1 cm, presjek ručke 0,4 cm x 0,13 cm, promjer vrata 1,5 cm, visina tijela 4,2 cm, masa 22,8 g (potpuno).

Nalazište: Nezakcija, nekropola Batel 1902, Grob 17 s novcem Antonina Pija, sredina II. st.

Objava: B. Schiavuzzi 1905, 241, sl. 5 e; R. Matijašić 1996, 121, Grob A 17; I. Fadić 1997, 154, kat. br. 112.

Analogije: C. Isings 1957, 67; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 75, kat. br. 105.

126. Inv. br. AMI-A-4497 (Sl. 126)

Opis: Fragmentirana bočica Isings 102/Calvi boca C α2/De Tommaso 63/Lazar 8.5.1, cilindričnog tijela, od mutnog sedefasto žućkastog stakla vrlo tankih stijenki. Rame je konično, vrat cilindričan i nizak, rub otvora horizontalno je razgrnut, presavijen prema gore i prema unutra na kraju. Dno je blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 7,3 cm (potpuno), promjer ramena 5,7 cm, promjer ruba 3 cm, promjer vrata 1,8 cm, promjer dna 4,8 cm, visina tijela 6 cm, masa 21,9 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grob 12.

Objava: Š. Mlakar 1970, 8, Grob 12, T. III: 15, II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 120–121; M. C. Calvi 1968, 147; A. Germanović-Kuzmanović, O. Velimirović-Žižić, D. Srejović 1975, 171; G. De Tommaso 1990, 79; I. Lazar 2003, 174, sl. 49, forma 8.5.1; K. A. Giunio 2010, 84, kat. br. 91.

127. Inv. br. AMI-A-4894 (Sl. 127, T. 20: 127)

Opis: Bočica Isings 102/Calvi boca C α2/De Tommaso 63/Lazar 8.5.1, cilindričnog visokog tijela i cilindričnog niskog vrata, od prozirnog stakla sedefastog sjaja. Rub otvora ravno je razgrnut, savijen prema gore i prema unutra i spljošten. Dno je blago udubljeno.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 10,7 cm (potpuno), promjer ramena 5 cm, promjer tijela pri dnu 4 cm, promjer dna 3,4 cm, promjer otvora 3,3 cm, promjer vrata 1,9 cm, visina tijela 8,8 cm, masa 41,51 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, kat. br. 10.

Analogije: C. Isings 1957, 120–121; M. C. Calvi 1968, 147; A. Germanović-Kuzmanović, O. Velimirović-Žižić, D. Srejović 1975, 171; G. De Tommaso 1990, 79; H. Bujukliev 1980, 22, 82, kat. br. 245 – 253, T. 18; I. Lazar 2003, 174, sl. 49, forma 8.5.1; K. A. Giunio 2010, 84, kat. br. 91.

125. Inv. No. AMI-A-4900 (earlier inv. no. 775 civ.) (Fig. 125, Pl. 20: 125)

Description: Handled vial Isings 51a, with high cylindrical body, low cylindrical neck and horizontally everted mouth edge, of dim greenish glass. A thin vertical handle connects the shoulder with the neck. The body accounts for two thirds of the overall height. The base has a slight conical recess. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 5.9 cm (complete), body diameter 3.35 cm, base diameter 3.2 cm, width with handle 3.5 cm, mouth diameter 2.6 cm, handle height 2.1 cm, handle width 0.4 cm, handle length 1 cm, handle section 0.4 cm x 0.13 cm, neck diameter 1.5 cm, body height 4.2 cm, mass 22.8 g (complete).

Site: Nesactium, Batel Necropolis 1902, Grave 17 with an Antoninus Pius' coin, mid-2nd century.

Published in: B. Schiavuzzi 1905, 241, fig. 5 e; R. Matijašić 1996, 121, Grave A 17; I. Fadić 1997, 154, Cat. No. 112.

Analogies: C. Isings 1957, 67; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 75, Cat. No. 105.

126. Inv. No. AMI-A-4497 (Fig. 126)

Description: Fragmented vial Isings 102/Calvi bottle C α2/De Tommaso 63/Lazar 8.5.1, with cylindrical body, of dim crimson and yellowish glass with very thin walls. The shoulder is conical, the neck is cylindrical and low, the mouth edge is horizontally everted, curved upwards and inwards at its end. The base is slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 7.3 cm (complete), shoulder diameter 5.7 cm, edge diameter 3 cm, neck diameter 1.8 cm, base diameter 4.8 cm, body height 6 cm, mass 21.9 g (incomplete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grave 12.

Published in: Š. Mlakar 1970, 8, Grave 12, Pl. III: 15, 2nd century

Analogies: C. Isings 1957, 120–121; M. C. Calvi 1968, 147; A. Germanović-Kuzmanović, O. Velimirović-Žižić, D. Srejović 1975, 171; G. De Tommaso 1990, 79; I. Lazar 2003, 174, fig. 49, form 8.5.1; K. A. Giunio 2010, 84, Cat. No. 91.

127. Inv. No. AMI-A-4894 (Fig. 127, Pl. 20: 127)

Description: Vial Isings 102/Calvi bottle C α2/De Tommaso 63/Lazar 8.5.1, with high cylindrical body and low cylindrical neck, of transparent glass with crimson luster. The mouth edge is horizontally everted, curved upwards and inwards and flattened. The base is slightly recessed. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 10.7 cm (complete), shoulder diameter 5 cm, body diameter at the bottom 4 cm, base diameter 3.4 cm, mouth diameter 3.3 cm, neck diameter 1.9 cm, body height 8.8 cm, mass 41.51 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Published in: V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, Cat. No. 10.

Analogies: C. Isings 1957, 120–121; M. C. Calvi 1968, 147; A. Germanović-Kuzmanović, O. Velimirović-Žižić, D. Srejović 1975, 171; G. De Tommaso 1990, 79; H. Bujukliev 1980, 22, 82, Cat. No. 245–253, Pl. 18; I. Lazar 2003, 174, fig. 49, form 8.5.1; K. A. Giunio 2010, 84, Cat. No. 91.

Slika 125. / Figure 125.

Slika 126. / Figure 126.

213

Slika 127. / Figure 127.

128. Inv. br. AMI-A-4898 (Sl. 128, T. 20: 128)

Opis: Aribal (*aryballos*) s dvije trakaste ručkice Isings 61/Calvi aribal A α, loptastog tijela i niskog cilindričnog vrata, od prozirnog plavozelenkastog stakla. Rub otvora najprije je savijen nadolje, a zatim okomito prema gore. Dno je zaobljeno, neznatno zaravljano.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 6,8 cm (potpuno), promjer tijela 6,15 cm, promjer otvora 3 cm, promjer vrata 1,6 cm, promjer dna 2,2 cm, visina ručki 2,4 cm, presjek ručki 0,8 cm x 0,3 cm, širina ručki 2 cm, visina tijela 4,7 cm, masa 32,44 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 78; M. C. Calvi 1968, 26; N. P. Sorokina 1987, 42; I. Fadić 1997, 133, kat. br. 82; G. M. Facchini 1999, 41, kat. br. 5 – 6; Z. Buljević 2002a, 316–319, kat. br. 4 – 6; I. Lazar 2003, 171, sl. 42, forma 8.3.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 56, kat. br. 1 – 6; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 125, kat. br. 1; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 90–92, kat. br. 144 – 147; B. Štefanac 2014, 169–170; S. Fünfschilling 2015, 418, sl. 578, forma AR 151.1; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 168, kat. br. 544 – 545.

129. Inv. br. AMI-A-4939 (stari inv. br. 2738 civ.) (Sl. 129, T. 20: 129)

Opis: Bočica s ručkom i naljepcima Isings 14/Calvi vrč A/Lazar 5.1.5, loptastog tijela, od prozirnog zelenkastog stakla. Na tijelu se nalaze sitni loptasti naljepci nejednakne veličine, plave boje. Rame je ravno, vrat cilindričan, prstenasti ljevkasto prošireni rub otvora na kraju je savijen prema gore i prema unutra. Jedna tanka uspravna ručka na vrhu je savijena tako da nadvisuje otvor. Tijelo zauzima malo više od pola ukupne visine. Dno je nenaglašeno, blago udubljeno.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina s ručkom 5,3 cm (potpuno), visina bez ručke 4,7 cm, širina vrata 1,2 cm, širina tijela 4 cm, visina tijela 2,8 cm, promjer dna 1,8 cm, promjer otvora 2,54 cm, visina ručke 3,1 cm, dužina ručke 1,38 cm, presjek ručke 0,4 cm x 0,1 cm, masa 16,71 g (potpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: I. Fadić 1997, 153, kat. br. 111, I. st.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, kat. br. 8; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 56, kat. br. 71.

Analogije: C. Isings 1957, 31; M. C. Calvi 1968, 59; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 82, kat. br. 148.

128. Inv. No. AMI-A-4898 (Fig. 128, Pl. 20: 128)

Description: Aryballos with two strap handles, Isings 61/Calvi aryballos A α, with globular body and low cylindrical neck, of transparent blue-greenish glass. The mouth edge is curved downwards and then vertically upwards. The base is rounded, very slightly flattened. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 6.8 cm (complete), body diameter 6.15 cm, mouth diameter 3 cm, neck diameter 1.6 cm, base diameter 2.2 cm, height of handles 2.4 cm, handle section 0.8 cm x 0.3 cm, width of handles 2 cm, body height 4.7 cm, mass 32.44 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 78; M. C. Calvi 1968, 26; N. P. Sorokina 1987, 42; I. Fadić 1997, 133, Cat. No. 82; G. M. Facchini 1999, 41, Cat. No. 5–6; Z. Buljević 2002a, 316–319, Cat. No. 4–6; I. Lazar 2003, 171, fig. 42, form 8.3.2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 56, Cat. No. 1–6; Z. Gregl, I. Lazar 2008, 125, Cat. No. 1; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 90–92, Cat. No. 144–147; B. Štefanac 2014, 169–170; S. Fünfschilling 2015, 418, fig. 578, form AR 151.1; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 168, Cat. No. 544–545.

129. Inv. No. AMI-A-4939 (earlier inv. no. 2738 civ.) (Fig. 129, Pl. 20: 129)

Description: Handled vial with appliqués, Isings 14/Calvi jug A/Lazar 5.1.5, with globular body, of transparent greenish glass. Tiny globular appliqués elements of various sizes and of blue color can be seen on the body. The shoulder is flat, the neck is cylindrical, the ring-shaped mouth edge with a funnel-shaped widening is curved upwards and inwards at its end. The single thin vertical handle is bent at the top in such way that it surmounts the mouth. The body accounts for a bit more than a half of the total height. The base is unpronounced and slightly recessed. Technique: free blowing.

Dimensions: Height with handle 5.3 cm (complete), height without handle 4.7 cm, neck width 1.2 cm, body width 4 cm, body height 2.8 cm, base diameter 1.8 cm, mouth diameter 2.54 cm, handle height 3.1 cm, handle length 1.38 cm, handle section 0.4 cm x 0.1 cm, mass 16.71 g (complete).

Site: unknown; found before 1949.

Published in: I. Fadić 1997, 153, Cat. No. 111, 1st century; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 111, Cat. No. 8; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 56, Cat. No. 71.

Analogies: C. Isings 1957, 31; M. C. Calvi 1968, 59; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 82, Cat. No. 148.

Slika 128. / Figure 128.

215

Slika 129. / Figure 129.

130. Inv. br. AMI-A-4509 (Sl. 130)

Opis: Ulomak bočice loptastog tijela s jednom ručkom Isings 14 ili Isings 54, Calvi vrč A od mutnog, bezbojnog stakla. Vrat je kratak, cilindričan, ljevkasto izvijen u prošireni rub otvora koji je na kraju savijen prema gore i prema unutra. Na vratu je vidljivo gornje hvatište odlomljene uspravne ručke, nedostaje dio ruba i donji dio tijela.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 4 cm (nepotpuno), širina 3,6 cm (nepotpuno), dužina 2,9 cm (nepotpuno), promjer tijela 3,8 cm, promjer otvora 2,5 cm, promjer vrata u sredini 1,02 cm, visina vrata s rubom otvora 1,7 cm, masa 5,66 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, paljevinska nekropola, nalaz izvan grobne cjeline.

Objava: Š. Mlakar 1970, 10, kat. br. 6, T. IV: 9, I. – II. st.

Analogije: C. Isings 1957, 31, 71; M. C. Calvi 1968, 59; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 83, kat. br. 153.

131. Inv. br. AMI-A-5958 (Sl. 131, T. 20: 131)

Opis: Gornji dio bočice Isings 14, odlomljenog loptastog tijela, od prozirnog bezbojnog stakla. Rame je zaobljeno, vrat sužen, rub ljevkasto razgrnut, tanak i lagano zavijen prema gore. Bočica je imala jednu tanku uspravnu ručku čije je gornje hvatište sačuvano ispod ruba otvora.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 2,9 cm (nepotpuno), promjer otvora 2,9 cm, promjer vrata 1,3 cm, presjek ručke 0,4 x 0,1 cm, masa 1,9 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 31.

132. Inv. br. AMI-A-4904 (stari inv. broj 754 civ) (Sl. 132, T. 21: 132)

Opis: Loptasta bočica sa štipanim ukrasnim ispupčenjima, od ne-prozirnog bijelog stakla. Ispupčenja su postavljena okomito i probušena u sredini. Gornji dio bočice nedostaje, tijelo se postupno sužuje u vrat. Dno je zaobljeno, s udubljenjem u sredini.

Tehnika: Slobodno puhanje, štipanje.

Dimenzije: Visina 8 cm (nepotpuno), promjer tijela 6,9 cm, promjer s bradavicama 7,8 cm, dužina bradavica 0,5 – 0,7 cm, promjer dna 3,7 cm, masa 55,22 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1930.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: I. Fadić 1997, 146, kat. br. 103; D. Whitehouse 1997, 200, kat. br. 349; S. Fünfschilling 2015, 128–129, sl. 166: 11, AR 60.3; 333–334, sl. 419: 1, AR 60.3.

130. Inv. No. AMI-A-4509 (Fig. 130)

Description: Fragment of one-handled vial with globular body, Isings 14 or Isings 54, Calvi jug A, of dim colorless glass. The neck is short, cylindrical, funnel-shaped and curving towards the mouth's widened edge which is curved upwards and inwards at its end. The upper grip of the broken vertical handle can be seen on the neck; part of the edge and the lower part of the body are missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4 cm (incomplete), width 3.6 cm (incomplete), length 2.9 cm (incomplete), body diameter 3.8 cm, mouth diameter 2.5 cm, neck diameter in the middle 1.02 cm, height of neck with mouth edge 1.7 cm, mass 5.66 g (incomplete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, incineration necropolis, not found as grave goods.

Published in: Š. Mlakar 1970, 10, Cat. No. 6, Pl. IV: 9, 1st – 2nd centuries.

Analogies: C. Isings 1957, 31, 71; M. C. Calvi 1968, 59; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 83, Cat. No. 153.

131. Inv. No. AMI-A-5958 (Fig. 131, Pl. 20: 131)

Description: Upper part of the Isings 14 vial with broken body, of transparent colorless glass. The shoulder is rounded, the neck is narrowed, the edge is funnel-shaped and everted, thin and slightly curved upwards. The vial had a thin vertical handle the upper grip of which has been preserved just underneath the mouth edge. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 2.9 cm (incomplete), mouth diameter 2.9 cm, neck diameter 1.3 cm, handle section 0.4 x 0.1 cm, mass 1.9 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 31.

132. Inv. No. AMI-A-4904 (earlier inv. no. 754 civ) (Fig. 132, Pl. 21: 132)

Description: Globular vial with pinched decorative protrusions, of non-transparent white glass. The protrusions are positioned vertically and are perforated in the center. The upper part of the vial is missing. The body gradually tapers towards the neck. The base is rounded, with a recess in its center. Technique: free blowing, pinching.

Dimensions: Height 8 cm (incomplete), body diameter 6.9 cm, diameter with warts 7.8 cm, wart length 0.5 - 0.7 cm, base diameter 3.7 cm, mass 55.22 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1930.

Unpublished.

Analogies: I. Fadić 1997, 146, Cat. No. 103; D. Whitehouse 1997, 200, Cat. No. 349; S. Fünfschilling 2015, 128–129, fig. 166: 11, AR 60.3; 333–334, fig. 419: 1, AR 60.3.

Slika 130. / Figure 130.

Slika 132. / Figure 132.

Slika 131. / Figure 131.

3. ČAŠICE

133. Inv. br. AMI-A-4496 (Sl. 133)

Opis: Čašica s ručkicom (*carchesium*) Isings 36, diskoidnog, bikočnog tijela s jednom ručicom, od prozirnog zelenkastog stakla. Cilindrični vrat znatno je viši od tijela, ljevkasto razgrnut otvor prstenasto je savijen prema gore i prema unutra. Jedna mala, okrugla ručika uspravno je postavljena na najširem dijelu tijela. Na dnu je odlomljena stopa nožice.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 3,8 cm (nepotpuno), promjer otvora 4,8 cm x 4,6 cm, promjer tijela 4,1 cm, širina tijela s ručkom 5,2 cm, promjer dna 1 cm, promjer vrata 2,9 cm, visina ručke 1 cm, presjek ručke 0,67 cm x 0,3 cm, dužina ručke 0,9 cm, masa 20,3 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grob 12.

Objava: Š. Mlakar 1970, 8, T. III: 14; I. Fadić 1997, 182, kat. br. 171; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 57, kat. br. 73.

Analogije: C. Isings 1957, 50; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 85, kat. br. 168; 86, kat. br. 169 – 171.

134. Inv. br. AMI-A-5191 (Sl. 134, T. 21: 134)

Opis: Čašica s ručkicom (*carchesium*) Isings 36, diskoidnog, bikočnog tijela s jednom ručicom, od prozirnog bezbojnog stakla. Cilindrični vrat znatno je viši od tijela, ljevkasto razgrnut otvor prstenasto je savijen prema van i nadolje prema vratu. Jedna mala, okrugla ručika uspravno je postavljena na najširem dijelu tijela, savijena je prema gore. Na dnu je odlomljena stopa nožice.

Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 3,4 cm (nepotpuno), promjer otvora 3,2 cm, promjer tijela 2,8 cm, promjer dna 1,9 cm, visina ručke 0,8 cm, širina ručke 0,5 cm, presjek ručke 0,5 x 0,2 cm, dužina ručke 1 cm, masa 8,2 g (nepotpuno).

Nalazište: Nezakcij 1900, nalaz iz skupine grobova 4–9.

Objava: B. Schiavuzzi 1905, 241, sl. 5 c; R. Matijašić 1996, 121, Grob A 4–9.

Analogije: C. Isings 1957, 50; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 85, kat. br. 168; 86, kat. br. 169 – 171.

3. CUPS

133. Inv. No. AMI-A-4496 (Fig. 133)

Description: One-handled cup (*carchesium*) Isings 36, with discoid biconical body with single handle, of transparent greenish glass. The cylindrical neck is much higher than the body, the funnel-shaped and everted mouth is curved upwards and inwards in the form of a ring. A small vertical round handle is attached to the body on its widest part. The foot on the base is broken. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 3.8 cm (incomplete), mouth diameter 4.8 cm x 4.6 cm, body diameter 4.1 cm, body width with handle 5.2 cm, base diameter 1 cm, neck diameter 2.9 cm, handle height 1 cm, handle section 0.67 cm x 0.3 cm, handle length 0.9 cm, mass 20.3 g (incomplete).

Site: Pula, Arsenalska ulica (ex Bulevar Borisa Kidriča) 1957, Grave 12.

Published in: Š. Mlakar 1970, 8, Pl. III: 14; I. Fadić 1997, 182, Cat. No. 171; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 57, Cat. No. 73.

Analogies: C. Isings 1957, 50; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 85, Cat. No. 168; 86, Cat. No. 169–171.

134. Inv. No. AMI-A-5191 (Fig. 134, Pl. 21: 134)

Description: One-handled cup (*carchesium*) Isings 36, with discoid biconical body with a single handle, of transparent colorless glass. The cylindrical neck is much higher than the body, the funnel-shaped and everted mouth is curved outwards and downwards toward the neck in the form of a ring. A small vertical round handle is attached to the body on its widest part and is bent upwards. The foot on the base is broken. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 3.4 cm (incomplete), mouth diameter 3.2 cm, body diameter 2.8 cm, base diameter 1.9 cm, handle height 0.8 cm, handle width 0.5 cm, handle section 0.5 x 0.2 cm, handle length 1 cm, mass 8.2 g (incomplete).

Site: Nesactium 1900, found in Graves 4–9.

Published in: B. Schiavuzzi 1905, 241, fig. 5 c; R. Matijašić 1996, 121, Grave A 4–9.

Analogies: C. Isings 1957, 50; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 85, Cat. No. 168; 86, Cat. No. 169–171.

Slika 133. / Figure 133.

Slika 134. / Figure 134.

4. AMFORICE

135. Inv. br. AMI-A-7071 (Sl. 135, T. 21: 135)

Opis: Amforica Isings 15/Calvi amforiska A β, od prozirnog zelenkastog stakla, jedna ručkica nedostaje. Tijelo je loptasto, rub otvora ljevkasto razgrnut, prstenasto savijen prema gore i unutra. Noga je prstenasto obikovana. Sačuvana ručkica oblo je savijena na vrhu i spaja rame s vratom ispod oboda. Rupa se nalazi na ramenu, na mjestu donjeg hvatišta ručke.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 5,4 cm (potpuno), promjer tijela 3 cm, promjer otvora 2,1 cm, promjer vrata 1 cm, promjer dna 2,1 cm, visina ručke 2 cm, presjek ručke 0,4 x 0,2 cm, masa 10 g (nepotpuno).

Nalazište: Pula, Vižanel 1975. Nalaz u grobu.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 32; M. C. Calvi 1968, 22; G. M. Facchini 1999, 40, kat. br. 2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 58, kat. br. 1 – 2.

136. Inv. br. AMI-A-4096 (Sl. 136 [1/8 stranice], T. 21: 136)

Opis: Ručka amforice Isings 15/Calvi amforiska A β od prozirnog zelenkastog stakla. Uspravna ručka nalazila se na zaobljenom prijelazu ramena u vrat, vjerojatno amforice. Tehnika: Izvlačenje.

Dimenzije: Visina 4,1 cm (nepotpuno), širina 2 cm, dužina 2 cm, presjek 1 cm x 0,4 cm, masa 5,2 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 32; M. C. Calvi 1968, 22.

137. Inv. br. AMI-A-5941 (Sl. 137, T. 21: 137)

Opis: Amforica Isings 15/Calvi amforiska A β, loptastog, okomito narebrenog tijela i ravne četvrtaste noge s jednom sačuvanom ručkom, od vrlo tankog prozirmog, blago ljubičastog stakla. Ručka je intenzivno plave boje. Nedostaje velik dio tijela, vrat s otvorom i jedna ručka. Tehnika: Puhanje u kalup.

Dimenzije: Visina 6,2 cm (nepotpuno), promjer tijela 4 cm, noga 1,6 x 1,3 cm, visina noge 0,4 cm, visina tijela 4,85 cm, promjer vrata 1,84 cm, visina ručke 2,1 cm, širina ručke 1,4 cm, dužina ručke 1 cm, presjek ručke 0,5 x 0,3 cm, masa 7,1 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 32; M. C. Calvi 1968, 22; I. Fadić 1997, 128, kat. br. 72 – 73; 151, kat. br. 108; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 59, kat. br. 20; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 86, kat. br. 138; C. Casagrande 2016, 56, 61, sl. 2; I. Lazar 2017, 99–100, sl. 2–3, 15; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 105, kat. br. 299.

138. Inv. br. AMI-A-5945 (Sl. 138, T. 22: 138)

Opis: Šiljato dno amforice Isings 60/Calvi amforiska B/De Tommaso 59, od neprozirnog crnosmeđeg stakla.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 4 cm (nepotpuno), širina 3,7 cm (nepotpuno), dužina 3,5 cm (nepotpuno), debljina stijenke 0,2 cm, masa 14,8 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 78; M. C. Calvi 1968, 22–24; G. De Tommaso 1990, 77; G. M. Facchini 1999, 41, kat. br. 4; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 75, kat. br. 119 – 120; 76, kat. br. 121.

4. AMPHORISKOI

135. Inv. No. AMI-A-7071 (Fig. 135, Pl. 21: 135)

Description: Amphoriskos Isings 15/Calvi amphoriskos A β, of transparent greenish glass, one handle missing. The body is globular, the mouth edge is funnel-shaped and everted, curved upwards and inwards in the form of a ring. The vessel has a ring-foot. The preserved handle, arching at the top, connects the shoulder with the neck underneath the rim. There is a hole on the shoulder, in the place of the lower grip of the handle. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 5.4 cm (complete), body diameter 3 cm, mouth diameter 2.1 cm, neck diameter 1 cm, base diameter 2.1 cm, handle height 2 cm, handle section 0.4 x 0.2 cm, mass 10 g (incomplete).

Site: Pula, Vižanel 1975. Grave good.

Unpublished.

Analogy: C. Isings 1957, 32; M. C. Calvi 1968, 22; G. M. Facchini 1999, 40, Cat. No. 2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2005, 58, Cat. No. 1–2.

136. Inv. No. AMI-A-4096 (Fig. 136 [1/8 stranice], Pl. 21: 136)

Description: Handle of the Isings 15 amphoriskos/Calvi amphoriskos A β, of transparent greenish glass. A vertical handle was once attached to the rounded transition of the shoulder to the neck, probably of an amphoriskos. Technique: pulling.

Dimensions: Height 4.1 cm (incomplete), width 2 cm, length 2 cm, section 1 cm x 0.4 cm, mass 5.2 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogy: C. Isings 1957, 32; M. C. Calvi 1968, 22.

137. Inv. No. AMI-A-5941 (Fig. 137, Pl. 21: 137)

Description: Amphoriskos Isings 15/Calvi amphoriskos A β, with globular body with vertical ribs and flat square foot with one preserved handle, of very thin, transparent, pale purple glass. The handle is of an intensive blue color. A large part of the body, the neck with the mouth and one handle are missing. Technique: blowing into a mold.

Dimensions: Height 6.2 cm (incomplete), body diameter 4 cm, foot 1.6 x 1.3 cm, foot height 0.4 cm, body height 4.85 cm, neck diameter 1.84 cm, handle height 2.1 cm, handle width 1.4 cm, handle length 1 cm, handle section 0.5 x 0.3 cm, mass 7.1 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogy: C. Isings 1957, 32; M. C. Calvi 1968, 22; I. Fadić 1997, 128, Cat. No. 72–73; 151, Cat. No. 108; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 59, Cat. No. 20; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 86, Cat. No. 138; C. Casagrande 2016, 56, 61, fig. 2; I. Lazar 2017, 99–100, fig. 2–3, 15; A. Eterović Borzić, B. Štefanac 2021, 105, Cat. No. 299.

138. Inv. No. AMI-A-5945 (Fig. 138, Pl. 22: 138)

Description: Pointy base of amphoriskos Isings 60/Calvi amphoriskos B/De Tommaso 59, of non-transparent black-brown glass. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 4 cm (incomplete), width 3.7 cm (incomplete), length 3.5 cm (incomplete), wall thickness 0.2 cm, mass 14.8 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogy: C. Isings 1957, 78; M. C. Calvi 1968, 22–24; G. De Tommaso 1990, 77; G. M. Facchini 1999, 41, Cat. No. 4; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 75, Cat. No. 119–120; 76, Cat. No. 121.

Slika 135. / Figure 135.

Slika 137. / Figure 137.

221

Slika 136. / Figure 136.

Slika 138. / Figure 138.

139. Inv. br. AMI-A-4895 (Sl. 139, T. 22: 139)

Opis: Amforica s kapaljkom Isings 60, varijanta, od prozirnog zelenkastog stakla. Sačuvan je gornji dio amforice zaobljenog ramena i cilindričnog vrata, sa stožasto produljenom kapaljkom iznad prstenastog ruba. Od dvije tanke uspravne ručke, povišeno izvijene u gornjem dijelu kod hvatišta, jedna nedostaje. Odolomljeno po sredini tijela, zašiljeno dno nedostaje.

Tehnika: Slobodno puhanje.

Dimenzije: Visina 17 cm (nepotpuno), promjer tijela 7,4 cm, promjer prstena na vratu 2,7 cm, visina ručki 7,8 cm, presjek ručki 1,3 x 0,3 cm, dužina ručki 2,4 cm, visina kapaljke 4,5 cm, masa 47,04 g (nepotpuno).

Nalazište: Nepoznato, nalaz prije 1949.

Objava: Neobjavljen.

Analogije: C. Isings 1957, 77; I. Fadić 1997, 90, 211, kat. br. 222; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 90, kat. br. 142; D. Foy *et al.* 2016, 22–23; K. A. Giunio 2016, 90, kat. br. 103.

5. PIKSIDA**140. Inv. br. AMI-A-10824 (Sl. 140 [1/2 stranice], T. 22: 140)**

Opis: Cilindrična piksida (*pyxis*) s poklopcom, od neprozirnog višebojnog stakla u kojem se prelijevaju zlatna, lapis lazuli plava i zelena boja, odvojene tankim pojasmom bijele boje. Stijenke cilindričnog tijela su glatke, po jedan plitki vodoravni urez nalazi se pri dnu i pri vrhu. Dno je ravno, naznačeno kružnim žlijebom. Rub otvora malo je uvučen za sjedanje poklopca i mjestimično oštećen. Poklopac je nizak i cilindričan, ravne gornje površine na kojoj se nalazi jedan kružni žlijeb. U sredini poklopca nalazi se rupa, nedostaje ručkica u obliku obrnutog stošča.

Tehnika: kalup, završna obrada brušenjem.

Dimenzije: Visina pikside 4,6 cm (potpuno), promjer 5,8 cm, visina poklopca 1,6 cm (potpuno), visina poklopljene pikside 5,8 cm. Ukupna masa 90,98 g (nepotpuno), masa pikside 66,54 g, masa poklopca 24,46 g.

Nalazište: Pula, Marsovo polje 1986, paljevinski Grob 63.

Objava: R. Matijašić 1991, 48, br. 7; T. 23, Grob 63: 7, grob sa zbirkom novca od Augusta do Klaudija, sredina I. st.; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 120, kat. br. 34.

Analogije: C. Isings 1957, 40; M. C. Calvi 1969, 31, 95, kat. br. 241, T. 10: 2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 115, kat. br. 360.

139. Inv. No. AMI-A-4895 (Fig. 139, Pl. 22: 139)

Description: Amphoriskos with dropper Isings 60, subtype, of transparent greenish glass. The preserved parts of the amphoriskos include the upper part with a rounded shoulder and cylindrical neck, with an elongated conical dropper above the ring-shaped edge. Of the two thin vertical handles arching at grip level on the upper part, one is missing. The pointed base, broken at the center of the body, is also missing. Technique: free blowing.

Dimensions: Height 17 cm (incomplete), body diameter 7.4 cm, ring diameter at neck 2.7 cm, height of handles 7.8 cm, handle section 1.3 x 0.3 cm, length of handles 2.4 cm, dropper height 4.5 cm, mass 47.04 g (incomplete).

Site: unknown; found before 1949.

Unpublished.

Analogies: C. Isings 1957, 77; I. Fadić 1997, 90, 211, Cat. No. 222; Z. Gregl, M. Leljak 2013, 90, Cat. No. 142; D. Foy *et al.* 2016, 22–23; K. A. Giunio 2016, 90, Cat. No. 103.

5. PYXIS**140. Inv. No. AMI-A-10824 (Fig. 140 [1/2 stranice], Pl. 22: 140)**

Description: Cylindrical pyxis with lid, of non-transparent multicolored glass iridescent with gold, lapis lazuli and green colors, separated from each other by thin white strips. The cylindrical body has smooth walls, with one shallow horizontal incision at the bottom and one at the top. The base is flat, visually separated from the body by a circular groove. The mouth edge is slightly recessed, so as to receive the lid. The edge is damaged in places. The low cylindrical lid has a flat top surface with a circular groove. There is a hole in its center. A handle, shaped as inverted cone, is missing. Technique: mold, grinding as finish work.

Dimensions: Pyxis height 4.6 cm (complete), diameter 5.8 cm, lid height 1.6 cm (complete), height of pyxis with lid 5.8 cm. Total mass 90.98 g (incomplete), pyxis mass 66.54 g, lid mass 24.46 g.

Site: Pula, Marsovo polje 1986, Incineration Grave 63.

Published in: R. Matijašić 1991, 48, No. 7; Pl. 23, Grave 63: 7, Grave with collection of coins from Augustus to Claudius, mid-1st century; V. Girardi-Jurkić, K. Džin 2003, 120, Cat. No. 34.

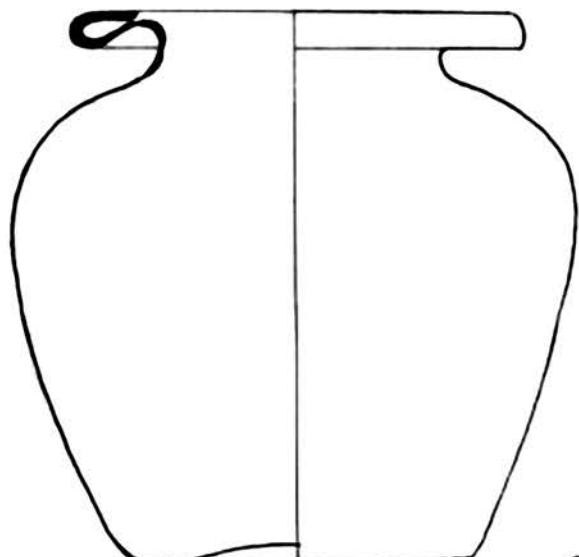
Analogies: C. Isings 1957, 40; M. C. Calvi 1969, 31, 95, Cat. No. 241, Pl. 10: 2; L. Mandruzzato, A. Marcante 2007, 115, Cat. No. 360.

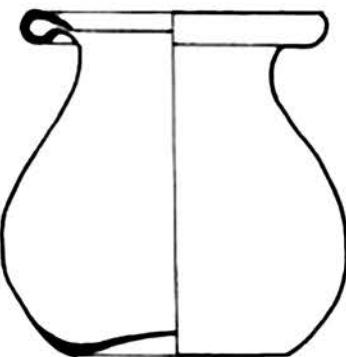
Slika 139. / Figure 139.

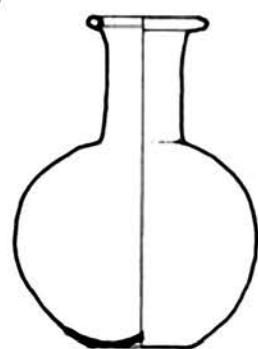
Slika 140. / Figure 140.

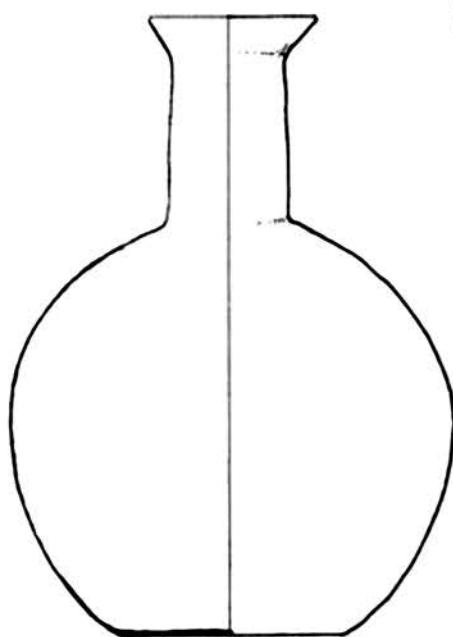
1

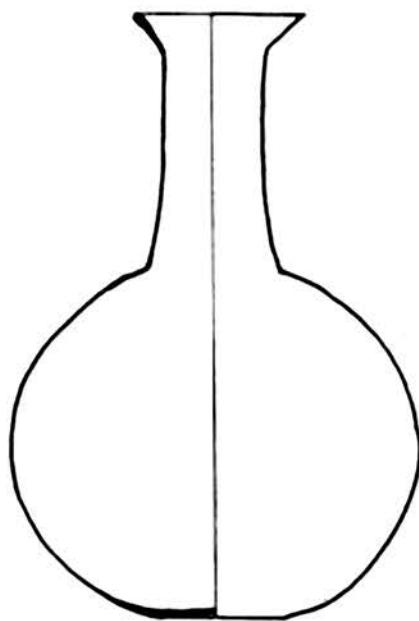
4

8

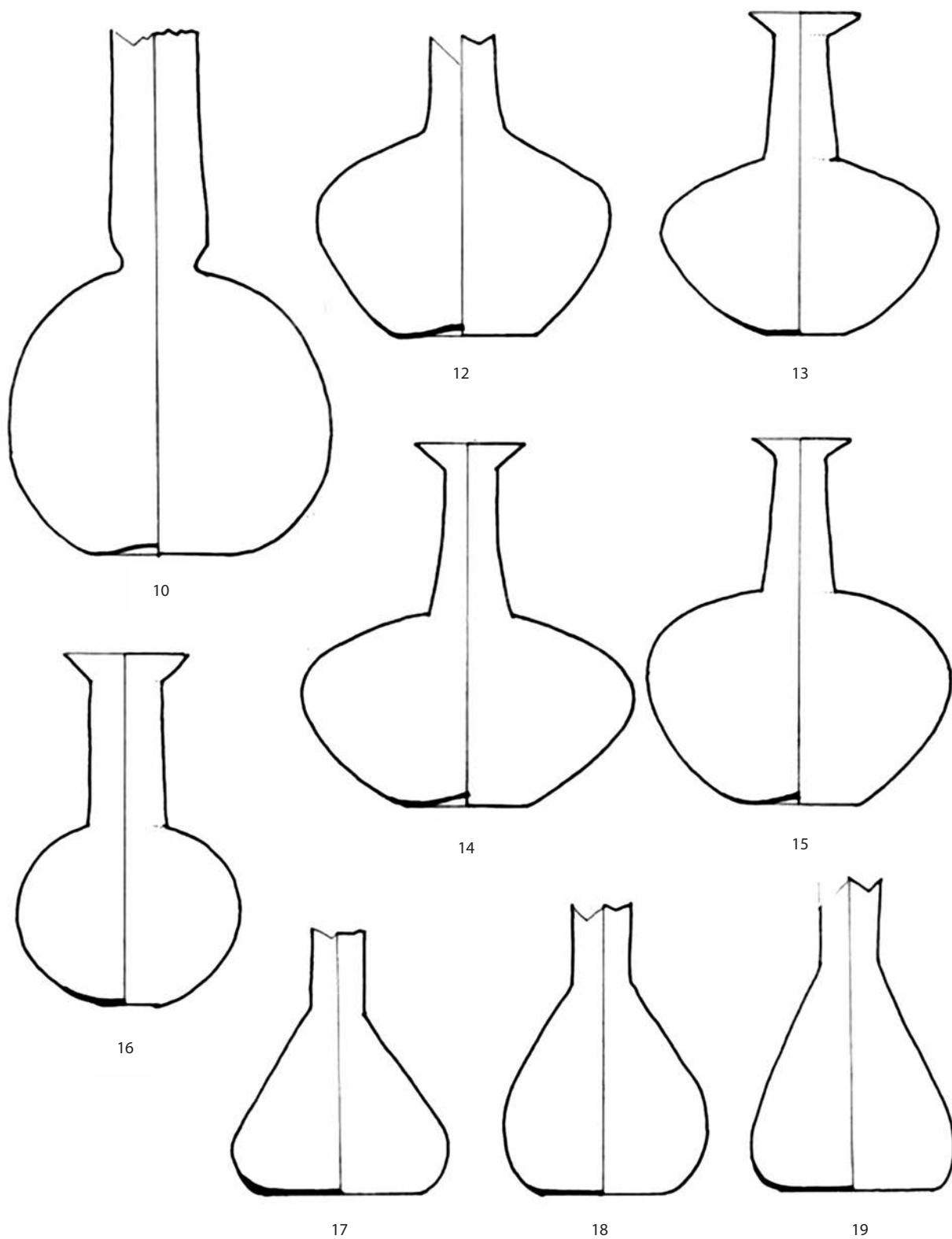

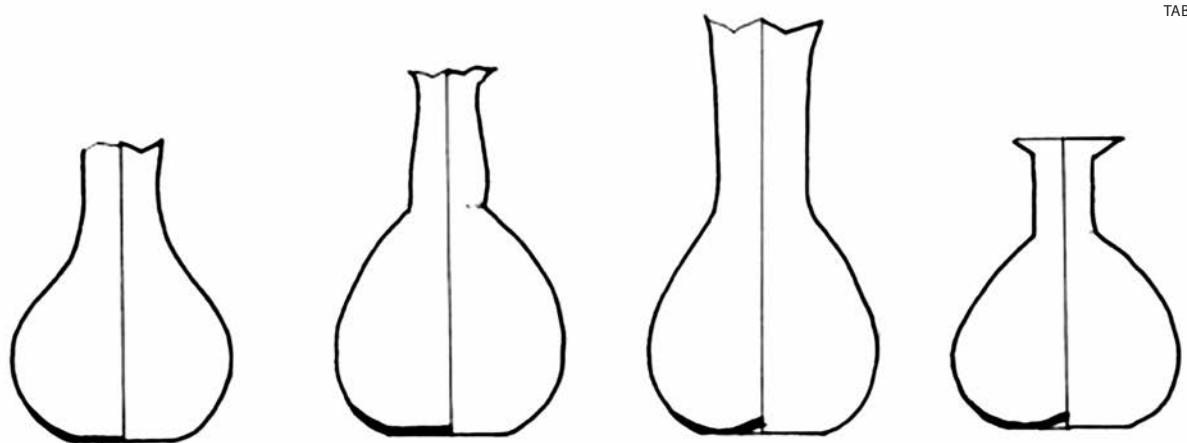
7

9

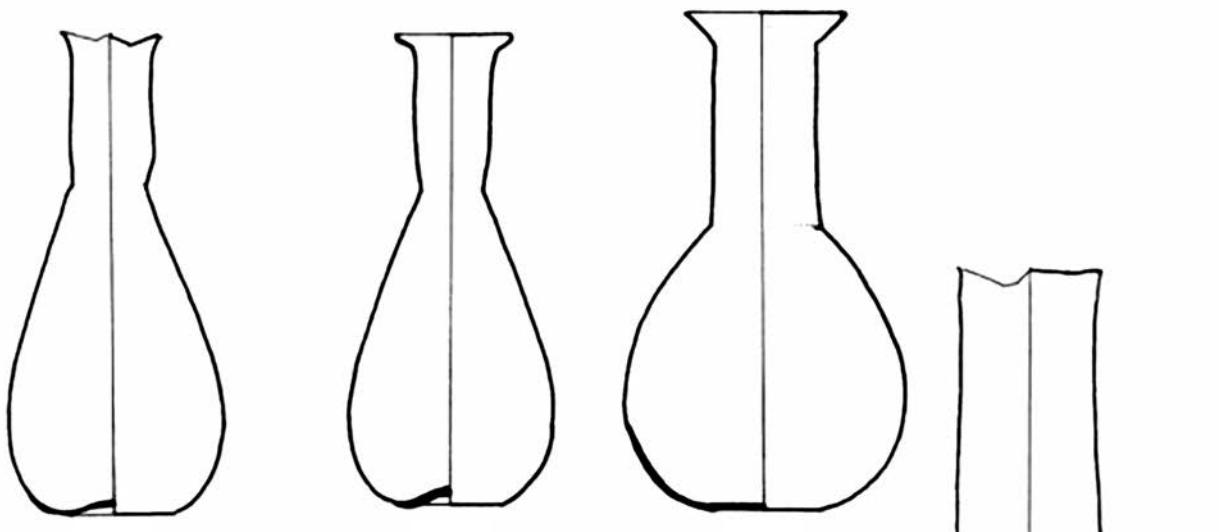

20

21

22

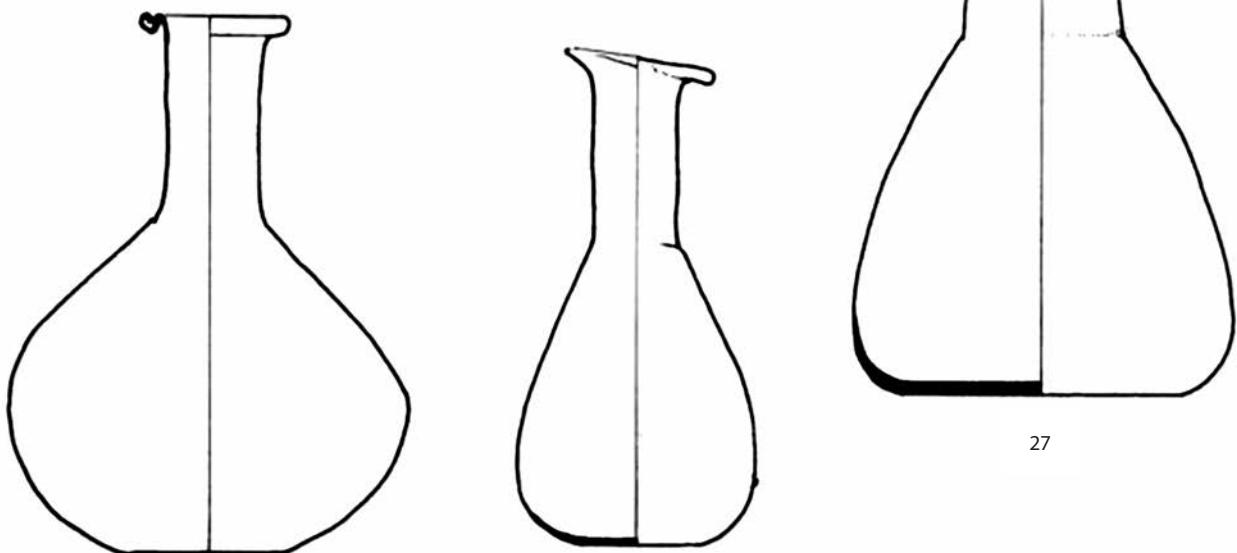
23

24

25

26

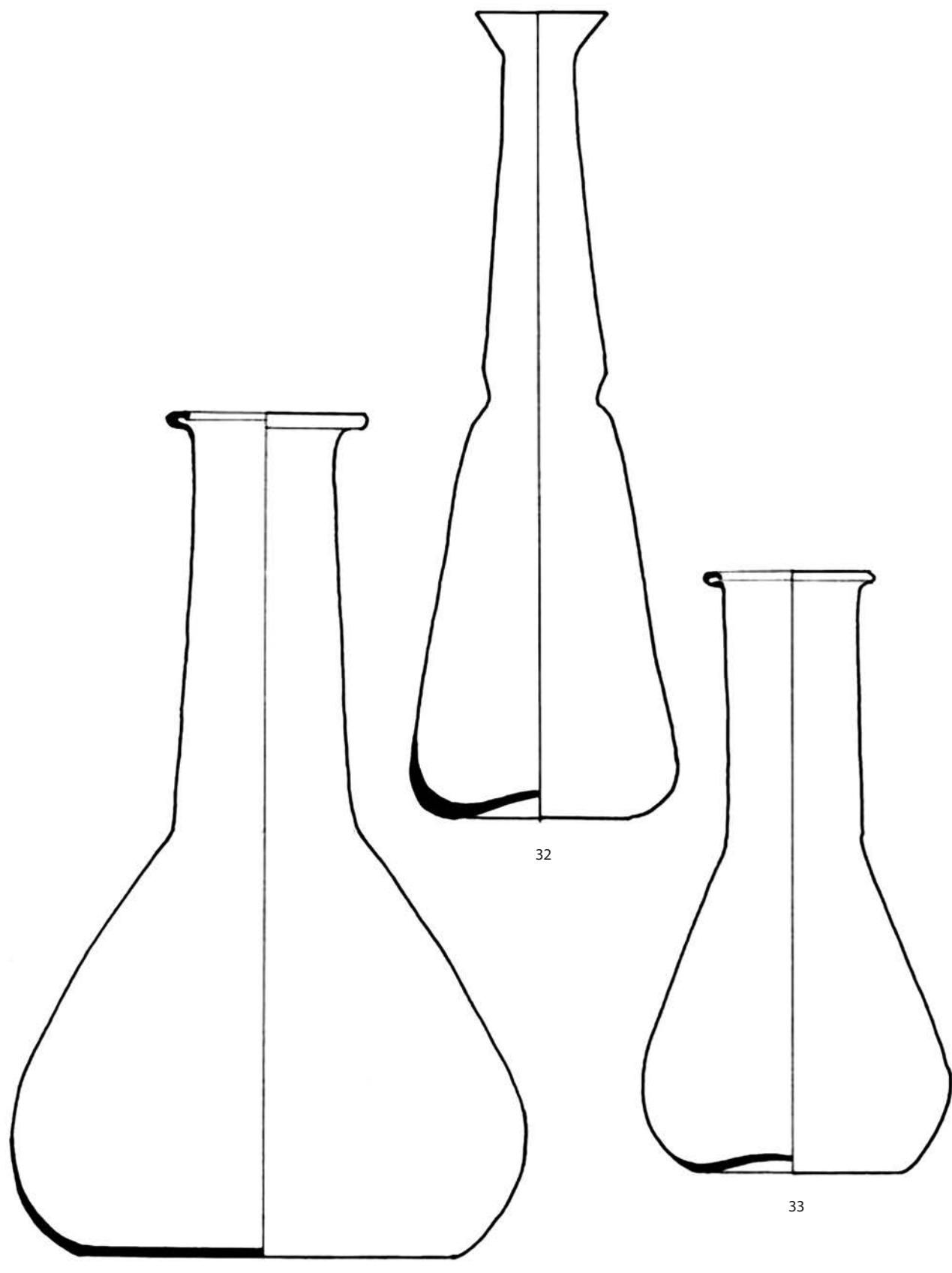

27

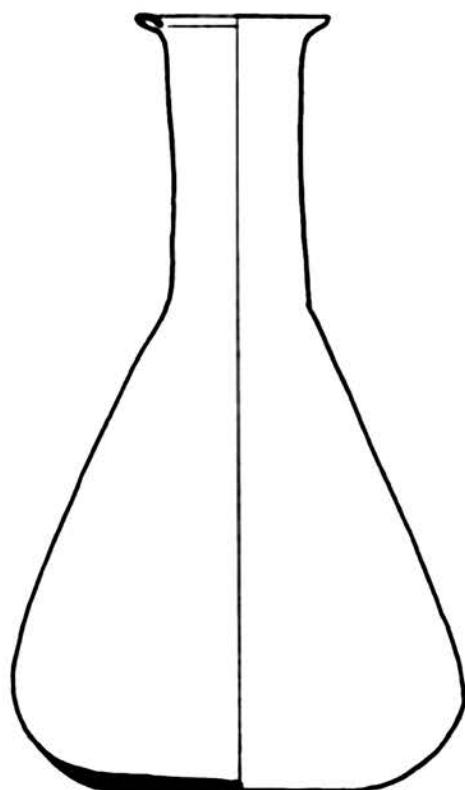
28

29

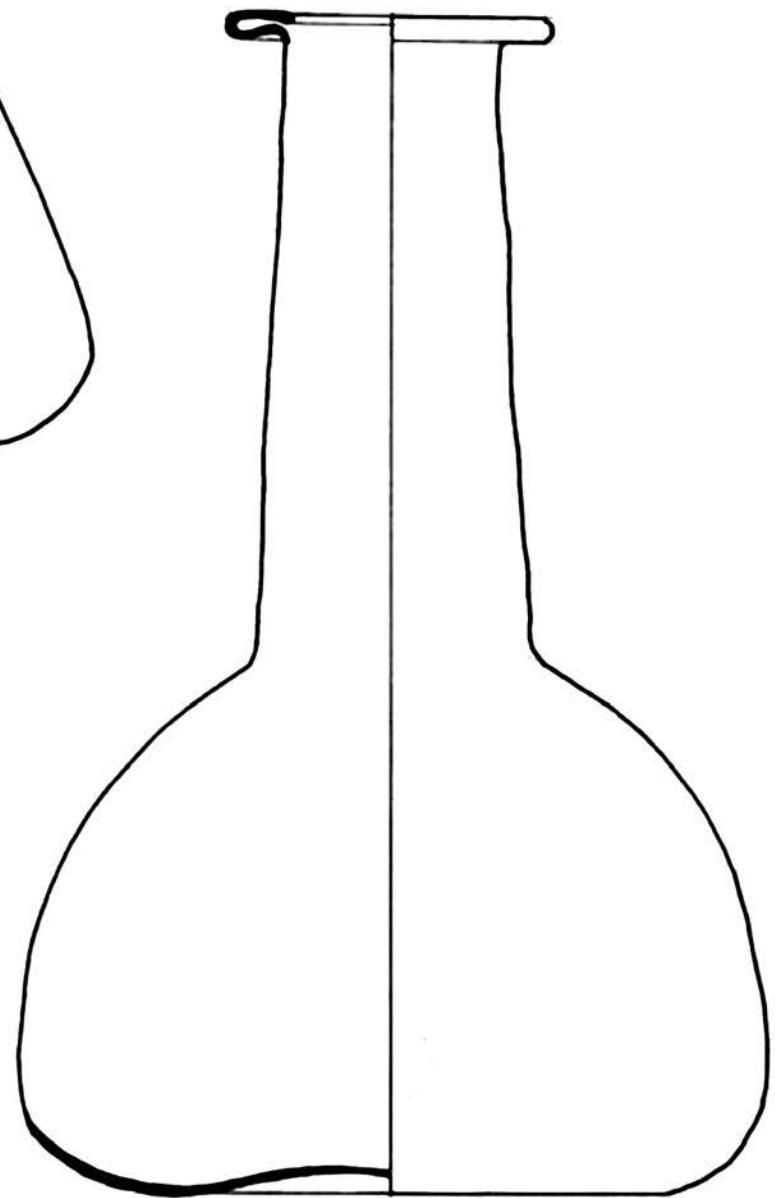

228

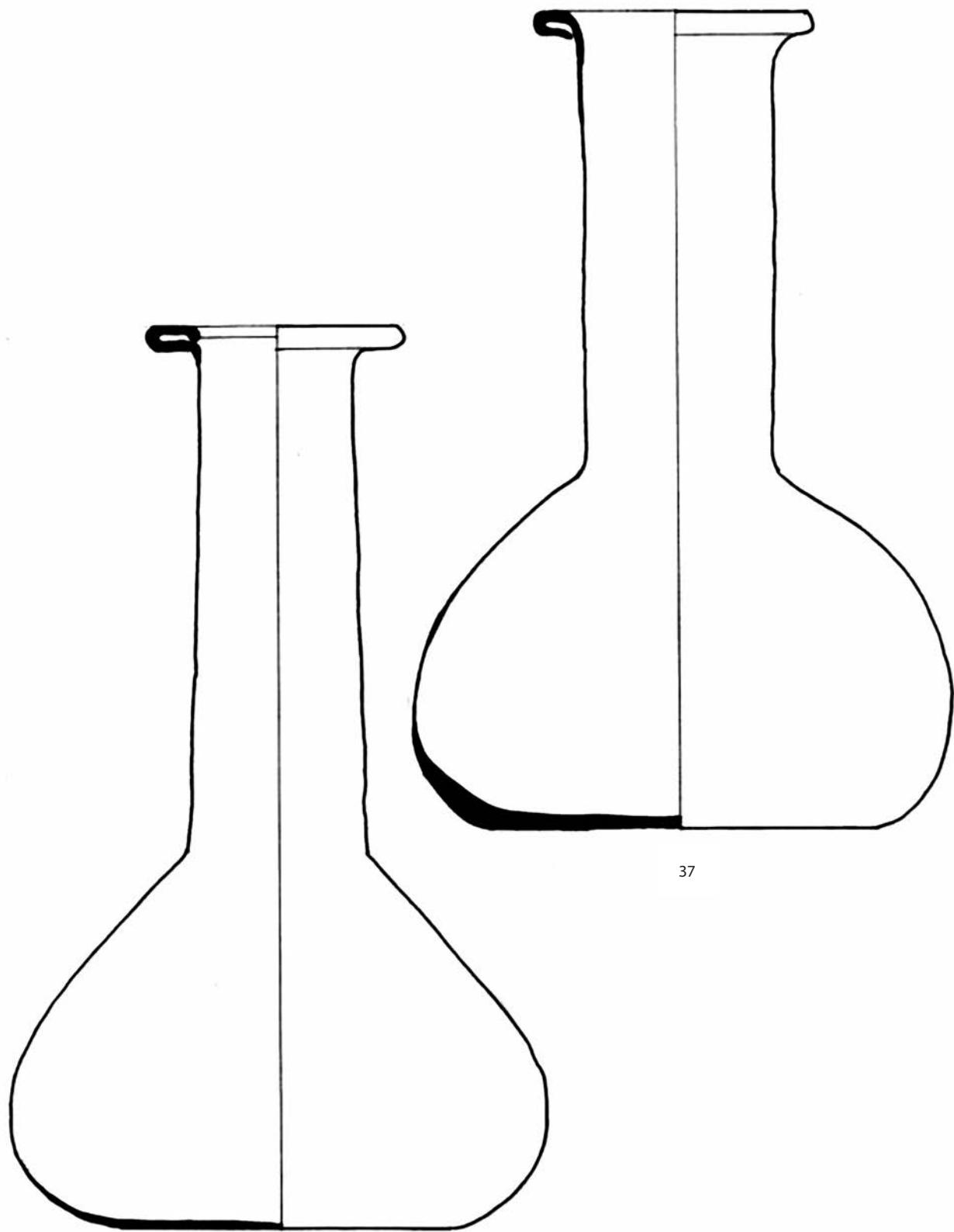
34

35

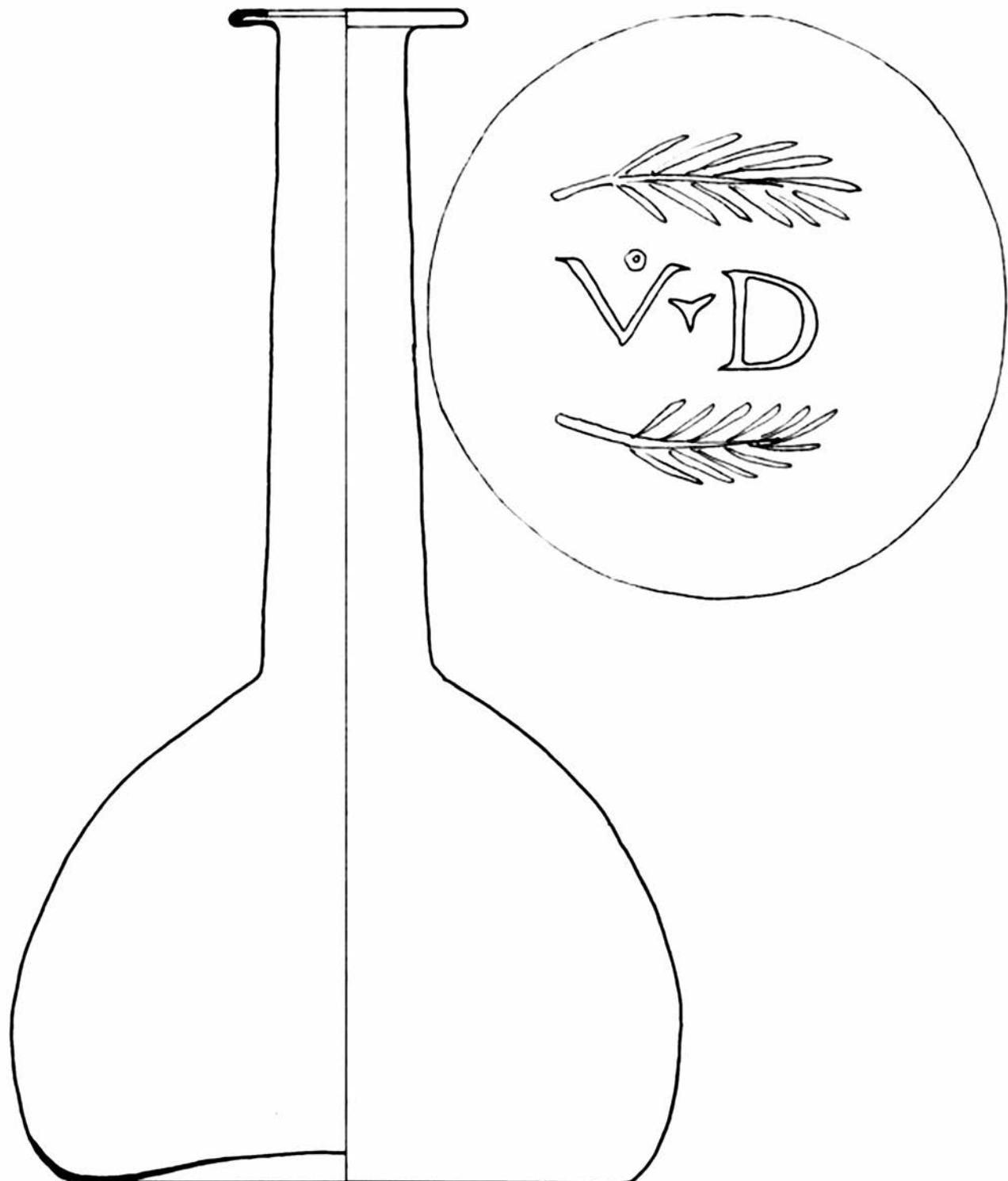

crtež / drawing by: A. Starac

36

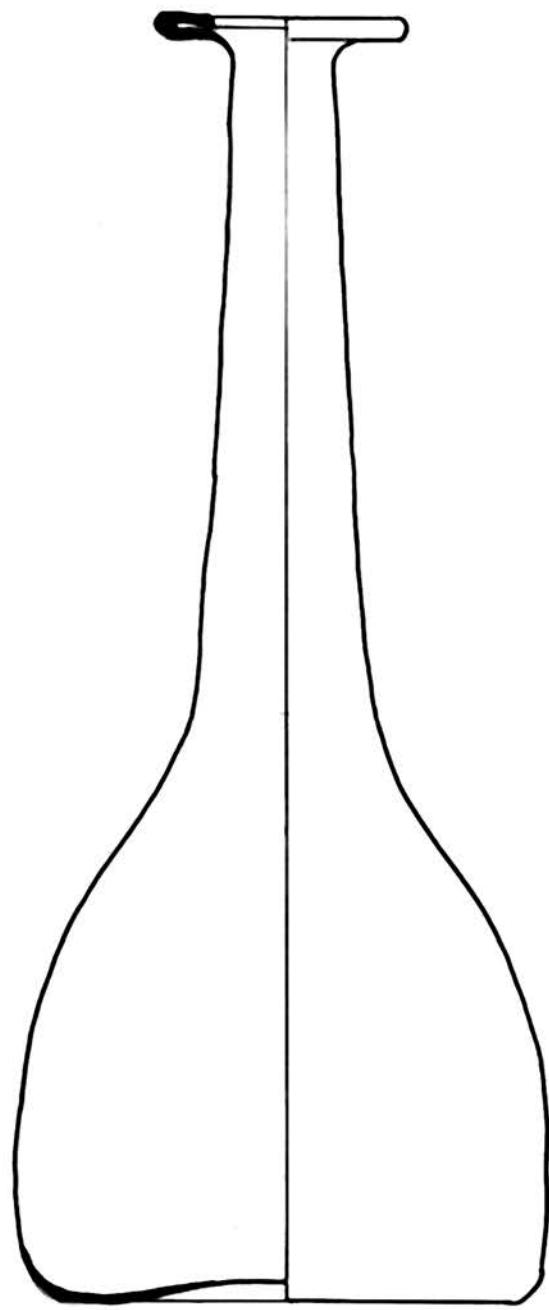
37

230

39

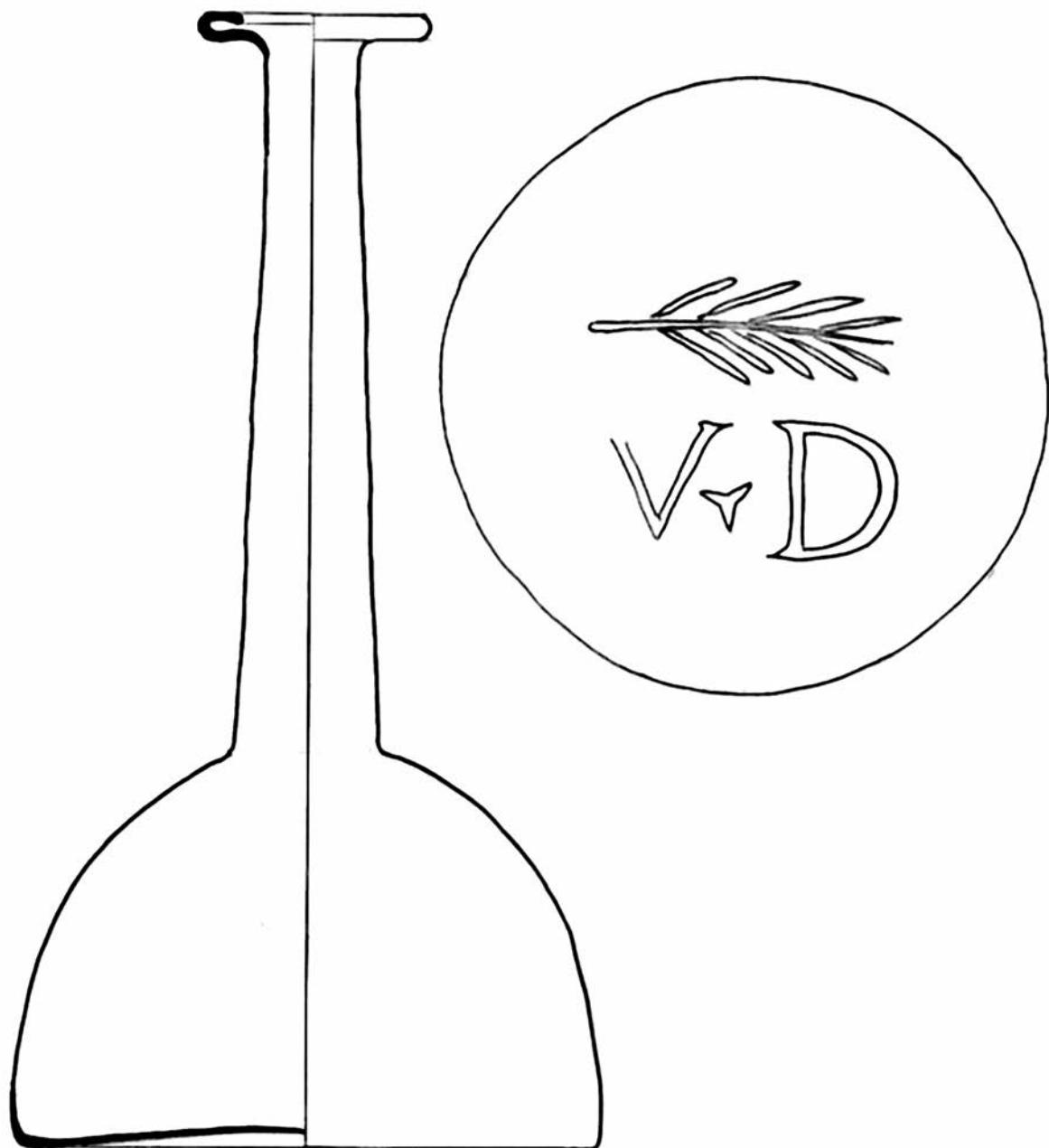

231

40

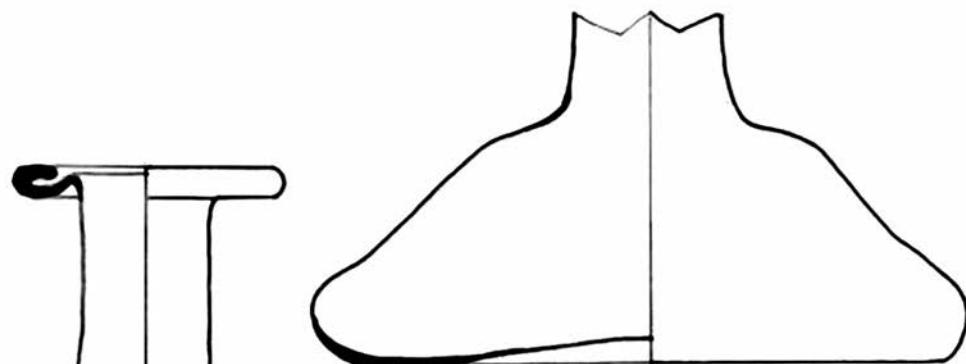

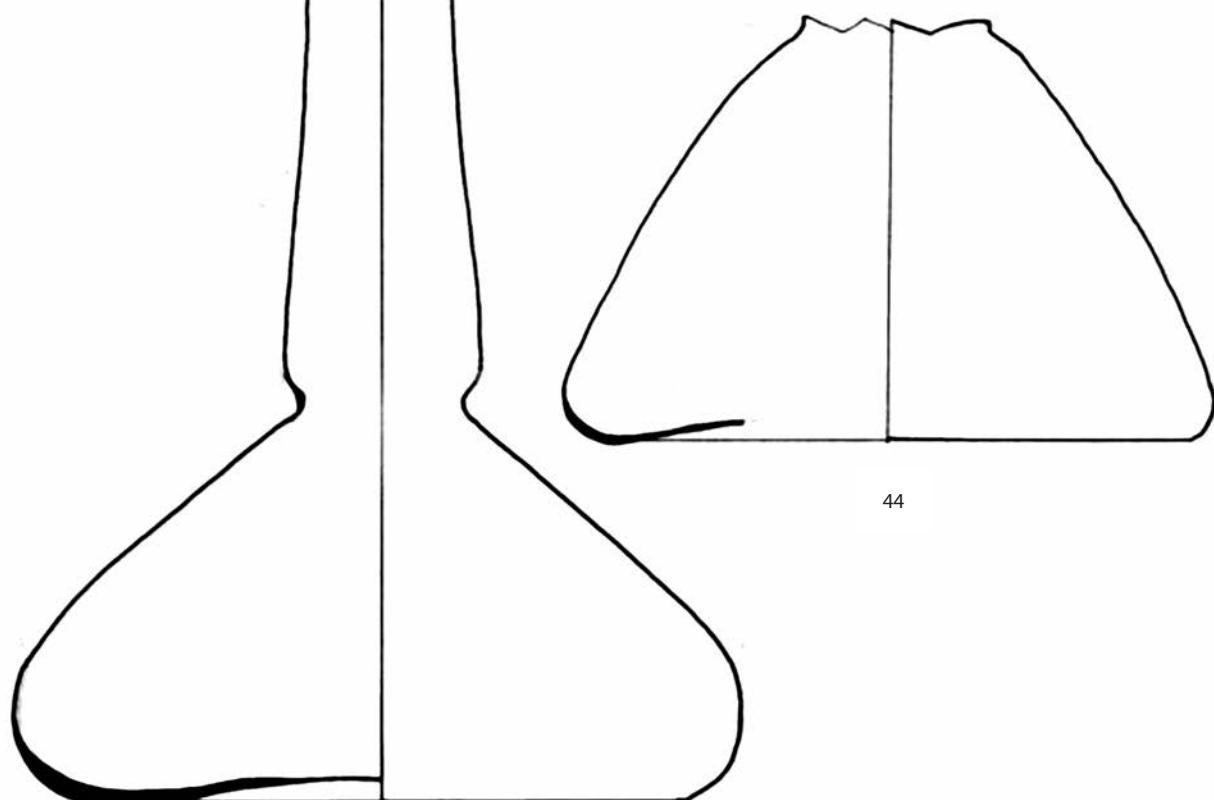
232

41

43

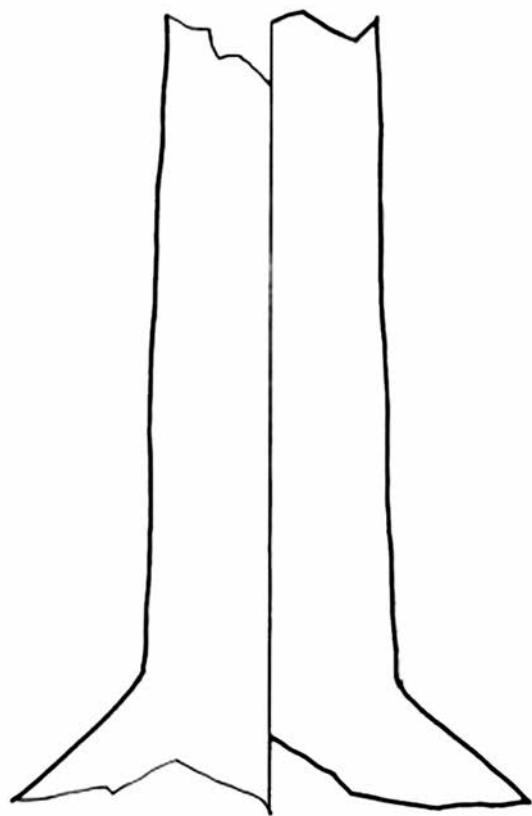

44

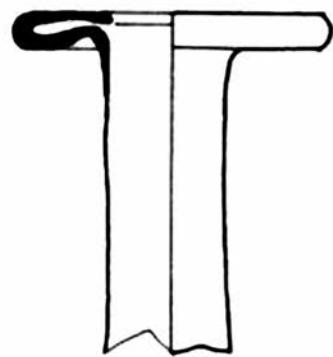
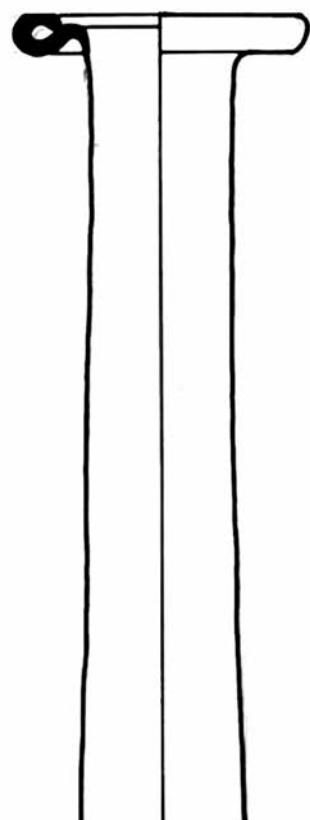
42

234

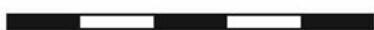
46

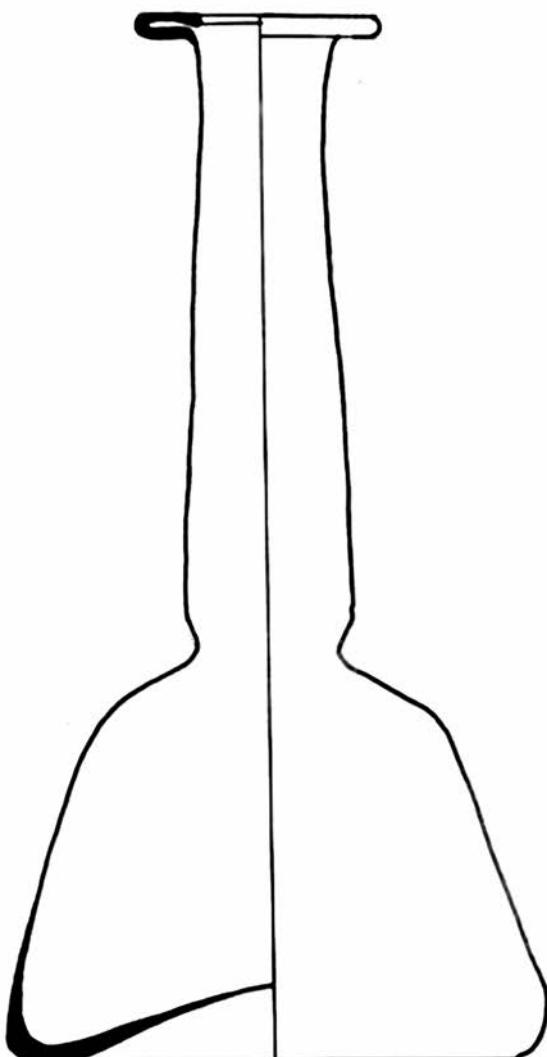

48

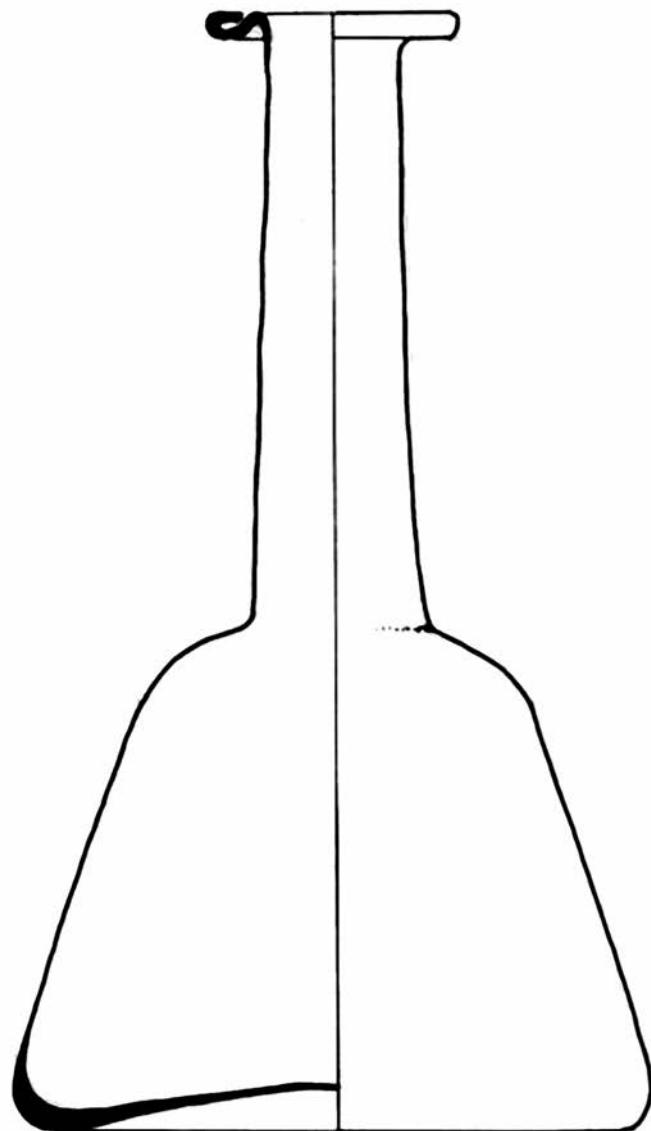

47

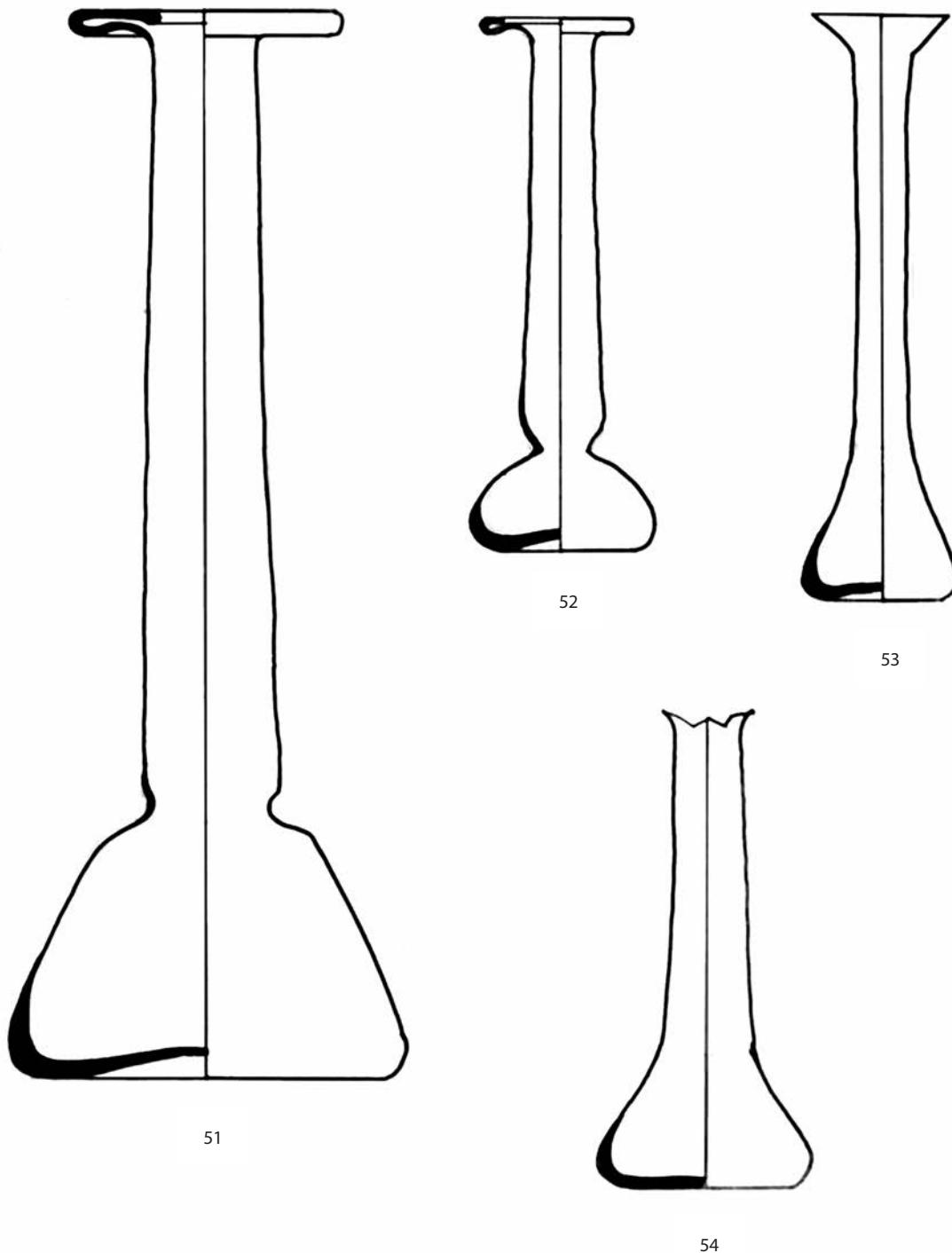

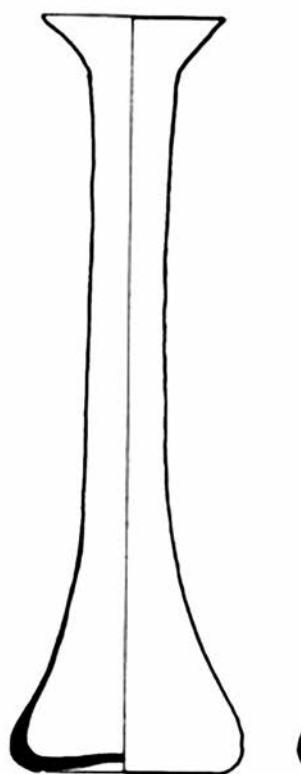
49

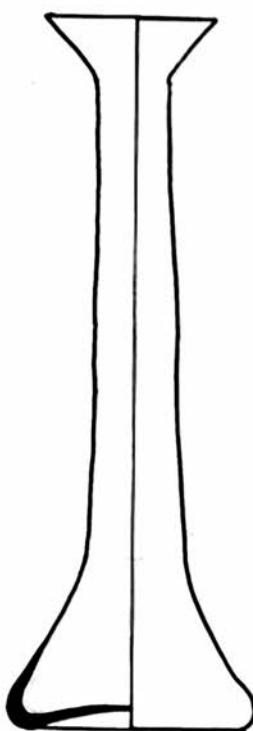
50

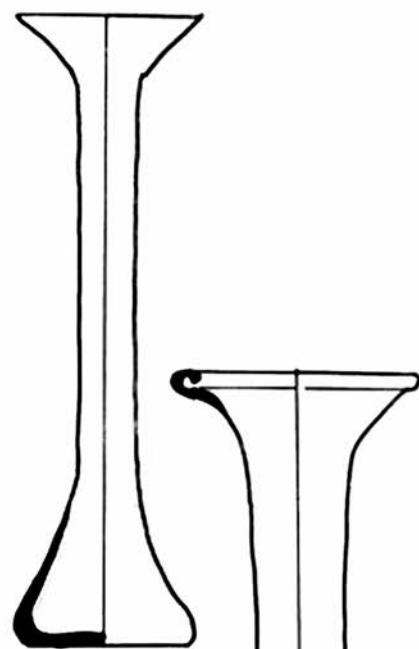

55

56

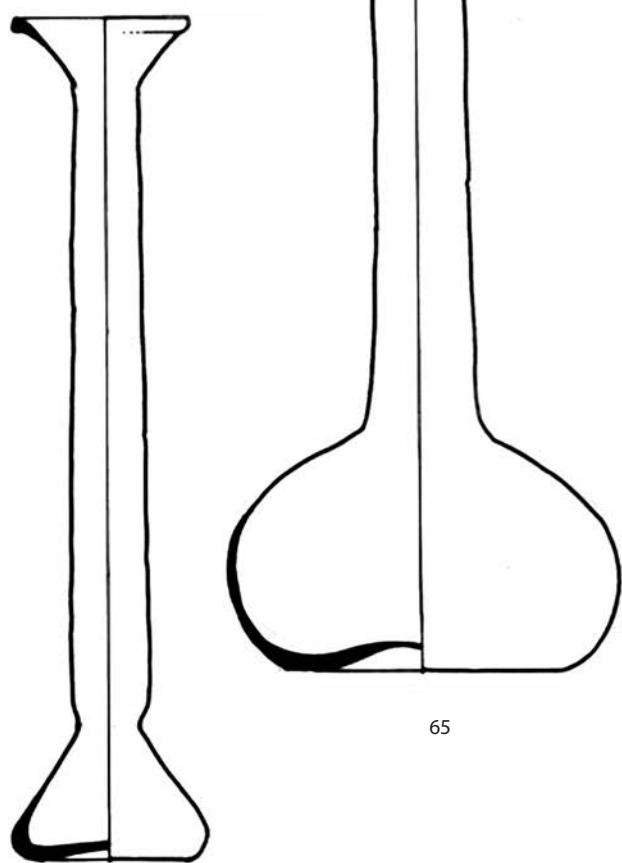

59

237

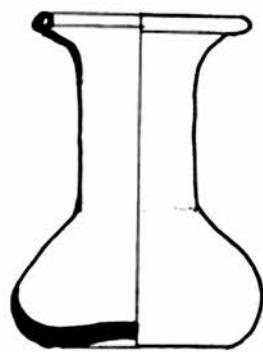

61

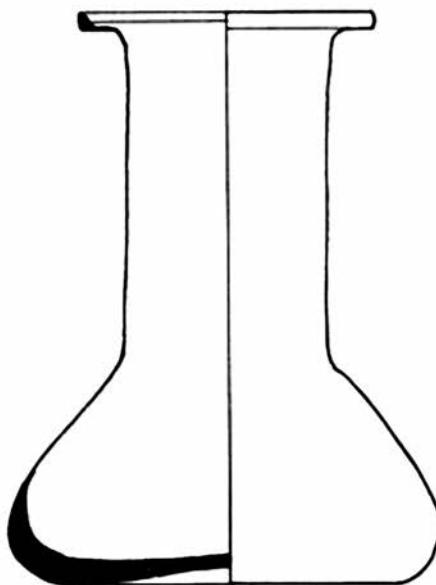

63

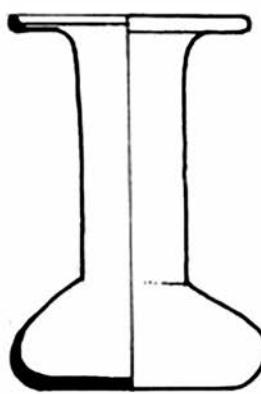

66

68

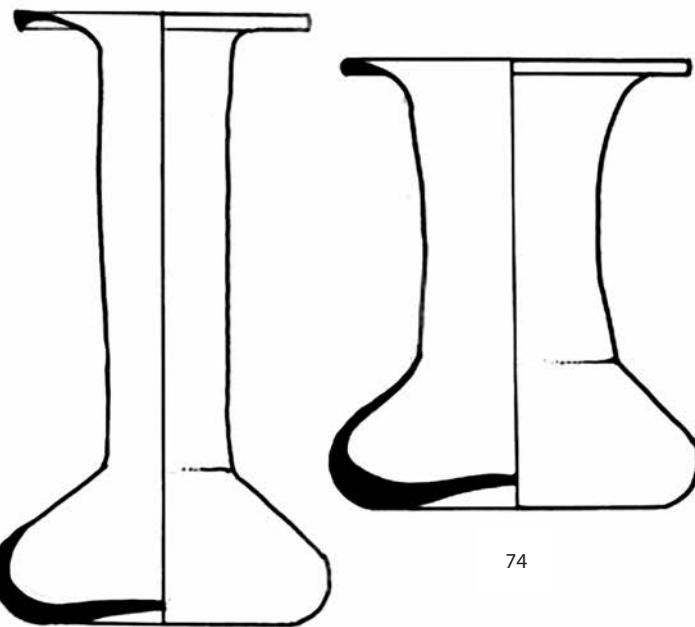

67

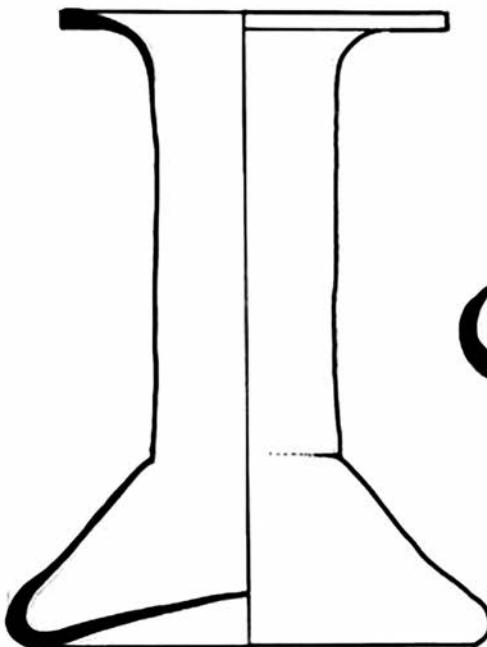
238

70

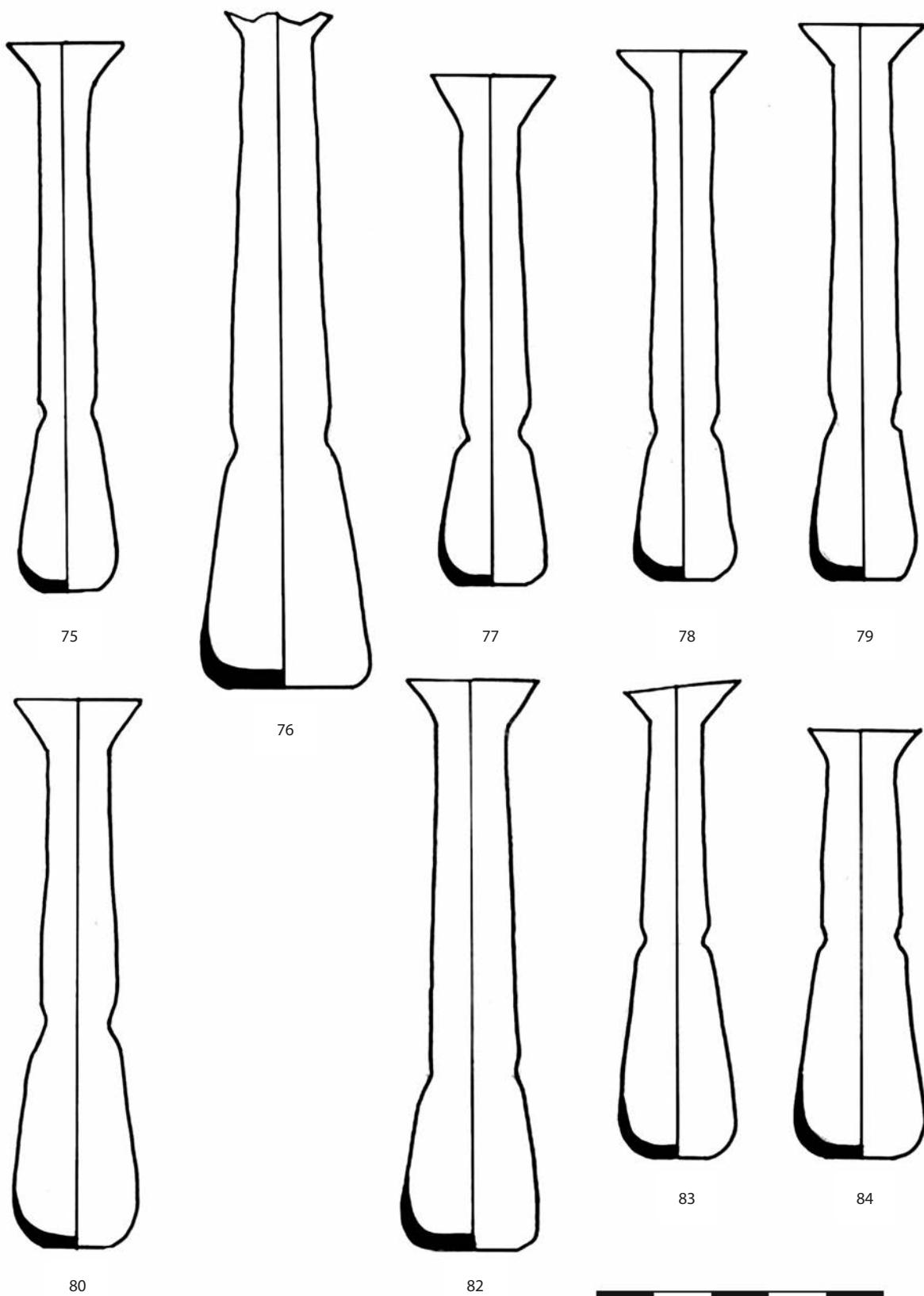
74

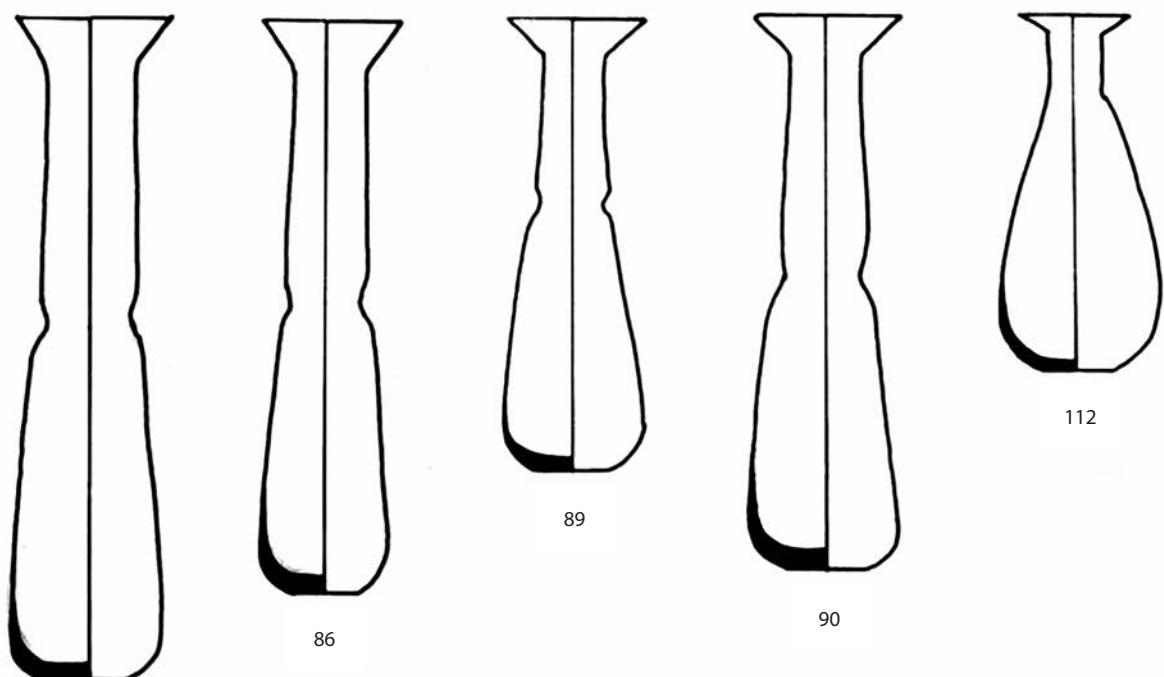

71

73

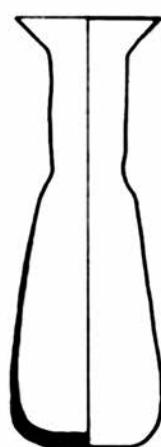

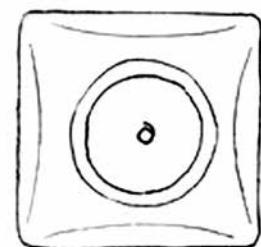
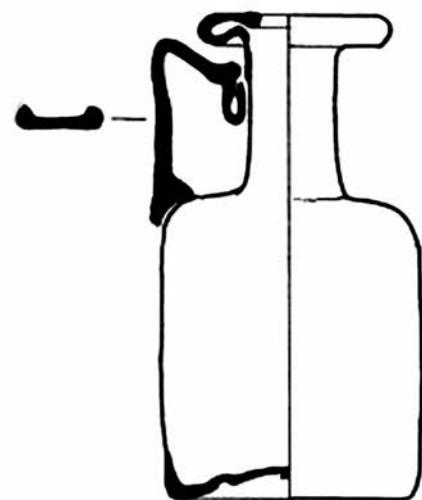

240

85

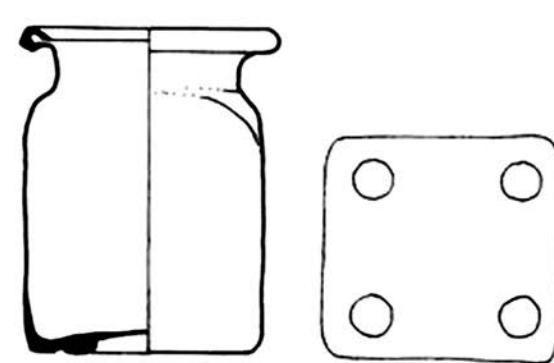
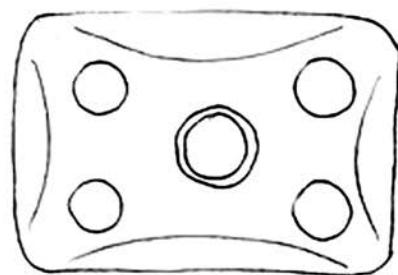
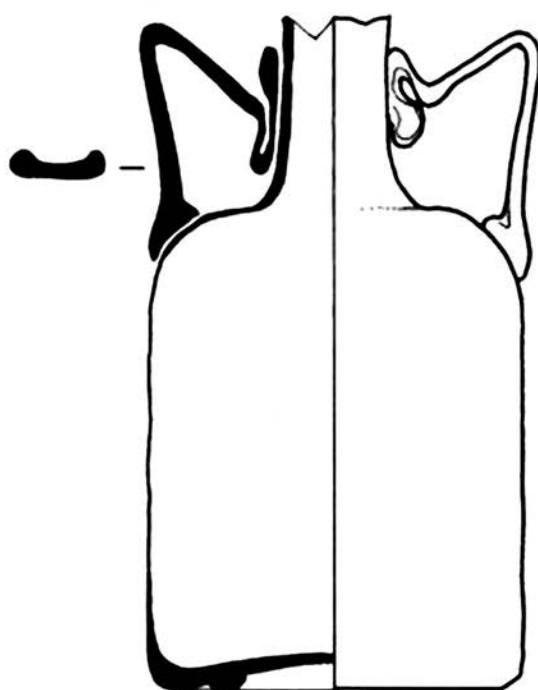

113

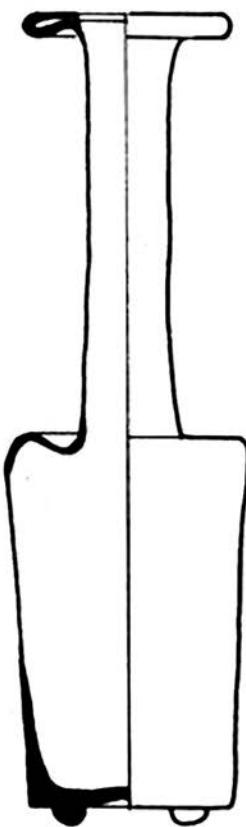

115

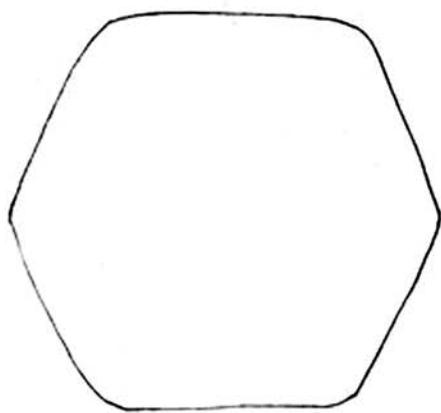
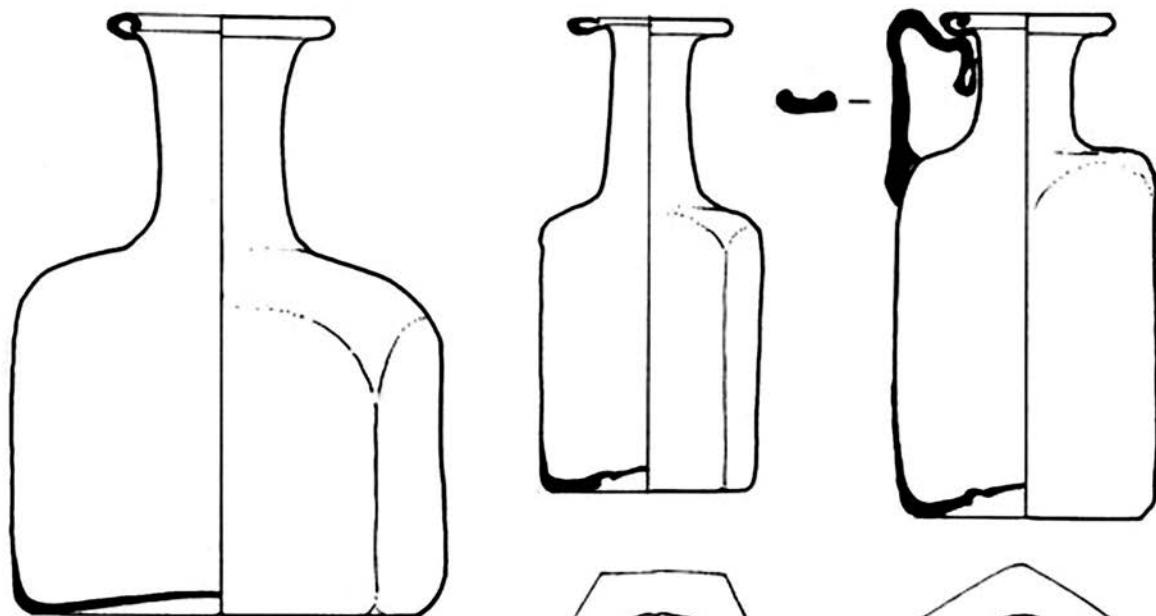

117

118

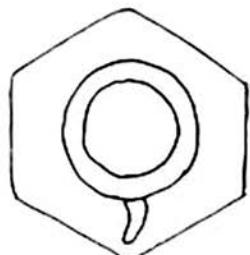

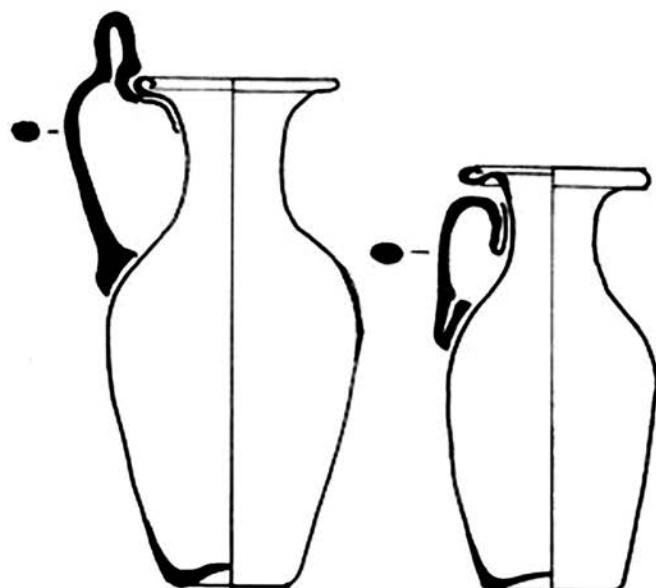
120

121

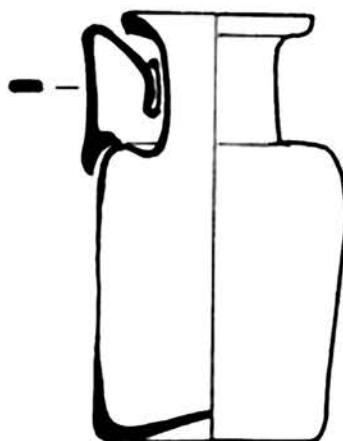
122

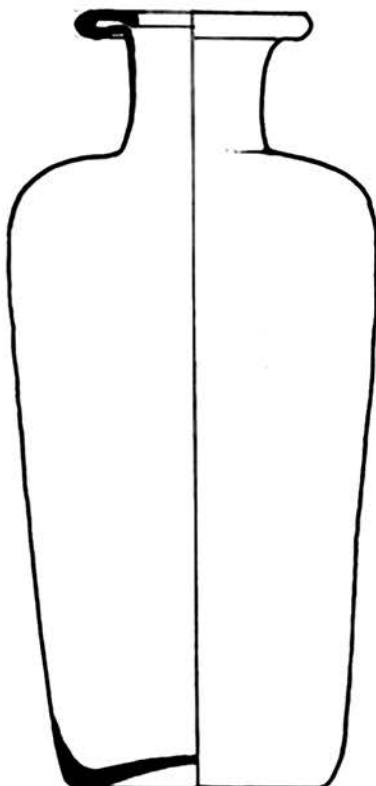
123

124

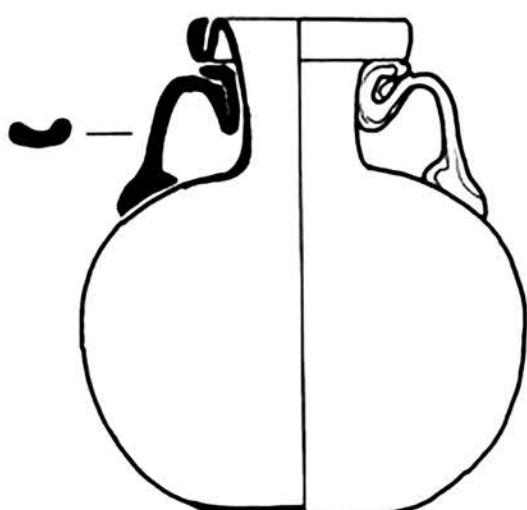

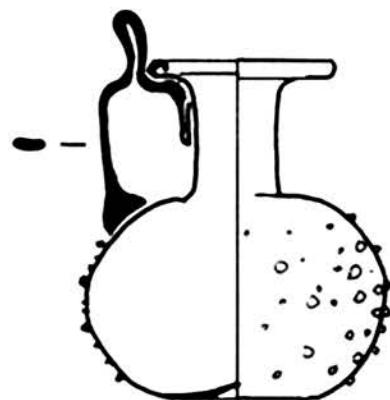
125

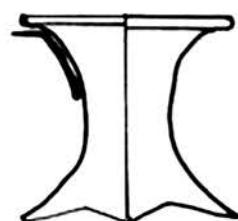
127

128

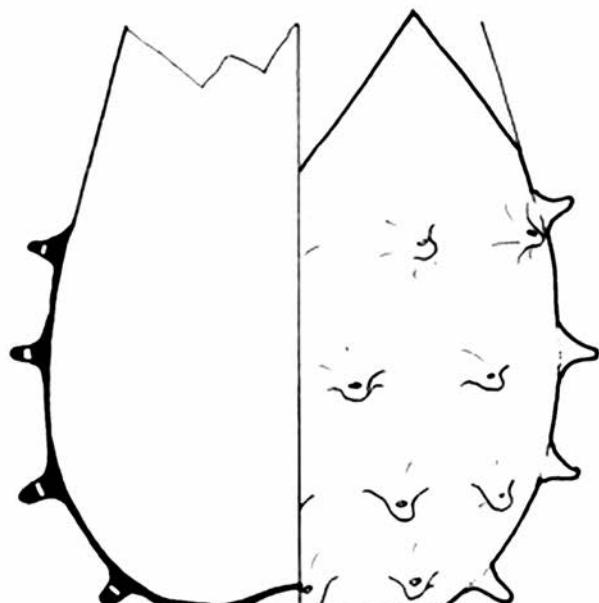

129

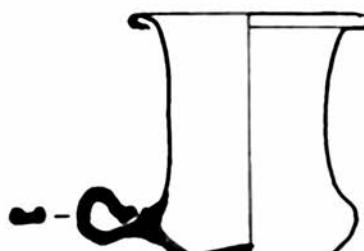

131

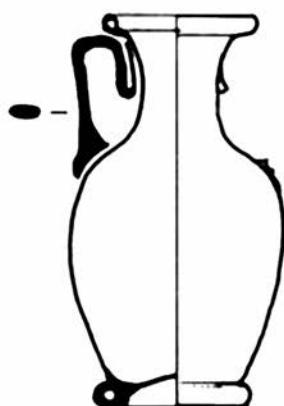

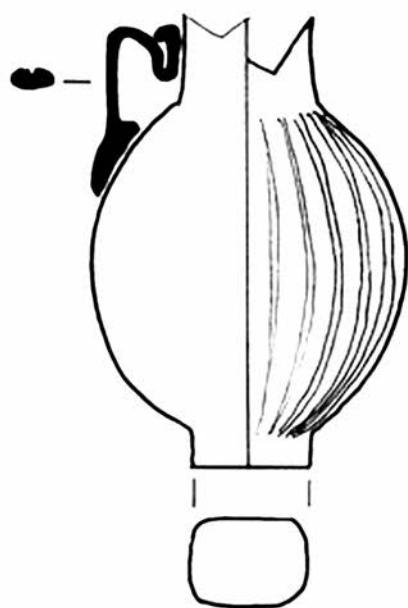
132

134

135

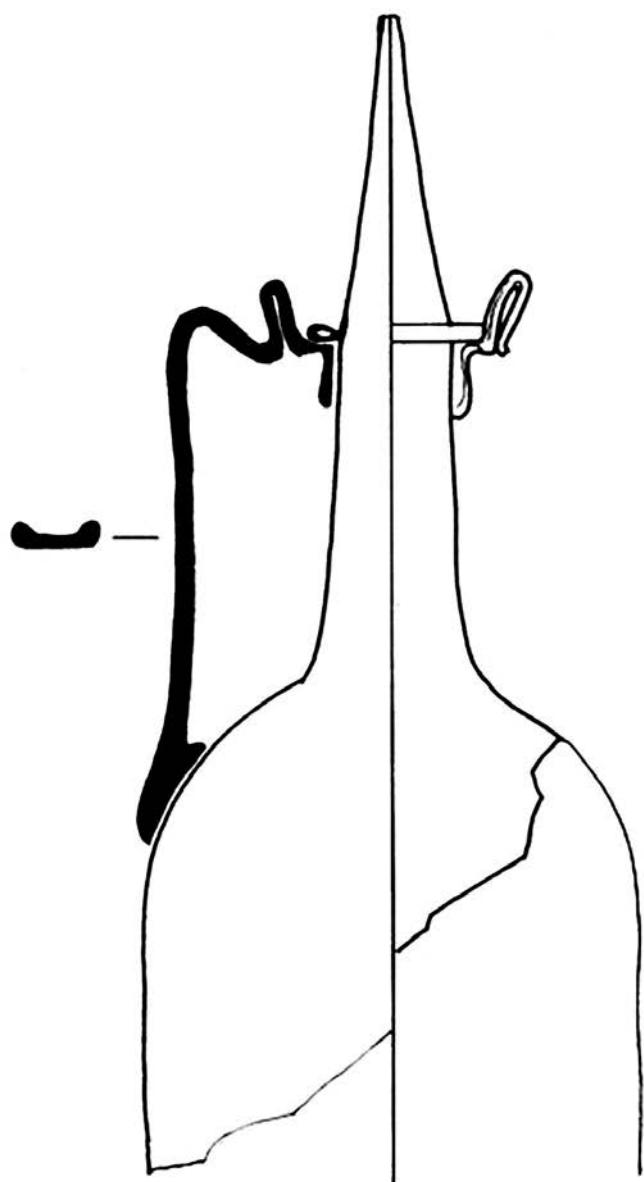

137

136

245

Izvori / Sources

- Edictum de pretiis rerum venalium* / Price Edict of Diocletian. Kropff, Antony, An English Translation of the Edict on Maximum Prices 2.1, 2016. <https://kark.uib.no/antikk/dias/priceedit.pdf> (pristupljeno 29. listopada 2021.)
- Plinius, *Naturalis Historia* / Pliny, Natural History, IV, Libri XII–XVI. Translated by Rackham, H., Loeb Classical Library 370, London – Cambridge, MA 1945.
- Plinius, *Naturalis Historia* / Pliny, Natural History, V, Libri XVII–XIX. Translated by Rackham, H., Loeb Classical Library 371, Cambridge, MA – Harvard University Press 1950.
- Plinius, *Naturalis Historia* / Pliny, Natural History, VI, Libri XX–XXIII. Translated by Jones, W. H. S., Loeb Classical Library 392, Cambridge, MA – Harvard University Press 1951.
- Plinius, *Naturalis Historia* / Pliny, Natural History, VII, Libri XXIV–XXVII. Translated by Jones, W. H. S., Loeb Classical Library 393, Cambridge, MA – Harvard University Press 1956.

Literatura / Bibliography

- Alihodžić, T. 2015 – *Ispričat ču ti priču*, Katalozi i monografije 15, Arheološki muzej Zadar, Zadar.
- Amrein, H. 2006 – Marques sur verre attestées en Suisse, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaïque, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 209–243.
- Antonaras, A. C., Coutsinas, N., Denierre Prikhodkine, B., Schauer, C. 2011 – Marques sur verre découvertes en Grèce: addenda (Thessalonique, Corinthe, Itanos, Érétrie, Olympie et Lousoi), u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 3, Grande Bretagne et addenda: Pays-Bas, France, Allemagne, Suisse, Croatie, Espagne, Portugal, Grèce, Turquie, mer Noire, Proche-Orient*, Aix-en-Provence – Lyon, 219–237.
- Arveiller, V. 2006 – Les bouteilles Mercure, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 1, La France*, Aix-en-Provence – Lyon, 125–132, Pl. 60–63.
- Baćani, I. 2017 – *Staklo Siscije*, Sisak.
- Bolla, M. 1993 – Il vasellame in bronzo in età augustea: osservazioni sulla base di reperti dall'ager mediolanensis, *Rassegna di Studi del Civico Museo Archeologico e del Civico Gabinetto Numismatico di Milano LI–LII*, Milano, 71–97, T. XXXIX–LVIII.
- Bujukliev, H. 1980 – *Trakiskijat mogilen nekropol pri Čatalka, Starozagorski okrug*, Razkopki i proučavanija XVI, Sofija.
- Buljević, Z. 2005 – Tragovi staklara u rimskoj provinciji Dalmaciji, *Vjesnik za povijest i arheologiju dalmatinsku* 98, Split, 93–105.
- Buljević, Z. 2002a – Toaletni i nakitni oblici, u: *Longae Salonae I–II*, Split, 313–326.
- Buljević, Z. 2002b – Stakleni balzamariji, u: *Longae Salonae I–II*, Split, 383–454.
- Buljević, Z. 2011 – Imprints on the bottoms of glass bottles from Dalmatia held in the Archaeological Museum in Split, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 3, Grande Bretagne et addenda: Pays-Bas, France, Allemagne, Suisse, Croatie, Espagne, Portugal, Grèce, Turquie, mer Noire, Proche-Orient*, Aix-en-Provence – Lyon, 179–195.
- Buljević, Z. 2013 – Stakleni brodić iz Salone, *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku* 106, Split, 145–185.
- Buljević, Z. 2016 – *Ranorimsko salonitansko i tilurijsko stakleno posuđe u kontekstu nalaza staklenog posuđa s područja provincije Dalmacije*, Doktorski rad, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb.
- Cabart, H., Foy, D., Nenna, M.-D. 2006 – Les bouteilles et pots carrés, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 1, La France*, Aix-en-Provence – Lyon, 73–107.
- Calvi, M. C. 1968 – *I vetri romani del Museo di Aquileia*, Aquileia.
- Casagrande, C. 2016 – La collezione di vetri antichi del Museo di San Donato di Zara al Museo Vetrario di Murano: aggiornamenti su alcuni vetri dalmati soffiati a stampo, u: *Trasparenze Adriatiche. La valorizzazione dei vetri archeologici: alcuni casi di studio. Atti del Convegno, Padova, 26–27 novembre 2013*, Larese, A., Menegazzi, A. (ur.), Padova, 49–61.
- Cermanović-Kuzmanović, A., Velimirović-Žižić, O., Srejović, D. 1975 – *Antička Duklja, Nekropole, Cetinje*.
- De Tommaso, G. 1990 – *Ampullae vitreae. Contenitori in vetro di unguenti e sostanze aromatiche dell'Italia romana (I sec. a.C. – III sec. d.C.)*, Archaeologica 94, Roma.
- Eterović Borčić, A., Štefanac, B. 2021 – *Antičko staklo. Katalog stalnog postava Muzeja antičkog stakla u Zadru*, Zadar.
- Facchini, G. M. 1999 – *Vetri antichi del Museo archeologico al Teatro Romano di Verona e di altre collezioni veronesi*, Corpus delle collezioni archeologiche del vetro nel Veneto 5, Fiesso d'Artico (Ve).
- Fadić, I. 1982 – Antičko staklo u provinciji Dalmaciji, *Dometi* 15, Rijeka, 61–66.
- Fadić, I. 1987 – Četverokutni i poligonalni stakleni antički recipijenti iz Arheološkog muzeja Istre, u: *Istraživanja u Istri i Hrvatskom primorju, Znanstveni skup, Pula, 15–18 rujna 1982*, Izdanya HAD-a 11 (2), Pula, 99–118.
- Fadić, I. 1997 – Invenzione, produzione e tecniche antiche di lavorazione del vetro, u: *Trasparenze imperiali. Vetri romani dalla Croazia*, Milano, 75–238.
- Fadić, I. 2005 – Merkur boca iz Arheoloskog muzeja Istre u Puli, *Histria Antiqua* 13, Pula, 205–211.
- Fadić, I. 2011 – Pseudo Merkur boćice s područja Liburnije – proizvodi lokalne staklarske radionice, u: *Zbornik I. Međunarodnog arheološkog kolokvija: Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru, Crikvenica 23–24. listopada 2008.*, Lipovac Vrklian, G., Radić Rossi, I., Šiljeg, B. (ur.), Crikvenica, 333–359.
- Fadić, I., Štefanac, B. 2010 – Reljefno ornamentirani vrčići sirijske staklarske produkcije s područja južne Liburnije, *Asseria* 8, Zadar, 275–350.
- Fadić, I., Štefanac, B. 2012 – *Rimsko staklo iz Hrvatske. Radionički reljefni žigovi*, Zadar.
- Follmann-Schulz, A.-B. 2006 – Römische Gläser mit Buchstabenmarken in Rheinischen Landesmuseum Bonn, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaïque, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 81–109.
- Foy, D. 2006 – Marques sur verres antiques trouvées en France: addenda, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaïque, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 467–489.

- Foy, D. 2011 – Signatures et marques sur verres antiques trouvés en France: Second addenda, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 3, Grande Bretagne et addenda: Pays-Bas, France, Allemagne, Suisse, Croatie, Espagne, Portugal, Grèce, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Aix-en-Provence – Lyon*, 83–138.
- Foy, D. 2014 – La verrerie des nécropoles romaines de Cimiez (Nice), *Bulletin de l'Association Française pour l'Archéologie du Verre* 4, Paris, 36–49.
- Foy, D. 2018 – An Overview of the Circulation of Glass in Antiquity, u: *Trade, Commerce and the State in the Roman World*, Wilson, A., Bowman, A. (ur.), 265–300. <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-03524997> (pristupljeno 23. studenog 2022.)
- Foy, D., Mocci, F., Granier, G., Lattard, A. 2016 – Un amphorisque en verre de type inédit en Narbonnaise (fin Ier – début IIe s.), *Bulletin de l'Association Française pour l'Archéologie du Verre* 6, Paris, 20–26.
- Fünfschilling, S. 2015 – *Die römischer Gläser aus Augst und Kaiserburg. Kommentierter Formenkatalog und ausgewählte Neufunde 1981–2010 aus Augusta Raurica. Text und Formenkatalog*, Forschungen in Augst 51, Augst.
- Girardi-Jurkić, V. 2010 – Anelli romani dalla necropoli di Burle presso Medolino, *Atti Centro di ricerche storiche Rovigno* 40, Rovigno, 9–33.
- Girardi-Jurkić, V., Džin, K. 2003 – *Sjaj antičkih nekropola Istre*, Monografije i katalozi 13, Arheološki muzej Istra, Pula.
- Giunio, K. A. 2010 – *Ars medica et pharmaceutica. Rimski medicinsko-farmaceutski instrumenti iz fundusa Arheološkog muzeja Žadar*, Katalozi i monografije 8, Arheološki muzej Žadar, Žadar.
- Giunio, K. A. 2016 – *Medicamina Faciei Feminae. Odijevanje, frizure, kozmetika i mirisi staroga Rima kroz fundus Arheološkoga muzeja Žadar*, Katalozi i monografije 20, Arheološki muzej Žadar, Žadar.
- Glöckner, G. 2006 – Signs, inscriptions and other designs on Roman glass vessels in Austria, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaique, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 187–208.
- Gluščević, S. 2000 – Roman glass in Žadar: Certain characteristic forms, u: *Annales du 14e Congrès de l'Association Internationale pour l'Histoire du Verre, Venezia – Milano 1998*, Lochem, 182–189.
- Gnirs, A. 1904 – Antike Funde aus Pula und Umgebung, *Jahreshefte des Österreichischen Archäologischen Instituts* 7, Wien, 131–146.
- Gnirs, A. 1915 – *Pola, Ein Führer durch die antiken Baudenkmäler und Sammlungen*, Wien.
- Golubović, S., Milovanović, B., Redžić, S. 2022 – *Viminacium – Lokalitet Pećine. Nekropola oko južne gradske komunikacije*, Beograd.
- Gregl, Z., Lazar, I. 2008 – *Bakar. Staklo iz rimske nekropole*, Katalozi i monografije Arheološkog muzeja u Zagrebu V, Zagreb.
- Gregl, Z., Leljak, M. (ur.) 2013 – *Transparentna ljepota. Staklo iz hrvatskih muzeja od pretpovijesti do srednjeg vijeka*, katalog izložbe, Zagreb.
- Isings, C. 1957 – *Roman Glass from Dated Finds*, Groningen-Djakarta.
- Jurkić, V. 1979 – Rimska žarna nekropola na Fontani pod Buzetom, *Histria Archeologica* 10 (2), Pula, 51–73.
- Lazar, I. 2003 – *Rimsko staklo Slovenije*, Ljubljana.
- Lazar, I. 2006a – Base marks on glass vessels found on the territory of modern Slovenia: commentary and catalogue, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaique, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 245–261.
- Lazar, I. 2006b – Base marks on glass vessels in Hungary: catalogue, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaique, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 263–271.
- Lazar, I. 2006c – Base marks on glass vessels in Croatia: catalogue, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaique, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 273–282.
- Lazar, I. 2017 – The Roman Necropolis of Budva (Montenegro) and its mould-blown glass assemblage, u: *Annales du 20e Congrès de l'Association Internationale pour l'Histoire du Verre, Fribourg – Romont 7–11 septembre 2015*, Romont, 98–102.
- Mandruzzato, L. 2007 – Nuovi studi e nuove prospettive per lo studio del vetro antico nell'Italia settentrionale e rapporti con l'area transalpina, *Quaderni Friulani di Archeologia* XVII, Pasian di Prato (UD), 133–141.
- Mandruzzato, L., Marcante, A. 2005 – *Vetri Antichi del Museo Archeologico Nazionale di Aquileia. Il vasellame da mensa*, Corpus delle collezioni del vetro in Friuli Venezia Giulia 2.
- Mandruzzato, L., Marcante, A. 2007 – *Vetri Antichi del Museo Archeologico Nazionale di Aquileia. Balsamari, olla e pissidi*, Corpus delle collezioni del vetro in Friuli Venezia Giulia 3.
- Massa, S. 1997 – *Aeterna Domus. Il complesso funerario di età romana del Lugone (Salò)*, Salò.
- Massart, C., Fontaine-Hodiamont, C., Saverwyns, S. 2004 – Les unguentaria du tumulus gallo-romain de Vorsen (com. De Montenaken, prov. de Limbourg): restauration, marques et contenus, *Bulletin de l'Institut Royal du Patrimoine Artistique* 30 (2003), Bruxelles, 119–142.
- Matijašić, R. 1991 – *Campus Martius, Antička nekropola između Premanturske i Medulinske ulice u Puli (Istraživanje 1985–1986. godine)*, Monografije i katalozi 8, Arheološki muzej Istra, Pula.
- Matijašić, R. 1996 – Antička nekropola kod Nezakcija: pokušaj sistematizacije starih i novih podataka iz istraživanja 1900.–1904., 1908. i 1984. godine, *Histria Antiqua* 2, Pula, 117–138.
- Mlakar, Š. 1970 – Nalaz pepeonih grobova na bulevaru Borisa Kidriča, *Histria Archaeologica* 1 (2), Pula, 3–26.
- Mlakar, Š. 1972 – Nalaz rimskih pepeonih grobova u Koparskoj ulici, *Histria Archaeologica* 3 (1), Pula, 5–38.
- Mlakar, Š. 1973 – Zaštitno iskopavanje rimskih pepeonih grobova u Krngi 1960. godine, *Histria Archaeologica* 4 (1), Pula, 29–58.
- Mlakar, Š. 1979 – Neki prilozi poznavanju arheološke topografije Istra, *Histria Archaeologica* 10 (2), Pula, 9–50.
- Moirin, A. 2006 – Les bouteilles hexagonales et dodécagonales, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 1, La France*, Aix-en-Provence – Lyon, 119–124.

- Morin-Jean, J. A. J. 1913 – *La verrerie en Gaule sous l'Empire romain. Essai de morphologie et de chronologie*, Paris.
- Mortensen, J. L. 2014 – *The Implications of Content Analysis for the Interpretation of Unguentaria in Museum Collections*, Thesis, Theses and Dissertations 506, University of Wisconsin, Milwaukee. <https://dc.uwm.edu/etd/506> (pristupljeno 9. prosinca 2022.)
- Nenna, M.-D. 2006 – Marques sur verre découvertes au Proche et au Moyen Orient (Irak, Israël, Jordanie, Liban et Syrie), u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaique, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 431–446.
- Nenna, M.-D., Arveiller, V. 2006 – Marques conservées dans les musées français de provenance inconnue ou étrangère, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 1, La France*, Aix-en-Provence – Lyon, 201–213, Pl. 124–139.
- Nenna, M.-D. 2011 – Marques sur verre découvertes en Croatie: addenda, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 3, Grande Bretagne et addenda: Pays-Bas, France, Allemagne, Suisse, Croatie, Espagne, Portugal, Grèce, Turquie, mer Noire, Proche-Orient*, Aix-en-Provence – Lyon, 197–202.
- Petru, S. 1972 – *Emonske nekropole (odkrite med leti 1635-1960)*, Dissertationes et monographiae 7, Ljubljana.
- Price, J. 2006 – Mould-blown and impressed designs and names on vessels in Spain, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaique, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 283–320.
- Price, J. 2011 – Mould-blown and impressed designs and names on vessels in Britain, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 3, Grande Bretagne et addenda: Pays-Bas, France, Allemagne, Suisse, Croatie, Espagne, Portugal, Grèce, Turquie, mer Noire, Proche-Orient*, Aix-en-Provence – Lyon, 15–80.
- Puschi, A. 1914 – Nesazio, Scavi degli anni 1906, 1907 e 1908, *Atti e Memorie della Società Istriana di Archeologia e Storia Patria* 30, Parenzo, 1–77.
- Rossignani, M. P. 2005 – Le ricerche sulla resina, u: *La signora del sarcofago. Una sepoltura di rango nella necropoli dell'Università cattolica*, Rossignani, M. P., Sannazaro, M., Legrottiglie, G. (ur.), Milano, 129–130.
- Roussel-Ode, J., Sagetat-Basseuil, E. 2017 – Les verres antiques de la nécropole du „Mas du Grand Contras“ à Graveson (Bouches-du-Rhône), *Bulletin de l'Association Française pour l'Archéologie du Verre* 7, Paris, 15–19.
- Sablerolles, Y. 2006 – Marks on glass vessels from the Netherlands and Flanders (Belgium), u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaique, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 15–68.
- Schiavuzzi, B. 1905 – Necropoli romana nel predio degli eredi Batel presso Nesazio, *Atti e Memorie della Società Istriana di Archeologia e Storia Patria. Nesazio Pola, volume unico*, Parenzo, 235–254.
- Sorokina, N. P. 1987 – Glass Aryballoï (First-Third centuries A.D.) from the Northern Black Sea Region, *Journal of Glass Studies* 29, New Jersey, 40–46.
- Starac, A. 2022 – Pribor za liječenje, osobnu higijenu i uljepšavanje iz Antičke zbirke Arheološkog muzeja Istre, *Diadora* 36, Zadar, 7–100.
- Stern, E. M. 1977 – *Ancient Glass at the Fondation Custodia (Collection Frits Lugt)*, Paris, Archaeologica Traiectina XII, Groningen.
- Štefanac, B. 2014 – Stakleni aribali iz Jadera, *Archaeologia Adriatica* 7, Zadar, 163–198.
- Štefanac, B. 2015 – Manufacturers' Marks on the Unguent Bottles from the Roman Province of Dalmatia, u: *Annales du 19e Congrès de l'Association Internationale pour l'Histoire du Verre, Piran, 17th – 21st September 2012*, Lazar, I. (ur.), Koper, 159–166.
- Štefanac, B. 2017 – Mold-blown glass from the Roman province of Dalmatia, u: *Annales du 20e Congrès de l'Association Internationale pour l'Histoire du Verre, Fribourg – Romont 7-11 septembre 2015*, Romont, 103–108.
- Taborelli, L. 1985 – A proposito della genesi del bollo sui contenitori vitrei (Note sul commercio delle sostanze medicinali e aromatiche tra l'età ellenistica e quella imperiale), *Athenaeum* 63, Pavia, 198–217.
- Taborelli, L. 1994 – *Aromata e medicamenta exotica in Plinio (Seconda Parte)*, *Athenaeum* 82 (1), Pavia, 111–151.
- Taborelli, L. 1996 – Contenitori di vetro con bollo: un caso esemplare della loro problematica, *Rivista Archeologica dell'Antica Provincia e Diocesi del Como* 177 (1995), Società Archeologica Comense, 71–87.
- Taborelli, L. 1998 – Riflessioni sul caso di un bollo vitreo con tria nomina forse ridotti a sigla, *Athenaeum* 86 (1), Pavia, 286–291.
- Taborelli, L. 2002a – Per l'interpretazione del bollo sui contenitori vitrei, *Athenaeum* 90, Pavia, 539–547.
- Taborelli, L. 2002b – „Torino – tomba dell'età romana scoperta nella città“: il corredo vitreo, *Quaderni della Soprintendenza Archeologica del Piemonte* 19, Torino, 29–40, T. VII–X.
- Taborelli, L. 2004 – Un'anfora vitrea e il suo contenuto, *Rivista di Studi Liguri* 69 (2003), Bordighera, 257–271.
- Taborelli, L. 2015 – A proposito di belli e etichette: gli unguentari di vetro di C. Lucretius Festivus, *Picus* XXXV, Tivoli, 255–270.
- Triantafyllidis, P. 2006 – Base marks from Greece, Cyprus and Turkey, u: *Corpus des signatures et marques sur verres antiques 2, Belgique, Luxembourg, Allemagne, Autriche, Suisse, Slovénie, Hongrie, Croatie, Espagne, Portugal, Maghreb, Grèce, Chypre, Turquie, mer Noire, Proche-Orient, Égypte, Soudan, Cyrénaique, France (addenda)*, Aix-en-Provence – Lyon, 369–402.
- Whitehouse, D. 1997 – *Roman Glass in the Corning Museum of Glass*, Corning, New York.